

~~374~~

Oren követske Fr Paulus
Schafferi haal Adal vesnyi
kiki Letki ismerete kecent
va visra agya fiote
Marsig 27 ken 1834 este

1871
No. 100
1871
No. 100
1871
No. 100
1871
No. 100
1871
No. 100

LELKI-ISMÉRETNEK ŐSZTÖNE,

AZ AZ:

EGY TITKOS ÉRTELMŰ

TÖVISSÉS KERT,

Mellyben

A' nyóltzad napig kesergő buzgó áhétatos Lélek
tsendes nyugodalommal, és meg-febhatt kesergő szível köteles
hivatallyáról meg- emlékeztvén magánoffan munkálódik, és a' Men-
nyei Serafimokkal Isteneffen beszélgetvén el-töltött idejének napjait, és
fokféle fogyatkozásokkal tellyes életének zúrzavar óráit
számban veszi.

Azt,

A' mi abban héjánoffan nőtt ki-irtya, ki-gyomlállya, és meg-
újulandó, szépen illatozó üdvősféges jó plántákkal újra
bé-plántallya, meg-igazéttya.

Elsőben

Jött ez világozságra Deák nyelven a' most folyó Sæculumnak vagy-is
szazadik Elztendőnek harmintz-harmadikában

T. Pr. Fr. ÆMILIANUS NIEBERLE

Főlső Németh-Országi Szerafikus Szent Ferencz Provintzia-
béli Szerzetesse által.

Most pedig

Ugyan azon Szent Atyának Magyar-Országi Bóldog Afzszony Pro-
vintziabéli Fő Tisztelendő, 's nagy Érdemű PATER PROVINCIALISSA Enge-
delméből egy méltatlan szolgája Magyar nyelvre fordította többek-
nek-is lelki vigasztalásokra.

Nyomtattott Győrbe, Streibig Gergely János Királyi, Pütpöki, és
Várofi privil. Könyv-nyomatató által, 1770-dik Elztendőben.

Mint a' Kertben a' fejer tóvis, mellyre minden madár reá ül.
Baruch 6. v. 70.

Ama' pufzta Föld ollyánna lett mint a' gyönyörűségnek Ker-
te. *Ezech. 36. v. 35.*

Meg-öntözöm az én Plántás Kertemet (kőnyhúllatásokkal.)
Eccli. 24. v. 42.

Kelly-fel északi-szél, és jőjj-el déli-szél, járd-által a' Kerte-
met, és follyanak annak fű-szerfzámi. *Cant. 4. v. 16.*

Le-ül egyedül, és halgat, mert fel-vette magát magára.
Threnor. 3. v. 28.

Oh tőkélletes buzgó Lélek! Légy magad, hogy a' kié min-
denek annak tartsad magadat, és a' kit mindenek közzül vá-
lasztottál magadnak. Fussad a' közönséges társalkodást, ke-
rüllyed az házbéli mulatozást, távozzál jó barátidtól, és
attól-is, a' ki néked szolgálatot téfzen: mert tudod-é? hogy
szemérmes a' te Jegyessed, a' ki néked mások jelen-létében
magát semmiképpen meg-nem akarja mutatni. *S. Bernardus*
Sermone 40. in Cantica.

N É K E D

Mindeneket világosító Világosságnak,
ÉG, és FÖLD ALKOTÓJÁNAK,

A'

LÁTHATATLAN, MEG-FOGHATATLAN, HALHATATLAN,
MEG-VISGÁLHATATLAN, VÁLTOZHATATLAN,

E G Y I G A Z

ÖRÖK ISTENNEK.

Ki által mindenek lettek,

Kiben mindenek vannak,

A' SZÜLETETLEN, KEZDET, és VÉG NÉLKÜL,

'S ÓRÓKTŰL FOGVA VALÓ

A T Y Á N A K,

EGYGYETLEN-EGY

F I Ú N A K,

VIGASZTALÓ

S Z E N T L É L E K N E K,

TELLYES EL-OSZOLHATATLAN

S Z E N T H Á R O M S Á G N A K,

Atyának, és Fiúnak, és Szent Lélek Istennek,

A' Személyekre való nézve

H Á R O M N A K,

De Valóságban, és Természeten

E G Y N E K

*Magát e' Könyvetskére tett költséggel együtt egy
bíró szolgád le-borúlva ajánlja. S. A.*

Approbatio Theologorum Ordinis.

Infra scripti ex Commissione Admodum Reverendi PATRIS EUGENII KÓSA, Ordinis Minorum S. P. Francisci Reform. Provinciæ S. Mariæ in Hungaria Ministri Provincialis, attentè perlustravimus Librum, cui Titulus: Lelki-isméretnek Ófz-tóne, az az: egy Titkos értelmű TÖVÍSSES KERT, ex Latino in Hungaricum idioma translatum; & quia reperimus translationem hanc, nihil contra Orthodoxam Fidem, vel bonos mores continere, quin potius sanam Doctrinam spirituali profectui valdè accomodam præferre; Hinc ut ab omnibus in via virtutis verè proficere volentibus, in offenso pede percurratur studiosè, æquissimum censemus. Datum in Conventu Jaurinensi ad Divum Stephanum Proto-Martyrem, Anno 1770. Die 3. Decembris.

FR. VINCENTIUS NAGY, SS.
Theologiæ Lector.

FR. PAULINUS PORPÁCSI, SS.
Theologiæ Lector.

Facultas Patris Ministri Provincialis.

Opus istud à duobus Ordinis nostri Theologis revisum, & approbatum, quantum ex parte ejusdem Ordinis nostri, imprimatur. Anno 1771. 7. Februarii.

FR. EUGENIUS KÓSA, Ord.
Min. S. P. N. Francisci, Pro-
vinc. S. Mariæ, Minister
Provincialis.

ELSŐ NAP.

Mellyet

A' Tellyes Szent Háromságnak, ezen következendő rövid fohászzkodással föl-ajánlani
údvösséges:

Uram én ISTENEM Tenéked! Te véled, és örökké Te benned.

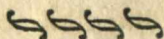
ELMÉLKEDÉS.

ELSŐ TZIKKEL.

EN *vagyok a' Kezdet, és a' Vég*, írja Szent János Apoc. 1. 8. Evangyélísta titkos jelenési Könyvében. Ugy *vagyon bujdosó és elmélkedő Keresztyén Lélek!* ISTEN a' Kezdet, a' kitől származunk, közép eszköz, melly által vezéreltetünk, Vég, és vég nélkül való Vég, a' mellyre minnyájan tzelezünk, és egyedül mindenek fölött tsak e' szükséges: mert szálly magadban, visgáld-meg, fontold és vedd észre. Aikotott téged az Isten maga hasonlatosságára, és azt önnön magáért tselekedte, hogy te tudni-illik ezen Végedet értsed,

meg-értvén szeressed , szeretvén ő hozzája siesz , sietvén el-érjed , és véle örökké élhefs. Alkotott téged az Isten , az ő tulajdon maga hasonlatosságára , hogy az ő Istenségében , véghetetlenségében , és örökkévalóságában néminéműképpen részeshülhetnél , és hogy ditsőségeffen e' múlandó Világnak álnokságát meg-vethetnéd : halhatatlannak alkotott téged az Isten , hogy ne talántán a' te Főlséges Végedről meg-felejtkezvén , a' múlandókhöz ne ragaszkodnál. Alkotott téged nagyobb részről , mint egyet a' mennyei Angyalok közül , hogy ne talántán a' Világnak múlandó javaiban keresnél veszendő véget magadnak. Alkotott téged , mint-egy leg-nemesebb teremtet-állattyát , hogy ne indulnál ezen Világnak látható javaira , mellyek te nálad ezerszer alább-valók. Ezeket mélyen szivedre vévén , már most tudakozzad önnön-magadtól napjában , többször-is , ha sietel-é ? indulsz-é ? e' mostani te hozzád illendő tselekedeteiddel , erre a' tégedet illető szükséges végedre ? Ah bár úgy adná Isten ! azért-is mind azokat , mellyek tégedet ezen Végtől tartóztatnak , kerüllyed , szaggasd-el nyugós köteleidet , veszedelemre vivő keleptzéidet , és mellyek e' Főlséges Véghöz és Célhoz nem vezetnek , kerüllyed , mondván illy vagy hasonlóképpen : Oh Uram én Istenem ! Alkotóm és mindenem , Gondviselőm és Vezérem ! Oh vég nélkül való Végem ! Te vagy az én emlékezetemnek vége , hogy felőled emlékezem , Te vagy az én értelmemnek vége , hogy egyedül tsak Téged értselek , Te vagy az én akaratomnak vége , hogy tsak Téged kedvellyelek , 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

AZt írja Isaiás Próféta : *Az én dicsőségre teremtetem őtet, formáltam őtet, és alkottam őtet.* Azért is ide szöki itt Bölts Origenes, és azt mondgya : *A' Világ lett, és alkottatott hogy szülefsünk, azért születtünk, hogy meg-ismérjük a' Világ Alkotóját, és a' miénket az Istent, azért ismérjük-meg, hogy tisztellyük, azért tisztellyük, hogy halbatatlanságot nyerhesünk jutalomúl.* Nem volt szükséges, hogy te e' Világra születtefsél és benne lennél, mivel pedig hogy lettél és születtettél, következendőképen és szükségesképen az Istennek, az Istené, és az Istenért vagy, és lettél. A' kié tehát vagy szükségesképen, légy akaratom szerént-is azé. A' ki a' teremtett-állatokban keres magának véget, fölöttebb szerentsétlen : mert azt soha föl-nem talállya, mivel a' teremtett-állatokkal egyedül tsak úgy kell él-nünk, mint néminémű efzközökkel, mellyek a' szükséges, és fősleges Véghez vezetnek. A' múlandókat tehát tsak úgy köll vennünk, mint valamely botot vagy páltzát, mellyel Hazánkban, vagy hofzszú útra indulunk. Innét, ha te minden dolgaidat, nyughatatlanságidat, fáradságidat, tsak a' múlandókra fordítod, és a' Fősleges Végeddel nem gondolsz, ahoz nem tzeolozol, nem vagy érdemes hogy embernek neveztefsél, mivel emberhez illendő tselekedeteket nem mivelsz. Ott heverisz, ott hivalkodol, a' hol az Istenért, és a' Lelkedért nem munkálódol. Az Istennek tisztelete, és a' Lelkednek üdvősége, a' te legfövebb, és egyetlen-egy munkád. Mit múlatozok tehát a' földiekben ? mondom inkább penitentzia-tartó Dáviddal : *Add tudtomra nekem Uram az én végeimet.*

Isai. 43.
* 7.

Orig. L. 7.
div. Inf.
Cap. 6.

Pfal. 38.

Oda ! oda fiesfen az én Lelkem , a' hol az én Istenem , és mindenem.

H A R M A D I K T Z I K K E L .

Pfal. 114.
7.

Blofius
Inf. Spir.
c. 5.

S. Aug.
L. I. Conf.
Cap.
1.

Mondgya a' most említett Dávid: *Térj nyúgodalmadban én Lelkem: mert az Ur jól tett veled.* Termézet szerént való helye a' Léleknek (azt mondgya amaz Istenfélő Blofius) *nem más, hanem az Isten*, a' mellyben egyedül meg-nyúgodhatunk, Isten a' mi Vé-
günk, és nintsen nyúgodalom tsak ebben a' Végben. Föl-kiáltván azért Szent Agofton Doktor im' ilyen szókra fakad: *Alkottál Uram bennünket magad hasonlatosságára*, és nyúghatatlan a' mi szivünk, mig meg-nem nyúgzik *benned*. Minden bővség, melly nem Isten, és az Isteni Léleknek képével föl-nints ékesétve, nem egyéb, hanem szűkség: mert múlatozhat valaki kedvére a' teremtett-állatokkal, de egyedül tsak a' Teremtővel elégedhetik-meg. Valamint az emberi tson-
tok, ha az Istentől rendelt helyen maradnak-meg, fájdalomat nem okoznak; ellenben ha onnét erőszakkal ki-mozdítottatnak, kinokat, gyötrelmeket szereznek: Ugy a' Lélek, egyedül az egy Istenben mint maga tzéljában bátran nyúgzik, ő kivüle pedig, számtalan nyúghatatlanságokkal, lelki-isméretnek fúrdalásával hányattatik, gyötrettetik. Teremtette Isten az embert, midőn már a' levegő-ég madarakkal, a' föld oktalan állatokkal, a' tenger halakkal bővelkedtek, és már egyéb semmi hátra nem vólt hogy adattathatna még, az Istenen kívül, hogy a' Teremtő alkotó Isten meg-tanítana bennünket, hogy maga egyedül az helye, birtoka, öröksége az embernek. Oh Istenem! Te vagy vége az én kívánságimnak, kívánok el-ol-
vad-

vadni, és te veled lenni; vonny magadhoz engem, hogy hozzád jussak, és benned nyugodgyam: itt légyen le-szegezve az én szívem, a' hol Te igaz, örvendetes, és vég nélkül való öröm vagy 's a' t. Ké-szültél-é eddig hozzája úgy tselekedeteiddel, mint most ezen igyekezeteddel? Te tudod? és a' te Istened?

Róvid Reggeli üdvösséges, és hasznos olvasás

A' JÓ SZÁNDÉKRÓL.

Közönségesen a' Szent Iráft magyarázó Bóltseknek S. Thom. 1. 2. 9. 114. a. i. S. Bo- nav. in 2. dist. 41. 9. 3. *
 az a' Tanítások, hogy épen femmi emberi tsele-
 kedet, noha magában jó és tökéletes légyen-is a' mi
 értelmünk és vélekedésünk szerént, mivel az Isten ke-
 gyelmében, és véték nélkül lévén tselekeátuk azt:
 nem méltó magában a' kegyelemre és ditsősségre, ha
 tsak jó szándékkal és indulattal az Istenért és annak
 kedvéért nem tselekezszük: mert az Isten különösen
 tekénti és nézi nem a' tselekedetünket, hanem a' jó
 szándékunkat, nem a' tehetségünket, hanem akara-
 tunkat; nem a' meg-lett dolgot, hanem a' szivefséget,
 úgy hogy a' szándéknak mértéke szerént nőlyón és
 nevelkedgyen a' tselekedeteknek-is érdeme. Hafonlót
 mond Szent Agoston Doktor magyarázván a' Har- S. Aug. in Pál. 31.
 mintz-egyedik 'Soltárt: *A' jó tselekedetet a' szándék mi-
 veli.* Minden tselekedete tehát az embernek, nem
 tsak az, a' melly magában jó és erkölcsös, hanem a'
 közönséges-is, úgymint tanulni, alunni, vigyázni,
 enni, járnai, kelni 's a' t. ha az Istennek szeretetiért vi-
 tetődik végben, és Ó Szent Főlségének föl-ajánlatta-
 tik, kegyelmet érdemel ez életben, és ditsősséget az
 örökké-valóban. Innét szükséges, hogy föl-foház-
 kod-

kodva gyakorta ditsérjed az Istent, mondván ilyen
 vagy hasonlóképpen: *Uram Tenéked, a' te ditsófséged-
 re, a' te szerelmedért tselekefzem ezt avagy amazt a'
 dolgomat. Ellenben a' mi vélekedésünk szerént, akár-
 minémű jó tselekedetet vigyünk-is végben, példának
 okáért: irgalmasságot, alázatosságot, testi fanyarga-
 tásokat 's a' t. de ha Istennek szerelmiért nem tsele-
 keszszük, sem az Istenhez mint utolsó véghez, nem
 igazittyuk szándékunkat, haszontalan az érdemre.
 Egyet ért itt egy buzgó Lélek a' föllyebb említett
 Szent Atyákkal, a' ki azt mondgya: *Nem tsak oda kell
 szemeidet fordítani, bogy mit tselekeszel, hanem oda-is,
 bogy mit, és miért akarsz valamit tselekedni: mert alá-
 való és leg-kisfőbb tselekedetek, midőn az Istennek
 szerelmiért vitetődnek végben, és jó szándékkal, fő-
 löttébb fokot érnek. Ellenben pedig nagy és fölséges
 tselekedetek, ha jó szándék nélkül szűkölködnek, és
 jó végből nem származnak semmit sem érnek. Innét
 titkos jelenésiben Szent Brigittának olvassuk; *bogy még
 az idő-is melly a' testünknek táplálására el-múlik tő-
 lünk, ha azt jó szándékkal, és jó lélekkel töltyük, a'
 szent és tőkélletes tselekedeteink közzé számláltatik.*
 Azért írja amaz Istenfélő Blofius, hogy Szent Ger-
 trudist meg-intette a' Mennyei Jegyes, hogy minden
 tselekedeteit, és apró munkátskáit, úgymint: írást,
 bőfüit, falattyait mellyeket veendő vala, lélekzetit,
 mellyeket vigyázva, vagy aluva botsátandó vala,
 ajánlaná-fől az Istennek.**

Gondold-meg tehát Istennek szenteltetett személy,
 hány jó tselekedeteid haszontalanok, mennyi testi fa-
 nyargatásid hijában valók, mennyi munkáid, fáradt-
 ságid, izzadásid veszendők, mennyi érdemeidnek kin-
 tseit

Didacus
 Stella in
 C. 11.
 Luc.

Revel.
 Brig. 2.
 C. 14.

Blof. Inf.
 Spir. C.
 9.

tseit harátsolod - el , ha azokat az Istennek szivedből föl-nem ajánlod ? Mire való kérlek ez a' vesztegetés ? nem kérdem olly szándékkal , mint valaha Judás kérdezte ? Imé végben viheted egy gondolattal , egy legkissebb tselekedettel , hogy Isteni Kegyelmekeket nyerhetsz , mellyeknek tsak a' legkissebb tzikkkelye-is a' széles Világnak kintseit föllyúl - haladgya , és te az örökké-valóságnak illy nagy kintseivel keveset gondolsz ? Igyekezzél kérlek , igyekezzél a' te jó szándékaidat gyakortább az Istennek föl-ajánlani 's meg-újítani , és egyik dolgodról a' másikra ne indúlly , minnekelőtte előbb az Istennek azt , a' mit tselekedendő vagy föl-nem ajánlod. Illeti-is valóban ez a' buzgó szeretet az Istent , hogy ő Szent Főlségét tegyűk tzelүүл minden gondolatinkban , beszédeinkben és tselekedeteinkben , és ezzel az ő nagyobb ditsőfségét keressük , a' nélkül hogy ezekért valamely jutalmat várjunk. Illeti az Istent illyen szives és tisztá jó szándék igazság szerént : *Elsőben azért* , mert az ő Méltósága meg-érdemli , hogy mindenek ő érette légyenek. *Másodszor* azért , mert jelen van nekünk minden tselekedetinkben , azért méltó hogy a' jó szándék által mindeneket vizsgáljunk neki. *Harmadszor* azért , mert ő a' mi leg-főbb Nagy Urunk , következendőképpen mi az ő szolgálai , igazságtalanság nélkül nem igyekezhetünk más véghez , hanem hogy egyedүүл neki szolgáljunk , és őtet nagy buzgósággal , minden teremtett-állatok fölött keressük.

Másodszor , meg-vagyon írva Salamon Énekes Könyvében : *Az igazak szereteinek Téged. De kitsodák* ezek az igazak ? Meg-felel Hugo Kardinális : azok úgy mond , a' kiknek az ő tselekedetekben az Isten a'

Cant. 1.

* *

Kezdet és Vég. A' tiszta szándék szolgál az Istennek; mivel pedig annak szolgál ditséri az Istent, ditsérvén szereti, nem a' jutalomnak reménségéért, nem a' büntetésnek félelméért, hanem hogy az Istent egyedül szeretetével ditsérje, magasztallya; 's nem-is azért, hogy így szolgálván tetsék az Istennek, hanem azért is, hogy valaki így szolgál tetsék néki az Isten. A' tiszta jó szándék hasonló a' mennyei bódog Lelkekhez, a' kik készebbek vólnának bódogságoktól megfosztatni, mint sem valamiben az Istennek szent akaratját bé-nem tellyesíteni. A' tiszta jó szándéknak nintsen semmi kívánsága valamelly jutalomnak megnyeréséhez, azonban még-is jutalom nélkül nem szerettetik az, a' ki a' jutalomnak el-vételéért szeretendő, sőt azt mondgya Arany szájú Szent János: *Az Isten annál többet ad, mennél többet kívánunk, ne gondoljunk, úgy mond, hogy jutalom nélkül maradunk, ha jutalomért nem munkálódunk, sőt annál inkább nagyobb léfszen a' jutalom.* Innét mondotta Krisztus Urunk Szent Gertrudisnek; hogy azok a' tselekedetek, mellyek illy tisztn az Istennek ditséretére, és kinszenvedésnek emlékezetére, a' közönséges emberi nemzetnek üdvösségéért vitetődnek végben, minden érdemnek vagy jutalomnak kívánsága nélkül le-irattatnak az életnek Könyvében arany betűkkel, és noha más tselekedetek bőv jutalmat érdemellyenek-is, és végyenek; ezek mindazonáltal mellyeket tselekefsznek egyedül tsupán az Istennek ditsérete szerelméért sokkal többet érdemlenek és méltóságosabbak, és azon fölyül az embernek az üdvösséghez véghetetlen módon segítségére vannak. Ezeket mondotta Krisztus az ő Jegyefsének, és méltán: mert nints nagyobb és édessebb

S. Chriofost.
nim. 5. in
ep. ad Rom.

Revel.
Gertrud.
Lib. 4

febb jutalom az Istentől, mint maga az Isten, és az ő szeretete.

Mindazonáltal ezeket nem azért mondtam, mint-ha femmit fem köllene az Istentől kérnünk, mivel nem illetlen dolog az Istentől a' mi tsekély és aprólékos jó szándékkal végben vitt tselekedeteinkért nagyobb és fölségebb dolgokat kérnünk. Azért *elsőben*, hogy ha ő mindeneket adna-is nekünk, azzal fem több, fem kevebb nem lehet néki. *Másodszor* azért, hogy az Istennek fölséges ditsőfsége nevelkedik azzal, hogyha mi a' jókat jól kérjük, és ő nekünk azokat megadja. *Harmadszor* és leg-inkább azért, hogy az Istennek ajándékot kérhettyűk ugyan mi, nem hogy nekünk jók, hanem hogy ezeket bennünk látván, az Istennek akarattya rajtunk bé-tellyesedik, és győnyörködik, így a' bődogságot kívánnyuk, nem hogy a' mi hasznunkra vagyon, hanem hogy az Isten azt nekünk nagy kívánsággal óhajtya.

Fölséges módon tündöklött ebben Szent Magdalena de Pazaris, kinek emlékezetre méltó ditsőfséges szavai ezek: *Ha tudnám hogy tsak egy szót ejtenék-is más végből, mint fem nem az Isten szeretetéből, ha mindgyárt Istent meg-nem bántanám-is azzal, ha tudnám hogy olyan-ná lehetnék mint egy a' Szerasimok között, még fem mondanám*; illik tehát, hogy te-is föl-ajánllyad Istennek jó szándékkal minden dolgaidat és ő érette tselekedgyed.

Tovább a' buzgó Hivek szokták az ő tselekedeteiket föl-ajánlani, és őszve-kaptsolni a' Kristus tselekedeteivel, szenvedésével, és más fölséges érdemével: Mennyit ér, és minémű érdemre méltó ezen föl-ajánlás, és őszve-kaptsolás, ki-nem lehet mondani, mert a' mi tselekedeteink, mellyek a' Kristus tse-

Magdale
na de Pa-
zis vit. e.
72.

lekedetivel őszve-kaptsoltnak, és úgy az Atya Ur Istennek föl-ajánltnak néminémüképpen, mint egy Isteni dolgok, nézd-meg az ilyen hasonlatosságban; egy tsepp vizet bé-botsátasz a' jó borral meg-töltött hordóban, csak hamar az a' tsepp viz borrá változik: úgy ha a' mi tselekedeteink őszve-kaptsoltnak a' Krisztus tselekedeteivel, nagy azoknak az árok és

Magdale-
na de Pa-
zis ex vi-
ta c. 44.

a' jutalmok, azért int a' fölyebb említett Szent Szűz: „ Valamennyifzer a' teremtett-állat az ő maga tselekedeteivel azt a' szentséges Vért mellyel meg-váltatott föl-ajánllya, az Atya Istennek olyan ajándékot nyújt, mellynél nagyobbat soha nem adhat, és olly jutalmat-is vár tőle, mellynél nagyobbat nem várhat. Azért-is ezen szavai után oda téfzi, és azt mondgya a' Szent Szűz: „ Hogy a ki „ így tselekefzik egyenesen a' mennyei ditsőtségben „ mehet Purgatóriom nélkül.

Végre, a' jó szándéknak meg-űjjétását napjában gyakortább, csak rövid emlékezettel-is, és egy két buzgó fohászzkodással-is hogy végben vihedd, illy vagy hasonló formán mondhatod:

Oh Tellyes Szent Háromság egy igaz örök Istenség! Imé én a' te szent szined előtt leg-méltatlanabb bűnös, kívánok és akarok e' mái napon mindeket gondolni, szóllani, tselekedni, szenvedni 's a' t. minden jó erkölcsöknek indulattyából, leg-tisztább szándékból, melly előtted leg-kedvessebb, és a' mellyet én tőlem kívánhatfz. Minden mozdulásit lelkemnek és testemnek, gondolatimat, akaratimat, szavaimat, tselekedetimet, a' Szent Lélek erejében a' te Szent Fiad által néked föl-áldozom mint leg-főbb Uramnak, hogy minden ki-telhető tiszteletet, ditséretet,

tet, és ditsőséget mutathassak, és a' te szent kedve-
 det bé-tellyesíthezzem, néked örvendezzek, és min-
 den vett jó-téteményidért hálákat adhassak. Azon-
 föllyűl a' Krisztus Jéhus életének, szenvedésének, ha-
 lálának emlékezetére, a' Bóldogságos Szűz Máriá-
 nak, Szent Patronuffaimnak, a' mennyei Angyalok-
 nak, és minden Szenteknek tiszteletére, hogy ke-
 gyelmet és elő-menetelt nyerhessek, a' jó és tőkélle-
 tes erkölcsökben, az én bűneimnek elég-tételéért, a'
 Világból ki-múlt Hivékért, és mind azokért, a' ki-
 kért te tudod én Istenem, és te akarod, te kívánod,
 hogy tégedet kérjelek 's előtted esedezzem. Meg-val-
 lom azon kívül én alkotó Istenem, hogy mind ezeket
 úgy kérem Szent Felségedtől, nem mint engemet il-
 lető jókat, hanem a' mint te előtted kedvessek, kelle-
 metessek. Azért-is meg-elégízem ha semmit nem nye-
 rek-is. Elég jutalom az nékem, hogy Te vagy, a'
 ki vagy. Mivel pedig az én gyarló életemnek szerte-
 széllyel való vándorláfai nem engedik, hogy ezen el-
 tőkéllett jó szándékomban mindenkor állandóképpen
 meg-maradhassak, azért-is valamennyifzer pihenni,
 's lélekzetet fogok venni, mind annyifzor kívánom
 meg-újjítani ezen el-tőkéllett jó szándékomat, légye-
 nek őszve-kaptsolva a' Krisztus Jéhusnak életével és
 keserves kinszenvedésével. Uram én Istenem! Te
 előtted az én kívánságom, és ha ennél jobb szándé-
 kot, jobb el-tőkéllelt tehetnék, melly néked ked-
 vessébb volna 's előtted kellemetesebb: igen-is hogy
 tellyes szivemből és lelkemből azt tenném, azt tse-
 lekedném 's a' t.

S Z Á M - V É T E L.

Minémű jó szándékkal és intentióval indúlsz

dolgaidra? avagy tselekedeteidet mi végből tselekeszed?

S. Greg.
Magn. L.
98. mor.
c. 6.

IGazak Nagy Szent Gergelynek szavai, a' ki így
beszélget: *A' roszsz és gonosz szándékkal ha valamelly
jó vitetődik végben, melly noba tündökleni, és mint a' nap
fényeskedni láttattassék-is az emberek előtt; mindazonáltal
a' belső ítélő bírónak szám-vétele előtt bomálllyal borittat-
tik-bé. Miért? azért, mert a' roszsz szándék azon tse-
lekedetet meg-rútityta. Istennel tárfalkodó, 's mulato-
zó Keresztény Pajtársam! ha a' te tselekedeteid-is egy
átallyában számban vetetődnek külsőképpen ugyan
fénlenek, tündöklenek, de belsőképpen a' jó szán-
déknak gyümöltse, és széke nélkül szűkölködnek.
Kérdezzed, tudakozzad önnön magadtól, és tapasz-
talni fogod, hogy minden tselekedeteidet csak imigy-
amugy végezed, vagy jó szándék nélkül, vagy go-
nosz szándékból, és képmutatással életedet vesztet
napról napra, és semmi érdemet nem szerzesz: mert
a' jó szándékat el-mulatod. Mondd-meg? ha vagy
csak egyszer-is magadnak öszve-egyelítése nélkül ke-
rested-é egyedül tisztán, igazán az Istennek nagyobb
ditsőséget? Oh fájdalom bár úgy! de mindenütt oda
avatta magát tulajdon szereteted, mert Ura-é vallyon
az Isteni szeretet a' te őt érzékenségednek? ritkán
úgy-é? és igen ritkán! nem de nem a' te tselekedeteid
közzé egyeledik gyakorta a' képmutatás? és a' ha-
szontalan mulandó ditsekedés? úgy vagyon tagadha-
tatlan! nem de nem egyik dolgodról által-mégy a' má-
fikra a' nélkül, hogy az új jó szándékról vagy csak
gondolkodnál-is? meg-történik leg-többször: sajnállak*

felettébb vagy azért-is, hogy annyi munkádnak, fáradságodnak jutalmát veszted. Reggel fel-kelsz, mert kéntelen vagy, gyakorolod az ajtatóságot, a' Templomot, mert a' szégyen kötöl, a' büntetéstől rettegsz? tűrhetőképpen vagyon magad viselése, de jobbára az emberi tekéntetből, ezt, vagy amazt az ajtatóságot végezed? de a' magad akarattya találtaik abban mindenütt, vagy a' kéntelen szokás, vagy a' tulajdon akarat, vagy az elő-menetelnek reménsége, vagy más haszontalan, és hivságos vég az őszton.

Visgáld-meg mind ezeket, és fel-találod, hogy a' te szándékod jobbára hivságokkal rütétva legyen; jobbítsad, újjítsad, úzd-el, hagyd-el a' hivságos ősztonöket, vezessed szándékosdat azok szerént, melyeket fellyebb olvastál, és ajánllyad tselekedeteidet az Isten Fiának, hogy atyai kegyes irgalmasága szerént meg-igazétsa, és így ezen móddal felségessen fel-emeled azokat.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

Az Istennek hiv szolgálattjáról.

ELSŐ TZIKKEL.

AZt mondgya Szent Pál Apostol: *A' ti dolgaitokban el-já-jatok.* Thessal. 4. 7. 14. A' mi leg-főbb, és egyetlenegy dolgunk abban áll, hogy az Istennek szolgállyunk, és Lelkeinket üdvözé sük, alkottatott az Ember úgy mond Szent Ignác Pátriárka: arra a' végre, hogy az ő Urát Istenét ditsérje, áldgya, magasztallya, és tisztellye, és úgy neki szolgálván végre üdvözüllyön. Nagy ditsősége ez a' Szerzetes Személy.

mélynek, kinek az a' kegyelem adatott, hogy a' Világot meg-vetvén Istennek szolgállyon. A' Földi Királyoknak, Császároknak szolgálai, mennél nagyobb Uraságoknak szolgálnak, annál nagyobbaknak állé-tyák magokat lenni, sőt nem annyira szolgálni, mint magoknak szolgáltatót láttatnak. Közönséges tör-vény, és mondás: *Az Istennek igazán szolgálni, annyi mint uralkodni*, mert az Isteni Főlségnek Méltósága olyan, oly nagy, és oly véghetetlen, hogy an-nál nagyobbat nem gondolhatni, és ugyan azért mi-dőn ez meg-ismértetik, minden tiszteletre, minden szolgálatra leg-méltóbb. Ama' nagy szolgálója Istennek Szerafikus Szent Ferencz Atyánk, erről az Isteni szolgálatról így beszélt: *Faj szerelmes Atyámsiai! melly jó, melly ditsőséges az Istennek szolgálni, jobb az Istennek szolgálattya, mint a' Világnak urasága. De ki-tsoda az, a' ki valóságosan meg-isméri hogy az Istennek szolgálója? semmi jobb nints, mint sem az Istennek szolgálójává lenni; még-is semmi nehezebb dolog nints az emberek előtt, mint azt meg-ismérni igazán, hogy Isten szolgálója legyen-e, vagy baráttya? Én meg-vallom néktek, hogy kértem az Urat, hogy méltóztatnék nékem tudomra adni, és meg-mutatni azt, hogy mikor vagyok az Istennek szolgálója, és mikor nem? a' leg-kegyelmesebb Ur pedig azt fe-lelte nékem az ő véghetetlen kegyelmességéből: *Az én szolgálómnak valósággal lenni magadat ismerjed akkor, midőn szent dolgokról elmélkedel, szent dolgokról beszél-getsz, szent dolgokat tselekeszel. Azért jelentem eze-ket néktek, hogy ti-is tudgyátok, mikor vagytok vagy lehettek Istennek szolgálai, és mikor tetszettek né-ki, és hogy előttetek pirúlhattok, szégyenülhettek,**

Vadin. in
Opusc. S.
Franc.
Tom. 3.
coll. 13.

midőn mind ezekben fogyatkozni láttatom. Ezeket mondgya maga felől az Isteni szeretettel lángodozó Szent Ferencz, és vallyon mit mondasz te magad felől? Oh kegyelmes jó Atyám! óh jó Jésus! minde- nek tőled vagynak, mindenem tőled vagyon, min- denekért néked tartozom, és még-is olly ritkán, olly tunyán szolgállok tenéked 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

A' Szerzetes Személy, melly az ő hivatallya által különöffen válaftatott az Istentől, és az ő foga- dási által köteleztetett szolgálattára ő Szent Főlsé- gének, jól és helyeffen kiált-fől Dávid Prófétával: *Oh Uram mert én te szolgád, és a' te szolgálód fia!* Pál. rfg. Én a' te szolgád, a' ki teremtettél és meg-váltottál engem, nem de nem elég drágán vétetődött-meg az én szolgálatom. Az Atya hogy szolgáját meg-váltaná a' Fiát adta érette. Én a' te szolgád, mert te én Uram, 's Istenem vagy. Te meg-szegődétl vélem, hogy ebben a' szentséges Szerzetben szolgálnék tené- ked. Én a' te szolgád, mert te szolgálsz énnékem, szolgál nékem a' te mindenhatóságod, óltalmaz en- gem a' te szereteted, és szeret engem, igazgat engem a' te bőltsefséged, szolgál nékem az Isten az Angya- lok által, hogy meg őrizzen, védelmezzen, az ele- del által hogy meg-elégitsen, a' tűz által hogy me- legitsen, és mindenekben, hogy néki egyedül szol- gálljak.

Kevés dolog-é, vallyon? hogy az Isten szol- gád, a' ki néked eledelre valókat ad, szolgálsz an- nak? Imé az Isten mindeneket ad tenéked, és néki

szolgálni restelkedel. Visgáld-meg, minémű gyors és hiv lélekkel, vagy szeretettel szolgálsz te néki? szálly magadban, és önnön magadtól gyakortább tudakozzad, kinek a' tiszteletére ezt az imádságot, ezt a' munkát, ezt a' fáradságot, ezt a' tselekedetedet ajánlod? Talán az Istennek? ha annak, miért olly hivalkodva és tunyán? nem de nem az Isten az, a' ki Jeremiás Próféta által így menydörög: *Átkozott*

Jerem.
Cap. 48.

a' ki az Ur dolgát álnokul tselekeszi, az az a' mint máfok olvaśsák tunyán és restűl. Oh tűz! melly vég nélkül égşz, és soha el-nem óltatol, óltsd-el az én tunya restűségemet, és gyűjtsd-fel szivemet a' buzgó hiv szolgálatra.

H A R M A D I K T Z I K K E L.

S. Bernard.
L. Sent. de
variis.

EMlékezetre méltó szavai ezek Szent Bernárdnak: *Négyen vannak, kiknek ez életben szolgálat tétetik: a' Test, a' Világ, az Ördög, és az Isten.* Különös ajándékot adnak ezek mind a' négyen a' szolgálatért; a' Test az ő inassainak és szolgainak a' szempillantásig való gyönyörűséget, a' Világ a' múlandó fölséges hivságot, az Ördög az örökké-való rabságot, az Isten a' vég nélkül való örök boldogságot.

Gondold-meg most, mellyiknek fizetését érdemletted-meg eddig? és végezd-el magadban kinek akarod ez után adni fáradságot, munkádat, izzadáfodat, hogy az Istennek szolgálý ősztonöz téged az ő fölséges Méltósága, Jósága, vallyon el-múlatod-é? ingat téged e' fölséges erköltsnek szépsége, tisztelete, és hafzna, nógat téged e' jelen való életnek rövidsége, a' következendőnek véghetlensége, a' menyeyi

nyei bódogságnak öröksége, a' pokolnak kemény kegyetlensége, vallyon nem indulsz-é? vallyon ellenkezel-é? mozdít téged minden jó tselekedeteknek méltósága, melly olly nagy, hogy ha annak őszvetételeivel és közben-vetésével ezer efsztendők adatnának-is a' Világnak meg-nyerésére, mind femmik, vallyon el-vezted-é? Az Istennek szolgálattyaival, magad üdvösségének meg-szerzésével önnön-magadnak szolgálsz, vallyon ez érdemnek idejét kész akartva el-múlatod-é? Tudom hogy akarnál a' te Uradnak Istenednek szolgálni, ha abban munkálódnod nem kellene, de gondold-meg, mit tselekedett és szenvedett az Ur értted? nem tsak midőn imádkozunk, böjtölünk, vagy testünket fanyargattjuk 's a' t. hanem minden más tselekedeteinkben-is szolgálhatunk az Istennek. Szolgálunk néki, ha azokat tselekefszük, mellyeket a' mi hivatalunk által kíván hogy tselekedgyünk. Oh Kegyes Uram Istenem! a' ki illy könnyű és kevés tselekedetekkel meg-elégfzel! Uram mindenek, mellyek bennem vannak általad, szolgállyanak néked, a' szivem szerezzen, a' nyelvem ditsérjen, kezeim munkálkodgyanak, testem és lelkem a' te akarodat tselekedgyék. Szolgállok néked örömmel mindenkor, és buzgón, mert mindenkor gondod vagyon reám, és a' tunyák nem tet-szenek előtted. Szolgállok néked örömmel: mert az örömmel adókat kedvelled. Szolgállok néked minden erőmből, mert azt te adtad nékem. Szolgállok néked a' jutalomnak tekintete nélkül: mert midőn szükséged nem volna reám terem ettél engem. Leg-nagyobb jutalmam az nékem: Tenéked Urak Urá-nak szolgálni és tetszeni.

ESTVÉLI LELKI MŰLATSÁG.

A Lélek bármás hatalmosságának meg-újításáról.

A Bban a' pompás és fölséges Teremtésében az Em-
bernek, azt mondá egyik Isteni Személy a' má-
Gen C. i. sikhöz: *Alkossunk embert a' mi képlünkre, és hasonlatof-*
ságunkra. Drága meg-bőtsúlhetetlen kép! szép hason-
latofság! mert valamint az Atya Isten, Fiu Isten,
Szent Lélek Isten, nem három Istenek, hanem egyet-
len-egy Isten, és három Személyek: Ugy a' Lé-
lek emlékezet, a' Lélek értelem, a' Lélek akarat,
nem három Lelkek, hanem egyetlen-egy; az emlé-
S Bernard. *kezet által úgy mond Szent Bernárd, hasonlók vagyunk*
C. i. *az Atyához, az értelem által a' Fiúhoz, az akarat által*
a' Szent Lélekhez. Semmi hasonlőbb nints ahoz a' Föl-
séges Bőltességhez mint az emberi elme, melly az em-
lékezet, értelem, és akarat által abban a' meg-foghatat-
lan Háromságban foglaltatik. De vedd észre gyakor-
tább mi következik: abban pedig úgy mond ném fog-
laltathatik, ha tsak felőle nem emlékezel, azt nem ér-
ted, és szereted. Istennek rest szolgája (szolgálója)
vagy, találom a' te emlékezetedet nem az Istenben,
hanem a' világi múlandó dolgokban imitt amott mŰla-
tozni, a' te értelmedet az hivságokban, akaratodat,
a' világot és annak hazugságit bújdosva keresni: hozdd
helyre kérlek ezen háromságot, és újjétsd-meg benne
az Isteni hasonlatofságot.

szd Gen. Azt mondá Isten Abrahámnak: *Járj előttem és*
17. *légy tőkélletes.* A' szüntelen való emlékezet az Isten-
ről a' tőkélletességnek kút-feje, annak feledékenysé-
ge pedig az erköltstelenségnek eleven forrása, azért
járjz annyiszor a' piartzon, az ajtón sziveddel, mi-
dön

dön az Isten Házában, vagy a' Karban állasz; azért haragszol annyiszor, és hirtelen, azért tsábéttatol a' törvéntelenségekre, azért mulatsz-el annyi jókat, és tselekefzel rosfszakat, hogy az Istennek jelen-létéről meg-nem emlékezel: ellenben, ha az Istennek jelen-lételét meg-gondolod, egyebet a' penitentzia-tartásnál nem kedvelsz. Szent Bernardinus a' mint életében föl-vagyon téve, még gyenge ártatlan Ifjú lévén, olly nagy tiszteletben volt a' magához hasonlő időbéliek előtt az ő szép tisztefséges maga viseletéért, hogy ha ők egy keveysé tisztátalanabb beszédre fakadtanak, mihelyest látták, azonnal föl-kiáltottanak; *Halgassatok, ne beszéljétek? mert imé Bernardinus jó.* Királyok Királya jelen vagyon, gondold-meg, mit köllefsék néked az ő színe előtt tselekedned, vagy beszélled.

Es valóban illy gyönyörűséges jelen-lételének emlékezetét illik hogy el-ne mulassad. Az Isten kedves hiv szolgáinak némelly rövid fohászokodó 's könyörgő efedezőfék voltak mindennapi kenyerei. A' mi Ditsőséges Szerafikus Atyánknak egész éjtszakanak idején ezen szókból állott imádsága: *Deus meus & omnia!* én Istenem és mindenem! Valamint tehát mindenütt az Isten jelen vagyon; úgy mindenütt hozzája való fohászokodásra adatik alkalmatofság. Sohonnán pedig jobb módot és alkalmatofságot nem vehetünk a' hozzája való fohászokodásra, mint ha meg-gondoljuk az ő Isteni hatalmaságát, böltseségét, jóságát, szépségét. Ismét az Údvözítő Kristus Jéhusnak szenvedését, únalmát e' jelen való életnek, az Istennek színe látását, ismét a' bűnök meg-útálását, azokról való szívnek fájdalmát 's a' t. Valamit történni látz a' teremtett-állatokban, tulajdonítsd a' Terem-

In Strin. amoris c. 10. tőnek ditséretire , a' mint int a' Szerafikus Doktor: *Ha valakit látsz hogy másokat itél, sülly te az Isteni ítéllettől , ha látod hogy mások másokat büntetnek , gondold-meg te az Isteni bősézü állást , és így egyebekről be-fzélgetvén , mindeneket meg-tselekedhetel.*

r. Cor. 2. A' mi értelmünket-is hogy a' hamis és tsavargó vélekedésektől el-vonnyuk , és az igazságnak vilá-goságával meg-világosítsuk szükséges; mert azt írja Szent Pál: *A' test szerent való ember pedig meg-nem fog-ja azokat , a' mik az Isten Lekéé , mert bolondság ó előt-te , és nem értbeti ;* értelemmel és kívánsággal tehe-ted magadat nyomorultá vagy bódoggá , ha a' tör-ténendő dolgokat , ha a' mindennapi változásokat , ha a' szerentsének most hatra , most vakra való fordulását meg-tekénted. Sok dolog azért láttatik előtted rofznak , mert rofsz végre vészed , nem a' dolog , hanem a' hamis vélekedésed sért-meg. Meg dorgált talán téged a' te Elöl-járód ? és mi az oka ? hanem hogy meg-intett , meg-szólétott , a' magad dolgát pe-dig nehezéted azzal , hogy mérgelődöl , bősületedet ki vette-el azzal ? Te haragszol : mert azt véled hogy meg-vettettél ; de a' ki azt véli , maga magát téfzi szerentsétlenné. Befzélgefs így magaddal min-den egyéb történetek felől , és föl-talárod , meg-is-méred , hogy fenkitől mástól nem háborgattatol , nem bántatol jobban , hanem önnön-magadtól : ha a' ma-gad ítéletét jól meg-igazétod , bár a' Világ reád omol-lyon föl-nem háborodhatol.

A' Szerzetes Tökéletességnek többi akadályai között egyiket lenni állétyák a' Bóltsek , az érte-lemnek föl 's alá való tsavargását , mellyel némel-lyek mindeneket tudni kívánnak. Igazán-is mond-gyák ;

gyák; óh fájdalom! mert többet és jobban gyönyörködtet valamely újságnak olvasása, mint sem az Isteni, és hasznos Lelki dolgoknak valósága, válasszunk az haszontalan múlandókat, megvettyűk az örökké-valókat. Már nem csak a' Királyoknak, Hercegeknek Udvaraiban, hanem a' Szerzetes Személyeknek Kalastromiban-is kedvessek, köllemetessek a' fabulás újságok, ritkábban hallattatnak a' mennyei dolgokról való beszélgetések, mint sem a' vigyorgó tsél-tsap nevetségek: Minémű gyűmöltse van mind ezeknek? nem egyéb, hanem a' tőkélletességből való ki-vetkőzésnek fekete konkollyai. Testekkel fokban a' Karban állanak, és elméjekkel az egész Világot ószve-nyargallyák. Hallyad a' Szerafikus Doktort, Szent Bonaventurát, és meg-mondgya minémű éles kővel köllesék meg-éleséted értelmedet: *Ne olvasd, úgy mond, azokat mellyek a' Lelked épületére nintsenek; mert a' múlandó haszontalan olvasás, haszontalan és roszsz gondolatokkal tölt-meg, és a' te elmédnek buzgóságát el-al-tod, olvasd a' Szentek életét és tudományát, hogy azokkal való egyben-vetéssel mindenkor meg-aláztassál, tanéttassál, és az ajtatos buzgóságra indéttassál.*

Szerzetes Pajtársam! midőn Istennek köteleztet magadat fogadásid által, a' te értelmednek munkáját-is az Istennek szentelted: miért tehát most azt az haszontalanokra fordéted? a' te irásod, tanulásod, olvasásod femmi, ha csak a' végre nem olvasol, tanulsz, irsz, hogy az Istent tiszteljed, magadat üdvözétsed, és felebarátodat segétsed, hagyd te az haszontalanokat az haszontalanoknak, a' világi dolgokat a' Világiaknak, és hallyad Mesteredet, a' kit néked a' Mennyei Atya mutatott a' főlhőből mond-
ván:

S. Bonav.
de Inst.
novit. p.
i. c. 17.

Matth. 17. *ván: Ez az én szerelmes Fiam kiben nekem jó kedvem
* 5. tölt, ötet balgassátok.* Ugy alkalmaztasd magadat,
mintha te magad egyedül vólnál magával az Istennel,
légyen a' te igyekezeted imádságodban az Istennel
befzélgetni, és az olvasásban önnön-magát az Istent
befzélgetni hallanod. A' midőn valamikor a' végső
szám-adásnak idején a' Könyv elő-hozattatik, melly-
ben mindenek irva vannak, a' miért a' Világ meg-
ítéltsék, akkor nem kérdik azt tőled ha jól mon-
dottad-é? hanem ha jól éltél-é? nem kérdik, hány-
féle mesterséges munkát tudtál? hanem ha az Isten-
nek Tiz Parantsolatit meg-tartottad-é? nem lészen
akkor kérdés a' szókról és beszédekről, hanem a' tse-
lekedetekről és erköltsökről. Ezt az egyet kérjed
Pfal. 142. *tehát egyedül Dáviddal: Taníts meg engem a' te aka-
ratodat tselekednem, mert én Istenem vagy te.*

A' mit akaratunk-is hogy helyre hozattassék, és
az Istenhez alkalmaztassék, szükséges. Egyedül az
Istennek tulajdona, és ő Szent Főlségét illeti, hogy
maga akarattával tselekedgyen mindeneket, azért
ha te a' magad akarattával kívánsz munkálódni, az
Istenhez kívánsz hasonló lenni, és ötet néminémükép-
pen mintegy meg-fosztani kívánod az ő Isteni Méltó-
ságától; vagyon mindazonáltal még-is olly mód,
mellyel az Istenhez néminémüképpen hasonló lehetsz,
és a' te akaratodat követheted, tudni-illik: ha a' ma-
gad tulajdon akarattját tőkélletessen az Istennek aka-
rattához szabad és hagyod, így mindenkor azt tse-
lekefzed, a' mit az Isten kíván tőled hogy tseleked-
gyél, és a' mit te magad akarasz: mert az Isten aka-
rattját bé-telleyesétvén, a' magadét-is szükségképpen
bé-telleyeséted. Nem-is lehet a' szabad akarat mi
ben-

bennünk jobb, avagy jobbat nem mivelhet, mint ha arra hagyja magát és annak ajánllya, a' ki soha meg nem tsalattathatik, nem vétkezhetik, vagy valami rosszat nem mivelhet.

Az egész szentségnek és tökéletességnek fummája abban láttatik állani, hogy a' mi akaratum az Istenhez legyen kötelezve. Minden imádsági kö-zött úgy mond Blosius, mellyeket Kristus Szent Attyához botsátott, a' volt leg-fölségebb: *Atyám nem az én, hanem a' te akaratod legyen-meg.* Kövesd a' Jésum, tagadd-meg magadat, a' szerentsés, kedves, és szerentsetlen, kedvetlen dolgok által vezet téged az Isten a' te végső végedre, te kövessed gyorsan; ha ellenkezel és istentelen léfszsz, még-is köll követned. Tanúld mind azokat, mellyek történnek az Isten akarattyának tulajdonítani, és minden ellenkező dolgokat bátor szível magadban meg-emészteni, ha pedig az Isten kegyelméből valami jót véfszsz, melly néked 's előttd kedves, ne úgy vedd, mint néked köllemetesset, hanem mint az Isten akarattyának tettett.

A' jó tökéletes, és Istenfélő Szerzetes úgy kíván mindeneket lenni, a' mint történnek, mindenre alkalmas, ha az engedelmeség kívánnya, erköltsét és tökéletességét mutattya. Semmiben nem ellenkezik, mert tulajdon akarattyát az Istennek szentelte. Szűz Szent Klára életében húfzonnyóltz esztendőig nehéz betegségekkel fanyargatattott, még-is soha panaszolkodni nem hallatott, hanem mindenkor az Istent ditsérte, és midőn már tizen-hét napokig tsak egy falatot sem ehetett, az ötet vigasztalni akaró Gyóntató Attyának ezeket mon-

Blos. in
farag. in-
stitut.
Luc. 22,
* 48.

Surius
instit.
c. 12.

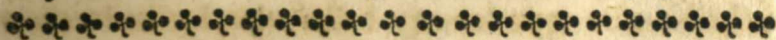
dotta: „ Mivelhogy meg-ismértem kegyelmét a'
 „ mi Urunk Jésus Kristusnak az ő szolgája Szent
 „ Ferentz által, soha femmi gyótrekmes betegség
 „ nem esik nehezen, az Istennek akarattya vólt
 leg-nagyobb öröme a' Szűznek. Te-is tehát min-
 den ügyedben, ellenkező dolgaidban, leg-kedvessebb
 gyönyörúséget vészefsz, ha tőkélletessen tulajdon aka-
 ratodat az Istennek akarattyaival őszve-kaptsolod.

S Z Á M - V É T E L.

*Ha az utólsó Lelki munkádtól fogva elő-mentél-e? vagy
 pedig fólóttébb hátra-maradtál?*

A Ma' Ditsőséges Fundálója a' Jésus Tárfasága-
 nak Szent Ignác, a' jelen-való napot egyben-
 vetvén a' tegnappal, az elő-menetelt az elő-mene-
 tettel, ősztonozte és ébreszgette magát a' nagyobb
 tőkélleteségre. Hasonlóképen tselekedtek mások-is,
 kövessed te-is azokat. Ismérd-meg magadat ki légy,
 és ki vóltál? végy számot magadtól, ha fól-tett fo-
 gadásidat meg-tartodtad-e? vagy fem? Visgáld-meg
 mitsoda erköltstelenségeket irtottál-ki magadból? és
 azok helyett mitsoda erköltsőket plántáltál szived-
 ben? járj végére, tudakozzad, minémű buzgóság-
 gal a' te elmélkedésidet, lelki számvételeidet, vagy
 más ajtatofságidat végezted? vallyon az alatt estél-e
 valamelly halálos vétekben, mellyet minden tehet-
 ségeddel köllött volna kerülnöd fogadásod szerént?
 minémű eszközöket választasz, hogy napról napra
 az erköltsőkben magadat gyakorollyad? Oh fájdal-
 lom! fokakban hátra maradtál, el-lankadt az újjon-
 nan tett buzgóságod. Panaszolkodik a' Meg-váltó
 Szent

Szent János által Titkos Jelenési Könyvében, hogy
a' te előbbi szeretetedet el-bagytad, emlékezzél-meg azért Apoc. 2.
bonnét estél-ki: és tarts penitentziát, és előbbi tseleked- 7.4
tidet tselekedgyed. Indúly tehát jobbakra, és többé
 olly álhatatlanul a' te fogadásidtól el-ne hajúl.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

*A' tulajdon údvösségednek szorgalmatos gond-
 viseléséról.*

ELSŐ TZIKKEL.

K*eresfétek előbb úgy mond Üdvözítőnk Szent* Matth. 6.
Máté által az Isten országát és az ó igazságát,
és mindenek néktek bozzá adatnak. Leg-első,
 leg-főbb, leg-nagyobb, és egyetlen-egy gondod a'
 te Lelkedet üdvözíteni, mert az idő veszendő melly
 a' Léleknek üdvösségében nem foglaltatik. Hada-
 kozások, Tanulások, Kereskedések, és más
 egyebek, mindenek merő haszontalanságok, ha
 a' Léleknek üdvösségével egyben-téetnek: mert
 a' hol a' Léleknek kára vagyon, ott nintsen sem-
 mi nyereség. Ugyan-is Urunk Krípus mondása
 szerént: *Mit használ az embernek ha az egész Világot* Matth. 16.
meg-nyeri-is, Lelkének pedig kárát vallya. Ah többet
 ér a' Lélek, mint Krípus kintsei! drága gyöngyök
 határi, Királyoknak koronái: mert mind ezek a'
 Lélek árához tsak febbik, nagyobb a' Léleknek
 érdeme. Mi adatott tehát azért? az Istennek Fia ad-
 ta magát, és Vérének árrát. Hallyad mézzel fo-
 lyó Szent Bernárd mondását elmélkedő Könyvében:
Ez az egész Világ egy Léleknek árához nem betsíltethe- S. Bern.
tik, L. c. 3.

tik, mert nem annyira az egész Világot akarta az Isten
 Lelkét adni, mint a' Lélekért adta, a' Lélekért testesül-
 meg, a' Lélekért született, szenvedett, és holt-meg; ha
 annyit tett, és szenvedett az Isten minden Lélekért,
 gondold-meg óh Istent szerető ember! mit köllel-
 néked-is a' te egyetlen-egy halhatatlan Lelkedért tse-
 lekedni, melly olly nagy áron vétetődött-meg. Oh
 JÉSUM! egyedül a' léfzen az én egyetlen-egy igye-
 kezetem, hogy néked tartsam Lelkemet, 's a' t.

MÁSODIK T Z I K K E L.

Luc. 10. **M**It vándorolsz fok körül; Egy a' szükséges, úgy
 mond Üdvözítőnk Lukás Evangyélifia által.
 Lelked tsak egy vagyon, melly ha egyszer el-
 vész, másikat helyébe nem álléthatz, adott néked
 az Isten két szemet, két fület, két kezét, két lá-
 bat; Lelket pediglen tsak egyetlen-egy, hogy én-
 nek meg-tartásában helyhesztetnéd minden igyekeze-
 tedet. Az Atya Isten teremtett tégedet, hogy azzal
 éllyen a' Lelked. Az Istennek Fia a' Keresztfának
 Oltárán meg-holt, hogy meg-váltsa Lelkedet. Imé
 olly nagy az ára a' te váltságodnak, hogy a' te Lel-
 ked annyit érni láttasék, mint önnön-maga az Isten.
 A' Szent Lélek küldi, és beléd önti az ó kegyel-
 meit, Isteni sugarlásit, a' jó gondolatokat, hogy a'
 te Lelkednek üdvösségét meg-nyerhessed. A' jó An-
 gyalok, és majd minden teremtett-állatok fejedel-
 medre vannak, hogy Lelkednek üdvösségét meg-
 nyerhessed. Te magad-is tehát minden ki-telhető
 tehetséggel iparkodgyál a' te tulajdon Lelkedért:
 mert annak méltósága és fölséges volta kívánna azt.

De óh fájdalom! leg-kisebb gondod-is nagyobb ta-
lám, mint ez a' te drága Lelked. Szégyen ki-mon-
dani, ki-mondom még is, ezután ne legyen nagyobb
gondod bár Lelkedre, mint a' te veszendő és porrá
leendő testedre, és gondold-meg minéműképpen ked-
vezel, vagy kedveztetni akarnál a' te dög tested-
nek, 's a' t.

HARMADIK TZIKKEL.

EZt írja Szent Pál: *Imé most az alkalmas idő, most* a. Cor. 6.
az üdvösségnek napja, a' Főlséges Munkás ma-
gadra bizta ügyét a' te üdvösségednek, hogy annak
keresésében fáradoznál, míg az élet tárfad, és az-
után arról számót adhatsz. Vigyázz tehát: mert nin-
tsen ott nagy bátorság, a' hol a' Lélek veszendő le-
het, bizontalan következésre ne bortsásd Lelkedet,
ám ha egyszer el-kárhozáván el-vész, többé a' Pokol-
ból visszafizá-nem veheted. Könyörülly a' te Lel eden, Eccli. 30.
ketvezzvén Istennek, úgy mond Sirák Fia. Ne ély * 34
úgy hogy csak láttásék hogy Lelked vagyon,
vagy mintha nem volna. Meg-indúlsz magadban és
a' Törvény-tudóval kérdezkedel: Mit tselekedtven bir- Luc. 10.
batom az ó.ók éle et? Ha bé-akaríz az életre menni,
tartsd-meg a' parantsolatit Istennek; a' ki meg-tar-
tya az Isten parantsolatit, meg-őrzi a' Lelkét a' tő-
kélletes meg-tartása által az Isten parantsolatának, a'
szerzetes tőkélletesfégnék gyakorlása által, a' fő jó-
ságos tselekedeteknek végben vitele által őrizzed a'
te Lelkedet a' veszedelemtől, vagy ha veszedelem-
ben hever, mennél hamarébb a' penitentzia-tarás ál-
tal vedd-ki abból, hogy el-ne veszfzen az, melly-
nek

nek veszedelmével mindenek , a' mellyekkel birsz és birtál semmit sem használnak , semmit nem segítenek. Jaj nékem ! és örökös jaj , melly kevesfet munkálódtam eddig az én Lelkemnek údvösségéért , 's a' t.

MÁSODIK NAP.

Mellyet a' Meg-váltó Kristus Jésusnak szentelhetsz , ilyen , vagy hasonló rövid foházkodással :

Oh Istenem ! légy kegyelmes nékem leg-nagyobb bűnös fiadnak
(vagy leányodnak.)

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

Az Halálos Vétekről.

ELSŐ TZIKKEL.

Rettenetes Parantsolat az , melly régenten adott Izraél Népének Móses 4-dik Könyvében:
 Num. 15. *A' Lélek , melly kevélységből valamit vét , akár*
 v. 30. *az Polgár légyen , akár Szarándok , mivelbogy az Ur ellen pártos volt , el-vész az ő népe között : és méltán-is , mert a' meg-bántódott Főlségnek tiszteletéből nevelkedik gonoszsága a' meg-bántónak , mennél ditsőségesebb és főlségesebb amaz , annál nagyobb és nehezebb ez. Könnyű , és tűrhető valamelly alá-való embernek meg-bántása , nehezebb a' jóra való emberé , leg-nehezebb a' Királyi Személyé , ki-mondhatatlan önnön-magáé az Isteni Főlségé ; midőn tehát*

hát te hafzontalan férge a' földnek az Istent meg-bántod, illy formán láttatol az Istennel vetekedni: noha te vég nélkül való Istenség légy-is, én pedig semmi más, hanem merő hafzontalanság, noha te engem alkottál, teremtetél, és számtalan fok jókkal, és ajándékokkal föl-ékesítettél, noha te nékem minden jókat ígérsz, és az ördög minden roszszal fenyeget: noha vétkezvén az én Lelkem el-vefszzen-is; mindazonáltal még-is a' te meg-vetéfeddel, meg-útáláforddal az ördöghöz hajúlok, és téged Isten meg-vetlek. Az ördög légyen Istenem, a' hafam, gyomrom légyen Istenem, a' gyönyörűség légyen nékem Istenem, a' vétkek légyenek Isteneim. Kérlek tégedet, a' ki illy fok útálatos Isteneket keresz és formálsz magadnak, olvaftad-é valaha, mit mond az Isten Dávid Próféta által: *Nem leszen te benned új Isten, se nem imádsz idegen Istent.* Térj-vizfsza, térj, és mondgyad Pál Apostollal, Tamással és Jánossal: *Én Uram, és én Istenem! óh melly igen bánom és szánom, hogy Szent Fóltségedet, Tégedet szeretetre méltó meunyei Atyámat meg-bántottalak, 's a' t.*

Pfal. 80.
* 10.

Joan. 20.
* 28.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

O pedig meg-sebesítettett a' mi hamiságinkért, meg-rontatott a' mi bűneinkért. A' ki a' bűnnek vég-hetetlen nagy vóltát meg-nem isméri, gondollya-meg a' Krisztus Jéfusnak keferves kinfzenvedését. Valóban az orvofságtól köll a' nyavalyának nagy vóltát mértékelni, és azért igy szóllit Szent Bernárd az ő Elmélkedő Könyvének harmadik részében: *Melly nagyok légyenek a' te sebeid, ismérd-meg ób ember! mellye-*

Ifai. 53.
* 5.

S. Bern.
in med.
c. 3.

lyeké't az Isteni böltsétségnek vendeléséből szükség meg-sebesítetni az Ur Jésum Kristust. Ha ezek a' sebek halálra valók nem vólnának, és pedig az örök halálra, azoknak gyógyulásáért soha meg-nem halna az Istennek Fia. Nézzed a' Kálvária Hegyének tsudáját, még-is örömmel meg-ólék Kristust, a' mit te tsak látván-is irtózhatol, örömmel ólék, hogy a' bűn elromollyon, és el-hidd, hogy jobban irtózik a' te gonofzságidtól, mint keserves szenvedésének kinnyaitól. A' mit régenten üldözö Saulnak, most Pálnak vetett szemére, azt veti néked-is szemedre a' Kristus:

Actor. 9. *Mit üldözsz engem?* talán azért hogy öröktől fogva szereztelek téged? vagy talán azért, hogy midőn nem vólnál alkottalak téged? vagy azért hogy ezen életre hívtalak téged? vagy azért talán, hogy a' Mennyeknek-országát ajánlom és ígérem néked? valóban egyedül a' te értelmednél áll a' te roszsz aka-

Joan. 19. *és meg-kell vallanod Pilátussal: Én nem talállok ó benne semmi okot, őtet üldözni.* Ah valamennyi gonofzságokat el-követtem, annyi fájdalomnak, nem szerelemnek sebeit okoztam az én Istenemen. De most utálok, gyűlölöm gonofzságaimat, és kívánom szivemnek az igaz szeretetek és fájdalomnak sebeit.

HARMADIK TZIKKEL.

Eccli. 22. *Int Sirák Fia az ő Könyvében: Fiam vétkeztél,*
 7. 1. *ne tselekedd többé, banem az előbbiekért-is könyörögj, hogy meg-botsátassanak néked, mint a' kígyó mér-gétől féllj a' bánóktól: mert nem egyedül a' Teremtő Isten, és a' Meg-váltó Kristus ellen dühösködnek a'*

bűnök, hanem maga ellen-is a' bűnös ember ellen; a' bűn minden roszszaknál leg-roszszabb és veszedelmesebb, roszsz és veszedelmes el-távozni a' leg-főbb, véghetetlen és Isteni Jótól, a' véték el-választ: roszsz és nagy gonosz, kegyelmétől, barátságától az Istennek meg-fosztatni, meg-foszt a' véték: roszsz ki-rekesztetni a' Kristus érdemeinek, életének, szenvedésének, és halálának részesüléséből, a' véték ki-rekeszt, ki-zár; egy szóval a' bűn olly roszsz, mellyhez képest minden roszsz jó, olly kár, mellyhez képest minden kár nyereség, olly szegénység, mellyhez képest minden szűkség bővség. Ezeket gondold-meg magadban, és kiálts-fel buzgósággal: Oh én Istenem! ha valahogy veled élhetnék a' menyeyi ditsótságben, minekutánna tégedet szeretetre méltó Istenemet meg-bántottalak, vagy minekelőtte még meg-nem-is bántottalak, minden kárhozattaknak kinnyait kívánnám el-szenvedni, akkor kívánnék szenvedni a' te kegyelmedben, mint sem a' nélkül minden vég nélkül való örömdben vigadni.

REGGELI ISTENES OLVASÁS.

A' Halálos Vétékről.

I. **K**irályi Próféta Dávid, a' halálos bűnnek roszszaságát akarván magyarázni, és azt ki-nem magyarázhatván ezen szókra fakadott: *A' vé. keket ki érti?* mintha mondaná, soha még eddig senki a' halandó emberek között a' halálos vétéknek nagyságát értelmével meg-nem foghatta, nyelvével ki-nem magyarázhatta, író-tollával le-nem írhatta: mert a' halálos bűn az Isten Törvényének által-hágása, föl-törése,

E

a' men-

Pfal. 18.

*. 13.

a' mennyei Parantsolatoknak meg-vetése, vég-hetetlen bántó eszköze az Istennek, meg-útálása a' leg-főlségebb Urnak, gyalázatos pártútás az örök dicsőségnek Királya ellen, el-fordulás a' Teremtőtől, és a' teremtett-állatokhoz való hajulás; a' halálos bűn veszedelme a' kegyelemnek, halála a' Léleknek, meg-őelő eszköze az üdvőségnek, mézfárló fegyvere a' lelki-isméretnek, kinzó szerfzama az elemének, gyilkosfa az egész Világnak: a' halálos bűn szentség-törés, melly által az ember magát az ő igaz Istenétől, és Urától el-vézi, és által-adgya az ördögnek: a' halálos bűn bálványozás, mellyben a' halandó ember nem két gerézd tőmjént nyújt a' bálványnak, hanem önnön-magát adgya és ajánlja az ördögnek: a' halálos bűn istentelen ítélet, mellyel az Isten ellen a' ki a' bűnt tilalmazza, az ördögnek a ki a' bűnre kifiztet mondatik sententzia. A' halálos bűn minden rútságoknál leg-rútabb, úgy hogy ha a' széles Világnak úndok főrtelmességét egy helyre tehenénk, mind az a' halálos bűnnek úndokságához képest nem rútságnak, hanem merő szépségnek mondattathatnék; és azért ama' böl dog emlékezetű Genuai Katalin azt szokta mondani: *Ha lehetséges lehetne egy olyan embert látni, ki az Istennek kegyelmétől meg-fosztatván, a' bűnöknek úndokságában múlt-ki e' Világból, akkor ennek látásától meg-kellene halni az embernek.* Látod hogy útálatosak ezek, de még úndokabbak azok mellyek következnek.

2. Tsudálkozik (hogy így szóllyak) és mintegy kérdezősködik az Isten Malakiás Prófétaja által:

Malach. 3. *Altal-szegez-e ember az Istent, mert ti által-szegeztek engem?* mások így olvasák: ha erőlteti-e ember az

*. 8.

Istent,

Istent, mivel ti erőltettek engem? vagy meg-tsalya-é ember az Istent? ismét: meg-fosztva-é ember az Istent? ismét: vallyon el-nyomja-é ember az Ő Istenét? el-veszti-é ember az Ő Istenét? mitsoda az Istenét az embernek által-verní, föl-feszíteni, erőltetni, meg-tsalni, meg-fosztani, el-nyomni, el-veszteni? semmi nem más, hanem halálofsan vétkezni, tudva és kéz akartva a' vétket el-követni. Különösen jelenti azt nékem Szent Bernárd, a' ki azt mondgya: *A' tulajdon akarat úgy mond ónmón maga ellen (rettenetes ki-mondani) dűbóskódik és agyarkodik a' Teremtő ellen.* Mert igen-is azt akarná, hogy az Isten az Ő bűnein bocsfzút ne állana, vagy ne állhatna, vagy azokat ne tudná. Azt akarja tehát hogy Ő Isten ne légyen, melly akarat annyira Ő rajta áll, azt kívánnya, hogy vagy mindenható ne légyen, vagy igazságtalan, vagy efsztelen. Kegyetlen éppen és átkozott gonofság, melly az Istennek hatalmát, igazságát és böltsétségét el-veszni kívánnya; a' ki pedig azt akarja hogy az Isten igazságtalan, azt akarja hogy Isten ne légyen, a' ki pedig azt kívánnya hogy Isten ne légyen, a' mint magában vagyon az Istent meg-ólte. A' bűn el-kivánnya rontani az Istennek hatalmát, uraságát, mert véle ellenkezik: az Istennek mindenűtt való lételét, mert nem akarná hogy ott az Isten volna a' hol vétkezik: az Istennek örökké-valóságát, mert ha az Isten meghalhatna, kinek élete örökké-valóság, tehát az Ő halála a' halálos bűn lenne. Oh ember! óh bűnös Lélek! te méréfszled e' veszedelmet az Istennek keresni. Oh bűn! óh melly nagy gonofs az Isten átkozta bűn! feje minden gonofznak! mi haszna hát

firatnod óh bűnös ember a' te bódogtalanságodat! jobb volna firatnod bűnődöt, és engesztelned büntető Istenedet. Átkozott bűn, hasonló a' szemet vakító méreghez, melly miatt nem láttya az ember a' világos igazságot, és így meg-útállya, meg-veti, semmisíteni akarja, és meg-ölni, alkotó Urát és Istenét.

3. Mondod talán, távoztassa az Isten tőlem. Én nem vétkezem, hogy az Istent el-rontsam, hanem hogy kivánságomnak eleget tegyek; úgy vagy on azt mondod szándékkal, de tselekedeteddel ellenkezőt mivelsz, midőn vétkezel azt akarod hogy az Isten hozzád hasonló légyen, és néki hozzád hasonló roszszaságot kívánsz tulajdonítani, hogy a' te vétkeddel ne gondollyon. Midőn vétkezel ellenkezel az Istennek örökké-való rendelésével, neved az Isteni ítéleteket, meg-veted az igazságnak ígéretit, tsúfnak tartod az érdemes fenyegetéseket, lábaiddal tapodod a' véghetetlen jóságot. Midőn vétkezel, az Istennek igazságát nem féled, jóságát nem szereted, véghetetlenségével nem gondolsz, Istenségét öldöklőd, és pedig hogy ez a' te gonoszságod kivánságod szerént nem történik nem a' te roszszaságodnak nagy volta okozza vagy akadályozza, hanem az ő véghetetlen Istenségének Tökéltefsége. Ugy-é kemény befzed ez, de hidd-el hogy igaz, és azért mondgya a' Bölts által az Isten: *Gyilóli Isten az istentelent, és az ő istentelenségét.* Innét írja amaz Istenfélő Blofius Szent Brigitta jelenésiben: „ Ha az Ur Jéfusnak Annya a' Bódogságos Szűz Mária halálofsan vétkezett volna, és penitentia-tartás nélkül, töredelmesség nélkül meg-hólt volna, fo-
„ ha

Sap. 14.

7.9.

” ha Mennyeknek-országát el-nem nyerhette volna,
 ” hanem az ördögöktől a' pokolban örökké kinozta-
 ” tott volna.

4. Igen-is azt írja Szent Pál a' 'Sidókhöz írtt
 Levelében: *A' bűnösök azok a' kik újjolag föl-feszítik* Hebr. 6.
magoknak az Istennek Fiait, okát adgya ennek An-
 gyali Doktor Szent Tamás, midőn azt mondgya:
 ” A' bűnös a' mint magában vagyon, alkalmatofsá-
 ” got ad, hogy ismét a' Krisztus föl-feszíttesék,
 ” mert midőn vérekezik, olyan roszszat újjét-meg,
 ” mellynék el-törlésére a' mi Üdvözítőnknek újjolag
 ” köllene föl-feszíttetni, ha tsak az ő halála olly hat-
 ” hatás nem volna, hogy minden bűnökért eleget
 ” ne tett volna, és innét valahányszor halálos bünt
 követfz-el, annyiszor újjétod Krisztus halálát. A' te
 gonofzságod fellyül-haladgya a' 'Sidók gonofzságát
 a' mint Szent Agoston Doktor mondgya: *Nem annyi-*
ra vétkeztek a' 'Sidók a' Krisztus ellen e' földön jártában,
mint a' kik meg-vetik, meg-ítállják az égben Uralkodót.
 Ők a' Ditsófságnak Királyját, ha meg-ismérték
 volna, soha fel-nem feszítették volna. Te a' Kris-
 tust az Istennek Fiait ismerek, és még-is az ő fel-fe-
 szítésére vétkes kezeidet fel-emeled, a' te bűnnel
 meg-motskoltatott szivedben fel-talállya a' Krisztus
 minden eszközt az ő szenvedésének. Kérlek kő-
 nyörülly az Istenen, sőt halgafs engem, kőnyő-
 rülly önnön magadon-is.

S. Aug.
 in Pfsal.
 68.

5. A' büntől, a' leg-nagyobb gonofztól zár-
 mazik minden gonofz. A' bűn az égből a' szép An-
 gyalokat le-verte, és őket az örökké-való tűzre ve-
 tette. A' bűn első Szüléinket a' Paraditsomnak győ-
 nyörúséges Kertéből ki-üzte, és azokkal együtt

minnyáju kat minket-is e' jelen-való nyomorúságra vonfzott. A' bűn töröltte-el viz-özönnel a' földet, föl-forgatta Sodomát, Gomorát tűzzel, és Faraót az ő hadi seregével a' veres tengerbe meritette. A' bűn hozta-bé a' földnek kerekiségére a' fok inséges nyomorúságot, fájdalmat, bűt, bánatot, annyi temérdek népeknek veszedelmét, annyi Városoknak, Helységeknek porrá lételét. Egy szóval minden hadakozásfokat, égi tsattogásfokat, menykőveket, jég-efsőket, terméketlenségeket, könyvezéseket, hideg-leléseket, nyavalyás betegségeket, halálokat, és minden nevezendő roszszakat. A' bűn a' kárhozattakat a' pokolban számtalan győtrelemekkel emészti, még-is csak egyetlen-egy halálos bűn-is azokkal a' győtrelemekkel elegendendőképpen meg-nem büntettethetik.

6. Felettébb gyűlölséges Isten előtt a' véték e' Világi Emberben, és még annál inkább a' Szerzetes Személyben, mivel a' Szerzetesek az Istennek baráti és hozzája eskütt fiai. Már tehát így elmélkedik ama' serafimos szeretettel lángodozó Szent Bonaventura : *Valamint az Atya jobban sajnállya a' diszteléségnek motskát a' fiában, mint más egyebekben : úgy az Isten minnyájunknak vétkeit gyűlöli, de még-is azokat különöffen bünteti-meg az őket követőkben ; azért-is nagyobbak és nehezebbek a' Szerzetes Személyeknek vétkei előtte, mint a' Világiaké : mert Szent Antal bizonyosságából ; Mennél nagyobb kegyelmeket vészzen valaki, annál báládatlanabb ha roszszat tselekeszik. A' Szerzetes Személy midőn magát kötelezte az Istennek, amaz három fő fogadások által, ajánlotta az Istennek azt-is, hogy a' tökéletességre igyekezik ; ha*

pe-

S. Bonav.
Lib. 1. de
profess.
Relig. c.
27.

S. Anton.
p. 2. tit. 3.
c. 9.

pedig ezen köteles fogadásának meg-nem felel, így játszani láttatik az Istennel, mint valami nyomorúlt emberrel.

7. Nehezteled talán, hogy illy formán adom elődben fogyatkozásodat, távol légyen nem itéllek, de ebben vétkezhetel, és nagyon meg-is eshetel, mellyet az Isten távoztasson tőled, tehát ha meg-esnél, hallyad mit kelleffen tselekedned. Azt írja Vadíngus, és innét a' Jéhus Társaságából való Lancirius, hogy Szent Ferencz Atyánknak meg-jelentette vala Krístus: „ Hogy az ő Szent Szerzete egész a' vég-
„ ső ítéletnek napjáig fog tartani, és hogy valaki azt
„ szeretni fogja, noha leg-nagyobb bűnös légyen-is,
„ úgy rendeli még-is az Isten az ő dolgait, hogy
„ életének végén tőle irgalmasságot nyerhessen. És
„ hogy valaki az ő Szerzetét üldözni fogja, ha tsak
„ penitentiát nem fog tartani e' Világon fokáig ép-
„ pen nem élhet; azon kívül az ő Szerzetes Fiai
„ közzül a' ki rószfűl fog élni, fokáig halálos vé-
„ tekben nem élhet: mert az vagy tulajdon vétkeit
„ meg-vallván életét meg-jobbittya, vagy azokat
„ el-titkolván a' Világtól bútsút véfzen. Hallottad
ezt, ha meg-estél, vagy magadnak bútsút kell ven-
ned e' Világtól, vagy üdvösséges penitentiát tar-
tanod, már most válasz a' mi tetszik vagy örök
életet, vagy halált.

8. Jaj én Istenem! mit tselekedtem? vétkeztem ellened Uram, tégedet minden jómat meg bántottalak! Oh jó Istenem! bánom és szánom tellyes szivemből hogy tégedet én Istenemet, minden jómat, leg-szerelmesebb Atyámat meg-bántottalak, útalom, gyűlölöm minden vétkeimet, kívántam volna el-
vefz-

Vadíngus
tom. 1. ad
annales
12 13.
Lancirius
Opusc.
spir. c.
19.

veszni, vagy soha ne lenni, mint sem a' te véghe-
 tetlen jószágodat meg-bántani, ha pokol nem volna,
 Menyország el-múlna, még-is inkább gyűlölném
 ezután a' bűnt, mint akár melly más roszszat, és
 egyedül azért, hogy a' bűn a' te meg-bántásod, óh!
 vajha véremmel tudnám el-távoztatni, hogy meg-ne
 bántódnál én Istenem. Imé itt vagyok készszen, és
 már most bizván erőssen a' te kegyelmedben, el-tőkél-
 lem és fogadom hogy soha többé meg-nem bánta-
 lak, kívánom ezerszer inkább haláloamat, és min-
 den más veszedelmet szenvedni, mint sem ezután
 a' bűnnek engedni, bár tsak most adhatnám szerel-
 medért, szent ki-öntött véredért szívbeli könyhulla-
 tásimat. De minthogy erre-is elégtelen vagyok,
 mit tegyek, hogy te hozzád folyamodgyam én Is-
 tenem, 's ezt a' szívbeli bánatot tellyes szívől te
 tőled kérem hogy meg-nyerjem. Látod Uram 's
 tudod hogy én azt nem érdemlem, de azt-is jól tu-
 dod, hogy azt nálad nélkül meg-nem nyerhetem,
 magamtól el-eshetem, de fel-nem kelhetek, tőled
 el fordúlhatok, de vízfsza-nem térhetek, vérkezhe-
 tem, de arról penitentiát nem tarthatok. Te azért
 óh én Lelkemnek buzgó szeretője! segíts engem,
 már most ellene mondok a' bűnnek, melly egyedül
 okozta a' te keserves kinszenvedésedet 's haláloadat,
 segítsenek engem a' te szent sebeid, mellyek az én
 üdvőiségemért most-is nyitva vannak, nyerjenek ir-
 galmat és malasztot, hogy inkább meg-hallyak,
 hogy sem többé meg-bántsalak.

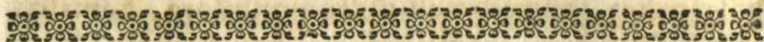
S Z Á M - V É T E L.

Minémű erköltstelenségre vagy hajlandó.

AMa' Nagy Szent Gergely Jób Pátriárkának mon-
dását, hogy föl-olztatik a' hévség a' föld fölött
magyarázván, le-irja az órdögnek álnokságát mond-
ván: *Hogy előbb kinek kinek hajlandóságát meg-tekinti,*
és azután veti-meg kísértetinek tőreit és veszedelmes ke-
leptzeit: mert némellynek vagyon hajlandósága a' vi-
gafságokra, némellynek a' szomorúságra, némelly-
nek a' félelemre, némellynek a' kevélységre, hogy
tehát a' pokolbéli ellenség könnyen meg-nyerhessen
valakit az hajlandóságok fzerént készíti tőreit: mert
a' vigafságnak a' gyönyörűség szomszédgya, a' vigaf-
ságofakat kinállya a' bújasággal, mivel pedig a' szo-
morúság csak hamar haragra gerjed, a' szomorúakat
a' pörlekedő versengésekre ingerli, a' félelmesek pe-
dig mivel a' kinoktól irtóznak, azoknak haszontalan
rettetésekkel adja eleikbe. És mivel a' kevélyeket a'
fűstben menendő ditséretekkkel föl-magafztaltatni lát-
tya, azokat valamelly dologra vonszani kívánnya,
álnok hizelkedésével oda vonnya; minden embe-
rekhez hajlandó erköltstelenségekkel tehát leselke-
dik, meg-visgállya az órdög a' te hajlandóságodat,
hogy azokkal tégedet annál hathatósfabban kísért-
hessen. Visgáld-meg te önnön-magad, hogy azok-
nak annál győzedelmesebben ellent-álhafs. Ismérd-
meg magadat, ki és mitsoda természetű légy? ép-
pen csak magadat tekintsed mire légy leg-inkább haj-
landó, minémű erköltstelenséggel hanyattatol? és
mellyikben esel-meg többször? gondold-meg, ha a'
kevélységben-é? vagy haragban? vagy gyűlölség-

S. Greg.
Mag. 29.
moral.

ben? vagy bújaságban? és a' hol fogod tapasztalni magadat kísértetni, akkor az ellen minden tehetséggel iparkodgyál, rendeld azok ellen Istenes elmélkedésidet, fuffad alkalmatofságát annak az erköltstelenségnek, gyakorollyad magadat a' véle ellenkező jó erköltben, vádold magadat a' szent Gyónásban gyakortább a' meg-esésid felől, és mind addig ne nyugodgyál, meg-ne szünnyél, mig győzedelmet nem vészefsz.

M Á S O D I K E L M É L K E D É S.

Az Halálos Vétokról.

E L S Ö T Z I K K E L.

Isai. 2.
* 19.

OH Bűnös! vádolni fog téged a' te roszszaságod úgy mond Isaiás: *Meg-fedd téged a' te gonoszszágod, és a' te el-fordulásod meg-dorgál téged, tudgyad és lássad hogy éppen gonosz és keserű hogy el-hagytad a' te Uradat Istenedet: mert a' ki az Istent el-vezttette, mindenét el-vezttette. Nagy kár valakiének el-vezteni kintseit, nagyobb a' szemeit, legnagyobb az esztét, véghetetlen kár pedig el-vezteni Istenét. Vétkeztél, tehát környűl-vettek téged minden nyomorúságok, mellyek félelemre méltók: mert el-vezttetted a' te ártatlanságodat, a' kegyelmet, az eget, az Istent és mindeneket. Nagy kárnak és ki-mondhatatlannak állitanád ki-esni olyan Urnak kegyelméből, a' kitől minden esztendőben száz ezer aranyokat vettél; vétkezvén, ennél-is ezerszer nagyobb kárt vallottál. Oh esztelen bűnös! óh boldond kalmár! a' ki a' femmiért mindenét oda adgya.*

Eze-

Ezeket jól meg-fontold, és így beszélgefs magad-
dal: Ha valósággal tudtam volna hogy a' leg-első,
vagy utolsó vétkeimért lafsú tűzzel meg-fogok éget-
tetni, vallyon el-követtem volna-é? éppen nem:
Imé az Isten minden halálos vétket igazán bünteti
örök tűzzel, hát ha már meg-tselekedte volna? val-
lyon kérlek hol vólnék most? valóban már fok ez-
tendőktől fogva égnem kellene a' pokolban örökkön
örökké. Égnek már fokban, és annyi ezfendőktől
fogva a' pokolban a' kik kevessebbet vétettek. El-
engedte nékem az Isten, hogy a' penitentzia-tartás-
nak méltó gyümölsét terméném, hogy magamnak
meg-ne engednék. Akár mit tselekefzem, akár
mint gyótróm és üldözóm magamat, még sem leszen
az életem kemény fölöttébb azokért a' bűnökért, mel-
lyek az örök büntetést meg-érdemlették, már tehát
hogy engedhetek-meg magamnak, a' ki az én Iste-
nem ellen oll kegyetlen voltam, 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

Bizony bizony mondom néktek, hogy minden a' ki bünt Joan. 8.
tselekefzik a' bűnök szolgája, úgy mond Szent Já- 7. 34
nos. Ide szól itt Cellenás Szent Péter: A' bűnök Petrus
szolgálattya, a' szolgálatoknak szolgálattya: mert a' bű- Cell. c.
nök szolgája, annyi Urnak szolgája, a' mennyi er- 15.
költstelenségnek, parantsolnak ő néki az erköltste-
lenségek, nem az Urak, hanem a' kegyetlen Ty-
rannusok, nem a' jó-akarók, hanem az ellenségek.
Uralkodnak rajta, de haszon nélkül; parantsolnak,
de könyörületesség nélkül; sürgetnek, de kegyelem
nélkül, és így nagyobb öröm a' bünt el-kerülni,

mint el-követni. A' kevélység, fősvénység, és más erköltstelenségek, nagyobb dolgokat, veszedelmeket, aikalmatlanságokat és terheket parantsolnak, mint a' Krisztus, és a' kereztyén élet; a' lelki-isméret-is nagyobb kinokat okoz, mint sem a' vétek gyönyörködtetett: mert vallyon minémű gyönyörúséget okoz az irégység? minémű örömet a' gyűlölség? mit a' harag? valóban ezek az erköltstelenségek nem egyebek, hanem gyötrelmek. Ezeket meg-gondolván tehát ajánllyad magadat ama' Tékozló Fiúval, és mondgyad: *Fel-kelek és az én Atyámhoz megyek, és ezt mondom neki: Atyám vétkeztem az ég ellen, és te ellened, nem vagyok méltó hogy te fiadnak hivattassam.*

Luc. 15.
7. 18.

HARMADIK TZIKKEL.

1. Joan. 3.
7. 8. **A'** Ki bünt tselekeszik az ördögtől vagyon, mivel elsőben az ördög vétkezett, azt mondgya Szent János. Sőt a' bűnös nem tsak ördög, hanem az ördögnél roszszabbnak találhatik lenni, az ördögnél alább szállottál, midőn az Istent halálos vétekekkel tudva, és kész akartva meg bántottad, mert imé nézzed az okait mondásomnak és hallgyad: Az ördög következő büntetését vétkének által nem látván, vétkezett; te pedig úgy-é hallod, és érted annak büntetését, még-is a' vétekre sietsz. Az a' fő teremtettség, az égből le-vettetett Angyal vétkezett akkor, midőn még ártatlanságban az egekben volt; te pedig nyomorúlt férgetske vétkeztél azután-is, midőn szivbeli töredelmesség által ártatlanságod viszfza-adattatott: ő vétkezett tsak egyízér; te pedig számtala-

lanúl : ő a' vétekben veszett midőn már az Istentől meg-vettetett; te pedig a' vétekben heversz , kit az Isten fok kegyelmekkel vizsgál kíván venni magához : ő meg-keményítette magát a' büntető Isten ellen; te pedig meg-keményíted magadat a' néked kedvező Isten ellen-is : ő vétkezett midőn még pokol nem volna; te pedig vétkezni mérészlél midőn a' pokol majd majd ragadgya Lelkedet: ő vétkezett, és soha többé az Isten kegyelmébe bé-nem vétetődött; te pedig az Istennek annyi kegyelmeinek meg-nyerése után-is : ő vétkezett az ellen a' ki csak alkotja és teremtette őtet; te pedig az ellen-is vétkezel, a' ki a' te üdvösségedért és vég nélkül való életedért meg-hólt. Vallyon nem pirúlsz-é el, hogy még az őrdőgnél-is rozfszabbnak látod lenni magadat? Jaj nekem nyomorútnak! Jajdúlj szivem mert bűnös vagy, pirúlj ortzám rútságod nagy, Uram légy kegyelmes, ki Magdolnát fel-öldoztad, és a' Latort meg-halgtad, adgy nékem reménséget, könyörgésim most nem méltók, de irgalmadat óhajtóm, légy kegyelmes szolgádhoz. Adgy helyet júhaid között, hogy ne veszfek őrdögök közt, 's ne égjem örök tűzben.

ESTVÉLI AJTATOS OLVASGATÁS.

A' botsánandó Veteknek nagy vóltáról.

I. **V**Ala egy fölöttébb kedves Fia az édes Atyának, a' mint némelly Historicus írja a' Jésus Társaságából, ki mint-egy szeme világa vala édes Atyának. Ez a' Fiú nem tudom minémű vakmerőségtől indétatván, minden nap tsúfot úzótt Atyából, ki-nevette, meg-ütögette, pökdöfte, és azon föllyül fok

apró sebekkel illette : Feddette őtet az Attya , hogy békét hagyna az olyan rút tselekedeteknek , de a' gonosz Fiú neveltségre vélte feddéseit Attyának , mondván : 'S mit azért , aprólékosságok ezek , úgy mond , ezekkel meg-nem öllek , és azért ezen emléttet boszszúságokat , és tsúfságokat , másodszor , harmadszor , negyedszer , és többször-is gyakorlotta . Mond-meg most , mit vélsz ezen nyakas és vakmerő gyermek felől ? Mondod : *Él az Ur , hogy halálnak fia ez a' férjfiú , a' ki azt tselekedte ; a' te szádból itéllek-meg téged : Te vagy az a' férjfiú vagy személy . Imé ! az Isten a' leg-nagyobb szeretetre méltó Atya rendelt téged és helyheztetett az ő Atyai Házában , a' Szent Szerzetben , hogy Fia lennél , és örökösse minden gazdagságinak , és az ő ditsőséginak . Te azonban ezt a' mennyei Atyádat , gyakorta való botsánandó vétkeiddel sértegeted , és az ő egyetlen-egy Fiát ostorozod : mert valamint a' halálos bűnök a' mint magokban vannak , az Istent megölik , és újjonnan fel-feszítik az Istennek Fiát ; úgy a' botsánandók az Istent febesítik , sértegetik , és az ő Szent Fiát ostorozzák , valahányszor botsánandó vétekben keveredel , annyiszor a' Krisztus ortzáját sérted .*

2. Mert midőn leg-kissebb vétket el-követfz-is , ollyast tselekefzel a' mellyért fenki eleget nem tehet , hanem a' Krisztusnak érdemi , noha minden Angyalok ha meg-testesültek volna , minden leg-fzen-
tebb emberek , minden teremtet-állatok ezer esz-
tendőkkel ennek előtte fanyargatták volna magokat , éhséggel , fanyarúsággal , vigyázásokkal , kemény öltözetekkel éjjel és nappal , véreknek utolsó tsep-
jét

jét ki-öntötték volna , és magokat úgy mutatnák-bé áldozatul az Istennek , még-is ezeket tselekedvén a' Kristus érdemei nélkül , eleget nem tehetnének leg-kissebb bocsánandó vétekért. Oka ennek az : hogy a' bocsánandó vétek-is , a' véghetetlen Isteni Főlségnek meg-bántása , a' melly a' teremtettt-állatnak jó-tételével el-nem töröltethetik. Erőséttetik ezen tudomány az Atya Istennek bizonyosságával , a' ki Senensis Szent Katalinnak világossan mondotta : „ Min-

Cathar.
Senens.
Dil. 3.

„ den büntetések mellyeket a' Lélek szenved , vagy
„ szenvedhetne e' jelen való életben , semmiképpen
„ nem érdemessék a' leg-kissebb bűnek-is büntetésé-
„ re , mivel a' meg bántás melly engem illet , a' ki
„ véghetetlen jó vagyok , kétség nélkül véghetetlen
„ elég-tételt kíván.

3. Nem kitsiny , nem könnyű dolog az mellyel az Isten meg-bántódik ; hallyad mézzel folyó Szent Bernárdot , én az ő szavait elődbe számlálom , te visgáld-meg : „ Tanúlljátok-meg Atyámfiai úgy
„ mond az igaz Birót a' Kristust , nem tsak azt a' mi
„ történik , hanem miként történik , gondollyátok-
„ meg , és ójjátok magatokat. Ezután senki kevés
„ dolognak ne itéllyen minden kitsiny állapotot és
„ roszízat , ha kéz akartva botlani vagy vétkezni
„ tapasztallya magát. Senki ne mondgya szívében :
„ Kitsiny dolgok ezek , nem gondolok ezeknek meg-
„ igazétáfokkal , nem nagy állapot , ha ezekben a'
„ bocsánandó vétkekben maradok-is. Ez úgy mond
„ szerelmesim tökéletlenség. Ez káromkodás a' Szent
„ Lélek ellen , ez bocsánatra nem méltó káromlás.
Hallod , mellyeket te kitsiny dolognak állétafz , Szent
Bernárd azt mondgya hogy bocsánatra nem méltók ,

S. Bern.
serm. de
question.
sanct.

és valóban a' Szerzetes Személyben, te benned, ha minden jobbülés nélkül, és zabola nélkül, életednek jobbra való igyekezete nélkül követtetnek-el, haláloffak.

4. Tsudálkozol, föl-fegyverkezel, föl-támadsz ellenem, és azt mondod: Hallottam a' Bóltsek és Szentek tanításából, hogy a' bótánandó vétket a' halálos vétekek egyben nem lehet vetni, és együtt mértékelní a' rofzfaságban és a' meg-bántásban: mert ha ezer bótánandó vétkek vólnának-is, egy halálos vétekekhez nem lehetne óket hafonlítani, vagy azokat ezzel egyben-vetni a' meg-bántásban; mert mind azok meg-nem fofztanának a' végső végtől az órók bóldogságtól, mint a' halálos vétekek. A' mit meg-irtam, meg-irtam, a' Szerzetes Személy minden bótánandó vétekekben tudva és kéfz akartva keveredvén vétkezik haláloffan, és ezt ne tsudáld, mert nem azoknak fokaságok miatt mondom, hanem a' Szerzetes Profefióra nézve, a' szabad indúlatokra való nézve, a' botránkozásra, és onnan fázarmazandó veszedelmekre nézve monddtam: mert a' Szerzetes eskütt Profefiójára való nézve, kóteles halálos vétekek alatt úgy élni a' fzent Szerzetben, hogy annak veszedelmére ne légyen és gyalázattyára, máfokat rofzfz példával a' Reguláknak föl-bontására ingerelvén. E' pedig kónnyen meg-tórténne, ha tsak azokat tartaná-meg, mellyekre halálos vétekek alatt kóteles; monddtam a' szabad indúlatokra való nézve, mert azt mondgya Szent Anfelmus Doktor és Púfpók: *Hogy minden Szerzet tellyefséggel veszendó, ba lassan lassan el-lankadnak a' meg-vetés áltál an-ank apró bántetéseí.* Monddtam, a' botránkozásra nézve, mert máfok kónnyen követnek téged azokban,

S. Thom.
22. q 184.
2. 4 & 5.

S. Anfel.
Lib. de
simil c.
122.

ban, a' miket tőled tselekedni láttak. Innét közönséges mondása ez Szent Bernártnak: *A' mi a' Világiaknak szájokban nyájajság és játék, a' Szerzeteseknek szájokban káromkodások. A' te szádat szentelted az Evangyéliomnak, azt a' játékokra és hafzontalan nyájajságokra föl-tátani nem szabad, ahoz fzokni szentségtörés. Mondottam a' veszedelemre való nézve, mert a' mint tartya Szent Tamás: A' botosánandó bűn útát nyit a' balálos bűnre; magát pedig az embernek halálos vétéknek veszedelmében adni, annyi mint halálosan vétkezni, és azért mondgya ismét Szent Bernárd, az életnek rendéről szólván: a' leg-kiffebbektől kezdik-el, a' kik azután leg-nagyobbakba esnek, mert igaz sententzia az: *Soba fénki birtelen roszszá nem leszén.**

S. Bernard.
L. 2. de
Conf. c.
13.

S. Thom.
22. 9. 105.
art. 1. ad
2dum.

5. Az-is való, hogyha a' fok apró sebek annak idejében meg-nem gyógyittatnak, végtére meg-ölnék: a' lassan lassan bé-fzivárgó tseppek a' hajót utóllýára el-meritik: az apró fizikrákkal ha nem gondolunk, a' nagy Városokat porrá, hamuvá téfzik: a' fok apró férgeknek, és bogaraknak fokasága, a' gyümölsnek és eledelnek szűksége. Igy történiék éppen a' botosánandó vétkeknek fokaságában-is, azért mondgya a' Bölts: *A' ki a' kitsinyeket meg-veü, lassan lassan el-esik; és véle Szent Agoston Doktor: Ha nem félünk-is a' veszedelemnek nagyságától, féllýünk annak a' fokaságától; és ugyan azért fakadott ezen oktatásra egy Istenfélő Púspók Faustus: Ha birtelen meg-nem bánom erkóltstelenségemet, bólnap olly nagy szabad-ság kéfzetet arra, és bogy úgy szóllýak, mint egy gyönyörűség, bogy magamat attól alig tartóztatatom. Ma el-lankad belső buzgósága az elmének, hólnap meg-szű-*

Eccl. 19.
*. 1.
S. Aug. de
chord. c.
12.

Reginenfis
Epiíc. in
Instit. ad
Mon.

nik a' szép példa-adással való társalkodás , azután az Isteni szent fugarlasokat a' Szerzetes meg-veti , azután köteles hivatallyát tsak imigy amugy végzi , azután magát mentegetvén tellyefséggel azt el-hagyja , végre veszedelem következik.

6. Olly szorgalmatosfan kerüli a' jó Szerzetes a' botsánandó vétkeket , mint a' Világi a' haláloffakat ; mert ama' Carthusianus Dienes oktatása szerént:

Dionifius
Carth. c.
2.

A' ki nem szorgalmatos a' botsánandó vétkeknek el-távoztatásában , majd semmiképpen nem lebet halálos vétkek nélkül ; és utánna téfzi , hogy noha fok dolgok foglaltatnak a' Szerzetesek Reguláiban és Rendeléseikben , mellyekre halálos véték alatt nem köteleffek , úgymint : gyorsan föl-kelni az Istennek ditséretére , ide 's tova nem beszélgetni henyélve , és a' többi ; mindazonáltal ezeket és ezekhez hasonlókát roszsz szokásban venni , meg-vetni , meg-útálni , ezekkel nem gondolni , nem menthet-meg a' halálos vétektől , sőt az olyanoknak egész élete , mint-egy szüntelen való bűn. A' botsánandó vétkek haj-fzálak , és valahányszor botsánandó vétket követfz el , annyszor adfz az ördögnek egy haj-fzálat , és mivel azt véled , hogy könnyen el-fzakasztod , és magadat véle meg-kötözni nem engeded , vigyázatlan lévén meg-fzaporitod az ördög kezeiben az haj-fzálat , mellyekből ő kötelet fon , és téged a' siralmas veszedelemre le-ránt.

7. Ha azon ételekből mellyek elődben adatnak , tudnád hogy egyik méreggel vagyon egyelétve , és azt nem tudnád hogy mellyik , úgy-é hogy egyikből sem ennél , mindeniktől tartóztatnád magadat. Imé az Isten előtt mindenek számban és mér-

mértékben vagynak, bizonyos száma vagy on elrendelve tenéked a' botosánandó vétkeknek, mellyet ha bé-töltesz, halálosban keveredel, onnan a' pokolban, és innét a' te örök veszedelmed függ a' botosánandó vétektől, a' pedig mellyik légyen, mivel még most nem tudhatod, tanátsos hogy mindeniktől féll, kerüllyed, és magadtól távoztassad. Ennek irására őszönt adott nékem Szűz Szent Theresiának jelenése, mellyet az Istenől vett vala, a' mint Lancicius Historicus bizonyítja; ez a' tiszta Szent Szűz, a' ki soha tellyes életében halálos vétkekben nem esett, látta az Istennek jelentéséből a' pokolban azt a' helyet, melly néki el-kézfittetett vólt, mellynek oka nem más lehetett, hanem az, hogy életének, és napjainak kezdetében semminek állította a' botosánandó vétkeket, mellyeket ha gyakorolta vólna, kétség kívül halálos vétkekben-is keveredett vólna, és így következendőképpen látása bé-telleyesedett vólna.

Lancicius
opusc. 10.
c. 1.

8. Fajzata a' bűnnek és a' kárhozatnak nem más, hanem önnön magunknak a' vétkes indulattya, melly mi bennünk el-vagyon rejtve; ha annak a' kissébb roszfzra szabadság adatik, azonnal kéz nagyobbakra lépni, nem-is lehet hirtelen meg-zabolázni, ha tsak győzedelmessen el-tökéllt akarattal ellent nem állunk, akár minémű el-követendő roszfznak tudva és kéz akartva. Vetekedtek az Apostolok régenten, a' mint Márk Evangyélifista által emliti az Irás, ki vólna közzülők nagyobb, azért-is járúlván a' Jéfushoz kérdezik vala őtet: *Kit vélsz nagyobbnak lenni Menyeknek-országában?* Távúl vólt talán ez az elsőség, vagy kívánság a' halálos büntől, még-

Marci 9.
* 33.

még-is a' jó Mester a' kisdedeket hivatta-elő, és közikbe állította mondván : *Bizony bizony mondom nektek, ha meg-nem tértek, és nem léfztek mint a' kisdedek, nem mentek-bé Mennyeknek-országában.* Vallyon akkor már meg-térhettek-é az Apostolok, igen-is hogy meg, de hozzájok ragadott még-is valamely kis rosdája a' kevélységnek, és ha csak a' kisdedek példájával attól el-nem rettentette volna őket Üdvözítőnk, ki-rekefztettek volna a' Mennyeknek-országából; mert lassan lassan meg-nevelkedett volna bennük az a' kevélységre való vágyódás, hogy el-bizták volna magokat, és így halálos vétekben keveredtek volna. Ki ne félyen tehát a' botsánandó vétektől-is? ha az még az Isten Fiának Tanítványiban-is örökös veszedelmet okozhatott volna, és noha a' poklot el-kerüllyed-is, még-is a' Purgátoriomnak kinnyait el-nem kerülheted. „ A' bűnők, úgy „ mond Szent Prosper és Agofton, akár botsánandók, akár halálófsak légyenek büntetlenül el- „ nem maradhatnak: mert vagy a' penitentzia-tartó „ embertől, vagy a' büntető Istentől meg-büntettetnek.

9. Már most mond-meg mitsoda kintsért kívánál meg-égettetni, meg-vallod hogy a' Világ kintsiért nem; Imé! semmi kintstsel nem gondolsz, hogy csak egy óráig való égetéft-is fzenvedgy, és pedig aprólékos rofzszaságidért kereseb magadnak a' Purgátoriomnak sűtőgető szikráit és lángalló tűzét, nem pedig egy óráig, hanem óh fájdalom! sok esztendőig, a' kinnak gyötrelmiből gondold-meg most a' büntetésnek nagy voltát. Nehezebb a' tűze Világ kinnyainál a' Purgátoriomnak, futva és szalad-

ladva kerülyük tehát a' leg-kissebb botsánandó vét-
ket-is, mert *semmi meg-motskoltatott nem mégyen Men-
nyeknek-országában.* Kerülyük ne a' büntetésnek félel-
métől indittatván, hanem az Istennek szerelmétől.

S Z Á M - V É T E L.

*Minémü Lelki Ellenségiden uralkodol ? vagy azok
te rajtad ?*

JÓb Pátriárkának mondása: *Vitézkedés embernek éle-* Job. 7.
te e' földön. Embernek indulati mellyek a' Lélek * 1.
ellen hadakoznak, vélünk szüntelen viaskodnak. Én
Szerzetes Pajtársam! és vitézlő Barátom akár ki
légy, az ellenség közt forgódom, a' te ellenségid a'
te rajtad uralkodó indulatid, a' szeretet, és félelem,
a' harag, és a' nyargalódás, a' gyűlölség, és a' ki-
vánság, a' szomorúság, és a' bátorság, a' remén-
ség, kétségben-esés!, és a' múlandó gyönyörködte-
tés a' te ellenségid; minémü igyekezettel vagy hogy
ezen rajtad uralkodó ellenségidet meg-zabolázzad?
nem de nem ezek okai a' te vétkeidnek, mellyek an-
nyira üldöznek téged? vallyon mellyiktől azok köz-
zül szenveded Lelkednek nagyobb kárát? veszed-é
ézfere hogy szived valamelly teremtett-állathoz sze-
gezöddött, hogy attól vegye tolvajos gyönyörüsé-
gét? ha valamelly föl-fúvalkodott indulatod föllyül-
halladott tégedet, meg-alázod-é azontúl magadat?
kérsz-é botsánatot azoktól kiket meg-bántottál? vi-
gáld-meg, űzzed, kergessed ezen ellenségidet, har-
tzolly erőssen, és meg-se szünnyél, minekelötte ér-
telmednek erős zabolájával meg-nem gyálaztatnak,
meg-nem szégyenülnek, és a' te tulajdon hatalmad

alá nem vettetnek, a' fzerettednek és kivánságodnak parantsold-meg, hogy a' tilalmafokat ne kívánnyák, a reménségednek, és a' bátorságodnak hagydmeg, hogy ne hajúllyanak a' vakmerőségre. A' gyönyörkódtetésnek, haragnak, és szomorúságnak, és más (te tudod) minémű indulatidnak, verdd farkokba, hogy az értelemnek küzfőbét által-ne hágják, és a' tilmassakra ne indúllyanak, summája a' te dolgoznak ebben a' házi hartzban áll: Szükség tehát, hogy vagy győzedelmes légy, vagy meg-győzettesél, vigyázz hogy az Istennek Házában az örődög Mártirja ne légy.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A' botsánandó Véteknek nagy vóltáról.

E L S Ö T Z I K K E L.

Jer. II.
* 15.

Jeremiás Próféta által mondgya az Isten: *Mi dolog, hogy az én szerelmesem, az én házamban jők vétkeket tselekedett? Mi dolog, hogy a' Szerzetes, melly a' Szent Szerzetben az én különös választott Házamban annyi kegyelmekkel és jókkal előre főlékeséttetett, annyi jó alkalmatofságokban helyeztetett, még-is a' fok olvasáfok, oktatáfok, és jó példák után-is annyiszor vétkezík, a' ki mint az igaz fiú, úgy mond Szent Basilius, nem mint a' szolgálga, a' leg kissébbekkel-is fél Istenét meg-bántani. Igaz-is hogy a' leg-kissébb fogyatkozáfoktól-is félnél, azokat távoztatnád, ha Istenedet igazán szeretnéd: mert minden botsánandó bűn el-fogyasztya, meg-hidegítiben az Isteni szeretetet, meg-sérti az Istennek szent-*

szentségét; boszszúsággal, tiszteletlenséggel illeti jó-
ságát, mindenhatóságát; meg-veti, meg-útállya föl-
ségét; ne tartsd, ne állítsd tehát kitsiny dolognak
a' mi az Istennek meg-vetésére tzelez. Innét mond-
gya egy Istenfélő Bölts: *A' botsánandó vétek-is Isten* Gerfon.
ellen vagyon, annyira hogy azért az ő igazsága szerént tract. de
az embert örökké el-kárhoztathátná, hogy pedig azt kár- spir. vita.
hozattýára nem tulajdoníttya, nem az ő igazságától, ha-
nem az ő véghetetlen jóségától és irgalmaságától szár-
mazik. Oh én Istenem! föl-kiáltok én itt te hozzád,
és mondom buzgósággal: Kézfzebb vagyok ezer-
szer meg-halni, mint fem tégedet ezután, vagy
tsak leg-kissebb vétekkal-is kész akartva meg-ban-
tani, 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

PÁl Apostol írja az Isten sententziáját: *Meg-ne szo-* Ephes. 4.
morítsátok Szent Lelkét az Istennek. *Meg-szomorit-* *. 30.
tya a' Szent Lelket, a' ki vagy tsak leg-kissebb vét-
ket el-követ-is, azért mondgya Bölts Taulerus: A' Taulerus
botsánandó vétek a' Lelket meg-rítittyák és bé-mázol- c. 2. inf.
lyák, a' miért-is a' Szent Lélek mint-egy meg-szomoro-
dik. Ha a' fűkség azért úgy hozza magával, hogy
vagy Isten meg-bántódyék, vagy az egész Világ
el-vefzzen, akkor-is jobb vólna annak el-vefzni a'
mi nem Isten, mint botsánandó vétket ellene el-kő-
vetni: mert nagyobb roszsz, leg-kissebb meg-bán-
tása a' Teremtőnek, mint az egész teremtettt-állá-
toknak javai; a' végnek a' Véghetetlenhez nintsen
femmi hasonlatofsága, vagy közben-vetése. Ha a'
Bóldogságos Szűznek válaftás adattatott vólna,
Szent

Szent Fiát a' Krifus Jéfust vagy minden kinnyától meg-fzabadítani, vagy botsánandó vétket el-követni, még-is készszebb lett volna Szent Fiát újra föl-fefzétetni engedni, hogy sem leg-kissebb vétket az ő Isteni Főlsége ellen el-követni: *mert a' két roszsz kőzött, a' kisszebbiket kell választani*; kisebb roszsz pedig az első, mint a' második. Ha az Angyal, vagy más egyéb Szenté az Istennek az égben kéntelen volna valamely botsánandó vétekekkel meg-motskoltatni, vagy pedig ha nem, el-kárhozni, készszebb volna el-kárhozni, mint a' vétekekkel meg-motskoltatni; mivel a' leg-kissebb roszsága a' bűnnek tellyefséggel főllyű-haladgya minden roszszaságát a' bűntetésnek. Ha egyetlen-egy botsánandó vétekekkel lehetne tőled, hogy az egész széles Világnak bűnös Fiait és Leányit meg-térithetnéd, minden keferedteket meg-vigasztalhatnál, minden Lelkeket a' Purgátoriomból, és kárhozattakat a' Pokolból meg-fzabadíthatnál, még-is soha azt nem köllene el-követned; mert minden bűn olly roszsz, mellyhez sem múlandó roszszakat és őökké-valókat nem lehet hasonlítani. Ha kéntelen' vólnál, vagy botsánandó vétket el-követni, vagy nem tudom mitsoda jóságos-tselekedeteket el-múlatni, akkor-is kötelesebb vagy az ollyan vétektől tartózkodni, mint akár melly jó tselekedetedet el-múlatni; mert a' leg-kissebb vétekekkel jobban meg-bántódik az Isten, mint sem minden jó tselekedetekkel tiszteltetnék.

Jaj nékem! úgy mond Szent Bernárd, minden

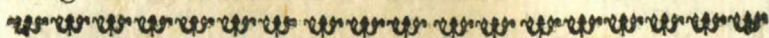
S. Bernard. mozdulási szivemnek tilalmaffak és illetlenek, van-
Ep. 42. ad nak én Istenem te ellened némelly gyalázatok, úgy-
Henr. Arc. mint föl-háborodások a' te kegyeséged és szelidsé-
Episc. serm. ged

ged ellen, gyűlölségek a' te fzereteted ellen, rút
förtelmefségek, tisztátalanságok a' tisztaság ellen,
és számtalanok ezekhez hasonlók.

HARMADIK TZIKKEL.

UGy vagyon, mondgya Szent Lukáts által az Is-
ten: *A' ki a' leg-kissebben hív, a' nagyobbban-is hív; Luc. 10.*
és a' ki a' kitsinyben hamis, a' nagyobbban-is hamis, a' * 10.
kissebb tilalmas dologról nagyobbra lépnek fokban,
a' betegségről a' halálra. A' botosánandó vétek nya-
valya, mellyel az elme bé-fetétedik, az értelem bé-
felhőztetik, az akarat el-lankad, és az egész ember
a' szabad, és baromhoz hasonló indúlatokra hajúl;
a' botosánandó bűn bépoklofság, melly a' Lelket el-
választya a' Mennyei Jegyestől. Sűketség, melly
nem engedi hallani az Istenes fűgarlásokat; vesze-
delmes feb, melly a' Léleknek egész egéségét aka-
dályozza. És azonban igaz a' mit Szent Dorotheus S. Dorothei.
tanit: *Sokkal jobb uéked ha mind tested, mind múlandó* ferm. 20.
javaid egyszersmind el-vesznek, mint sem ha leg-kissebb do-
logban sérted-is meg. Sőt Szent Cassianus fzerént: E'
wilági dolgok között mellyeket az ember életében ki-gon- S. Cassian.
dolhat, semmit rosznak nem mondhatunk, tsak egyedül Coll. 6. c.
a' bínt. Innét ha minden vad állatok, minden ke-
gyetlen Tirannusok, minden pokolbéli őrdögök, és
minden teremtett-állatok ellened föl-fegyverkezné-
nek, annyi kárt és veszedelmet néked nem okozhat-
nának, a' mennyit te önnön-magadnak okozol, go-
noz és tőkélletlen vétkeiddel. Te tulajdon magad
vagy magadnak leg-nagyobb ellensége. Ah fzere-
tetre méltó Istenem! vallyon sértsem-é még tovább-is

Lelkemet? és meg-bántsalak-é téged minden jómat?
 Oh Istenem! ha látod, a' ki mindeneket látsz, hogy
 ezután tégedet meg-bántani akarnálak, inkább ezen
 zempillantásban végy-el engem, hogy többé soha
 smeg-ne bántsalak.

H A R M A D I K N A P.

Mellyet.

A' Vigasztaló Szent Lélek Istennek szentel-
 hetfz és ajánlhatfz, ilyen vagy hasonló rövid
 foházkodással:

Hallyon-meg az én Lelkem az iga-
 zaknak halálával, és légyenek az
 én négy végső dolgaim ezek-
 hez hasonlók.

EL S Ó E L M É L K E D É S.

Az Halálról.

E L S Ö T Z I K K E L.

Házor 9.
 #. 27.

EL-vagyon végezve hogy egyszer minden embernek
 meg-kell halni, azt mondgya az Isten Pál Apos-
 tol által. Ez az el-rendelés közönséges, a'
 mellyből senki ki-nem vétetik. Tehát meg-halok
 én? úgy vagyon! hol? 's mikor? hogyan? az
 Isten tudgya. Kegyelemben múlok-é ki e' Világ-
 ból, a' Szentségeknak részesülésében-é? bizonyta-
 lan, egyedül a' bizonyos hogy meg-fogfz halni.
 Min-

Minden meg-hóltról azt mondhattuk: *Volt*, te felelőled hogy *vagy*, a' következendőről hogy *léljen*; az hogy volt, már semmi; most élni, csak egy szempillantásig való; lenni pedig örökké-való. Most vagy, hogy a' szerentsés örökké-valóságra fiesz, tehát valamint hogy minden nap közelétesz a' halálhoz, úgy minden nap igyekezzél hogy tökéletesebb lehess, mert midőn élni kezdettél, már az életednek végéhez fiettel. Ezt a' napot mellyben még életed virágzik, a' halállal osztod-fel: mert valamint ma, úgy minden nap fogy valami része életednek. Int tehát Szent Ambrus Doktor és Püspök: *Élvén e' Világon, mindenkör hally-meg, hogy meg-halván örökké élhess.* Hally-meg mindenkör, hogy egyszer jól meg-halhass, hally-meg ma a' kevelységnek, hólnap az irégységnek, azután a' rút életnek, és így napról napra más erköltstelenségnek. Ohajtani fogod haláloed óráján, hogy életedben így hótál volna meg, a' Világnak leg-jobb, leg-nagyobb tanátsai a' leg-utólsók, és a' rendelések, akaratok, mellyek utólsóknak mondatnak el-változhatatlanok. Mellyik léljen a' te végső akaratod? ha értelmed helyén vagyon, tselekedd most azt a' mit midőn meg-halasz tselekedni kívántál volna, gondold-meg most jól miket nem tselekednél haláloed óráján.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

DÁvid mondgya firalmassan: *A' bűnösök halála leg-Pfal. 33.*
roszszabb: miért leg-roszszabb? hallyad Szent v. 22.
 Bernárdot, és meg-mondgya: rossz a' Világnak el-
 vesztésében, rosszabb a' testnek el-válásában, leg-

rofszabb a' lelki-isméretnek, és az örök tűznek gyötrelmében; rofsz a' testnek betegsége miatt, rofszabb a' Léleknek szorongatása miatt, leg-rofszabb mind a' kettőnek fanyargatása miatt; rofsz hogy az ördögök előtte állanak, rofszabb hogy bűnei előtte forognak, leg-rofszabb hogy kételkedik minémű végső sententzia éri; rofsz hogy életét gonoszúl folytatta, rofszabb a' Léleknek belső furdalási miatt, leg-rofszabb a' jelen való örökké-valóság miatt, melly soha el-nem végeződik. Az istentelen az égő gyermelyt midőn kezében adgyák, el-homályosodott szemivel látni fogja azokat mellyeket soha nem látott, tapasztni fogja azokat mellyekről soha nem-is gondolkodott, érezni azokat mellyeket soha nem érzett. Már most vedd észre, vallyon gonosz életteddel nem adod-é magadat a' jelen-való veszedelemre? Azt mondod talán, midőn halálotat érzed, le-téved bűneidnek terhét az Istennek föl-áldozó szolgai előtt, és azon léfzek, hogy szentül és tőkélletessen hallyak-meg. Ne bizzál kérlek, ne bátorétsad azzal magadat: mert nem halhat az jól meg, a' ki rofszúl élt, úgy fogsz meg-halni mint éltél. Ellyed tehát az igazaknak életét, hogy azoknak halálával halhafs-meg; úgy rendeld-el életedet mint ha utolsó órádon vólnál, és a' jelen való halálnak torkában, vesd-meg a' Világot, tekints az égre, azon erköltsőket mivellyed, mellyeket örömeft halálotat óráján mivelnél, 's a' t.

H A R M A D I K T Z I K K E L.

Pfal. 115. **I**smét kiáltya Dávid az ő 'Sóltárában: *Éppen gyönyörúséges a' bivek halála; mert munkájoknak vége,*
és

és a' minden jónak érdeme, mert ajtaja az örök életnek, vége a' győzedelemnek, és kezdete a' menyei ditsőségnak, mert bé-menetele a' tőkélletes bátorságnak, és minden boldogságnak. Oh melly gyönyörűséges meg-halni azoknak, a' kiket mostani halálok nem gyönyörködtet! Oh melly köllemetes azoknak halálok, a' kik a' jelen-való életben semmi örömet nem keresnek! Oh melly nagy örvendetése léfzen a' jó Szerzetesnek halála óráján! midőn a' haldakló Urával azt mondhattya: *Bé-telleyesedett.* Mondani fogja azt akkor bátorsággal, Uram te mondottad: *Ha bé-akarjz menni az örök életre, tarsd-meg a' parantsolatokat, ha tőkélletes akarjz lenni, menny-el és add-el mindenedet a' mid vagyon, és kővejs engem.* El-végeződött, el-hagytam mindeneket hogy téged meg-nyerjelek, és veled mindeneket meg-tselekedtem a' miket parantsoltál, a' pálya-futásomat el-végeztem, hitemet és fogadásimat meg-tartottam, add-meg nékem kérlek az igazságnak koronáját. Oh én Jésum! a' te halálod légyen az én életem, engedd, hadd hallyak-meg szerelmedért, hogy a' ki szerelmedért meg-hóltam, örökké élhessek. Így meghalván, élni meg-nem szűnöm, és így élvén tégedet szeretni igyekezem, 's a' t.

Itt még egyet mondok, ne restelleyed olvasni, tudva vagyon és bizonyos, hogy mindennek meg-kell halni, fenki abból ki-nem vétetik, meg-kell halni a' Császárnak, meg a' Királynak, meg akár minémű Méltóságnak, Urnak, Afzszonynak, Pápának, Kárdinalisnak, Püspöknek, Szerzetesnek, nem külömben mint akár minémű parasztnak. Mint a' Kafzás válogatás nélkül le-vágja, le-kafzállya a'

virágot a' füvel; úgy a' halál kéméletlen a' gazda-
got a' szegénnyel. Mikor pedig és melly órában
esik ez a' halál kaszájának vágása rajta, azt közzü-
lünk senki nem tudhattya. Mond-meg kérlek ha tu-
dod? melly órában? mi formában múlz-ki e' Vi-
lágból? éjjel-é, vagy nappal? ez esztendőben-é,
vagy a' jövődőben? és a' mi nagyobb, mert fejed-
ben jár a' dolog: mond-meg ha tudod? ha a' te utól-
só órában lehet-é üdösséges penitentiát tartanod?
ott toppan-é mingyárt a' kihez gyónni kívánnál, 's
haláltól való féltedben bátoréttatnál? elő-fzámlálha-
tod-é akkor úgy bűneidet, hogy a' mindenható Isten
's igaz Biró, ítéletkor abban fogyatkozást szégye-
nedre 's vesztedre ne talállyon? ígérheted-é magad-
nak, hogy akkor nyerhetel győzedelmet mikor a'
pokolbéli ellenség az ördög ellened minden dühössé-
gét ki-mutattya? De óh mi halandó 's gondatlan-em-
berek! a' kik tudgyuk bizonyossan hogy rövid idő
múlva meg-kell halnunk, 's még-is halálunkról leg-
kevessebbet gondolkodunk, ha az Isten Angyalától
értenéd hogy ez esztendőben meg-fogsz halni, bódog
Isten! melly töredelmes szivből tartanál penitentiát,
mennyi jót tennél; történhetik pedig, hogy e' követ-
kezendő hólnapban, vagy azt sem érvén, még e' héten
meg-kell halnod! 's hol nem tudod; a' jó halál elől-já-
rója a' szent élet? Annyira el-fogta a' fetét hályog
szemeket a' Világ kézsz akartva való vak Fiainak,
hogy a' miket szemeik nem látnak, szivek nem ki-
válnya: minden eszek, kedvek tsak a' jelen-valók-
ban a' Világon kapdosnak: némelley azon vagyon,
hogy hasát hizlallya, 's a' mi azt követi, magát a'
tisztátalan életben keverje; más, hogy máson bosz-
szú-

szuját állya; más, hogy másét húzza, vonnya, nem látván, hogy mikor ingyen sem vélné meg-kell illy készületlenül halni, 's minden múlandóktól el-válni. E' nagy vakmerőség, óh irgalmas és kegyelmes Istenem! add hogy szemeim előtt légyen halálom, 's a' t.

Reggeli Istenes rövid Olvasgatás, a' Karban való buzgó ájtatos Éneklésről.

EZen Isteni Tiszteletet és 'Sóltározást, az Angyaloknak példájából, és a' Mennyei Serafimoknak énekléséből vette az Anyaszentegyház: mert azt írja Isaiás Próféta a' Szent Írásban, hogy Isai 6. az Angyalok kiáltották: *Szent, Szent, Szent a' Seregeknek Ura Istene,* 's a' t. *. 3. A' mit tehát a' Mennyei Serafimok tselekefznek az égben, azt tselekefzik a' Szerzetesek a' karban és a' földön, azok egy verset énekelnek, ezek másikat, a' mint ezt Regulájában meg-is hagyta Szent Ferencz Atyánk, mondván, három részben kiáltanak vala egyik a' másikra, és mondának: *Szent, Szent, Szent a' Seregeknek Ura Istene, tellyes az egész föld az ó ditsóságével.* Szentül és jelessen, mert a' mint Szent Magdolna észre vette; S. Magd. de Papis' monit. spir. de Divino Officio. kedvessebb ott Isten előtt a' ditséret, a' hol a' kőféség által ditsértetik az Isten, mert a' magános elmélkedés és imádság a' közönségeshez képest kevesfet érdemel.

Innét írja a' Szent Szerzetünknek *Historicussa,* Annales c. 2. ad annum 1290. hogy Szent Dulcelina Szűz a' Szent Ferencz Fiainak Templomában imádkozván Pünkösd napján, látta hogy a' Szent Lélek az éneklőknek fejekre szállott, más egykor-is különös fényességgel látta őket fényle-

Ad annum 1293. numero 6. leni. Ismét azt írja azon említett Historicus, hogy egyszer a' többi közzül történt, hogy a' Kalastromban lévő Atyafiaknak nem volna semmi enniek, mindazonáltal fáradhatatlanul meg-maradtak az Istennek ditséretiben és a' szent 'Sóltározásban. Azonban egy némelly Lakossa azon Estrémoz névű Helységnek fölöttebb gazdag, de fősvény, föl-ébredett álmából, és láta a' Kalastromnak tetején húszon-kilentz égő gyertyákat, mellyek szép rendben valának elhelyeztetve, meg-döbbenvén magában, föl-ébredtzi feleségét, és beszéli néki a' látott dolgot, a' ki-is istenessen magyarázván Férjének látását, javasolta néki, hogy valamelly segítségével lenne hozzájuk. El-mégyen tehát ezen Férjfiú a' Kalastromnak Előjárójához, és kérdi, hány Szerzetes Fiai vólnának a' Kalastromba? és mihelyest meg-tudta hogy húszon-kilentzen vólnának mindenestül, azonnal észrevette, hogy a' húszon-kilentz égő gyertya azokat jelentette, és azontúl elegendendőt küldött nekik, hogy éhségeket enyhitenék, és volna mit enniek.

Ad annum 1262. numero 4. Más dolgot ír ama' bódog emlékezetű Burgundus András felől, egyik szolgájáról Szent Ferencz Atyáinknak: Ennek a' kised gyermek képében megjelent az Ur, és midőn a' dél utáni Vetsernyékre szállana a' harang, kételkedett András hogy mit tselekedgyen; halljátok és tsudálljátok választatát, a' látható és testi ölelgetésétől a' Kristus Jébusnak megszűnik, ott hagyja, és fiet a' Karban a' 'Sóltáros éneklésekre; s mi történt? az, hogy meg-várta czéllájában a' Kristus Jébus, és helyben hagyta tselekedetét mondván: „ Ez a' kegyelem azért adott most néked, hogy a' te Szerzeted rendel-

„ fei-

„ seinek engedelmeskedtél , és ha másként tsele-
 „ kedtél volna , el-múlatván buzgó éneklésedet a'
 „ Vetsernyékben , itt engem nem fzemlélnél. Ta-
 „ núld-meg ebből kedvelleni az Isteni ditséreteknél
 helyét a' Kart.

De óh fájdalom ! ezer mentségeket gondolsz-
 ki , hogy magadat a' Karból ki-veffed , és azzal
 elég világossan ki-nyilatkoztatod , hogy nem igen
 szereted azt , a' kinek beszélgetésétől annyira irtózol.
 Téged és hozzád hasonlókat így fedd Antonius Gu-
 vevarra : „ A'Szerzetes , a' melly az engedelmes-
 „ ség által valami hivatal miatt nem akadályozta-
 „ tik , és a' Karban jelen nem kíván lenni , hanem
 „ csak kényszerítéssel , azt a' Szerzetben nem méltó
 „ tartani , nem-is lehet az olyan tulajdon üdvössége
 „ felől bizonyos és bátorságos , mivel meg-nem fe-
 „ lel a' Szent Fundátora szándékának , és igazság-
 „ talanul eszi azt-is a' mit az Atyafiai nyertek az
 „ Istennek szerelméért. Ha a' Szerzetben nyugodal-
 „ massan kívánsz élni és lelki örömben , szoktasd ma-
 „ gadat fáradhatatlanul az Isteni ditséretekre , a' buzgó
 tárfaiddal : mert valaki ellensége a' Karnak , gyű-
 „ löli azt az ő Szerzete , és végre , kit Isten ne ad-
 „ gyon , rútvál ki-veti nyakából annak gyönyörűsége-
 „ ges , és könnyű igáját.

Guvevarra
 Orat. Rel.
 c. 34. &
 35.

Vannak olyanok-is , a' kik emberi tekintetből
 gyakorolják a' Kart , de ezek jobbára mindenkor
 utólsók abban meg-jelenni ; ezek ellen a' *Generalis Sta-*
*tutum*a a' Szent Szerzetnek azt rendelte : „ El-vé-
 „ geztük , hogy az Atyafiak minnyájan , kiket va-
 „ lamelly bizonyos ok nem tartóztat , a' Karban
 „ őszve-jőjjenek , el-készítvén sziveket az Istennek

„ ditséretére , minden morgás , zúgás , fusogás ,
 „ nevetés , beszélgetés , és szerte-fzéllyel való te-
 „ kéntgetés nélkül , tsendefségben és békefégben
 „ maradván , vigyázva énekellyenek , imádkozza-
 „ nak , könyörögjenek , és mind végig egyenlő-
 „ képpen állandók légyenek . Kézfésd-el tehát a'
 te Lelkedet , emeld-fel elmédet , szakafsd-el a' vándorló gondolatokat , és magadat egészízen az Istennek tífzteleteré rendellyed ; mert a' mint tanít Sera-

S. Bonav. fikus Doktor Szent Bonaventura : *Annál nagyobb tífz-
 fpec. Disc. teiet kívántatik az Isteni ditsérethez , mennél az jobban kő-
 c. 16. zelit az Istenhez , és ó Szent Fóltségét illeti , ha tókélle-
 tessén el-kézfésülvén , elmédet a' hafzontalan gondolatok há-
 borgattyák , ajánllyad azt az édesfésés Jéfus szívének ,
 hogy fzent kegyelme által meg-igazéttsa . Mivelhogy*

S. Gert. maga-is az édesfésés Jéfus meg-jelenvén Szent Ger-
 Lib. 3. trudisnek egyfzer a' többi kőzzül , midőn fólöttébb
 c. 25. hányattatott elmével vólna , tulajdon kezeivel fzi-
 vét néki meg-mutatván , mondotta : *Imé az én szívem !
 mellynek mind azokat , mellyeket te tókélleffén el-végez-
 betel bátorságoffan fogod ajánlani , és így az én fzeimeim
 előtt mindenek meg-igazéttatni fognak .*

Vannak mások-is , a' kik elég hamar ugyan , és annak idejében bé-mennek a' Karba , de az ő nevetésre indúltt puhaságokkal az Istent nem tífztelelik , hanem inkább bofzfzantyaák , már ide , már amoda tekéntgetnek , már a' fzéskekhez támafzkodván az ágyanak puhaságát keresik , már a' könyveket ide 's tova hafzontalan forgattyák , már másokat rendetlen tselekedeteikkel nevetfégre hoznak . Azt befzéli a' fellyebb emlétett Vadingus Historicus , hogy midőn egy a' többi kőzzül a' Completának , vagy-is a' vég-

Vadingus
 in Annal.
 ad annum
 1220.

a' végső Vetsernyéknek éneklésében rendetlenül vi-
felte volna magát, sőt másokat-is nevetségre indé-
tott, hirtelen, és nagy tsattogással a' Krisztus Ke-
resztye, melly a' Karnak ajtajánál függött, a' neve-
tökhöz fordulván, haragját mutatta, és az ő díztle-
lenségeket az Istennek Házában haragos tekénteté-
vel ki-nyilatkoztatta, a' mellyet ök-is érzettek, és
a' nagy tsattogásnak hallásától azontúl el-lankadván,
kivált a' kik főbb okai voltak a' díztelen magok vi-
feletének, rövid nap alatt a' Világból-is ki-múltak,
és ugyan azért int Szent Cyprianus Mártir: *Tetfzet-* S. Cypr.
nünk kell úgy mond magunkat az Istennek szemei előtt, Lib. de
mind a' magunk viselésével, mind szavunkkal. Orat. Dom.

Előbben adhatnám bővebben, hogy és miné-
műképpen köllesek szavadat, szivedet az Istennek
ditséretében rendelni; de tudod mit kíván tőled az
Isten, tselekedgyél a' szerezént, ne nyargally nyel-
veddel, ne szemeiddel, ne sziveddel 's a' t. Buz-
gósággal tanit a' Sóltáros Király ditséretet mondani
Istennek, midőn Sóltárában azt mondgya.: *Diriga-*
tur oratio mea, sicut incensum. Igazittafsék az én imád-
ságom mint a' jó illat a' te szined eleibe. Az olva-
sásnak bé-fejezésére tanúld-meg különös ájtatofsággal
mondani az utolsó Verset: *Gloria Patri &c.* Azt
irja Honorius, hogy egy némelly Szerzetes, a' ki Honorius
nem igen ájtatoflan szokta végezni Horáffait, vagy- super Pfal-
is az *Officiumnak* részeit, a' másíknak halála után meg- mos.
jelenvén, azt kérdezte tőle az ő esmerős tárfa: Hogy
mi történt volna véle a' más Világon azért a' tunya
gondatlanságért? azt felelte, hogy nem egyébbel
nyert, hanem hogy azt az utolsó Verset a' *Gloria*
Patrit, mindenkor föl-emelt szível és elmével, 's

leg-nagyobb tisztelettel kívánta mondani. Mondgyad te-is úgy, hogy a' Tellyes Szent Háromságnak ilendő ditséretet és tiszteletet adhatsz, mondgyad buzgó szível, és fejezd-bé énekléfednek minden 'Sóltárit mondván: Ditsófség Atyának, és Fiúnak, és uzent Léleknek, miképpen kezdetben vala, most és mind örökkön örökké, Amen.

S Z Á M - V É T E L.

A' Világnak Meg-ítálásáról.

NOënak Bárkája, és a' két ki-ereftett repülő állat képzí és jelenti a' két Renden lévő Szerzetefeket: Jaj nékem! be fok a' Varjú, de kevés a' Galamb! azok a' Szerzetefek Galambok, a' kik ha fzükség úgy hozza magával-is, nehezen mennek-ki a' Kalastromból, el-végezván dolgaikat, igyekeznek hogy mennél hamarább vízfza-térheffenek: a' Varjúk ellenben azok, a' kik alkalmatofságot keresnek minden ki-gondolható móddal, hogy mint a' Varjúk a' dögökön múlathassanak. Jaj talán te-is azok közül vagy! kerüld a' kint való vándorlásokat ok nélkül, minémű szived vagyon a' Világnak mulandó javaihoz, gazdagságihoz, tiszteletéhez, gyönyörűségéhez, a' te atyádfiaihoz, ismérőidhez? kedvelled-é inkább a' Világiak tárfaságát, mint sem a' Mennyei Jegyefeddal való istenes mulatságot? az új hireken kapsz-é inkább, mint sem a' farkadban lévő örökké-valóságodon? meg-tartod é Reguládat, melyet az Apostolok elődbe adtak? *Nemo militans &c.* azt mondgya Szent Pál: Senki az Istennek vitézkedvén, nem elegyíti magát a' világi dolgokba, hogy

a. Tim. 2.

*. 4.

an-

annak kedveskedgyék, a' kinek meg-próbálta magát, hally-meg kérlek a' Világnak, ki az Istennek szentelted magadat, és a' minémű indulatid voltak a' Világhoz, olyan szived és lelked légyen a' Világ Alkotójához.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

A' Végső Itéletről.

E L S Ö T Z I K K E L.

MInnyájan a' *Krisztus Itélő-széke eleiben állunk*, úgy Rom. 14.
mond Nemzetségek Doktora Szent Pál. Ott 1. 10.
jobb felől léznek a' vádoló vétkek, bal felől
a' számtalan őrdögök, fölöttünk a' meg-haragudott
Bíró, alattunk a' rettenetes kietlenség, kívül a' töl-
lünk el-váló Világ, belől a' mardosó lelki-isméret.
Jaj szegény bűnös! így környül-vétetvén hová sza-
ladsz? pört nem indéthatz, mert leg-fölsőbb Bíró;
el-nem futhatol előtte, mert mindenütt jelen vagyon:
ellene nem állhatz, mert leg-hatalmassabb; talán
könyörögni fogsz előtte? de nints a' könyörületes ir-
galmaságnak ideje, hanem az igazságnak; tagadni
fogod vétkeidet? nem tagadhatod; meg-nem tsalha-
tod, mert ez az igaz Bíró merő bőltsefség; ajándé-
koddal rontod-meg? nem lehet, mert nem engesztel-
lődik pénzel, a' kié mindenek, mindenek meg-vis-
gáltatnak, senkinek ki-vétele nélkül, mindenek meg-
ítéltetnek személy válogatás nélkül, mindenek meg-
büntettetnek engedelem nélkül. Te magad', a' ki
vagy jól, vagy roszszúl élz, úgy önnön ma-
gadra irod a' sententziát. Az tehát egyedül szüksé-

ges, hogy most kerüllyed a' rozfszat, és jót tselekedgyél. Oh Jésum! midőn itélni el-jővéndesz, ne kárhoztafs engem, igazgafs most engem a' te parantsolatidnak úttára.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

Mat. 12. *Mat. 12. 36.* **M**ondom néktek, sőt az örökké-való Igazság szól: *hogy minden haszontalan szóról számat adnak az emberek az Ítéletnek napján, melyet beszélni fognak.* Gondold-meg most, ha azokról a' szókról, melyek semmiféle embert meg-nem bántanak szám-adás léfzen, vallyon mi léfzen a' gyűlölséges tsúfolódó szókról? mi a' botránkoztatókért? mi a' fajtalan befszédekért? mi a' kevélyekért? mi az irigyekért? mi a' boszfszú-állókért? mi a' vérrel teli kezekért? mi a' tett fogadásoknak szentség-töréssel való föl-töréséért? mi az egész időről, mely a' szemtelen tselekedekben haszonjalan el-veztegetődött? kihez fordullyon akkor a' bűnös? talán valamellyikhez a' Szentek közzül? azokat követni el-múlatta. Talán az őrző Angyalhoz? annak intésit meg-vetette. Talán az irgalomságnak Annyához? azt életében nem úgy tisztelte mint Anyai Méltósága kívánta volna; tehát bé-tette elötte az irgalomságnak szemeit, jótéteményének kebelét, Anyaságának emléit. Talán a' Jésumhoz? ez az Atyaságot el-hagyta, Biró kezdett lenni. Mit tselekefzem tehát? tudom mit tselekefzem, penitentziát tartok, és mig időm vagyon, mig az élet társlam, jobb és üdvősfégefsebb tanátsot választok magamnak. Oh Istenem! óh alkotó Uram! segélyyed igyekezetemet, támogassad az én akara-

to-

tomat, hogy éllyek mind addig, míg bennem a' Lélek, a' te szent törvényed fzerént, 's a' t.

HARMADIK TZIKKEL.

FEnyegetődik a' Biró Dávid Prófétája által a' 'Sól. Pál. 74. táiban: *Midőn idót vészek én meg-itélem az igazságot.* * 3. A' lámpás a' fetétben láttatik világofodni, melyet ha a' napra ki-tézfünk, mint-egy meg-fetétedik; és a' mi igazságunk, midőn az Isteni Igazságnak vizsgálására vétetik, igazságtalanságnak álléttatik, akkor jönnek világofságra mindenek, minden vétkek, minden roszszak, minden jók, minden el-múlatott jók, el-vesztett órák, meg-vettetett kegyelmek, el-múlattatott Isteni fúgarlások, ott ott vizsgállya-meg a' mindeneket tudó Biró a' néked adott kegyelmeket, és tapasztalni fogja hogy benned hafzontalanok vóltak, hijában vetted; meg-vizsgállya a' néked engedett üdöket, esztendőket, és tapasztalni fogja, hogy azokat hafzontalanúl tóltótted: meg-vizsgállya gondolatidat, és imé tilalmasoknak, vándorlóknak, fajtalanoknak lenni esmérri azokat: meg-vizsgállya beszédidet, tselekedeteidet, és vétkefeknek fogja találni azokat: meg-vizsgállya a' fok jóknak el-múlatását, és főlöttébb fokakat fog találni benned melyeket el-múlattál: meg-vizsgállya a' jó tselekedeteiket, és tapasztalni fogja, hogy jó szándék nélkül vóltak, és tsak a' tunya róft szokásból. Ezután tehát minden tselekedeteidben így szólíts-meg önnön-magadat; vigyázz már mit tselekefzel, mert arról ott meg-itéltetel: Jaj nékem! szégyenlem minden tselekedeteimet, boszszú-állásnak igaz Birája, a' szám.

szám-adásnak napja előtt adgy kegyelmet és bocsá-
natot.

ESTVÉLI ÁJTATOS OLVASGATÁS.

Matt. 22. Sokan vannak a' Hivatalosok, kevessek a' Választottak.

7. 14.

I. **E**ngel Grave Bölts Atya írja, magyarázván Szent Lukáts Evangyéliomát. 19-dik Vasárnap Pünkösd után, hogy a' mi Serafimos szeretettel lángadozó Szent Ferencz Atyánk, különösen bizonyosá tétetett a' maga üdvösségéről, és annyira örvendezett, hogy halandó testének majd minden részei elolvadnának, annyira a' mennyei gyönyörűségektől örveudezett, hogy az étkekről, és minden világi múlandókról tellyefséggel el-felejtkeznek, annyira mondom örvendezett Lelkében, hogy magát meg-nem tartóztathatván, ezen szókra fakadna: *Ditsértésék, ditsértésék az Isten.* Vagyon-is Szent Ferencznek oka az örömrre: mert a' választottak közé számláltatni leg-nagyobb vigafságok a' Szenteknek. De jaj mi nyomorúltak! mi lészzen te véled, és vélem? ki tudgya ha a' mi neveink jegyezve, írva vannak-é az égben? ki tudgya ha az igaz hitben, és hivatalunkban, és az Istennek kegyelmében erőssen meg-maradunk-é? vagy nem? hogy úgy az örök bódogságban juthassunk? vagy onnan ki-keresztetsünk. *Választott Júbna* véled magadat, úgy mond Szent Agoston Doktor, és talán bűdös Baknak *ismér téged az Isten.* Ha olyan roszsz vagy mint máfok, féllý 's rettegj, hogy a' ne történyék rajtad, a' mi sokakon történt: hogy vétkeztél bizonyosfan tudod, kegyelmet nyertél-é vagy fem, nem tudod.

S. Aug.
Lib. de
ovib. c.

10.

Az

Az Isten azért az ő ditsóságától meg-nem üresedik, ha téged a' te vétkeidért a' Gyehenna tűzére kárhoztat.

2. És valóban olly rettenetes dolog el-kárhozni örökké, hogy noha tsak egy vólna-is minden Ádám fiai között meg-öleendő; mindazonáltal még is minnyájunknak meg-köllene rettenni, már tehát sokkal többen kárhoznak-el, mint üdvözülnek. Kitsoda az, a' ki ezt hallván egészen minden indulatiban meg-ne rettenyen? A' Tanítványok midőn Üdvözítőnkől ezen szókat hallottak vólna: *Egy ti közöttetek engem el-árul*, minnyájan félték, kérdezősködvén magok között, nem de nem én vagyok-é? Imé! nem egy a' tizen-kettő között, hanem egynek üdvösségéért tizen-kettő sőt sokkal többek álléttatnak el-kárhozni. Talán te-is őh nyomorúlt ezek között vagy? Szent Nilus Apátur, a' mint Baronius írja, nem kértelkedett azt mondani: *Tíz ezer között alig taláztatik e' mostani időkben egy Lélek, melly a' Memyei Angyaloknak köziben jutna.* Vallyon a' te Lelked léssen-é a' tíz ezer között ez az egy? magadtól kérdezzed: Ha a' sokakkal élsz? vagy a' kevés jókkal?

Mat. 26.
* 21.

3. Midőn a' Viz-özön ki-öntött széles e' Világnak részeire, tsak nyóltz Lelkek szabadúltanak-meg Noénak Bârkájában; a' hat-száz ezer fegyveresek között, tsak két ezer ment-által a' Jordán vizén. Midőn a' Mosogató-tó meg-indult, a' nyavalyások között tsak egy gyógyúlt-meg. Azok között, a' kik pallya-futásban vannak, tsak egy veszi-el a' jutalmat, és a' ki tett ajándékot vagy-is nyereséget. Ezek és ehhez hasonló dolgok elég világossan adgyák előnkben az üdvözülendőknek kevés számát.

Baron. ad
Ani um
976.

4. Mondod: Szerzetes Személy vagyok; üdvözülni fogok. Meg-vallom hogy nagy jele az el-választásnak a' Szerzetben lenni: mert fokban ha a' Világban maradtak volna, annak fiai között el-kárhoztak volna ok vetetlenül, a' kik még-is hivatallyok által a' Szent Szerzetben, az örök kárhozatságnak sententziáját el-kerülték. De azt ne véld ám magadban, hogy a' Szent Szerzetben, a' szent Helyen felvagy ruházva, és a' Világiak rendén kívül öltöztetve, vagy alkalmaztatva, hogy ezzel mondám minden dolgaid üdvösségek, ne véld azt, mert a' Szent Szerzetben-is ok vetetlenül el-kárhozol, ha tsak a' te Szent Szerzetednek Reguláit, fogadásit, és rendeléseit meg-nem tartod. Valamint hogy a' te üdvösséged hivatalodhoz vagyon kaptsolva, ha a' szerént munkálódol benne; úgy nem külömben ha Szerzeted rendelései ellen állsz, oda vagyon kötve kárhozatod-is. Innét azt gondold-meg, ez a' Judás az Apostoloknak Tárfaságában hivatott, még-is a' kötélen gyalázatosan vezett-el, mert érdemessen hivatallyához magát nem alkalmaztatta. Nem-is azért úgy mond Arany szájú Szent János, hogy a' tizenkettő közzül volna. sem a' Krisztus hívása néki semmit nem ártott, hanem hogy szive az erköltsre és jóságra kéz nem vólt. Néked-is bizonyos száma vagyon el-rendelve a' kegyelmeknek, mellyeket ha haszontalan vettél, el-veftél, felelly-meg tehát minden Isteni kegyelemnek és hivatalnak, hogy valaha kéntelen ne kellefsék ezen keserves szókat hallanod: *Hivtalak és meg-vetetted.* Vagyon bizonyos száma a' te penitencia-tartásodnak, mivel tehát nem tudhatod

tod mellyik légyen a' végső, mindeniket vedd-elő fietséggel, és egyiket se vedd-meg.

5. Meg-sértődöl talán és gondolkodol, hogy utolsó vétkeidet követted-el? talán az Isten soha rajtad többé nem könyörül? Jó szível légy! meg-ne retteny kétségben ne esél, ha úgy iparkodol élni, hogy a' Mennyei Lakoshoz illendő légy, ha a' jó-ságos-tselekedeteket gyakorlod, a' büntől tehetséged szerént távozol, ha valami el-követett gonofzságod felől azontúl penitentziát tartasz, bátorságos remén-séged lehet, hogy még vétkeidnek számát bé-nem töltötted, mert ha már a' végső vétkeidet követted volna el, soha az Isten illy üdvősféges intésekkel nem kerest volna; de ha vakmerő vagy a' vétkekben, bünt bűnnel szaporitod, az rozfsz jel, és va-gyon oka félelmednek, hogy ne talántán bűneidnek számát bé-töltvén örökőssen el-ne veszfél.

6. Egy öreg és meg-vénhedett Remetével, a' mint Nierenbegius írja, tsendes békeféségben lakott vala egy Ifjú, látta azt és irigylette az őrdög, azért-is Angyal képében meg-jelenik az Öregnek, és azt mondgya: hogy az Ifjú tárfa már régen az őrk tűz-nek kinnyára volna rendelve. Meg-ijedett, meg-ré-mült ezen szavára az Angyal képében lévő festett őrdögnek az Öreg, és fok napokig ezen mondás miatt gyötrettetett, azt az ijedését az Öregnek hogy ész-re vette az Ifjú, fok könyörgései, és esedezési után a' szomorú hirt tőle ki préselte: és mihelyest meg-mondotta néki az Öreg, azonnal nagy őrómmel és bátorsággal ezen szókra fakadott: „Ezen dolog, „ óh én Atyám! téged leg-kissebbet se háboritson; „ mert szolgállok én az Istennek, nem úgy mint a'

Nierenbe-
gius vit.
Div. c. 12.

„ munkás a' jutalomért, vagy nyereségért, hanem
 „ mint fiú a' hivatalom szerént, mert ő az, a' ki
 „ minden szeretetre leg-méltóbb. Nem-is engedte az
 Isten a' jó Őreget tovább való szomorúságában ma-
 radni, hanem azontúl a' következő éjtfizaka meg-
 jelentette néki hogy ez az ő Szerzetes Társa, az Is-
 tenhez igaz szeretetének bé-mutatásával fölöttébb
 nagy érdemet nyert, és hogy ez által a' Választat-
 taknak számában irattatott. Kövesd te-is ezen tő-
 kelletes Ifjút, és fakadgyál, indúilly szivedben e' kő-
 vetkezendő buzgóságra: Oh Istenem! szeretlek én
 téged, nem azért hogy engem üdvözíts, nem-is azért
 hogy kárhoztafs engem; hanem szeretlek téged,
 hogy annál inkább szerethesselek, mivel minden sze-
 retetre téged leg-méltóbbnak lenni ismérlek: minden
 indulataim mondgyák néked: valamint az Istennek
 akarattya úgy legyen, mind addig meritem-bé ma-
 gamat a' te igaz ítéletidnek mélységében, hogy ha
 az örök tűznek lángjára akarnál-is engem bé-botsá-
 tani, azt kivánnám én-is minden igyekezetemmel.
 Mert kéfz vagyok ha ezerszer kárhoztatfz-is, a' te
 akaratod hogy bé-tellyesedgyék, mint ha engem üd-
 vőztvén valamit ellene kivánnék: sőt meg-vallom!
 hogy ha most ezen szempillantásban akarod, hogy
 a' pokol el-nyeljen, és a' kárhoztatknak minden
 kinnyait én szenvedgyem, mind végig azt kivánnám
 kiáltani: Szerelmes Szent Atyám, legyen a' te szent
 akaratod. A' te kedved ezer Egeknél kellemetef-
 sebb, és kedvessebb.

S Z Á M - V É T E L.

Az El-választásnak Jeleiről.

KÉrdi Szent Bernárd: *Ki mondhattya azt, hogy én a' választattak között vagyok az örök életre? Ki mondhattya azt inkább? midőn a' Szent Irás-is ellenkezőt kiált Sirák Fia által, mindazonáltal vannak még-is némelly jelei és bizonyági a' Választattaknak, mellyekkel ha birsz ájtatossan és üdvösséggessen, reméniheted hogy a' Választattak között vagy.* Cap. 9. * 1.

Ama' bölts Drevalius az ő Keresztényi Oskolájában ad-elő tizen-két jeleket, jőszte láffad, ha ezeket magadban fel-találod-é vagy sem? ezek pedig azok: 1. A' belső világosság. 2. A' halálra való kész szived. 3. A' gyakorta való Szentségekkel élés, úgymint a' szent Gyónás, és Áldozás. 4. Mindeneknek meg-vetése. 5. A' szüntelen való fanyargatásod önnön-magadnak. 6. Az Isten Igéjének halála. 7. A' szent alamisnálkodás. 8. A' magad felől való kevés vélekedés. 9. Az ellenségnek szerezete. 10. Az el-követett régi bűnöknek meg-útálása. 11. Az akaratodnak jóra való hajlandósága. 12. A' kisérteteken való győzedelem. Ha ezeket benned találod, úgymint el választásodnak jeleit, örvendgy és tartsd-meg tőkélteffen a' mivel birsz: ellenben buzgón, ájtatossan élvén, azokat szerezd-meg magadnak, és így Szent Ágoston Doktor mondása szerezént, ha nem vagy a' Választattak között, iparkodgyál hogy el-választafsál.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A' Pokolról.

E L S Ö T Z I K K E L.

Job. 20.
7. 22.

K Evéffel fokát mondott Jób Pátriárka, midőn azt mondotta: *Minden fájdalom reá rohan.* Reája rohan itt minden fájdalma a' fejnek, minden fájdalma a' füleknek, minden fájdalma a' szemeknek, minden fájdalma a' fogaknak, minden fájdalma a' fővénynek, reája rohan minden fájdalom valamelly vólt valakiben széles e' Világon, és taak a' mellyet ki-gondolhatni lehet-is, vagy talán le-irni; itt ha szenvedünk, jobbára tsak egy vagy két tagunk szenved, vagy ha több-is, de nem minnyájan a' tagok között, fáj a' lábad, egész a' szemed; fáj a' fogad, ép a' gyomrod; fáj a' füled, nem fáj a' kezed, és még-is ezek között tsak egyel-is nyúghatatlanittatni melly nagy fájdalom! Már gondolly egy olyan embert a' kinek tsak egy tagja sints fájdalom nélkül! A' vallyon mit gondolhatfz ennél nyomorúltabbat! illyest, vagy véghetetlenül ennél keserveffebbet szenvednek a' kárhozottak: és valamint hogy szem nem látta, mellyeket az őtet szertőknek készített az Isten, úgy fül nem hallotta, minémű kinokat készített az Isten az ő Szent Felségét megbántóknak. Ezeket gondold-meg, és kiálts-fel: Ah Uram! itt égess, itt vágj, itt ostorozz, tsak örökké meg-engedgy.

MÁSODIK TZIKKEL.

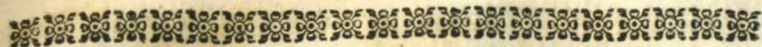
AZt mondá az Isten Jeremiás Próféta által: *Imé Jer. 9.*
én e' népet örömmel éltetem, és epe vízzel itatom * 15.
 őket. A' pokolban szomjúság léfzen ital nélkül, szomorúság öröm nélkül, fájdalom szánakodás nélkül, tűz szűnet nélkül, minden rossz, minden jó nélkül, léfzen a' pokolban útalatos bűdőség, el-szenvedhetler firás, rettenetes félelem, halhatatlan féreg, tapasztalható fetétség, ki-mondhatatlan nyomorúság, örökké-való fájdalom, léfzen a' pokolban az ördögökkel való táralkodás el-választás nélkül, farkányoknak kegyetlen dühősége, minden jóknak elvesztése vizfza-nyerés nélkül. Az Istent el-vezteni, olyan, és olly nagy büntetés, hogy minden kinokat meg-előzzön. Ezeket meg-gondolván, szállj-bé a' pokolban mig élsz, hogy midőn meg-halsz lenne esfél, gondold-meg azt a' veszedelmet-is mellyben forogsz, fordétsd-meg, változtasd-meg életedet, hogy a' mindenféle veszedelemnek tzéllýára ne jus-sál. Oh Uram Isten! égjem, óh égjem! nem a' pokolban, hanem a' te szeretetednek tűzében, 's a' t.

HARMADIK TZIKKEL.

IRja Szent János titkos Jelenésiben: *Keresik az em- Apoc. 9.*
berek a' balált, és azt nem talállyák, meg-is kíván- * 6.
nának halni, és el-fut a' balál előttök. A' kárhozottak
 kinnyai nem tsak nagyok, hanem örökköfsek-is, ki-roztatnak nem tsak örökké, hanem minden szempil-lantásban, gyűlöli őket az örökké-valóság, szüntelen a' tűz előttök, a' mit ott szenvednek vég nélkül

kül való, és az egy gondolat nagyobb kin minden
 őrdögök gyötrelménél. Oh gyengén neveltetett Lé-
 lek! kész vólnál-é széles e' Világnak birodalmáért
 tsak egy szikrátskának hévségét szenvedni ezten-
 deig? Valóban nem: mitsoda balgatagság hát egy
 szempillantásig tartó gyönyörűségedért a' tüzeságyat
 választanod, mellyben örökkön örökké gyötörtet-
 sél? Tudod hogy kevés ideig tart a' mi gyönyör-
 ködtet, örökkös pedig a' mi kinez, a' gyönyörűség
 el-múlik, meg-marad az örökké-valóság, a' gaz-
 dagságok el-múlnak, meg-marad az örökké-való-
 ság. Válaszsz most magadnak a' mi tetszik, vagy
 örökké örvendezni a' Szentekkel, vagy örökké ki-
 noztatni az ifjentelenekkel. Senki a' gyönyörűség-
 gekről, mellyek múlandók, nem mehet az örökké-
 való ditsőségre: szenvedgy tehát itt e' Világon egy
 szempillantásig, hogy azután örökké ne szenvedgy.
 Oh Istennek nagy irgalmassága! könyörülly rajtam,
 segéts-meg engem, hogy téged örökköffen el-ne ve-
 szesselek! Oh Istennek Szent Anyja! légy
 mellettem abban az órában, a' mellytől
 függ az örökké-valóság, 's a' t.

NEGYEDIK NAP.

Mellyet a' Bóldogságos Szűz Isten Annyá-
nak, minden Szerzetesek különös Pátrónájának fel-
ajánlhatz, illy, vagy hasonló Foházko-
dáffal:

Egyet kértem az Urtól, és még azt Pfal. 26.
* 4.
kérem, hogy az Ur Házában lak-
jam életemnek tellyes nap-
jaiban.

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' Szerzetes életnek méltóságáról.

E L S Ö T Z I K K E L.

VAlamint hogy keveset hafznál úgy mond Szent S. Magd.
de Pazis
monit. spi-
rit de di-
gnit. voc.
Gel.
Magdolna valakinek az, hogy drága gyón-
gye vagyon, ha annak érdemes bõtsújét, és
árrát nem tudgya; úgy kevés gyümölsöt mutat-
hatz a' te Szerzetes életedből, ha annak fõlséges
méltóságát meg-nem isméréd: mert e' miatt nem an-
nyira bõtsúllód mint kellene. Hogy tehát ezt érde-
messen meg-tudgyad bõtsúlni, a' Krisztus nagy aján-
lását vedd észre, a' ki Szent Máté Evangyélista Math. 19.
* 29.
tal így szól: *Minden, úgy mond, a' ki el-bagyya há-
zát, vagy attyafját, vagy némyeit, vagy Attyát, vagy
Annyát, vagy fiait, vagy szántó-fõldeit az én nevemért;
száz annyit veszzen, és az örök életet bírja. Ezek azok
a' szók úgy mond mézzel folyó Szent Bernárd, mel-*
L lyek

lyek az egész Világnak meg-útálását okozzák. Ezek azok a' fzők, mellyek a' kéz akartva való szegénységre indétották az embereket, és mellyek a' Kalasstromokat Szerzetesekkel, és a' barlangokat elmélkedő Személlyekkel bé-töltötték. Ezek azok a' fzők, mellyek ama' Nemes, bölts, gazdag, és érdemes Ifjakat a' Kalasstromokban rekesztették, és mivel mindeneket el-hagyták, semmit el-nem vesztettek: mert száz annyit nyertek. El-hagytad Szerzetes Személy egy Atyádat, egy Anyádat, némelly Bátyáidat, Ötséidet, Atyádfiait, némelly Nénéidet, Hugaidat. Már a' Szent Szerzetben annyi Atyákat, annyi Anyákat, Bátyákat, Ötséket, Hugákat nyertél, valamennyi tagokat és személlyeket számlálsz a' te Szerzetedben. Ezek mind hivebb szolgálattal segé-tenek téged mind őszve-foglalva mint azok, a' kiket az Istenért el-hagytál, el-hagytad az Atyádnak egy, vagy nem fok lakó helyét, házát, és annyit nyertél a' mennyi Kalasstromjai vannak Szerzetednek. El-hagytad a' külső javaidat, a' múlandókat, a' rövid ideig tartandókat; és azok helyett vettél belső, lelki Istenes Jókat. El-hagytad a' Világnak semmijét, és mindeneket vettél, mondgyad tehát Serafikus Szent Ferenczel: Én Istenem! és mindenem 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L

Ecclesiast.
—cap. 4

*Jobb kettőnek együtt lenni hogy sem egynek: mert hasz-
nok vagyon az ó társaságokban; ha egyik el-esik,
a' másiktól meg-támogattatik; így beszélget az Isten a'
Prédikátori Kőnyvben. Semmi dolog boldogabb nints
ennek a' siralomnak völgyében a' jó barátságnál, és*

fo-

sohol ez nem igazabb és hivebb mint a' Szerzetben: a' Szerzetben vannak foka egygyen, és az egy nints maga: mert egyenlő akarattal vannak minnyájan egymáshoz tartozó kötelefségek szerént; a' Szerzetben öfzve-egyesülnek fokféle emberek, mellyek különös nemzetségekből származnak, még-is kötelefségek szerént úgy élnek, hogy azt mondhatni felőlők: *Egy Szív, egy Lélek.* A' Szerzetben nem hallatik ez Act. 4.
7. 32. a' szó: Ez enyim, e' tiéd, mert mindenek közönségeffek, annyi az egygyé, mint a' másiké; közönséges az Isten, közönséges a' Regula, közönséges a' buzgóbb ájtatóságnak nyeresége, közönséges az asztal, a' munka, a' nyúgodalom; a' Szerzetben azok, a' kik magokban nem igen tökéletessek és kedvessek Isten előtt, a' közönséges egyefségnek kedves vóltától a' többieknek érdemeivel fegettetnek. A' Szerzetben annyi jutalmát várja kiki magának, a' mennyi tagját számlállyá Szerzetének. Oh bóldog Szerzet! óh szerentsés a' ki ebben hivattatol! mondhatod valóban: Mit adgyak az Urnak mind azokért, mellyeket velem tselekedett? adom az én fogadásimat, eskütt hivséggel, 's a' t.

HARMADIK TZIKKEL.

A' Szerzet Tábor, és abban a' mi életünk vitézkedés, a' jó tselekedeteknek érdemi a' mi nyereségünk, és azok mind közönségeffek, a' mint a' Koronás Király mondgya Dávid: *Hafouló része léfzen a' bartzra menónek, és az ottbon maradónak, és egyaránt öfztozzanak.* Ha a' Czélládban ülsz, részted 1. Reg. 30.
7. 24. van minden imádságokban, testi fanyargatásokban,

prédikálásokban , fáradságokban , bűjtölésekben , vigyázásokban , szent Misékben , 's a' t. mellyeket az egész Szerzet végbe-vifzen : ha látod a' te Atyádfiait dolgozni , imádkozni , tanulni , 's a' t. gondold-meg hogy mind azokban résztes vagy , és így föl-találod másban , a' mi magadban nintsen. Valaki köz-zűlők szűzességét meg-óltalmazta , az ő szűzessége a' tiéd-is : annyi szivekkel ditséred , szerezted az Istent , annyi nyelvel prédikálod , annyi szóval magasztalod , a' mennyi Atyádfiát számlálod , ki-mondhatatlan nagy kintsed e' néked a' Szent Szerzetben ; mert ha a' kísértetek ellened támadnak , másoknak érdemi fegyvert nyújtanak , mellyel magadat védelmez-zed ; ha magad tulajdon erőtlenségedtől hányattatol , másoknak érdemi végben víszik , hogy el-ne merüllyél ; ha el-esel , azoknak érdemi segítségedre , gyámolításodra vannak , hogy mentül hamarébb föl-kehessél. Ne tartsd tehát kitsiny dolognak hivatalodat : mert a' mint Nazianzénus Szent Gergely szól , az egész életednek , azt akár jól , akár rosszszúl folytassad , fundamentoma a' Szent Szerzet. Örvendgy tehát azért hogy Szerzetes vagy , 's a' t.

Reggeli Istenes Olvasgatás , a' Szent Szerzetnek Böldegságáról.

I. **S**Emmi Istenesebb , semmi érdemesebb nints , és gondolni sem lehet kedvessebbet Isten előtt a' Szerzetes életnél : mert a' Szerzetes Rendek , a' Szent Atyáknak bizonyosságaiból nem egyebek ; hanem földi Paraditsom , szent Föld , erős Kővárai Istennek , Angyali Kar , az Anyaszentegyháznak vá-lasz-

lafztottabb része, Jákób Lajtorjája, melynek grāditsai az Istenes olvasások, elmélkedések, és a' testi fanyargatások. A' Szerzetefek azt írja Szűz Szent Theresia, hogy Mártirok, és annak élete a' ki az Istennek tőkélletes szolgai közzül egyik hofszú Mártiromság; a' Szerzetefek mint egy leg-kedvessebb áldozat Isten előtt, úgy mond Angyali Doktor Szent Tamás. A' Szerzetefek a' vitézkedő Anyaszentegyháznak fejedelme: mert azt gyarapétani, és védelmezni meg-nem szűnik. A' Világnak óltalma: mert azt az ő buzgó ájtatofságokkal óltalmazzák az Istennek haragjától; a' Szerzetefek mennyei Emberek, és földi Angyalok: mert a' Világnak meghaltak, és az ő tárfalkodások, elméjekkel, szivekkel mindenkor az egekben vagon.

2. Maga személlyével fundálta a' Kristus Jéhus a' Szerzetes Rendet, és szentelte, a' mint Nazianzenus Szent Gergely tanéttya; a' Szerzetefek Nazarénusok, a' Kristus felől pedig meg-irattatott a' Próféták által a' mint Szent Máté Evangyélista emliti, hogy *Nazarénusnak hivattatik*. A' Szerzetes Rendet a' Bóldogságos Szűz Mária az ő maga életével föl-magasztalta, így szól Szent Brigittához: „ Ha úgy „ mond kedves volna előtte (az Isten előtt tudni-illik) meg-fogadtam, föl-ajánlottam az én szivemben „ meg-tartani szűzefségemet, és soha semmivel nem „ birni ezen a' Világon; ha másképpen akarná az „ Isten, lenne az ő szent akarattya és nem az enyim. A' Szerzetes Rendet a' magok példájokkal ékesíteték az Apostolok: mert ezek mindeneket el-hagyván, 's a' Kristust követvén, az Evangyéliomnak tanátsa szerént élvén, a' tőkélleteségre sietvén, a'

Quaest. 2a.
36.

In Laudibus Basilii.

Math. 2.
* 23.

Kristussal egyetemben, mint Előljárókkal a' Szerzetes életnek tőkélletes példáját mutatták e' Világon. A' Szerzetesek tehát a' Szenteknek Lakosi, föl-építették az Apostoloknak fundamentomára. Az Anyaszentegyház eleinten olyan vólt mint a' Szerzetes élet, és az Apostolok Szerzetes életet éltek, semmi tulajdonok nem lévén, hanem közönségesen éltek egymás között a' buzgó imádságban, azt bizonyítja a' szent Irás Apostolok tselekedetiben. *A' Hívek főkaságának pedig egy szívvel vala, és egy Lelkek, és sennki közszólók azokban a' miket bir vala, semmit sajáttyának nem mond vala, hanem minden közös vala nékik.*

3. A' Szerzetes élet tehát Királyi út az égben, nem tudgya a' világi keserves akadályokat, és bővölködik lelki fejedelmekkel. Az Atya Isten maga Szenensis Szent Katalinnak jelentette-meg, és más helyeken-is, a' Szerzet olyan mint a' bátorságos hajótska, a' Lelkeknek bé-vételére, a' mellyek a' tőkélletességre akarnak sietni, hogy azokat bátorságosan az örök életnek partyára ki-tegyék. Ennek a' hajótskának pártfogója a' Szent Lélek, a' Pásztorok tártják a' kormányt. Ez a' hajótskagazdag: mert nem szűkség hogy valamellyik a' hatalom alatt lévő Szerzetesek közszól gondolkodgyék sem lelki, sem múlandó szűkségeiről: mert ha igazán engedelmes, minden dolgait el-rendeli a' Szent Lélek Pátronussa a' hajótskának. Sőt a' Szerzet nagyobb jó mint a' hatalom a' vakokat meg-világoséttani, beteget gyogyítani, ördögöket ki-űzni, halottakat föl-támasztani: mert mind ezeket lelkiképpen véghez vífzi; meg-világosítja a' meg-vakúlt elméket, meg-gyogyítja a' beteg Lelket, ki-űzi abból a' bűnt, azt a' kész akart-

akartva való ördögöt, föl-támasztya a' Lélekben a' Krisztus Jéfust. Mivel leg-fölségebb élet az erköls-
telenségeknak ki-irtására, és a' jóságoknak bé-plán-
tálására. Innét mondotta Venéziai Szent Lőrincz Surius in
vita tom.
I.
Pátriárka: „ Nem ok nélkül rejtette-el Isten ő
„ Szent Felsége az emberek előtt a' Szent Szerzet-
„ nek kegyelmét: mert ha annak bódogsága meg-
„ ismértetnék, talám minnyájan abban fietnének.

4. A' Szent Szerzetben le-vetkeztetik a' régi
Ádám, és föl-öltöztetik a' Krisztus: mert a' Szerzet-
nek Tagjait és szeretőit, szavai Szent Bernárdnak, S. Bernard.
libro de
præc. &
dispn.
az Angyalokhoz hasonlökká téfzi, az emberektől pe-
dig különbözteti, sőt Isteni képpé és formává vál-
toztattya őket, mint ha egy szóval másodszor ke-
refzteltetnének-meg, midőn azok által, mellyek ál-
tal a' mi tagjainkat üldözzük, a' Krisztushoz magun-
kat hasonlökká téfzük, és azért egy a' régi Szer-
zetesek közzül azt mondotta; hogy olyan kegye-
lemnek jeleit vészük a' Szent Szerzetben, a' miné-
müt vettünk a' Szent Keresztségben, és ez a' ki ezt
mondotta: Látta a' Szent Szerzetnek Reguláját az
égből le-fzállani.

5. Az Istennek Kintsei és Baráti a' Szerzete-
sek, és ezeket különösen védelmezi. Midőn Szent
Ferencz az ő tőle fundáltatott Szerzetet minden ren-
delésekkel, és istenes gondviseleléssel gyarapítani igye-
kezett volna, valamikor valamelly ellenkező álla-
pottya következett fiaiban, annyira föl-háborodott,
hogy a' fájdalom és firalom miatt majd el-enyészne,
és azért midőn ájtatofsan esedezván, az ő Szerzetét
az Istennek ajánlotta volna, ezen szókat szólotta hoz-
zája az Ur vigasztalására: „ Mit háborodol ma-
„ gad-

„ gadban Ferencz ? vagy min bánkodom ? ha a' te
 „ Atyádfiai közzül valamelyik, vagy a' Szerzetet
 „ el-hagyja, vagy abban botránkozást okoz, talám
 „ azt véled, hogy olyan gondviselője vagy ennek
 „ a' nyájnak, mellynél nagyobbnak lenni engem
 „ nem vélnél ? ki plántálta azt ? hanem én magam ?
 „ vagy ki hij ebben embereket a' penitentziára ?
 „ vagy ki ad nékik abban állandóságot ? én vezet-
 „ tem őket, én fogom meg-óltalmazni, és ha ők el-
 „ esnek, másokat állítok. Azért parantsolom né-
 „ ked, hogy ez után magadat ne emélsz, hanem
 „ tudd-meg hogy én ezen fiaidat szeretem, és ha
 „ valamelyik visszafatér az ő előbbeni okadására,
 „ rendelek azontúl olyast, a' ki annak el-kézfítte-
 „ tett koronáját el-végye, és ha az még nem szüle-
 „ tett, még léfzen hogy születtesék, ha pedig tsak
 „ hárman maradnának-is őket soha el-nem hagyom,
 „ hanem mindenkor ő léfzen az én kedves nemzetsé-
 „ gem. Oh melly méltatlan vagyok én erre a' Szent
 „ Szerzetre, mellyet az Isten annyira kedvell !

6. Különös gondviselése az Istennek ezt a' Szer-
 zetet mindenkor védelmezte, azt írja Laurentius Ba-
 yerlinch, hogy semmiféle Szerzet melly az embe-
 rek által szereztetett és találtatott olly rövid idő múl-
 va annyira nem nevelkedett, mint Szent Ferencz
 Szerzete, a' melly úgy szólván, majd egy szempil-
 lantásban széles e' Világra az emberek tsudájára ki-
 terjedett, mint Cornelius bizonyította; Valóban elég
 nagy tsuda látni annyi Szerzetefeket a' Szent Ferencz
 Szerzetéből, mert vannak mindeneffül könnyen tiz-
 szertig való száz ezeren, e' régen mondatott; hát
 vallyon azultátul fogva hány ezerekkel nevelke-
 dett ?

In Theatr.
 V. Religio-
 sus.

Cornelius
 à Lap. in
 Cap. 5.
 Matth.

dett ? a' kik tudni-illik a' szegénységnek meg-tartá-
sára esküdtek , nem lévén semmi jószágok és jöve-
delmek , még-is tisztességesen és tsudálatosan élnek
a' szegényeknek adakozásiból. Igen-is itt tetfzik-ki
az Istennek különös gondvifelése az ővéihez , itt bi-
zonyodik-meg Dávid Próféta mondása , a' mellyet
Szent Ferencz az útra indúlt Fiainak mondott az öt-
ven-negyedik 'Sóltárban : *Vesdd az Urra gondodat ,
és ó el-táplál téged. Ugy a' harmintz-harmadik 'Sól-
tárban : A' gazdagok szükölködtek és éheztek , az Ur ke-
resói pedig semmi jóban meg-nem fogyatkoznak. Spa-
nyol-országban Szent Ferencz nevében kérőnek fen-
ki az alamisnát meg-nem meré tagadni , hanem min-
nyájan szivessen adakoznak néki. Ezt mivelék más
Keresztény Nemzetségek-is. Eddig bölts Cornelius.*

7. Hallyad történetét ezen Szerzetnek , melly
főlöttébb álmélkodásra méltó : Ellene esküdtek bizo-
nyos Prælátusok e' Szent Szerzetnek , és ezt fel-
akarván forgatni , el-törülni igyekeztek. Ezzel a'
szándékkal ment az egygyik Püspöki hatalommal a'
Conciliumra ; azonban vala két kép le-irva annak a'
Városnak Templomában a' hol őszve-gyülekeztek ,
egygyik Péter , Pál Apostoloké , a' másik Szent Fe-
renczé ; előtte való éjtfzaka , melly nap az említett
Püspök a' Serafikus Szerzetet meg-motskolni kíván-
ta , az Egyházfia vagy-is a' Templom Gondvifelője ,
kire azon Templomnak gondvifelése bizattatott , hal-
lotta , hogy Szent Pál Apostol Ferencz Pátriárkát
ezen szókkal szóllettya : *Miért óh Ferencz ! a' te
Szerzetedet nem védelmezed ? kinek felele , mit tse-
lekedgyem ? az Ur Jéfusnak Keresztye vagyon ke-
zemben , szükség hogy a' boszszú-tételeket békefsé-*

Chronic.
Franc. p.
2. 1. 9. c.
36.

ges-túrèssel szenvedgyem. Viszontag monda Szent Pál: A' tett bocszúságokat büntetlen ne hagyjad, add ide a' te Keresztedet, és vedd az én Kardomat kezekben, 's mi történt? az Egyházfia reggel látta mind a' két képben a' nagy változást: mert a' Keresztet szemléli a' Pál Apostol képében, a' Kardot pedig Ferenczében. Ezen a' nagy változáson meg-rémülvén, hallja hogy a' Serafikus Szerzetnek ellensége a' Püspök azon éjtfaka meg-hólt, és hogy feje vétetődött, 's azontúl akkor a' mit látott és hallott mindeneknek beszéltette, és mondásának nagyobb erősfítésére a' Templomban függő Képeket meg-mutatta, a' mellyeken minnyájan láthatták Ferencznek Képét a' Kardal, a' melly egészszlen frifs piros vérrel meg-festetve láttatott.

8. Mondod: Ha úgy vagyon, hogy a' Szerzetnek olly nagy hafzna, bődogsága, és ditsősége vagyon, ha ollyan mint a' Földi Paraditsom, ha minden jókkal bővölködik, miért találatnak tehát benne olly fokban rofszak, tökéletlenek? sőt miért hagyják-el fokban eskütt fogadások után-is? Kérlek vedd észre: Vallyon vólt-é valami héjánofsága a' mennyei Mannának, a' mennyei eledelnek, a' melly Israélitáknak adatott az égből? valóban nem vólt; mert azt mondgya a' szent Irás: *Angyalok eleségével tápláltad a' te népedet, és munka nélkül készítettet kenyeret adtál Menyből nekik, minden gyönyörűség, és minden iznek ídesége lévén abban.* Miért tehát zúgólódván az Ur ellen kivánták a' húft? Meg-felel Szent Agofton Doktor, hogy nem minnyájan érezték az Israéliták a' Mannában azt az el-rejtetett ídeséget; hanem tsak az igazak, a' többinek pedig ez az eledel

Sap. cap.

16.

inkább okozott némelly úndorodást, hogy sem édeséget. Így hasonlóképpen csak a' jó Szerzetesek részesülnek ezen Angyali Szerzetnek örömében, nem pedig a' rozsfzak a' kik Egyiptusban, tudni-illik az el-hagyott Világban vízfza-kiváncokznak.

Es innét Ötödik Károly Császár, a' Világnak amaz emlékezetes tsudája, azt szokta mondani:

„ Hogy ő azon nap, mellyen Szent Hieronymus
 „ Kalasstromában félre vette vala magát, nagyobb Engelgra-
ve de com
Confess.
 „ örömet szerzett magának egy nap, mint Udvará-
 „ nak tellyes életében való ditsőségből, és gyö-
 „ zedelmeiből.

S Z Á M - V É T E L.

A' Szerzetes illendő, és tisztességes maga viseléséről.

Minden embereknek, de különösen a' Szerzeteseknek hagyta parantsolatban Szent Pál Apostol, midőn a' Filippiekhez irt Levelében mondotta: *A' ti tsendes magatok viselése, nyilván legyen minden embereknél.* Hasonlót mond a' mi Serafikus Szent Atyánk-is Regulájának 3-dik részében: *Légyenek úgy mond az Atyafiak szelidek, és bckeségesek, tisztességesek, kegyesek, és alázatosak, illendóképpen szólván mindeneknek a' mint illik.* Kedves Szerzetes Pajtársom! tellyességgel meg-tekéntettem a' te magad viselését, és imé úgy találtam, hogy te minden tiszteletlenségnek formája vagy; a' te érzékenységeidet nem óltalmazod, gyermekek vagy a' fselekedetekben, hirtelen a' beszédben, idestova nyargalló a' szemeiddel való tekintetekben, nyúghatatlan a' tagjaidnak mozdulásiban, és minden tárfaságodban elragadtattál. Ezek, és ezekhez hasonlók, illenek-é

Philip. 4.
* 5-1

egy Szerzetes Személyhez? a' kire minden fzemek tekintenek. Közönséges állapot előtted máfok előtt fejedet vakargatni, lábaidat le-ülvén keresztül vetni, újjaidat orrodban dugni, Kordádnak végével, vagy rajta függő Olvasóddal játszadozni, nagy kiáltással, nevetséggel beszélleni, 's a' t. Kérlek tekéntsed tiszteletét Szerzetednek, ha magad személlyéért nem akarsz az ilyenekért el-pirúlni, pirúlj Szerzetednek tiszteletéért: a' járásban fölöttébb sietsz, az öltözetben a' magános nedéngeséget kedvelled, ábrázodat ezerféleképpen forgatod, és ha beszéllészf, annyit, vagy többet járnak fejed és kezeid, mint a' nyelved. Vallyon a' te Szentséges Atyádnak ez-é a' hasonlatosága? a' ki olly tisztefésséggel viselte magát, hogy az ő társasága mint egy prédikátzió-
 nak tartatnék. Hallyad az ő szavát: „ Az Urnak
 „ nevében úgy mond mennyetek ketten és ketten
 „ az úton alázatossan, és tisztefésséggel, és leg-in-
 „ kább kemény halgatással és tsendeséggel reggel-
 „ től fogva három óráig kérvén az Urat a' ti szivei-
 „ tekben, a' haszontalan beszédek és hivalkodások
 „ ne hallattassanak tőletek, mert noha jártok-is,
 „ mindazonáltal a' ti társaságtok légyen alázatos, és
 „ tisztefésséges, mint ha a' ti Czélláitokban vólnátok,
 „ mert akár hol vagyunk, és járunk, mindenkor
 „ vélünk vagyon a' Czélla, mert az Atyánkfia a'
 „ Test a' mi Czéllánk, a' Lélek pedig benne mint
 „ a' Remete. Ollyan légyen a' ti társaságtok a' nem-
 „ zetségek között, hogy valaki hall benneteket,
 „ vagy lát, a' Ditsőséges Mennyei Atyát és Istent
 „ ditsérje ájtatossan. *Vadingus in Opusc. Franc. Col-
 lat. 22.*

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

A Szerzetes életnek különös hasznáról.

E L S Ö T Z I K K E L.

A Ma' Fő Szerzetes Dávid Proféta, nagy javait meg-gondolván a' Szent Szerzetnek föl-kiáltott 'Sóltárában : Imé melly jó , és melly gyó- Pfal. 132.
nyórúséges az Atyafisknak együtt élni. Szent Hieronymus észre vette , hogy ezen 'Sóltár egyedül a' Szerzetefeket illeti. Fontollyuk-meg tehát tovább-is ezen szókat melly jó , és magyarázzuk-meg Szent S. Bern. de
Bernárdal , azt mondgya ő : A' Szent Szerzetben tiszt. bon. Rel.
tábban él az ember , ritkábban esik-el , gyakortább fel. hom. de
kél , vigyázva jár , két , kegyelmekkel meg-előztetik gyak. quer. bon.
kortább , nyúgszik bátorságossabban , bátrabban bal-meg , margarit.
meg-tisztittatik hamarabb , kegyelmet nyer gyakortább ,
élly tisztábban. Mert a' szent Professió által , a' Bé-es-
küvés által , mint egy második Keresztség által , a'
Világon el-követett vétkekből meg-tisztittatik : mert
a' Szentségeknak gyakorlása által , a' szent Könyvek-
nek olvasása által , az Előljáróknak igazgatása által
tökéletesebben meg-erőséttetik az erköltsőknek gyak-
korlásában : mert a' szent engedelmeségnek , szegény-
ségnek , és tisztaságnak mg-tartása által a' bűnöknek
motskától jobban távozik ; ritkábban esik-el , mert
nints annyi roszsz példája a' vétekre : mert a' min-
dennapi elmélkedések által , a' lelki-isméretnek meg-
vizsgálása által , jobban meg-isméri a' bűnöknek nagysá-
gát , mert veszedelmét a' vétkeknek mellyekkel a'
Világ tellyes , jobban távoztattya , fel-kél gyorsabban :

mert a' példákkal mellyeket minden nap lát, Lelkében meg-indúl, mert az Előljáróinak, mint Lelki Orvossainak segedelmével gyámoléttatik, és a' véle élőknek buzgóságával szívében fel-gyúlad az Isteni szeretetre. Nosza tehát kelly-fel gyorsan, és mindenkor fellyebb fellyebb fiefs, és ezekben a' drága gyümölcsökben annál inkább részes lehetsz, mennél nagyobb erőszakot tészesz magadon.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

A' Szerzetben az ember *nagyobb vigyázással jár*, mert a' meg-esések a' világi rendben a' fájdalommas szívű embert tanétyák, melly vigyázva köllésék járnai, a' következendőknek meg-gondolása javasollya az embernek az által-látott nyilakat el-kerülni. És a' ki az Istent szereti, mindeneket meg-gondol hogy ötét meg-ne bántsa. *Kegyelmeket véssen gyakrabban*, mert azoknak el-vételére kész a' szive, és az Isteni kegyelmet jobban meg-örzi. *Nyugszik bátorságossjában*, mert a' világi kivánságokat meg-tapodta, és minden világi gondoktól magát meg-szabadította, a' szegénységnek fogadásával kedves nyugodalmat szerezvén Lelkének, az Előljáróknak izemes vigyázása meg-menti őket minden mulandó szorgalmatóságtól. Oh Uram! mit kívánniak, mit kérjek többet? vagyon néked gondod én reám.

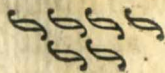
H A R M A D I K T Z I K K E L.

A' Kalastrom mint egy a' Tábor Hegye, azért mondhatod: *Uram jó nekünk itt lennünk..* Itt az ember bátrabban hal-meg a' Szerzetben tett jóságos-

tszelekedeteknek fokaságáért. A' földi házból vagy Czéllából könnyű felmenetel vagyon a' Mennyeknek-országában : mert a' Szerzetefeknek különösen megígértetett a' Menny-ország, a' szegénységnek igazságával és jutalmával. *Tisztittatik hamarabb*, mert a' Szerzet örökös elégtétel, és halála után a' Szerzetes az ő Szerzetes Atyafiainak buzgóbb és gyakortább való esedezésivel segéttetik, mivel a' Szerzet foktellyes Bútsúkkal bővölködik. *Meg-jutalmaztatik bővebben*, azért mert a' Szent Szerzetben több érdemeket szerez magának, mint ha a' Világban maradott volna, győzedelmesebben diadalmat vészen a' Testen, Ördögön, és Világon. Oh szerentsés bődogsága a' Szerzetefeknek ! a' hol a' Világiak félelemmel és rettegéssel várják, vagy várni fogják az Utolsó Itéletet, ott, és akkor a' Szerzetes Rendtartók az Itélő Biróval Kristussal széles e' Világot itélni fogják : *Bizony mondom néktek, úgy szól Idvezitőnk, hogy ti, kik engem követetek az új születésben, mikor az Ember Fia az ő fellegének székeében ül, ti is tizen-két széken ültök, itélvén Israëlnak tizen-két Nemzetségét.* Ismérd-meg most a' te hivatalodnak mivóltát, egyéb eránt a' ki kegyessen a' hívó kegyelmét meg-nem ismeri, magát méltatlanná téfzi az ő hivataljának gyümöltésére. Ah honnét vagyon az nekem én Uram Istenem ! hogy engem a' te Fiaidnak Tárfaságában hivtál, 's a' t.

B. Sern.
c. 28.

Luc. 19.
7. 28.

ESTVÉLI ISTENES OLVASGATÁS.

A' Regulát a' Szerzeteseknek tisztességessen meg-kell tartani.

I. **A'** Szerzeteseknek Regulái, mellyek az Anyaszentegyháztól meg-erősítettettek, némelly valóságos árnyékai az örökké-való Törvénynek.

Revel. 7. „ Minden Regulák úgy mond az Ur Szent Brigit-
e. 20. „ tának (a' mint a' Szent Szűz jelenésiben olvaftatik)
„ mellyeket az én Barátim el-kezdettek, és máso-
„ kat-is azokra hathatóssan tanítottak, nem származ-
„ tak az ő elméjeből és emberi bőltséfségekből,
„ hanem a' Szent Léleknek fúgarlásiból. Ezen jelenéssel egygyet értenek a' Fő Római Pásztorok és

Vadingus Szentséges Pápák, a' mint Vadingus írja, úgymint:
Tom. 4 IX-dik Gergely Pápa, IV-dik Miklós, V-dik Ke-
An. 1223. lemen, II-dik Julius, III-dik Miklós. Kiknek szá-
n. 13. vai ezek a' szent Regulának magyarázattyában:

„ Ez a' szent Regula, úgy mond, melly Evangyéli-
„ liomi Igazságon fundáltatik, a' Kriftus életének
„ példájával erősítettetik; a' Vitézkedő Anyaszent-
„ egyháznak melly az Apostolokon fundáltatott,
„ rendtartásával, és tselekedeteivel mindenekben
„ meg-egygyez. Ez az Atya Isten előtt tiszta és
„ meg-fedhetetlen Szerzet, melly le-jövéen a' Vilá-
„ gosságnak Attyától, az ő Szent Fia által példá-
„ ban, és szóval adatott az Apostoloknak, és az-
„ után a' Szent Lélek által Serafikus Szent Ferencz-
„ nek, és az őtet követő Fiainak nyújtatott, melly
„ magában, mintegy az egész Tellyes Szent Há-
„ romságnak valóságos bizonyosságát le-ábrázollya.
Ez az 's a' t. És azért nem kételkedett Szent Fe-
rencz

rencz azt mondani; hogy a' Kissebb Atyafiaknak Regulája az életnek Könyve, az üdvösségnek Reménsége, a' ditsófségnek Záloga, az Evangyéliomnak Ereje, a' Keresztnek Útja, a' Tökéletességnek Formája, a' Paraditsomnak Kúltsa, és az örök-ké-való Békefségnek Szóvetsége.

2. Innét, midőn egy a' Szent Atyának Tárfai közzül kevésre betsülte volna az ő általa adatott Regulát, Szent Ferencznek búsulására és fohászzkodására, egy fényes felhőben fölötte a' Kristus meg-^{Vadingu} jelent, a' ki-is mindenek hallattára mondotta: „ Te ^{ibidem}
„ gyarló ember! mit háborodol magadban? mint ha ^{u. 10.}
„ ez a' Regula a' te munkád volna, Te vagy-é a'
„ Törvény-tévő? Te vagy-é ezen életnek Meste-
„ re? nem de nem minden Reguláid én tőlem van-
„ nak parantsolva? Te ennek egyedül tsak egy
„ gyenge eszköze vagy, és mintegy az irónak tol-
„ la. Tudtam én mit parantsoltam, tudtam az em-
„ beri erő mennyit viselhet-el, akarom azért, hogy
„ ezen Regulád szóról szóra, bótúró bótúre meg-
„ tartásék. Ha tehát ezek meg-nem akarják tartani,
„ ki-törülvén őket ezen Tárfaságból, helyettek
„ másokat állitok, és ha szükség léfzen ezekből a'
„ kővekből igaz követőit állitom-fel ezen Szerzet-
„ nek, és rend-tartásnak. Szükség tehát ezt a' Re-
„ gulát tökéletesen meg-tartani, mind azért hogy Is-
„ ten maga diktálta, és hogy azt meg-tartani esküvéf-
„ fel fogadtad, mind azért, hogy annak meg-tartásától
„ függ a' te tökéleteséged, úgy hogy vagy te meg-
„ tartván azt üdvözülsz, vagy ha meg-nem tartod el-
„ kárhozol.

3. A' te read kötött Kordádnak tsomóit né-
N zem,

zem, és azon a' te fogadásidat szemlélem, és tége-
 P^{fal} 12. det Dáviddal így énekelni hallak: *Jelesekké estek né-
 kem a' kötelek.* Igen-is hogy jelesekké: mert a' te
 veszedelmes betegségidet, és álhatatlanságidat gyó-
 gyéttják, téged édesdeden nógatnak a' fok jó tse-
 lekedetekre, mellyeket fogadásid nélkül sem nem
 tselekedtél volna, sem szándékoz azokra nem lett
 volna. Ezek a' Kötelek téged erőssen ingatnak az iste-
 nes erköltsőkre, azért mondgya Szent Agofton Dok-
 S. Aug. tor: *Szerentsés kéntelenség, melly a' jobbakra ingerel.*
 Ep. 45. Szerentsés, mert téged a' te Jegyefédnek méltósá-
 gára emel ezekkel a' kötelekkel, és mintegy jegy-
 gyűrűvel a' Kriftuffal őszve-kaptsoltatol, úgy hogy
 a' többi Hivek és Keresztények előtt, akár ki lögy-is,
 akár minémű légy-is az Istené vagy, és szentség-
 törés nélkül többé a' tulajdon akaratodat nem követ-
 heted, szerezted tulajdon fogadásidat, úgy mond
 S. Magd. Mogdolna, mint az Istennel őszve-kötő köteleidet,
 de Pazis. mint utat, melly téged az Istenhez vezet az égben;
 mint eszközt, melly által fölöttébb tisztelheted és
 ditsőitheted az Istent; ha a' te Lelkednek köteles
 egygyefségét az Istennel, mellyet a' fogadások által
 néki ajánlottál meg-ismérned, úgy viselnéd maga-
 dat, mint egy szegény paraszt rendből való személy,
 kit a' Király magának el-jegyzett, a' kinek gyalá-
 zattyára esnék ha szűletésének nemzetségét észében
 juttatnád: Így hasonlóképpen te, a' ki magadat az
 három fogadások által az Égek Királynának el-jegy-
 zetted, a' világi gondolatokat, mellyekből az Isten
 ki-vonzott, szűkség hogy meg-tapodgya, és azok
 felől ne-is emlékezzél, hanem néminémű szent ké-
 vélységgel meg-veffed, meg-útálljad. Ezeket a'
 Szent

Szent szentül tanátsollja , nem tudom te mit vélsz , és miképpen tselekezel ?

4. Vallyon meg-tartod-é te szentül és tőkélle-
tessen a' te Reguláidat ? meg igen-is azt vallod ; de
annak módgyával : mert az aprólékossak az Ifjakat
illetik ; én pedig már meg-vénhedtem , és sokra va-
gyon gondom ; meg-botsáfs hogy azt mondom ,
nem-is én hanem Szent Pál : *Illy bolondok vagytok-é Gal. 3.*
tebát , hogy holott a' Lélekkel kezdettétek-el , most testel * 3.
végezitek-el. Sokra vagyon gondod ; 's ámbár ? azért
nem vagy Szerzetes ? sőt annál inkább nagyobb tő-
kélleteségre kellene fietned. Mondottad , hogy a'
Regulát annak módgya és rendi szerént köll meg-
tartani : hol vagyon a' meg-irva ? feleled : a' Szent
Fundátor nem vólt mostoha , és a' Szent Szerzet
sem az ; légyen úgy a' mint gondolkodol , nem vólt ,
de az lett vólna ha a' te minden haszntalanságra in-
dúlt vágyódásidat meg-engedte vólna : adgyon erre
sententziát néked , és hozzád hasonlónak , a' ki el-
jövend itélni eleveneket és holtakat.

S Z Á M - V É T E L .

A' Regulának meg-tartásáról.

ISTENnek Várossa a' Szerzetes Rend , *Köfal hely- Ifai. 26.*
beztetik abban és Bástyá , úgy mond Isaiás Próféta : * 2.
a' mik az erőiségek az Országban , azok a' Regulák
a' Szerzetben ; az őrdög mindenkor ellenünk va-
gyon , és mint az ellenség a' bástyáknak le-szaggat-
ásával bé-jön hozzánk , midőn a' Szerzetes Rend-
tartásnak fántzai el-hányattatnak : Szükség azért ,
hogy valamit a' Városoknak Fő Gondviselői és Vé-

delmezői a' reájok bizott helyeket óltalmazták; úgy te-is óltalmazd Szerzetedet a' Reguláknak, és abban való rendeléseknek meg-tartásával: Vallyon mennyire és mire bõtsüllöd te Reguládat és Szerzetednek Rendtartásit, mellyeknek meg-tartása annyi Szenteket emelt-fel az égben? meg-gondolod-é hogy a' te Regulád az Istennek Törvénye, és szent akaratyának ki-nyilatkoztatása, a' melly szerént kívánnya hogy éllyél. Vallyon bõtsüllöd-é? tiztelled-é úgy mint Atyádnak parantsolatyát, és engedelmeskedel-é jó tanátsainak? miképpen bõtsüllöd Felső Elõljáráidnak Rendelésit? úgy hogy meg-vedted, meg-útálad, mellyek néked nem tetszenek.

Ludovic.
Blosius in
spec. Mo-
nach.

Hallyad mit mond Ludovicus Blosius: „ Ha ke-
„ vésre bõtsüllöd rendelésit a' te Szerzetednek, no-
„ ha magokban aprólékossáknak láttattassanak-is len-
„ ni, nem vagy Szerzetes.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A' Szerzetesi Tökéletességrõl.

E L S Ö T Z I K K E L.

Gen. 17.
* 1.

Teremtés Könyvében hallotta régenten Isten õ Szent Felségétõl Abrahám ezen Igéket: *Járj elõttem, és légy tökéletes.* Minden tehetségbõl hiv és õsztónóz a' tökéletességre bennünket nagy volta a' Tökéletességnek, mert mindenekben kedves és kellemetes. Kedves a' helyes ruha, jeles a' kellemetes egészség, képes elõtünk az ép test; 's miért nem a' tökéletes Lélek? minden egyéb szépségeknél szebb az elmének tökéletessége, a' Lélek-

leknek szentsége. A' Szerzetes Rend mi egyéb? hanem Angyali Rend, a' mit az Angyalok az égben, azt mivellyed te a' lakó-helyedben, ők meg-nem szűnnek a' Tellyes Szent Háromságnak ditséretitől, te se szűnnyél-meg a' tökéletességre való igyekezettől; úgy-is mi egyéb a' te munkád a' Szent Szerzetben? hanem hogy a' te lelki előmeneteledre vigyázz? ez a' te leg-főbb, leg-szükségeffebb munkád, vallyon úgy alkalmaztatod-é magadat arra, hogy valaha a' te el-jövő Uradnak mondhassad: *Uram* *ót gyirát adtál nekem, imé más ótót nyertem hozzájok;* minden idő veszendő, melly erre a' nyereségre nem adatik. Jaj nékem! melly keveffet munkálódtam eddig.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

HA tökéletes akarsz lenni, memny-el, add-el a' mid va- Matth. 19.
gyon, és add a' szegényeknek, és kintsed léfzen *. 21.
Memnyben, és jój-el kőveff engem, azt mondá vala
Üdvözétőnk az Evangyéliomi Ifjúnak. Helyeffen a'
főlt-tett tzelra fzőll itt Szent Bernárd: *A' Kereszté-* S. Bernárd.
nyek a' Kristustól vették neveket, innét szükséges, hogy in senten.
valamint örökös a' névnek, úgy követői légyenek a'
szentségnek-is. Minnyájunknak mondatik ezen Letzke;
mennél inkább köteles tehát a' Szerzetes Személy
ezen Letzkének meg-tanulására, a' kinek köteleffsége
ki-telhető igyekezettel a' Kristust követni.

Jésus nevelkedik vala bőltseffségben, és időben, és Luc. 2.
kedveffségben Istennél és embereknél, azt írja Szent Lu- *. 52.
káts felőle. Te-is ha tökéletes akarsz lenni kőveffed,
igyekezzél. Ó vólt az engedelmeffségnek, szegény-
ségnek, és tisztaságnak eleven példája, kőveffed;

szerte ellenségeit, és által-menvén jót tett mindekkel, igyekezzél utánna. Tanúl az Oskolában-járó és bőltsebb lészén; meszfe indul a' Kereskedő és gazdagabb lészén; gyakorollya mesterségét a' Képi-író és tudósfabb lészén: **Te** hogy tőkélteffebb lehets köveffed a' Jéfuft, az ő életéhez igazétsad a' magad életét, távozván a' fogyatkozásoktól. „**Légyünk** mint Kristus olyanok, mivel Kristus-is olyan mint mi, légyünk Istené ő érette, mivel ő-is mi érettünk emberré lett, úgy mond Nazianzi Szent Gergely. Oh szermem Jéusom! adgyad hogy téged szereffelek tőkélteffen te éretted.

S. Gregor.
Nazianzen.
Orat. 40. in
Palchate.

HARMADIK T Z I K K E L.

Légyetek azért tőkélteffek, mint a' ti Menyei Atyá-
tok-is tőkélteffek. Leg-főbb tőkélteffése az ész-
szel bíró teremtett-állatnak az, hogy az ő Alkotójá-
hoz igyekezzen, és ahoz hasonléttasék, és mennél
hasonlóbb hozzája, annál tőkélteffebb. Mondod ta-
lám: Vallyon minek az embernek illy nagy fől-
sége tőkélteffség, a' mellyet soha egy-is el-nem ér-
het? Kétségben ne esél, ezt a' nagy Parantsolatot
bé-tellyeséted, midőn napról napra nagyobb és na-
gyobb lelki elő-menetelre igyekezel, a' szereánt a'
mint Szent János titkos Jelenésiben mondatik: *A' ki
igaz igazúllyon még-is, és a' szent szentúllyon még-is.*
Imé nem tsak a' szentségre, hanem a' szentségnek
minden tőkélteffségére köteles vagy: mert nem Szer-
zetes Személy az, a' ki a' szentségnek nem kereső-
je, mivel a' ki az égben föl-menni nem igyekezik,
a' pokolra le-szállani indul. Ama' nagy Szent Agos-
ton

Apoc. 22.
7. 12.

ton Doktornak mondása szerént: „ Addig nem esünk
„ vizfza, meddig a' jóra igyekeztünk, és az elő-me-
„ netelre a' jóban, és ha előre nem főtünk, vizfza-
„ hanyatlunk. Ah Uram én Istenem! változtass en-
gem egészlen a' te követéfredre, igazéts-meg engem,
hogy mindeneket a' te akarated szerént tselekedgyem.

S. Auguft.
Epift. ad
Demetr.

Ó T Ó D I K N A P.

Mellyet a' te Órzo Angyalodnak szentel-
hetfz, ezen rövid szívbeli indulattal :

Valamiket fogadtam, meg-adom
a' szabadulásért az Urnak.

Jonæ 2.
#. 10.

ELSŐ ELMÉLKEDÉS:

Az Engedelmeffégről.

E L S Ö T Z I K K E L.

LEg-rozfzabb háromságát a' Világnak le-irja
Szent János első Levelében: *Vólami a' Világ-
ban vagyón, a' testnek kívánsága, szemnek büjjálko-
dása, és az életnek kevélysége.* Ezen hármas veszedel-
mes rozfz ellenségeknak ellenében téteknek a' Szer-
zetnek három fő fogadási; a' test kívánságának vagy
gyönyörködtetésének ellenében tétetik a' tisztaság,
a' szem kívánságának, vagy-is a' gazdagságoknak
a' szegénység, és az élet kevélységének, vagy a'
múlándó ditsőffségnek az engednlmeffég.

1. Joan 2.
#. 16.

De valóban leg-méltóságoffabb és fölségeffebb
ditsőffség, ezen hafzontalan múlándó ditsőffséget az
en-

engedelmeiséggel meg-tapodni: mert midőn engedelmeffek vagyunk, hasonlökká tétettünk az Isten Angyalihoz, kik az Istennek szolgálai, kik az ő parantsolattyát mindenekben leg-készebbek bé-telleyeséteni; hasonlökká tétettünk a' Bóldogságos Szűzhöz, a' ki az Isten akarattyához alkalmaztatván magát, Isten Annyává lett. Hasonlökká tétettünk az Istennek Fiához, a' ki mind halálig engedelmes vólt, és pedig engedelmes a' Keresztnek Oltáráig: ezen kívül az engedelmeiség azt miveli, a' mi az Isteni böltsétségnek tulajdona, hogy semmiben meg-nem botlik; Vétkezhetik az Előljáró parantsolattyával, de az alatta-való leg-kissebbet sem az engedelmeiséggel: mert engedelmeskedvén (ki-vévén a' vétket) mindenkor az Istennek szent akarattyát viszi végben. Azért tanittják közönségeffen a' Szent Atyák, hogy a' mit az engedelmeiség parantsol, mindenkor fölségeffebb tselekedet minden egyebeknél, mellyeket abban az időben vihetnénk végben; példának okáért: az Előljáród parantsollya hogy főpörj, kedveffebb Istennél mint ha akár mit tselekednél addig az ideig. Parantsolly én Uram Istenem akár mit akarsz, a' mit végben vihetek Te tudod.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

Mondgya Salamon Példa-beszédes Könyvében: *Az engedelmes férjfiú győzedelmeket fog beszelleni.* Az engedelmeiség meg-győz mindeneket, meg-győzi az őrdögöt: mert el-kerüli az ő álnok ravaszágát; meg-győzi a' testet, mert meg-zabolazza az ő kívánságát; meg-győzi az egész régi embert, mert

az Istenhez alkalmaztatta az ő tulajdon akarattját. Az engedelmeiség más egyéb erköltsöket-is magához vonzon, és azokkal az engedelmeist ékesíti. Az engedelmeiség leg-könnyebb munka: mert midőn magadat más gondvifelése alá ajánlod, a' te terhedet annak vállaira tézsed. Az engedelmeiség leg-kedvessebb áldozattya az Istennek: mert az által az ember az Istennek szenteli tulajdon akarattját. Az engedelmeiség leg-főbb érdemre méltó, úgy hogy több érdemet véfzen a' ki engedelmeiségből eszik józanon, mint ha tulajdon akarattjából magát éhséggel fanyargattya, azért mondotta egy tőkélletes életű Szentye az Istennek: *Jobb egy igaz engedelmeiségnek tselekedetét végben vinni, mint sem ezer tsuda-tételeket művelni.* Légy tehát gyorsan mindenekben engedelmes, alázatossan, örömeist és állandóképpen. Uram mit akarsz hogy tselekedgyem? add tudtomra az Előljárók által a' te akarodat, kéz vagyok mindenekre.

HARMADIK TZIKKEL.

ELső Királyok Könyvében meg-vagyon írva: *Jobb* ^{1. Reg. 15.} *az engedelmeiség, hogy sem az áldozatok; mert engedelmeskedvén, nem tehenet, nem bikát, nem borjút, hanem maga akarattját áldozza-fel az ember Istennek; fel-áldozni, el-hagyni az embernek magát könnyű, de magát el-hagyni, fel-áldozni, e' dolog, e' munka.* Ezen nekéz dolgot Serafikus Szent Ferencz Atyánk meg-gondolván, ezt a' tanétást hagyta Regulájának 10-dik részében: „Az Atyafiak „ a' kik engedelmeiség alatt vagynak, emlékezzenek-meg, hogy az Isten kedvéért, tulajdon aka-

„ rattyokat meg-tagadták , azért erőssen parantso-
 „ lom nékik , hogy mindenekben engedelmesked-
 „ gyenek az ő Ministereiknek és Előjáróiknak , mel-
 „ lyeket ajánlottak az Urnak meg-tartani , és a' mel-
 „ lyek nem ellenkeznek a' Lélekkel és a' mi Regu-
 „ lánkkal. A' ki a' parantsolatoknak engedelmes-
 kedik , nagy ajándékokat készit magának ; midőn
 tehát téged az engedelmeségnek munkája fáraszt,
 gondold-meg annak ajándékát , gondold-meg hogy
 az engedelmeség a' te tulajdon akaratodnak kopor-
 sója , gondold-meg hogy vér-ontás nélkül való igaz
 Mártiromság , és a' menyeyi ajándékoknak el-véte-
 lére leg-főbb , leg-alkalmatosabb eszköz. Hálákat
 adok néked Uram ! hogy engem leg-méltatlanabb
 szolgádat (szolgálódat) ebben az üdvösséges Szer-
 zetes Rendben hívtál , és imé te előtted új buzgó-
 sággal fogadom és ajánlom , hogy az engedelmeség
 alatt kívánok élni tulajdon akaratom nélkül és tisz-
 táságban , adgyad Uram Istenem hogy végben vi-
 hesszem , a' ki akaratot adtál hogy fogadást tettem.

Reggeli Istenes Olvasgatás.

A' Mi jó Szerzetesünket , kinek most életét be-
 szélgetni akarjuk , a' kegyes Anya , a' Szent
 Szerzet midőn bé-vette , mintegy méhében-is fogad-
 ta , a' próba-esztendőben méhében hordozta , a' szent
 Professionak , vagy bé-esküvésnek alkalmatoságá-
 val szülte , és meg-keresztelte , életének folyásában
 a' Világtól való tartózkodással étette , böltsefségnek
 vizével itatta , a' gyakorta való gyónások által mo-
 fogatta , a' leg-jobb Anyának nem roszfz magzattya ,
 nem-

nem-is vólt hivalkodó , sem tudatlan Tanítvány az ő Annjának Oskolájában : mert őnnön magát gyakrabban ébrefzgette ilyen vagy hasonlóképpen : Miért jöttél ? fölséges a' te hivatalod és tett fogadáfod , tégedet az Isten nem fogadott az eke szarvára , és kapállásra , a' földnek ásására , nem azért hitt téged hogy a' földiekhez ragafzkodgyál , és hogy testednek szolgály , vagy hogy Doktor és Előljáró légy , hanem azért vonfzott téged magához , hogy az ő tífzeteletét keressed , hogy a' te üdvőfségedre vigyázz , hogy szent és tőkélletes légy , és hogy a' jóban elnem fogyván a' te Lelkedet meg-nyerjed.

Tovább az ő szorgalmatos Annjának oktatásából mint ama' fáradozó méhetske minden Attyafiaiban azokat tekénti különőffen és követi , a' miket azokban érdemesebbeket szemlél ; már egygyiknek alázatofságát , már a' másíknak buzgó ájtatofságát , már amannak szeretetét , békéséges-tűrését , engedelmeséget kívánnya le-fzedegetni , és magát azokkal lélekben ékeséteni , maga Szent Szerzetének Szentéit valamint különőffen tífzteli , úgy azokat követni igyekezik. Nem tsak azokat miveli , mellyek parantsolva vannak , hanem azokat-is mellyek lelki tanátsképpen eleiben adattak , az ő élete mindenkor fő igyekezettel nagyobb és nagyobb erköltsőkre fiet , tanítáfa szerént Sz: Pál Apostolnak : *Ugy járjatok , hogy inkább bővőlködgyetek* ; az az , a' mint Arany szájú Szent János magyarázza : Valamit a' parantsolat fölőtt kívánnyatok tselekedni , úgy hogy az előmenetelnek kívánságából a' parantsolt dolgokat fellyül haladgyátok.

Ezek fölőtt a' mi Szerzetesünk nem magának

való, hanem a' közönséges rendtartással mindenekben meg-egygyez Szent Bonaventura Doktor tanátsa szerént, a' ki azt javallya : *Leg-nagyobb tókélletfésége a' Szerzetesnek, tókélletfésén meg-tartani a' Szerzetnek közönséges szokásait.* És nem tsak az ő Annyának halgattya parantsolattyát, hanem a' mellett szavát-is Attyának.

A' mi Serafikus Szent Ferencz Atyánk a' Szerzetes Személyben ezen következendő tiz tókélletféségeket kereste : *Első tókélletfésége a' jó Szerzetesnek ez : hogy minden igyekezetével igyekezék bűneinek meg-bánására, és azoknak meg-vallására kéfedelem nélkül, és azután kerüllye minden tehetségével, hogy azokban többé viszfa ne essen.* *Második tókélletféség az, hogy minden teremtett-állatokat magánál föllyebb bősúlyon.* *Harmadik, hogy szívet minden világi és teremtett-állattól el-végye, ne-is gyönyörködgyék másban, hanem a' ki a' szívet alkotta.* *Negyedik, hogy olyan békefsgges-tűrése legyen, mellyel azt a' ki néki valamelly roszszat tselekedett, vagy ellene mondott, inkább igyekezzen kedvelleni, szeretni tellyes szívéből, és tulajdon jóakarattyából néki szolgállyon szívének minden keserűsége nélkül.* *Ötödik, hogy szeressen minden jó hiveket, a' roszszakon pedig fájnálkodgyon és szomorkodgyon.* *Hatodik, hogy szeresse azt a' ki őtet feddi, és ha valamelly nehezet mond ellene, mindent valamit mond helyben hagyjon.* *Hetedik, hogy mindeneknek őrómeft szolgállyon, és magának szolgáltatni ne engedgyen, magát minden szolgálatra méltatlannak állétván.* *Nyóltzadik, hogy minden vett jótéteményekről meg-emlékezzék, és azokért hálakat*

kat adgyon az Istennek , mondván alázatossággal: Ki vagyok én hogy színed eleiben álljak én Istennem ? és másokért-is hálákat adgyak tenéked , leginkább mivel én olly tsekély és méltatlan teremtettség vagyok. *Kilentzedik* , hogy nyelvét szorgalmatossan őrizze , melly minden jóknak bé-fejezése. *Tizedik és utolsó* , hogy mindenek fölött arra vigyázzon , hogy minden szavai igazak légyenek , tündököllyenek azokban a' jóság , és az alázatosság , mivel az ember szavához illendő hogy igazsággal kezdődgyék , jósággal nevelkedgyen , alázatossággal végeződgyön , és rövidséggel mértékeltessék. Vallyon ezen Serafimos tökéletességekkel föl-vagy-ékesétve? Oh melly igen meg-előz téged és engem a' jó Szerzetes ! bővebben tekénts-d-meg az ő életét , és az ő példája szerént tselekedgyél , mellyet elődben adott.

Az ő különös szorgalmatossági : az életét jól rendelni , magát meg-vetni , meg-útálni , az érzékenységeket meg-zabolázni , az erköltstelenséget ki-irtani , ki-gyomlálni , a' jó tökéletes erköltsöket bé-plántálni , a' testet őldőkleni , az Istent mindenek fölött , és másokat mint őnnön-magát szeretni ; szüntelen magát az alázatosságban és szeretben gyakoroltatni , a' békefélig-tűrésben , az engedelmes-ségben , az istenes olvasásokban , az elmélkedésekben , a' bús és szívbeli fájdalmas fohászokodásokban , és jó tselekedetekben. Előljáróját szereti mint Attyát , tiszteli mint Urát , halgattya mint Tanító Doktorát , engedelmeskedik mint Krisztusnak , Attyafiait az Urban szereti , és mindeneket jobbaknak itél lenni magánál , minnyájoknak jó példát mutat , és tehetsége szerént ta-

nátsával és igyekezetével segíti őket, hogy elméjének tsendes békeiségét meg-óltalmazza, az alá-valókat válfaztya, a' halgatást meg-tartya, magát semmiben nem avattya, nem ellenkezik, fenkit nem ítél, és mindeneket jó néven véfzen az Isten kezéből, a' lakó-helyében az Istent mindenütt jelen lenni gondollya, ellent-áll a' kísérteteknek, szívét a' gonofz gondolatoktól tífztéttya, életét és halálát a' Kristus Jéfusnak szüntelen elméjében tartya, mindenkor vagy olvas, vagy tanul, vagy imádkozik, és úgy múlat Czéllájában mint ha Menny-országban volna. A' Kalafstromon kívül a' Szerzetesi maga viféléft és tífztséget meg-tartya, az érzékenységeknek ajtajit mellyek a' fzemek, szorgalmatoffan bé-téfzi, az Istenes dolgokról ír, vagy befzélget, a' hafzontalan és múlandó újságokon nem kapdoz, dolgát a' Világiak között hamar végzi, és hamar házában vifzfazfiet, a' difznók malátáján nem rágódik, futtya az Afzfzonyi-állatokat mint valamelly kísértőket, távoztattya tulajdon fzeretetét, és ítéletét mint a' poklot, a' hivalkodást mint az őrdögnek lágy vánkofsát, a' reftséget és henyéléft mint a' dögleteles pestift, és minden vétket jobban kerül mint a' szörnyű és ifzonyú halált.

Ezen felyül a' mi jó emlétett Szerzetesünk óltalom a' háznál és nem lopó, elmélfkedő és nem öldöklő, ofztogató és nem pazarló, minden engedelmeftségre kéfz, fohol nem tséftsap, femmi bofszfúsággal meg-nem háborittatik, útállya a' henyéléft, óhajtya a' dolgot, kerüli a' múlandó gyönyörűségek, fzereti az ájtatofságot, kedvelli a' szívbeli belső jó indúlatokat, nyúghatatlan az Isteni ditséretekben,

ben, állandó az Isteni szeretetben, józan az asztalnál, szegény a' pénzben, gazdag a' lelki-isméretben, kegyes a' beszélgetéseiben, bölts a' szavaiban, okos mindenekben, egészlen az Istené, a' kinek magát fogadáfai által fel-szentelte, és napról napra szenteli.

Említik a' mi régi Annálissaink, hogy **Kristus** P. r. lib. r. cap. 73. Urunk magát egykor kedves Ferenczének láthatóképpen meg-mutatta, parantsolván hogy hármas áldozatot mutatna-bé néki. Kinek-is Ferencz azt felelte: Te én Uram tudod már hogy régen egészlen tiéd vagyok, mit ajánlyak tehát néked? Kinek-is az Ur felele: Ferencz botsásd-bé úgy mond kezdet a' kebeledben, és a' mit ott találsz azt ajánlyad. Engedelmeskedik a' Szent Atya, és imé egy jó nagy arany pénzt talál kebelében, és mihelyest kezében akadott azonnal az Urnak ajánlotta, parantsoltatik néki, hogy másodszor és harmadszor-is azt tselekedné, és imé más kettőt találta ismét kebelében, és azokat-is föl-ajánlotta, és tőle azonnal meg-tanulta, hogy azon hármas ajándékkal az arany engedelmeség, a' drága szegénység, és a' meg-betsülhetetlen tisztaság kivántatik. Ezen pénzeket a' mi Szerzetes Személyünk egészszén ajánlya az Istennek, midőn fogadáfait tőkélletessen meg-tartya, mindeneket az Urnak föl-áldoz, és úgy néki magát egészlen szenteli. Így tanéttya ezt Szent Gergely, midőn azt S. Gregor. Homil. 20. in Ezech. mondgya: „ Midőn valaki magáét az Istennek „ szenteli vagy ajánlya áldozatot téfzen, midőn pe „ diglen mindenét a' mije vagyon, mindent a' mi él, „ a' Mindenható Istennek áldozza, éppen égő áldo- „ zatot téfzen. Az a' Szerzetes, mert a' mi's a' men-nyi

nyi az Istené, egészlen az Isteni szolgálatra adgya, a' kinek magát nem tsak tehetsége szerént, hanem hatalma és szabadsága szerént-is föl-áldozta, úgy hogy már sem akarattya, sem tehetsége mást nem tselekedhetik, hanem a' mit fogadott, és őrvend hogy már azokat szabadon nem tselekedheti, melyeket egyéb eránt maga Lelkének kárával tselekedhetett volna.

Minden nap erősféti a' szivét, hogy a' megromlott természetnek hajlandósága miatt rozsfzabb rozsfzabb dolgokra ne ragadtassék, minden tehetségével azon vagyon; hogy a' régi ember a' teremtett-állatokhoz, a' Testhez, a' Világnak múlandó hivságaihoz ne erefzkedgyék, hogy így az újonnan kezdett buzgóság el-ne alugyék, egyedül azon szorgalmatoskodik, hogy az Istennél-kedves légyen, Reguláját és Szent Szerzetének ájtatos rendelésit meg-tartya, kívánságát kívánsággal, igyekezetét igyekezettel, erköltsét erköltsel, tökéletelenségét tökéletelenséggel gyámoléttya; ha történetből az erköltselenségekben keveredik, azontúl magát észre véfzi, fogyatkozását meg-vallya, nagy buzgósággal meg-igazéttya, és minden kárát Lelkének nagy nyereségével helyre hozza, a' szerént a' mit Szent Pál mondott Rómaiakhoz irt Levelében: *Tudgyuk hogy az Istent szeretóknek mindenek jóra szolgálnak, azoknak a' kik szándék szerént bivattatnak szenteknek.*

Rom. 8.
* 28.

Pámbó névű Szent Apátur az ő alatta lévő ifjú Szerzetes Társait ekképpen őfztönözte: „ Ollyan-
„ nak kell úgy mond lenni a' Szerzetesnek, mint a'
„ meg-hólt testnek, a' kinek sem akarattya, sem
„ érzékenysége nintsen; vagy ollyannak mint az
„ öreg

„ öreg ember kezében lévő botnak vagy páltzának,
 „ ki azzal akarattya fzerént bánik. Elete a' mi Szer-
 zetesünknek halál, úgy hogy igazán mondhasza Szent
 Pállal : *Élek én már nem én , él pedig én bennem a'*
Krisztus : mert valamint hogy a' meg-hólt ember a' vi-
 lági dolgokkal keveffet , vagy semmit sem gon-
 dol ; úgy a' Szerzetes-is meg-halván a' Világnak
 semmit sem kíván , hanem egészen tsak lelki élet-
 ben foglalatoskodik. Az ő elméje azon vagyon,
 hogy az Istennek tetsék ; femmi ellenkező dolgok
 föl-nem háboréttják , és ez a' leg-nagyobb nyúgo-
 dalma és békeisége a' Világot egészen meg-vetni,
 meg-útálni , és azokkal a' mi a' Világé tellyeség-
 gel nem gondolni , és így meg-halván , az ő társasá-
 ga az égben a' Mennyéiekkal vagyon mindenkor.

Galat. 2.
#. 20.

S Z Á M - V É T E L.

Az Engedelmeségről.

Szent Pál tanította a' Sidókhoz irt Levelében: *En-Hæbr. 12.*
gedgyetek a' ti előttetek járóknak , és birtokok alatt * 17.
legyetek : mert ők vigyáznak , úgy mint kik számot ad-
nak a' ti Lelkeitekért , hogy örömmel tselekedgyék azt ,
és nem nyögve , mert az néktek nem basznál. Az Elöl-
 járó az Isten hivatalját viseli , valamit parantsol ő ,
 mint ha az Isten parantsolná úgy vedd : Vallyon
 úgy engedelmeskedtél é eddig ? az igaz engedelmes-
 ségnek négy a' mértéke : a' magafsága tudni-illik ,
 mélyisége , szélelése , és hofzfasága. A' magafság
 nem tsak egyedül azt kívánja , hogy alatta-való
 személy egyedül tsak külsőképpen igyekezzék enge-
 delmeskedni , hanem tulajdon akarattját és ítéletét-is

kivánnya, hogy tudni-illik az Előljárónak akarattya-hoz és kívánságához alkalmaztassa magát, az ő szándékát ne vizsgálja, parantsolattját ne különböztesse, hanem az Istenért mindenkben halgassa őtet; úgy tselekezel-é? te tudod. A' *mélység* abban áll, hogy te magadat nem tsak a' fölyebb-valók előtt alázzad-meg, hanem az alább-valók előtt-is. A' mi Szentséges Pátriárkánk, egy óráig való ifjú Szerzetesnek vagy-is *Novitius*nak magát kész volt meg-alázni, 's néki engedelmeskedni: azon fölyül, szűkséges hogy te magadat az alább-való hivatalokra-is és szolgálatokra alkalmaztassad, egygyes szivel vetted-é a' főbb, és alá-való hivatalokat? A' *szélefség* abban helyhezttetik, hogy nem tsak azokban, mellyek vétek alatt parantsoltatnak az Előljáráktól, hanem azokban-is, mellyek ollyas köteletség nélkül parantsoltatnak, sőt azokban-is, a' mellyekben az Előljárónak akarattya éfzre vétetődik gyorsan engedelmeskedgyél, ezt a' szélefséget vallyon kedvelled-é? *Hofzszasága* az engedelmeségnek végre abban áll, hogy mind halálig engedelmes légy, és soha femmi mentséget ne keress; mond-meg: ha valaha mondottad-é a' te veszedelmes nem lehetséged miatt, hogy tőled ki-nem telhetik? légyen tehát ez után a' te engedelmeséged kész akartva való, ellenmondás nélkül; gyors, kétségben-esés nélkül; örvendetes, föl-háborodás nélkül; alázatos, kevélység nélkül; állandó, félben hagyás nélkül; közönséges, válogatás nélkül, nem mondván: Ez engem, ez téged illet.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

A Szerzetesi Szegénységről.

E L S Ö T Z I K K E L.

Szent Máté Evangyélifista hirdeti az Isten Fia szava Matth. 5.
 vait ekképpen: *Bóldogok a' lelki szegények, mert* *. 3.
óvök a' Mennye nek-országá. Nem szól az Evan-
 gyélifista a' jövendőről, hanem a' jelen-valóról, nem
 mondgya léfzen, hanem az óvök; mivel a' lelki sze-
 génység némű némű Mennyország a' földön. Az ég-
 ben örökké-való bátorság vagyon, a' szegénység bá-
 torságos, és gond nélkül való. Az égben vannak
 igaz gazdagságok, egyedül a' kéz akartva való sze-
 génység birja azokat, a' mint Szent Pál a' Kórinthu- 2. Cor. 6.
 siakhoz irt Levelében mondgya: *Semmiek nints, és* *. 10.
mindennel bírök. Az égben vagyon örvendetes tárfa-
 ság, a' szegénység ki-adván ezeken a' versengő zsa-
 vakon *Enyém, és Tiéd, igaz társaságot tart.* A' fő-
 vényeknek életek a' halottas vendégséghez hasonló,
 mivel mindenek vagyon, és ki azokban örvendez-
 zen nintsen fenki. Oh melly fokkal bir a' Szerzetes
 kinek semmie nintsen! mert valamit kíván mindene
 meg-vagyon. Vetközzél-ki tehát mindenekből, és
 kívánnyad egyedül a' mennyieiket.

MÁSODIK T Z I K K E L.

Tobiás Tobiást, Óreg az Ifjat régenten vigasztalni Tob. 4.
 akarván azt mondá: *Ne féllj fiam, noba szegény* *. 23.
életet visellünk, de sok javaink lesznek. A' kéz akartva

való szegénység, jobb minden javainál e' Világnak: ez az a' melly a' bűnöknek eszközt el-vefzi, az el-követett vétkekből meg-tisztít, és a' haszontalan mulandóságoktól meg-ment. A' szegénység indít és fejt az erkölcsöknek mívelésére, a' szívnek nyugodalmára, a' lelki jóknak szomjúságára, és az örök életnek birására. Nagy boldogságok a' Keresztényeknek úgy mond Szent Agoston Doktor, hogy a' szegénységen veszik-meg a' mennyei boldogságot. Nem tetfzik néked a' te szegénységed? nem találhatfz annál drágábbat, kívánod-é tudni melly gazdag légyen? az Eget veszi-meg, bősűllyed tehát e' drága jutalomnak árát. A' szegénységet nem a' nyomorúságok közzé köll számlálni, mert nem a' boldog a' ki fokkal bír, hanem a' ki semmit nem kíván; ugyan-is mitsoda a' boldogság? hanem a' kívánságoktól való meg-szabadulás; a' ki nem kíván semmi nélkül nem szűkölködik, és ebben az értelemben a' szegény az Istenhez hasonló. Az Isten maga szűkségére semmit sem kíván, semmi nélkül nem szűkölködik, kihez-is hasonló léfzen a' ki leg-kissebb dolog nélkül nem szűkölködik, és semmit nem kíván. Oh Istenem! fölöt-tébb fősvény vólnék, és ellened vétenék, ha te nékem elegendő nem vólnál, ha magam birnám egyedül széles e' Világnak kintseit, te éretted kéz vólnék el-hagyni.

HARMADIK TZIKKEL.

MIként köllefsék e' Világnak kintseit bősűlleni, Kristus maga példájával tanétott, midőn azt mondotta Szent Máté Evangyélistánál: *A' rókáknak lyu-*

Matth. 8.
*. 20.

lyukok vagyon, és az égi madaraknak fészkek, az Ember Fiának pedig nints a' bővé a' fejét bajtsa. Születik ifjálóban, helyheztetetik jáfzolban, takartatik pó-lában, szállást nem talál a' vendég-fogadóban, bé-nem száll a' Királyi Palotákban, szegény marad egész élete folyásában, végre nem adatik a' Kereszt-fának Oltárán neki egy ital friss viz, mellyel epe-dett szomjúságát el-óltaná, nints femmi tulajdona a' mit magáénak Testamentomban hagyna, nints annyi ruhája mellyel mezitelen testét bé-fedezné. Innét a' szegények Pátriárkája Serafikus Szent Ferencz mint Vadingus írja, ezen szókat szokta mondani: „ Tud-

„ gyátok-meg szerelmes Atyámiai, hogy a' sze-
 „ génység Királynéja az erköltsőknek, mivel a' Ki-
 „ rályok Királyában, és az ő Királyné-Azfzö-
 „ nyában illy fölséges módon tündöklött; érettünk
 „ midőn gazdag vólna szegénnyé lett, hogy mi az
 „ ő szegénységével meg-gazdagúlnánk. Tanúld-meg
 oh Szerzetes Személy a' Krisztus kész akartva való
 szegénységét! Tanúld-meg honnan lettél gazdaggá:
 Tanúld-meg miképpen gazdagothatsz-meg örökösfen
 állandó gazdagsággal. Oh Lelki Szegénység melly
 ditsőséges vagy! a' mellyért az Istennek Fia le-szál-
 lott Mennyékből. Oh melly igen föl-magasztaltattál,
 melly így tündöklestsz a' Jéfusban! melly gazdag
 vagy, melly mindeneket adhatst! mit tartózkod-
 dom tehát tovább a' Világ malátáján? A' szegény-
 ségnek tollai vannak és szárnyai, röpülni fogok azo-
 kon, és meg-nyúgfzom. Előre röpül az én meg-se-
 beséttett Serafim Pátriárkám, éjjel nappal kiált-
 ván szivbéli indulattal: Én Istenem, és mindenem!
 utánna indulok.

Vadingus
 Tom. 3.
 Collat. 5.

ESTVÉLI ISTENES OLVASGATÁS.

A' rojzsz Szerzetesnek életéről.

I. **A**Zt írja a' mi régi Historikusunk Vadingus, *Ad annum 1219.* hogy többen őt ezernél a' mi Szerzetünkben Állium Városához közel Generalis Gyülekezetre őszve-jöttek, hogy ott magoknak és az egész Világnak buzgóbb és szentebb viseléséről rendeléseket tégyenek. Főlháborította ezen Gyülekezet a' fetéségnek Fejedelmét, annyira hogy egyben-zavarván kárhozott társainak sokaságát, a' Szent Gyülekezet ellen őrdögös Gyülekezetet szerezne nem meszse az egyben-gyűlt Szent Gyülekezettől. Sok őrdögöknek elől-vétettek vélekedési; mindazonáltal egygyikén a' többiek közzül állanak-meg. A' meg-lett férjfiakkal úgy mond nem annyira kőlletik banni erőszakkal, mint ki-gondolható mesterséggel. Azért-is azt gondolták, hogy őket tudni-illik a' Szerzetefeket lassan lassan meg-ronthassák. Minden mesterséggel azon kell úgy mond lennünk, hogy ebben a' Társaságban bé-véteffenek Fő Rendek, Nemessék, Böltsék, és gyenge termetű Gyermekék. A' Nemessék azért, hogy közöttök szabadabban és bővebben éllyenek, vágyódván a' gyönyörűségekre, mellyekben neveltettek. A' Böltsék azért, hogy az ő böltséfségek által fől-fúvalkodván, az alázatosságnak úttját meg-rontsák. A' gyenge Gyermekék azért, hogy a' Szerzetes Rendeléseket meg-enyhéttsék, mellyektől a' gyenge tagotskák meg-mentenek; legjobb tanátsnak álléttatott lenni ez a' pokolbéli Fejedelem előtt. De nem vólt ezen gonosz Gyülekezet el-rejtve Serafikus Szent Ferencz előtt, a' miért-is

az Istenfől igazgattatván azt rendelte ; hogy ezen Társaságban bé-véteffenek mind Nemessék , mind Bóltsek , mind Ifjak : a' Nemessék azért , hogy az ő hivatalok valóságosabb , szegénységre való mentelek ditséreteffebb , másoknak hathatós példa ; nem kell ki-rekeszteni a' Bóltseket : mert az ő tudományok az Evangyéliomi Igazságnak meg-tanulására szükséges ; nem a' kised gyenge időbélieket : mert azt mondgya Údvőzítőnk Szent Márk Evangyélista által : *Hagyjátok bozzám jóni a' kisedeket.*

Marc. 10.
*. 14.

2. No'za hát áll-meg egy kevesé ! és szálly magadban óh Szerzetes Személy ki a' te Szent Atyádnak követésére adtad magadat ! úgy tettzik , hogy egyedül te benned föl-talallya magadban azt , az ördögök tsalárd álnoksága , a' mit a' Nemes Fő Rendek , Bóltsek , és Gyermetskék által végezni akart. Mert te a' Nemessék módgyára a' felső póltzokat óhajtod , kívánod a' gyönyörködteő multságokat , retted a' testi fanyargatásokat , félted a' bőrdet , kedvelled a' testedet. De kérlek vallyon miért térfz-vízfsza az okadásra ? rettentsen-meg , rettentsen a' Kristus mondása , a' ki Szent Lukáts Evangyélista Könyvében így szól : *Senki az ő kezét az ekére tévén , és bátra nézvén nem alkalmas a' Mennyeknek-országára.* Vedd hát észre magadat , utáld-meg a' felső póltzokat , szerezted a' hozzád hasonlókát , kövessed az alázatosfakat , és fértsen-meg , úfsón-meg mézzel folyó Szent Bernártnak ezen éles , és hegyes pőröllye , mellyel így sérteget Lelkedben : *Látom , úgy mond , és nem kevesé sajnálom , hogy meg-vetvén a' világi pompát , némellyek az alázatóságnak Oskolájában jobban tanulják a' kevelységet , a' kegyes , és alázatos*
Mester-

Luc. 9.
*. 62.

S. Bernard.
Hom. super missus.

Mesternek szárnyai alatt inkább fent bújznak, ott kíván-
nak nagy tiszteletben lenni, a' bol az emberektől a' mű-
landó tiszteletek meg-ütáltatnak. Te, te vagy az a'
Gyermek, a' ki kényen kedven akarván élni, a'
Szerzetes Rendtartásokat meg-sebeséted, a' fokféle
múltságokat kereted, és a' te kárhozatos tunyasá-
goddal mind Szerzetes Társaidat, mind pedig a' Vi-
lágiakat botránkoztatod: mivel egy hozzád illetlen
szóval, vagy tselekedettel több lelki kárt tévesztsz,
mint sok ezeren mások jó, és tökéletes példa-adá-
sokkal építenek. Kérlek ébresszenek-fel a' mi Szent
Ferencz Atyánknak szavai, mellyekkel a' botrán-
koztatók ellen így mendörög: *Te tőled mennyei Szent
Atyám, és az egész mennyei Udvarból, és én tőlem sze-
gény Szolgádtól átkozottak legyenek, a' kik az ő rosszsz
példájokkal el-rontják azt, a' mit Te a' szent és tökéle-
tes Fiai által ezen Szerzetnek építettél, és építeni meg-
nem színsz.*

3. Oh fájdalom! óh lelki firalom! sokan a' mi
Urunk Jépus Krisztusnak szeretetéért el-hagyták a'
múlándó hívságokat, Attyokat, Annyokat, Gaz-
dagságokat, Testvéreket, és a' Világnak gyönyö-
rüségit, és a' Szent Szerzetben egy kis ideig buz-
gók voltak hivatalyok végben vitelésben, és már
tsak hamar azután, a' restségnek, az erköltstelen-
ségnek el-távoztatásában, a' szent Reguláknak meg-
tartásában hivalkodókká, és nyavalyásokká lettek.
Keresik a' nyűgodalmat, kerülük a' buzgó ájtatofsá-
got, kedvellik a' vigafságot, el-hagyják a' rend-
tartásokat, úgy annyira; hogy noha a' szemérem a'
teslet tartóztattya-is a' hittől való szakadástól, de a'
tunya

tunya lágyság által lassan lassan bé-fúrja magát a' szívben a' hittől való szakadás.

4. Láttya ezt a' Kegyes Anya a' Szent Szerzet, és maga önnön magának gyakrabban fájdalom-síval juttatta eszébe Isaiás Prófétaának szavait: *Megokasítottad a' népet, nem öregbítetted-meg az örömet.* Szültél bárány bőr alatt ragadozó farkast, Szerzetes ruha alatt Világi Embert, sőt roszszabbat a' Világiaknál; jobb lett volna néki ha a' Világban maradt volna: buzgóságának 'fengéjében Kristus követésére kötelezte magát, és most a' Világnak lobogó és széltől hanyattatott Záfzlója alatt találtatik, mivel több hajlandósági vannak a' hívságokra, mint sem a' tókélletes buzgó ájtatóságra. Ugy vagyon, bizonyittya Carthusianus Dienes: *Ha tsak a' Szerzetes Személy nem igyekezik minden nap magát belsőképpen megtisztítani, érzékenységeit meg-zabolázni, és Isten előtt érdemessen a' jóban elő-menni, sokkal roszszabb, sedbetlenebb, és keményebb leszén a' Kalasztromban, mint a' Világban lett volna.*

Isai. 9.

*. 3.

Dyonisius
Carth. de
profectu
Ipir. art.
14.

5. A' mi Szerzetesünk tehát illyképpen részt akar venni a' Szerzetből, részt a' Világból, úgy szolgál a' Szerzetnek, hogy meg-ne bántsa a' Világot-is; úgy él Szerzetes Társaival, hogy el-ne hagyja a' Világiakat; úgy áldozza szívét az Istennek, hogy azt a' Világ-is bírja; úgy vigyáz Lelkére, hogy testének-is kedvére járjon: 'S mi következik? egy szörnyű veszedelem. Azt mondgya egy ájtatos Bölts: „Az emberekkel nagy tárfaságot vetni és esmé-
„ retséget, tellyefséggel ellenkezik a' Szerzetbéli
„ Vallástétellel, mert valamint a' le-hulló tseppek
„ végre a' kemény követ-is meg-likasztyák; úgy a'

Landspers-
gius I. 1.
Epist. 49.

fölöttébb-való nagy barátság a' Világiakkal lassan lassan meg-erőtlenéti, meg-gyengéti a' Szerzetnek rend-tartását. A' Világ, a' melly тұrhetőképpen az első Eszjendőkben meg-hervadott a' szivben, ísmét meg-újjúl; az el-hagyott hívságok, múlandóságok, ísmét imádatnak, és roszszabbak az utólsók az elsőknél, 's bé-tellyefedik jövendőlése a' Királyi Pró-fétának, a' ki az ő 'Sóltarában így szól: *A' nemzettek közé egyelednek, és meg-tanították azoknak tselekedeteket, és szolgálának azok bálványinak. Vizen kívül az Hal, Kalastromon kívül a' Szerzetes, mind ketten veszedelemhez közelgetnek: a' Világiak emlékeztetik őket a' roszsz kívánságokra, történnek nyájas multságok, kevertetnek a' trágár beszédek, ditsértetnek a' nevetségre indító nyelvefségek, a' drága idő tréfákban vesztegetődik, felebarátunknak hire, neve sebesítettik, a' Szerzetesi tisztesség megvettettetik, a' betsület bé-mázoltatik, minden érzékenységek veszedelemben forognak, és a' tilalmas dolgokra hanyatlanak.*

6. Imé már talán alattomban ki-kérted a' szabadságot az Előljáródtól, hogy vándorolhass, mit gondolsz kivél? azt mondod: Magad Szerzetes Társával, a' kit az Előljárom rendelt, vallyon nem mással-is? Kérdi Villa Nóvai Szent Tamás, és néked a' harmadik Társat-is meg-mutattya, midőn azt mondgya: *A' Szerzetest a' Kalastromon kívül vezeti a' Sátán, bogy így útszákrol útszákra jár, vón hívsággal meg-motskollya, szemfüleséggel meg-sebesítse, kevélységgel fel-fújja, világi szorgalmatosságokkal eszét veszeffe, és az ájtatóságnak buzgóságától el-vonván, el-lankasfizza, és meg-hidegétse.* Mondod, hogy Szüleim, Testvéreim,

Thom. Vila
Nova
Conc. 9.
de Dom.
1. Quadr.

reim, és közelről való Rokonom a' kikhez járok: Hallyad mit felel erre néked Kristus Szent Maté Matth. 16.
 Evangyélifia által: *A' ki Attyát, vagy Annyát inkább* s. 37.
szeregi, hogy sem engem, nem méltó redm; és éppen az Isten szolgájának, az Atyáknak látogatása mindenkor ártalmas, mert vagy Gazdagok, vagy Szegények, minden felől a' keleptze; ha Gazdagok, Fő Rendek, vagy a' világi gyönyörűségekben élők, be-
 szélgetni fognak az ő hivságaikról, világi szorgalmatofságikról, az italtól, ételről, és így az ő fioknak eszekben juttattják azoknak kivánságát mellyeket a' Kristusért el-hagytak. Ha Szegények, beszélgetni fogják az ő nyomorúságaikat, és ötet-is részessé téfzik a' búban, és bánatos szomorúságban, úgy hogy Czéllájában vizfsza-térvén magában fölöttébb fog aggódni. Azért-is jelessen ide szól Szent Basilius: „ A' mi Atyánkfaitól, és Nemzetségeinktől
 „ szivünknek hajlandóságával távul kell lennünk,
 „ valamint hogy a' Világból ki-múltak távul vannak az élőkől.

S. Basil. 20. Inft. Monast.

7. Szent Hieronymusnak tömlőtz gyanánt esett a' Városi Lakás, ellenben pedig a' magános élet olyan volt előtte mint a' Paraditsom; innét mondgya a' Heliodorushoz irt Levelében: *Hogy a' Szerzetes Hazájában tókélletes nem lebet, tókélletes pedig nem akarni lenni, annyi mint vétkezni.* Ha a' Szerzetes a' jó szándéktól, és a' tókélleteségtől el-vonnyá szivét, akkor mint a' Képmutató meg-tsallya az ő hivatallyát. Ne neheztellyed hogy Képmutatónak mondalak, mert a' vagy: Kívül hordozod a' Szerzetes Ruhát, az az: a' tókélleteségnék bizonyító próbáját, és belsőképpen valóban le-tetted igyekezetedet a' tókél-

és közelről v. kiképez jének

kéllletességben való elő-meneteire ; midőn fogadásaidd
 által Istennek szentelted magadat, halálos vétek alatt
 kötelezted magadat a' tökéllletességre-is. Hol vagyon
 már a' tökéllletességre való igyekezeted ? hol va-
 gyon életednek újjulása ? hol a' Reguláknak meg-
 tartása ? ha egyedül csak azt tartod-meg a' mire halá-
 los vétek alatt vagy köteles, ha a' Szerzetnek szép,
 és istenes rendelkezéseivel nem gondolsz, azt meg-tudd,
 hogy szüntelen való halálos vétekben vagy, és mi-
 vel nem élsz a' te hivatalod szerént, nagyobb kár-
 hozatságot várhatz fejedre a' Világiaknál, mert va-
 lamint a' jó, tökéllletes szent életű Szerzetes közön-
 séges forrását a' Szenteknek az Egekben föllýül-hal-
 ladgya, úgy a' roszsz a' pokolban a' kárhozott Lel-
 keknek serege alá vettetik a' kinlódásra.

8. Hálá légyen az Istennek, én nem vagyok
 olyan (úgy mondod) mint a' minémű itt ilyenkép-
 pen le-irattatik: az Istennek, az Anyaszentegyház-
 nak, és Regulámnak Parantsolatit túrhetőképpen
 meg-tartom, és ezeken föllýül-is más buzgóságokat
 is végben vízek. Imé az új Szent! hólnap talán
 csak az Oltárra ki-teszszúk őtet ? azt kellett vólna
 mondanom: Hólnap talán az Isten szájából ki-okád-
 tatik, mert azt mondgya az Ur Szent János Evan-
 gyélista titkos Jelenésiben: *Tudom tselekedetidet, hogy
 sem hideg nem vagy, sem meleg, bár hideg vólnál, vagy
 meleg, de mivel lágy-meleg vagy, és sem hideg, sem
 meleg, ki kezdlek téged az én számból okádni. Mit gon-
 dolsz mellyik viz lágy-meleg ? az mondod: hogy az
 a' melly sem hideg, sem meleg, jól vagyon, de tu-
 lajdon magad szájából ítélted-meg magadat, mert te
 vagy olyan: hidegnek lenni, annyi, mint nagy ret-*

S. Thom.
 2. 2. q. 185.
 a. 9. ad. 2.

Apoe. 3.
 7. 15.

tenetes fő bűnökben élni világossan, olyan nem vagy; igen meleggé lenni, annyi, mint nagy alázatosságban a' meg-vetést kedvelleni, szeretni a' békeféliges-tű-rést, a' melly az ellenkező dolgokban gyönyörködik; az igen meleg tovább olyan hajlandó, hogy ezerszer inkább válaftya a' halált, mint sem az Isteni Főlségnek vagy csak leg-kissebb vétékkel való megbántását, ilyen nem vagy, tehát lágy-meleg vagy, az Istennek szájából majd majd ki-okádandó: a' ki lágy-melegségben vagyon gyakorollya a' Szentségeket, de illendő készület nélkül; gyakorollya a' jó erköltsöket, de únalommal; bé-vészi az Isteni súgarláfokat, de nem állandóul, hogy azoknak meg-fel-lesse, te valóban ilyen vagy: Részed vagyon az Evangyéliomi Igazságban, részed egyszersmind a' Világban. Lágy meleg vagy, és nagyobb veszedelmében forgódoz az örök kárhozatságnak mint a' hideg, mert hamarabb indul a' hideg a' tőkéletetesebb életre, mint a' lágy-meleg, hamarabb a' roszsz Világi, mint a' tunya rest Szerzetes, a' Publikánus, mint a' Farifeus; miért? azért, hogy a' hidegek hamarabb meg-ismérik tulajdon hidegségeknék veszedelmét, mint sem a' hivalkodók, tunyák, restek, lágy-melegek, azok nem vetettek-meg annyi Isteni kegyelmeket mint ezek, és te ebben a' lágy-melegségnek veszedelmében forgolódoz Szerzetes hivatalodban, mert valamint hogy nem vagy a' hidegségnek leg-nagyobb gonofzságában, úgy hasonlóképpen nem vagy az ájtatóságnák-is, és Istennek buzgó szeretetében, és ha csak meg-nem jobbitod magadat, nem fokára az Istennek szájából ki-okádtatol, és tőle el-hagyattatol.

9. Kérlek tehát téged a' Krisztus Jéfusnak, és a' meg-billeztetett Szent Ferencznek Sebeire, készüly buzgóságokra, indüly jobbakra: hallasz annyi intéseket, érzed az Istentől fok belső ősztönöket, olvasod a' szent Letzkéket, vezéreltetel az Öregeknek jó tanátsival, a' Tökéletefeknek buzgó példával, a' bőjtőlők testeiknek fanyargatásával, hivattatol annyi hozzád hasonlónak buzgóságával. Ezeket ha a' leg-rofszabb Világi minden nap, és tsak vagy annyifor mint te szemlélhetné, talán ezerfor jobb lenne náladnál. Térj tehát vizfsza, térj! midőn a' Világtól vég bútsúdat vetted, és a' Szerzetnek fogadáfod által magadat kötelezted, nagy tökéleteséggel, nagy buzgósággal óhajtottad údvőiségedet; azok az ősztönök, azok az okok, azok az indülatok, mellyek téged akkor föl-gerjesztettek most olyan igazak, mint akkor voltak. Alább-való tiszteletre méltó-é most az Isten mint akkor? Nem vagy-é most olyan szolgája Istennek mint akkor? Kevesfebbre kell-é most bősülni a' tökéleteséget mint akkor? Miért, vallyon miért hagytál alább a' te buzgóságodban? és szent fogadáfodat miért törted-fel annyira? Miért járfsz a' Szerzetnek szent földén, és élvezed azt más tökéletes embertől? Miért te haszontalan féreg más Atyádfainak véres veréjétkel keresett munkájokat eméfszed, és szentségtelenül a' szent alamisnát pazarlod? Azt mondgya öreg Tob.

Tob. 1.

A' Szenteknek fiaí vagyunk, azok minden buzgóságban, ájtatofságban, igazságban, és tökéleteségben előtted mentek; a' te hivatalod őket gyorsan követni, és azokkal az örök jutalmat meg-nyerni.

S Z A M - V É T E L.

A' Szerzetesi Szegénységről.

A' Mi Serafikus Szent Atyánk (a' mint Szent Bonaventura írja) a' szent Szegénységet, majd Annyának, majd Jegyefsének, majd Afzszonyának, majd Királynéjának nevezte. Mitsoda tisztelettel és gyümölcstől bősüllöd te ezen Anyádat, és Jegyefedet? ennek az Afzszonyodnak, és Királynédnek engedelmeskedel-e? Vallyon a' szegénységről esküvéssel tett fogadást meg-tartod-e? 's a' mi nélkül szükölködöl nem esenkedel-e az után? Örömeft alkalmatlankodol-e azokért mellyekre szüköséged vagon? Kérsz-e mindenkor engedelmet Előljáródtól azokra miket vettél? Nem sohajtozol-e felettébb akár minéműek után? Az eledelben, öltözetedben minéműnek mutatod magadat? Kedvelled-e az alább-valókat? Miként bősüllöd a' szent alamisnákat? az ajándékoknak osztogatásában, és bé-vételében mit tselekízel, adogatni, 's bé-vevetni tulajdon szabadságod szerént, a' mi nélkül nem szükölködnél azokat kívánni a' Világiaktól 's magadnak tulajdonítani, a' szent szegénységnek szeretőjétől távul vagon, és azzal ellenkezik, és talán te vedled-is? Tiszteletéért tehát a' szegény Jéhusnak kövessed a' szegénységet, elmédben tartván az ő szavait mellyeket Szent Lukás Evangyélísta által mondott: *Minden ti közzületek, a' ki ellene nem mond mind deneknek a' miket bir, nem lebet az én tanítványom.* Luc. 14. #. 33.

HARMADIK ELMÉLKEDES.

A' tiszta Szüzességről.

E L S Ö T Z I K K E L.

Apoc. 14.
7. 4

Szent János titkos Jelenesiben így szól: Ezek azok, a' kik az *Aszszony*-állatokkal meg-nem fertőztettek, mert szűzek, ezek követik a' *Bárányt* valahová mégyen. Semmi fölségestebb nints a' szüzesség-nél, a' Szűzek a' mennyire a' halandók vélekedhetnek *Tártaik* a' *Tellyes Szent Háromságnak*. Nints méltóságosabb femmi a' szüzesség-nél, mivel azt érdemli, hogy maga az *Isten* légyen *Jegyesse*, és azért olly nagy az egygyefség az *Isten*, és a' Szűzek között, hogy ezek őtet kövessék valahová mégyen. Semmi kedvesebb az *Isten* előtt nintsen a' szüzesség-nél, közönségesen minden *Apostolit* szerette a' *Jé-fus*, de *Szent János*hoz különösebben akarta megmutatni szeretetését az ő tisztságos szüzességéért; ennek a' Szűznek, *Szüz Annyát* a' *Kereszten* ajánlotta. Semmi érdemesebb nints a' szüzesség-nél, a' Szüz annak *Annya*, kinek *Isten* az *Attya*. Az *Angyalok*hoz femmi hasonlőbb nints a' szüzesség-nél, szerentséjével föllyül-halladgya az *Angyal* a' Szűzet, föllyül-halladgya a' Szüz az *Angyalt* erősségével. Semmi hasznosabb nints a' szüzesség-nél, mert mennél távú-labb vagyon valaki minden tisztátalanságtól, annál alkalmatosabb a' *mennyei* ajándékoknak, és kegyelmeknek el-vételére. Kérjen *Istentől* a' Szüz a' mit akar, könnyen meg-nyér mindeneket, valamellyeket kíván, mert a' *Jegyés* az ő *kedves* *Jegyésének* meg-

meg-nem tagad semmit. Oh Jésum Szűzeknek Koronája, és Jegyeffe! tudom hogy meg-nem tartóztatnom magamat, ha csak Te kegyelmedet nem nyújtod, de jőjj-el szerelmes Jegyese, 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

AZt mondgya az Isten Teremtés Könyvében: *Nem Gen. 6.
marad-meg az én Lelkem az emberben mind örökké, 7. 24
mert test.* Edes az Isten Lelke, de a' test szerént való Ember nem érzi annak édesiségét. Az Egekben némelly különös gyönyörűség rendeltetett a' tisztaságot szeretőknak, sőt a' földön-is leg-nagyobb gyönyörűség, meg-győzni a' veszedelmes gyönyörűséget: azzal nem hagyatik-el a' gyönyörűség, hanem a' test szerént való a' Lelkivel, a' rút és fertelmes a' ditsőséggel, a' hamis tsalárd az igazsal, a' rövid ideig tartó az örökké-valóval el-tseréltetik; szép a' múlandóktól tartózkodni, és belsőképpen a' szívből az Istent meg-tartani, mivel az Isten minden gyönyörűségeknel édessebb, minden örömnél örvendetesebb, minden múlandó jónál kellemetesebb. Több győtrelemet okoz az el-múlt gyönyörködés, mint jelen létében örvendeztetett; ha valami rút keletkezésben keveredel, nyomorúlt lészefsz, kinezni fog téged a' penitencia-tartásra való készület, fanyargatni fog a' lelk-isméret, 's még-is hátra-marad a' bűnnek fizetése. Távozzál fertelmes gyönyörűség, meg-tsókollak Téged oh gyönyörűséges Jésum! Te a' ki bal kezedet fejem alá teted, és jobb-kezeddél meg-őleltél engem, szeress engem erőssen, hogy téged szűzen kedvellyelek, és így már engem töled semmi kísértet el-ne válasszon.

HARMADIK TZIKKEL.

Job. 31. **J**ób Pátriárka helyessen és fontossan bizonyította a'
 * 1. *dolgot midőn így beszélt: Szóvetseget tettem
 szemimmel, bogy ingyen se gondolkodnám a' Szűzről.*
 Jól vagyon, mert kisebb dologból nagyobb követ-
 kezik, kis szikra nagy tüzet indít, nem-is igen nagy
 ott a' bátorság, a' hol veszedelemben foroghat a' tisz-
 ta ártatlanság, fokban fokáig szűzen éltek, és még-is
 azután meg-estek; a' fajtalanságnak lelke semmi ren-
 den lévő személynék, sem idősnek, sem idétlennek
 nem enged: ha el-kergettetik vízföla-tér; ha meg-
 ostoroztatik meg-éled; ha meg-futamtatik hartzot
 indít; ha le-verettetik fel-kél. A' tilalmas gyönyö-
 rúség merő gonofzság, merő hivság, és hamiság,
 a' meg-vesztegetődött természetnek némelly merő
 nyúghatatlan kívánsága, mellyet hamarább el-tűnni
 's el-múltni, mint hozzád jőni észre vehetsz, a' melly
 mikor jött, el-ment; mikor vólt, el-múlt; és még-is
 gyakorta sok vigyázatlanokat többször meg-gyöz,
 mint sem ő meg-győzettetnék. Ezek a' mestersé-
 gei, mellyekkel a' szörnyű veszedelemre juttat, és
 valaki azokat nem kerüli, könnyen lelki kárát-is
 fzenvedi. Gyakorta mondotta a' mi Serafikus Szent
 Vading. in Atyánk, a' mint Vadingus írja: *Ezek a' fegyverek,*
 Opusc S *mellyekkel a' tiszta Lélek meg-szaggattatik, látás, beszéd,*
 Franc. fol *illetés, és tsókolódás.* Vajha ezt a' meg-történt dolog
 506. ne bizonyította volna! rút dolog a' házasság-törés ál-
 tal eskütt hivségét meg-szegni a' földi Jegyesnek,
 véghetetlenképpen, és hozzá hasonlithatatlanúl rú-
 tabb a' Mennyei Jegyeshez tett hivségét föl-törni.
 Oh Jésum! az én Lelkem a' tisztságnak eskütt
 hiv

hiv fogadása által néked el-jegyeztetett, 's nem-is kíván kivüled más szerelmet, 's a' t.

HATODIK NAP.

Mellyet a' te Szerzeted Szent Pátriárkájának, és Fundálójának szentelhetfz illy, vagy hasonló Foházkodással:

Oh Jéfusom ! Lelkemnek élete, engedd, hogy téged követhesselek, és követhesselek, mind addig, mig engem élni engedfz.

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' Kristus követéséről.

ELSŐ TZIKKEL.

A' Mennyei Atya onnan fellyül a' fölső fölhökből kiált Szent Máté Evangyélistája által: Matth. 17. 1. 5.
Ez az én szerelmes Fiam kiben nekem jól kedvem tölt, ötet balgassatok. Minden Keresztények, és leg-inkább a' Szerzetesek kötelesek a' Kristus követésére. Ezt parantsolta Szent Ferencz az ő Fiainak, midön Reguláját így kezdette: *Regulája és élete a' Kissebb Atyafiaknak ez: tudni-illik, a' mi Urunk Jéfus Kristus Szent Evangéliomát meg-tartani.* Szóll a' Jéfus nem tsak szóval, hanem tselékedettel-is, szóval szóll, hogy hidgyél; tselekedettel, hogy

S. Aug. de
vica Chri-
stiani.

te-is tselekedgyed, ha Krisztus tagja vagy, szüksé-
ges hogy kövessed Fejedet, a' Kereszténynek val-
lástétele a' Krisztusnak követése. Szavai Szent Agos-
tonnak ezek: *Hijában bordozza a' Keresztény Nevet az,*
a' ki Krisztust leg-kissebben sem követi, mert mi baszna bi-
vattatol annak, a' mi nem vagy? hanem ha tetszik az,
hogy Keresztény vagy, ély úgy mint a' Kereszténységet
illeti, és mint a' Krisztus kívánnya, és így méltán visel-
heted a' Keresztény nevet. Valamiket tselekedett a' Kris-
tus, az minékünk mind őszton, hogy tselekedgyük;
az ő élete a' mi életünk példája, és minden ő tsele-
kedete, a' mi tselekedetünk formája. Abban hely-
heztettetett a' Szerzetesnek tökéletessége, hogy leg-
hasonlóbb fiesfen lenni a' Krisztushoz; ha üdvözülni
kivánsz, a' Krisztus követésére igyekezzél, ne resteld
követni azt, a' kit meg-nyerni kívánsz. Oh Jésu-
som! vonny magadhoz engemet, hogy kövesslek
tégedet, követni foglak tégedet, alázatofságban és
szeretetben, 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

Joan. 13.
#. 15.

Szent János Evagyélifista mondgya az Isten Fiá-
nak szavait: *Példát adtam nektek, hogy a' mint én*
tselekedtem, ti-is úgy tselekedgyetek. Valamit a' Krisztus
parantsol, meg-tselekedte; parantsollya az imádsá-
got, bőjtölt, szeretett? Ő előbb imádkozott, bőj-
tölt, szeretett. Mit késedelmeskedel Vitéz, a' Ve-
zér követésében? előbb ment ellenségi eleiben, előbb
öntötte szentséges vérét, előbb szenvedett a' Kereszt-
fának Oltárán; kövesd, nem bódúlsz-el ilyen Ve-
zérrel. Tartóztatnak téged a' világi szerelmek, tisz-

te-

teletek, bősületek, gyönyörúségek, nehézségek, keménységek, gazdagságok; szaggasd-el ezeket a' köteleket, merő tündérségek; ha édes a' Világ, édesebb léfzen a' Krisztus. Hallyad mit mond tenéked: minden földiek, múlandók; *Mi gondod velek? te* Joan. ult. 7.22.
kövefs engem: ha engem nem követesz, ellenem vagy, üldözöl engemet. Én vagyok Út az égben, mellyen járnod kell, Igazság, mellyért futnod kell, Élet, mellyben meg-maradnod kell; hogy el-ne téveledgyél Út vagyok, hogy meg-ne tsalattafsál Igazság, hogy meg-ne hally Élet. Királyi örökös Út, tsalhatatlan Igazság, örökké-való Élet. Az úton-járó midőn az útat kérdezi hogy el-ne véttse, akár jobbra, akár balra igazittafsék, akár hegyre, akár völgyre, néki mind egy, tsak ő maga fel-tett tzéllýára juthafson. Mutattya a' Krisztus maga életével az útat az örök Hazába, úgy viseld magadat ebben az életben, mint úton-járó magát az ő úttyában; keskeny, nehéz, kemény és szoros ugyan az út, de nehezebb léfzen hallani ezen szókat: *Mennyetek-el tólem átkozottak az örök tűzben*. Uram! imé el-hagyom magamat, és mindenemet hogy téged kövessék, és te bened mindeneket fel-talállyak, 's a't.

HARMADIK TZIKKEL.

SZokták azt a' Magyarok mondani: „Egy vá-
 „ gással a' fát sem vágják-le, a' Kováts sem haj-
 „ tya oda a' vasat a' hová akarja egy két pöröly
 „ útéffel. Jól vagyon, a' Krisztust-is lassan lassan a'
 tőkélletefségre indulván követhettyük, és így Ke-
 resztényekké léfzünk, azért-is hallyad mit mond az

Exod. 25. Isten Moisesnek: *Nézd-meg, és a' példa szerént tselekedgyél, melly néked mutattatott a' Hegyen. Tekéntséd, nézzed, nézzed a' Jéhus Testét, és látz rajta fok fájdalmat; nézzed a' Szívét, és meg-látod benne az égő szeretetet; kövesd a' Fájdalmaft, mert ha itt véle együtt kefergefsz, ott véle együtt örvendezni fogsz; kövessed a' te Szeretődöt, mert azért szeret, hogy szerettefsék: a' szeretet vagy hasonlókát talál, vagy hasonlókát tsinál. Nézzed, tekéntséd, nézzed a' Jéhus Emberségét, tekéntséd Istenségét, kövessed az ő alázatoságát, szegénységét, tsudálljad Isteni Főlségét, és hatalmát; nézzed a' Jéhusnak jó tselekedetekkel tellyes életét, tekéntséd a' Jéhusnak minden erkölcsökkel fel-ékesített Leikét, nézzed szorgalmatosfan Jéhusnak erköltseit, tekéntséd valósággal a' te magad erköltstelenségeidet; vedd egyben azután a' te magad életedet a' Jéhus életével, és ismér-d-meg, hogy Jéhus alázatos, és te fen-héjjázó vagy: hogy Jéhus szelid, és kegyes, te pedig mérges, és dühös. Jéhus tiszta; te pedig így követed-é a' példát melly néked elődben adatott? Azért szóllét téged, és engem Szent Agos-*

S. August. *ton Doktor: Ne szégyenlye a' Keresztény azt tseleked-*
 Tract. 58. *ni, a' mit a' Krifthus tselekedett. Meg-vettetett, meg-*
 in Joan. *útáltatott az, a' ki a' Választottak Fejével a' Kriftus-*
fal ellenkezik, és hozzá hasonló nem kíván lenni. Uram hívtál engem hogy utánnad jőnék, imé jelen vagyok, inkább a' múlandók nélkül szükölködöm, mint sem mindenekkel birjak, és meg-vettefsem, inkább kinoztatni kívánok, mint tiszteltetni, vagy örvendeztetni, mert Te szükölködni, meg-útáltatni, és meg-kinoztatni kívántál érettem, 's a' t.

*Kéregeli üdvösséges, és basznos Olvasgatás
a' Testi Sanyargatásról.*

1. **B**oszfú-állást, boszfú-állást kiált, hogy jöjjön hallyon-meg a' te ellenséged, méltó az halál-ra: hallyon-meg, a' te tulajdon meg-engesztelhetetlen ellenséged, te magad önnön magadnak ellensége vagy: mindeneknek tellyességgel meg-engedgy, magadnak pedig soha nem. Te, te a' te Lelkedet meg-ölted, mert haláloflan vétkeztél; Te, te az Istennek Fiát újra fel-feszítetted, mivel sok gonofzságot tselekedtél; méltó tehát hogy mi önnön magunkat az halál-ra itellyük, a' kik annyiszor az Istennek Fiát, és a' mi Lelkeinket meg-öltük; *Allyunk boszfút magunkon, úgy mond egy tókélletes kedves Embere az Istennek, a' mi Urunknak boszfúságát a' mennyire lehet tőlünk tapodgyuk meg, mondván kiki magában: Ha az én vétkeimért így gyaláztatott, így burtzoltatott, bogyan engedbetek meg az én méltatlanságomnak, a' ki vétkeztem.*

Simon de
Cassia l.
13.

2. Első Letzke a' Kristus Oskolájában a' testnek sanyargatása, azért mondgya Üdvöztönk Szent Lukáts Evangyélista által: *Ha ki utánnam akar jóni, tagadgya-meg magát, és vegye-fel az ó keresztét minden nap, és kövessen engem, mert a' ki Lelkét meg-akarja tartani el-veszti azt: a' ki pedig Lelkét el-veszti érettem, meg-tartya azt. Jól vedd észre: ha Kristusé, és Kristussal akariz lenni, azzal fel-is kell feszéttetned. Soha sem taláztatott a' Jésus annak Czéllájában, a' ki abban a' maga kedve szerént gyönyörúségeket szeretett; a' töviffek között a' Kereszten holt-meg, és sohol most-is nem múlatoz kedvefebben mint a' töviffek, és sanyargatáfok között, Mennyben mene-*

Luc. 9.
*. 23.

tele előtt kedves Tanítványainak a' szeretetnek letz-
káját eleikben akarván adni, prédikáló, tanító hely-
nek választotta a' Keresztet, papiros helyett vette
tulajdon Testét, ténta helyett szentséges Vérét, tol
helyett a' vas szegeket, és azt írta: *Fel-feszítetttem.*

Gal. 6. nyitotta, és alája írt illyképpen: *Nékem a' Világ*
* 14. *meg-feszítettett, és én a' Világnak.* Látta ezt Antiokiai
Szent Ignác Mártyr, és fel-kiáltott: *Az én szeretete-
tem fel-feszítettett, nem teszük nekem ez életnek gyönyör-
rűsége, a' Krisztusnak meg-feszítetttem.* Hallotta ezt

S Bonav. Szent Bonaventura, és foházkodott: *Seb nélkül nem-
in vita. is akarok élni, nem-is élhetek, midőn az én Istenemet érettem
meg-sebesítettetni látom.* Más kedves szolgálai Istennek
hasonlóképpen tselekedtek, a' mint Szent Pál bizo-
nyította, a' kik Krisztusért az ő testeiket meg-feszítették.
Vizgáld-meg minden Szenteknek az életüket, és fel-ta-
lálod, hogy minnyájan üldözői voltak tulajdon
testeiknek, hogy a' Léleknek szolgálattára ve-
hetnek.

3. És ezt nem-is híjában, nem érdem nélkül
tselekedtek, mert a' testnek fanyargatása, a' Lé-
leknek élete, mivel így meg-halván el-kerülöd az
halált, és életet találz. A' testnek fanyargatása idő-
nek előtte való halál, a' kívánságoknak, gyönyörű-
ségeknek, és bűnöknek halála; a' testnek fanyargatá-
sa, tulajdon maga igaz szeretete az embernek. Soha
sem-is javafolta volna ezt az irgalmas és kegyes Is-
ten, ha ezek által a' mi boldogságunkat a' mennyei
dicsőségét nem kívánta volna hogy meg-nyerjük.
A' testnek fanyargatása az embert maga hivatallya-
ban tartóztattya, akarattját tulajdon szeretetétől tá-

voztattya, és minden érzékenységeit hogy tilalmasan ne vándorollyanak meg-zabolázza; a' testi fanyargatás leg-kedvellebb áldozat az Istennél, mivel ki ki maga testének Papja, hogy azt a' fanyargatások által az Istenek fel-áldozhattya, és az Istennek békésleges Templomává szentelheti. Szent Dávid 'Sóltárában azt olvassuk : *Áldozatok az igazság áldozattját.* De a' más fordítása úgymint Kaldeusé így teszi ki : *Zabolázzatok-meg a' ti kívánságaitokat, és úgy tulajdonittatik néktek mint az igazságnak áldozattya.* Ha kevélységedet meg-győződ, borjút áldozol az Istennek; ha haragodat, kost áldozol; ha tisztátalanságodat, bakot; ha vándorló gondolatidnak szerte-fzéllyel való vándorlásit meg-győződ, áldozol galambot, és gerlitzét; és ezek az áldozatok minnyájunknak szükségeffek, leg-inkább pedig a' Szerzetes Személyeknek, kiknek személyekben Dávid éneklí a' fellyebb emlétett ígéket.

Pfal. 4
* 6.

4. Azt mondgya ismét Dávid Próféta : *Éretted öldököltetünk naponként, és úgy tartatunk, mint a' meg-ólni való júbok.* Ha igaz Szerzetes kívánsz lenni, Mártirnak kell lenned, azért mondgya Arany szájú Szent János, hogy a' Szerzetesek eleven Mártirok, és a' Krisztusért fel-feszítettetek. Egygyet értenek Szent Hieronymus, Szent Hilarius, Szent Athanasius, Szent Bernárd, és más több Szent Atyák. Innét midőn Szent Paphnutius Mártirt a' Pogányok bálványimádásra kényszerítették volna, mihelyest a' tsigázó fzerfszámot, fejszéket, fűrészeket, skorpiókat, és más külömb-külobbféle kénzó eszközőket meglátta, ditsőségeffen ezen szókra fakadott : *Veled-é, gondolod-é Pogány Tyrannus? hogy ezek a' te kénzó eszkö-*

Pfal. 43.
* 22.

S.Chrysof.
l. 4. Or. de
Abraham.

Leblanch
in Psalm.
43-

közid nekem olly retteneteseknek lenni láttatnának, hogy azoknak félelmetől az igaz Istent meg-tagadgyam, sőt inkább tudd-meg azt, hogy a' mi Szerzetes Rendeléseinkben nagyobb és több kézző eszközök találtnak, mivel a' mi külömb-külobmféle foglalalatoságainkban minden nap ké-sértetünk, de a' mi Üdvözétónk, és Meg-váltónk úgy meg-erősét minket, hogy mindenzeket fellyál-balladunk, és meg-gyózzunk. Mond-meg óh Szerzetes Személy! mi-némű kénokkal, és penitentzia-tartó gyötrelmekkel tézzed magadat Mártírrá? Oh Kegyes Isten! félsz a' kereszttől jobban mint az ördög, fokféle mentségeket elől-állétsz, hogy a' Szerzetnek terhefőbb igá-ja alól el-vonzhasd magadat. Mit mond erre Szent Ferencz, halljad: A' szükség, úgy mond, Atyámfiai, mellyet nem az értelem, hanem a' testi kívánság sitogat, az el-alutt Lélekek jele, és bizonyága. Lágy Lélekkel és szível, és a' kegyelemtől el-bidegfültél lenni, szüksé-ges hogy a' test is a' vérrel azokat keressse, mellyek a' testé, és vére; mert mi vagyon már akkor hátra, midón a' Lélek a' lelki gyönyörűségek nélkül szükölködik, hanem hogy a' test a' maga gyönyörűségei után indullyon, és akkor a' test szerént való kívánság a' szükséggel kíván palástoltatni.

5. A' testi fanyargatást mellyet a' Szent Atya szóval tánétott, tselekedettel is bé-telleyesétette; mert azt írja felőle Serafikus Sz: Bonaventura Doktor, hogy mind a' Lelki, mind a' testi Embert szorgalmatos gondvifeléssel az Istennek szolgálattára kényszerítet-te. Midón Sarthianus névű barlangban egy némelly éjtfzakának idején Czéllájában az imádságban fogla-latoskodnék, a' régi dühös ellenség a' pokolbéli fá-tán hívta őtet háromszor így szólólván: Ferencz,

Vading. in
Opus. S.
Franci'ci
Tom 3.
Coll. 10.

Ferencz , Ferencz , és midőn kérdené hogy mit akarna ? szokott álnoksága szerént így felel néki: Nints a' Világon olyan bűnös egy-is, kinek az Isten meg-nem engedne ha meg-tér, de valaki úgy mond fanyarú penitentzia-tartással magát meg-óli, az irgalmaságot nem nyér örökkön örökké. Azontúl meg-ismérte az Istennek Embere Szent Ferencz az Isteni Jelenés által az ellenségnek álnokságát, és annál inkább fanyargatta magát. Követték Attyokat az ő első Tanítványi, ama' régi hires Gyülekezetben Assisium Városához közela' mint írja Vadingus, hogy fokban a' testi fanyargatás miatt betegségben estek, mellyet meg-hallván Szent Ferencz, parantsolta, hogy egy keveysé gyengébben bánnának magokkal, és ha valakik találatnának közzülök a' kik vas pántzélokban, lántzokban, és más egyéb testeket öldöklő szerfzámokban vólnának, azokat minnyájan letennék, és hozzája vinnék; a' parantsolatnak tehát eleget akarván tenni, le-teszik; és imé külömb-külfömbféle fanyarú penitentzia-tartásnak eszközi taláttak közöttök, mellyeket a' Lélek buzgósága kigondolt, úgy hogy tsak a' vas pántzéloknak, és lántzoknak száma több volt öt-száznál; így a' Menyeknek-orfzága erőszakot szenvedett. Ha tsak magadon-is erőszakot nem tézfesz, abban nehezen jutsz: nem illik hogy a' test parantsollyon a' Léleknek, úgy mint alább-való a' fellyebb-valónak; fanyargattatik a' test, hogy élyen a' Lélek.

6. A' testnek fanyargatására a' mi Szerzetes Rendeléseink végezték, és parantsollyák, hogy minden Hétben háromszor, Hétfőn, Szerdán, és Pénteken penitentzia-tartó napjaink légyenek, és okot

- adgyanak a' testnek fanyargatására. Ezt pedig Szent Pál Apostol példájából-is telekefzszük, a' ki maga
1. Cor. 9. felől írja a' Korinthusiakhoz irt Levelében: *Öldöklöm*
 7. 27. 1 *a' testemet, és szolgálat alá vetem. Meg-győzvéen a' tes-*
 tet a' többi két ellenségek az ördög, és világ könnyen
- S. Greg. I. meg-győzöttetnek, a' mint Szent Gergely tanéttya:
 3. mor. c. *Midón úgy mond a' testet szorongattynk és útógettyük,*
 26. *az útéfekekkel nem a' levegő-eket, hanem a' tisztátalan lel-*
keket verjük, és midón azt, a' mi bennünk és velünk va-
gyon meg-zabolázzuk, meg-álazzuk, a' külső ellenségeket
meg-futamtattynk. Ostorozzad testedet, mivel annyi-
szor az Isten ellen, és Lelked ellen párt-útó volt;
úsd, és bőkődőzzed szamaradat, hogy ez után Lel-
ked, és Istened ellen párt-útó ne légyen, ne en-
gedgy néki hogy el-ne veszfzen. Ha viszfza-morog,
és azt mondgya, hogy sába senki az ó tulajdon testét
nem gyűlölte; engedd-meg, de mondgyad, hogy így
nem engedvén szereted őtet, és az halhatatlan ditsőf-
ségre készéted. Szóllétsd-meg Szent Bernárddal a' te
testedet: Ne ragadd-el őb test! ne ragadd-el az idóket,
mindemiek ideje vagyon, szenvedgy, hogy most a' Lélek
magáért munkálódgyon, 's jobban-is légy ségéttségére,
mert ba most véle fogsz szenvedni, végre véle órvendez-
ni-is fogsz.
- Ephes. 5.
 7. 29.
- S. Bernar.
 fer. 8. de
 adver.

7. Az Istent imádod, a' ki fel-feszéttetett, a' te Szerzetes Atyádat isméred, a' ki a' Kristus sebeit hordozza: Kötél-kordával óvedzel-által, a' melly jelenti a' köteleket, mellykkel az Údvözétő meg-kötöttetett. A' Szerzetben jöttél, mellynek az a' mestersége, és igyekezete, hogy fel-feszéttetteket tsinállyon. Olly Regula alatt vitézkedel, 's ollyra esküttél, mellyről így ir Navarrus: *Ammyira tsudá-*
 lom,

lom, úgy mond, és tiszteltem azt a' felséges Szent Ferencz Reguláját, hogy azokat a' kik azt híven megtartják a' Szent Atyának akarattya szerént, merő eleven, és vér oelkül való Mártiroknak lenni állébatom. És valóban ilyen Fő alatt, ilyen Atya alatt, ilyen Ruha alatt, ilyen Regula alatt, ilyen Szerzetben nem illik, hogy kényes gyenge tagotska légy; képmutató, kétízínű vagy, ha a' te penitentzia-tartó öltözetedben gyönyörűségeket, és multságokat hajhászol. Az igaz Fiaknak illy Nagy Atya alatt kötelelések, az ellenkező dolgokat békefészes-tűréssel szenvedni. A' Kristus Jészusnak Billeges Zászlótartója, a' mi Serafikus Vitézségünknek Vezére Ferencz, az ő Vitézkedő Társait ezen szókkal bátorította, és ébrefszgette: *Ha a' szegénység miatt az Atyafi vigasztalást nem vehet, vagy segítséget betegségében, minekutánna Előjáróját az Istennek szerelméért alázatossan kérte, és ő neki nem adhatott, szenvedgye az Istennek kedvéért békefészes-tűréssel, mivel az Isten Fia-is el-szenvedte midőn Vigasztalót keresett, és nem talált, és ezen szüksége az Uról neki Mártiromságul tulajdonéttatni fog, és mivel meg-tselekedte azt a' mit neki meg-kellett tselekedni, az az hogy alázatossan jelentette szükségét, ment a' büntől, ha mindgyárt a' test rozsfzabbul legyen-is.*

Navar. in
Comment.
Reg. n. 17.

Vading.
Collat. 8.

8. Mondod hogy gyenge, és beteges természetű vagy, azért-is a' nehezebb testi lanyargatások, hofzszú bőjtölések, és minden alább-való eledel bizonyosán életedet fogyasztják, és halálotat időnek előtte okozzák: Borsó, bab, lentse, és más efféle bégjas vetemény. Szóll a' te személlyedben Szent Bernárd: *A' fajt a' gyomrodát terbeli, a' tej a' főnek árt, a' vizet nem szenved a' mellelyed, a' káposzta gondol odó*

S. Bern.
serm. 30.
in Cant.

melánkóliát okoz, a' pár-bagyma az epét fel-gyűjtya, ki-önti; a' sárokban, és nem frífs vízben fogattatott ba-lak éppen természetemmel ellenkeznek. Ezeket elő-szám-lálván, így fejezi-bé: *Mi dolog az, úgy mond, hogy annyi vizekben, kertekben, szántó-földeken, piutzekben, alig találatik valami, a' mit meg-ebetnél, gondold-meg kérlek, hogy Szerzetes vagy, nem orvosló Doktor, és azért nem-is kell annyira hajlandóságot itélned, mint hivatalodat, ne engedgy elsőben a' nyúgodalmadnak, ne engedgy a' szolgáltatásnak, ne engedgy tágas lelki-ismé-retednek. A' nehezebb testi fanyargatásokat nem győ-ződ, fanyargasd tehát magadat a' kissebb dolgokban, nagy dolog kevésben meg-győzni magát az ember-nek, fokot javall a' szem-füleség, mellyeket tilal-maz a' fanyargatás: akarnád ezt vagy amazt a' dol-got magad fitogatására mondani, ezt vagy amazt kérdeni, ezt vagy amazt szavaiddal bögdödni, ne mond, ne kérdezd, ne vetekedgy. Akarnál alunni nyúgodalmaflan midőn az álom nehezétt, akarnál az ablakokon szerte-széllyel szemeiddel vándorolni, ne aludgy, ne nézz; kívánnád ezt, vagy amazt a' fa-latotskát, melly már szemeidben túnt meg-kóstolni örömeft, ne kóstold, ne edd. Emlékezzél-meg; úgy mond Szent Vincze, hogy Isten előtt kedves szokás, kellemetes dolog, ha mindenkor a' szegénynek valamit az eledeledből meg-bagysz. Nehezen állasz, vagy ülsz, ne mozdúilly-meg helyedből, tartóztasd nyúgodalom-mal a' testnek kívánságát; a' bolhák, vagy szunyo-gok, és legyeknek tsipései alkalmatlankodnak, szen-vedd-el békefességgel: a' mi néked keserves és ne-héz, az kedves Istennek. A' szégyen-vallástól félsz, szégyenétsd-mg magadat, és győzedelmes lettél, és*

S Vincent.
tract. de vi-
spir. cap.
8.

az Istennek kedves áldozatot tettél. A' mi Adolffunk régenten Alsátziának Grófja, a' többi erköltsei között magát fanyargatni meg-tanulta, mert midőn egyfzer a' többi közzül a' maga Várofsában, melyet világi állapottyában maga birt vala, egy fazék tejet a' szegény Szerzetes Tárfainak szükségére vitt volna a' Kalastromban, az három Világi Gróf Fiai a' kik javaiban maradtak eleiben jövének úttyában nagy pompával, ezeket látván, annyira kezdett vólt első tekéntettel pirúlni, hogy majd alig találhatta vala fel magát; de fel-háborodván a' lelki buzgóságban, és elméjének erejében, midőn még jelen vólnának fiai a' fazék tejet előttök feje tetejére öntvén, azt mondá: „ Te szerentsétlen! szegyen-
 „ letted a' Krisztus szegénységét, és a' tejet kezed-
 „ ben hordozni, most azért mutasd-meg a' fejed te-
 „ tején mit hordoztál. Tselekedgy te-is hasonlóképpen.

7. Ha ezt tselekefzed, a' mennyei ditsófságnak véghetetlen kintseit el-nyered. Azért írta Szent Pál régenten a' Korinthusiaknak ezeket: *A' mi most egy szempillantásig való és könnyű felette, igen fő módon a' ditsófságnak örökké-való nagy vóltát szerzi mi bennünk.* Mi kissebb a' könnyű tselekedetnél, és egy szempillantásig valónál? Mi nagyobb a' véghetetlen, és örökké-valónál? a' leg-kissebb testi fanyargatás elegendőképpen meg-nem fizettetik, ha mindgyárt azért az egész széles Világ, és a' mi benne vagyon érette adattatnék-is. Az tanéttya Blofius; „ Hogy
 „ a' ki az Istenért érzékenységeinek leg-kissebb do-
 „ logban-is nem enged, és magát fanyargattya, ked-
 „ vesebb dolgot tselekefzik, mint ha fok halotta-
 „ kat

2Cor. 4

* 17.

„kat fel-támasztana. Innét ha ketten bé-mennének a' Kertben, és egygyik azok közzül le-szakasztaná a' virágot, a' másik pedig az Isten szerelméért kezeit tartóztatná, ez amaz előtt annyi érdemet nyerne mint a' föld az égtől; mert ilyen tartózkodás minden természet szerént való tselekedeteket fellyül-hal-lad, ez ilyen nyereséges fanyargatásokban foglalta magát a' mi Serafikus Szent Ferencz Atyánk, és azért midőn egyszer a' többi közzül a' kegyetlen hi-deg miatt, Szent Ferencz majd meg-fagyasztotta vól-na magát, látván a' testvér Attyafia ilyen tsúfság-gal szálléttya vala meg őtet; hogy adna néki pénz-zért egy tsepp veréteket, Ferencz pedig a' ki az ő verétekeinek árrát meg-ismérte, a' Követ által azt felelte: hogy ő a' verétekeinek tseppeit nagyobb, és irgalmassabb Urnak régen jó drága árron el-adta.

Az Egekben érdemünk szerént meg-jutalmazta-tunk mind azokért mellyeket e' földön szenvedtünk,

S. Chri'st. azért mondgya Arany szájú Szent János: *Mennél*
Orat. 5. ad- *többet munkálódtunk, és magunkban sírákoztunk, annál*
versus ju- *inkább ditsőségessebb leszén a' Koronánk.* Midőn egyszer
daos. egy némelly Ifjú, kinek az ő öreg Mestere el-aludván

hét-szer az álmra ingerlettetett vólna, és az álmot hét-szer meg-is győzte vólna, az Öreg Lélekben el-ra-gadtatván láta az Egekben el-készítettett Thronust Tanítványának, és a' fölött hét drága Koronát füg-gení az hét győzedelemért. Te-is annyi Koronát vesztelz a' mennyi fanyargatásokat el-kerülsz, ha pe-dig magadat ditsőségessegen meg-győződ, ditsőségessegen meg-is koronáztatól. Oh melly bővséges jutalma leszén a' Szerzetesnek a' ki magát reggeltől fogva estvélig a' Karban, a' Czéllában, az étel Házban,

és mindenütt fanyargattya, és magát mindenkor fel-áldozza.

S Z Á M - V É T E L.

A Szerzetesi Tisztaságról.

A Kríftusnak kedves Baráttya Szent Ferencz két izben, két külömb helyen, két rozfsz személytől a' gonofzságra ingereltetett, magát a' földre, a' tűzes úfzögökre le vetette, melly tselekedetével egygyiket a' penitentzia-tartásra gerjesztette, a' másikat pedig úgymint Pogány Szeretsent az igaz Hitre, így állott ellent az Atyád. Hát te Fia lévén miképpen? a' ki tisztán akar élni, szűkséges hogy eleit vegye, és ellent álljon a' tisztátalanságnak, a' rút és fertelmes gondolatokat azontúl el-űzze, a' rozfszra viendő alkalmatofságokat kerüllye, érzékenységeit, leg-inkább szemeit tartóztassa a' tilalmas látásfoktól; testét ostorozza, a' Szentségeket gyakorollya, magát illendőképpen a' jóban foglallya, és félyen mindenkor. Ugy tselekezé-e? vallyon kerülő-e az alkalmatofságokat mint a' Regulád parantsollya? vallyon kezeid, és más tagjaid látásától, nézésétől, és más ékefőbb személyektől tártóztatod é szemeidet? minémű eszközüd vannak a' tisztaságnak meg-tartására? vallyon úgy öltözöl-e, vagy vetkőzöl, a' mint más Fő Személyek előtt öltöznél, vagy vetkőznél? hogyan bötsüllöd Szent Atyádnak intését? Hallyad Atyádnak szavát, így szóll: *Az*

Vadling.
Collat. 6.

Afzszony-állatoknak társaságait, beszédgyeit, nézéseit, mellyek sokakban veszedelmet okoznak, annál szorgalmatossábban kell kerülünk, mennél gya rábban a' gyengét meg-tórettetni, és az erős Lelket meg-lankadni láttunk;

*bijába való valóban minden beszélgetése az Aszszony-állat-
nak, ki-vévén a' szent Gyónást, vagy más rövid tané-
rást, avagy mellyet a' tisztelet, és bősálet kíván.*

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

A' Kristus életéről.

E L S Ö T Z I K K E L.

Tit. 2. 7.
11. & 12.

MEg-jelent a' mi Üdvözítő Istenünk kegyelme min-
den embereknek, oktatóván minket, hogy meg-ta-
gadván az istentelenséget, és a' világi kívánsá-
gokat, józanon, és igazán, és ájtatoosan éllyünk a' Vi-
lágban, így beszélget az Üdvözítő Szent Pál Apostol
által. A' mi oktatásunkra jött édes Üdvözítőnk, mi-
dön a' mi gyönyörködtetéseink, alkalmatosságaink,
gyönyörúségeink, kívánságaink helyett a' pufzta is-
tállót, a' jászolnak szegénységét, a' hidegnek ke-
ménységét, és a' környül-metélkedésnek keferúsé-
gét érettünk választotta. Ezzel nyilatkoztatta-ki a'
Világ tsalárdságát; azért mondgya Szent Agoston
Doktor: *Hogy minden földi jókat meg-vetett a' Kristus
Ember, hogy a' mellyek meg-vetendők meg-mutatná. Va-
lamit az ember kedvellett, Kristus gyűlölte: va-
lamit az ember nagynak és jónak vélt, Kristus sem-
mire bősúlta: futotta azokat, mellyekben a' Világ
múlatozott; ha tehát nem akarisz meg-tsalattatni a'
Világ hazugságától, szűkséges hogy Kristus nyom-
dokában maradj. El-tévelyedel tellyesféggel, ha
más életre keresel út ezen kívül, mivel Kristus a'
te Vezéred, és szerető Atyád. El-távozni Kristus-
tól*

S. Aug. de
Cathec.
rud. c. 22.

tól nagyobb bolondság, mint ha az havak és jegek között keresnél magadnak melegítő eszközt. Oh Jé-
susom! a' te életed, az én életem! 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

ÜDvözítőnkől tizen-két esztendeitől fogva, éppen
harmintz esztendeig, egyedül tsak azt olvasom:
És vala engedelmes nekik; tudni-illik Máriának, és
Szent Jósefnek. Sőt egész harmintz esztendőig ho-
mályos, és ismételten életet élt, úgy hogy nem
másnak, hanem Áts Fiának vélettetnék lenni; lát-
tattak fok okok mellyekre nézve az emberek tár-
safságában lehetett volna, mert abban az időben fo-
kat tanulhattak volna tőle; ha magát ki-nyilatkoz-
tatta volna, fokban jobb életre fogták volna mago-
kat, 's még is halgatni, és mintegy el-rejtve inkább
kivánt lenni, mint sem hogy magát ki-nyilatkoztat-
ta volna. Azért úgy vélem, hogy minket-is tanéta-
na a' hívságoktól tartózkodni, mellyekkel a' fölső
póltzokat óhajtyuk, és magunkat azokra vifeletünk-
kel, és magunk mutogatásával ajánlyuk. Szégyen
völt-é vallyon Kristusnak e földön alázatos életet
élni? szégyen-é követni a' Királyok Királyát? ha
annyira gyönyörködől a' fel-magasztaltatásban, ma-
gasztaltsálsal, de nem ebben, hanem az örökké-való
életben; lehetsz azon kívül-is Isten előtt nagygyá,
mi haszna vadászod a' földieket? olyan, és akko-
ra vagy (azt mondgya Szent Ferencz) a' minémű,
és mekkora az Isten előtt. A' földön nagy vagy?
hányan, és minéműek tudgyák azt? de ha az Isten
előtt nagy vagy, akkor az egész Mennyeiek előtt

nagy vagy. Erre, erre a' nagyságra vigyázz, és ennek a' Világnak nagyságát, múlandó hívságát ta-podd-meg, 's a' t.

HARMADIK TZIKKEL.

TAnéttya a' múlandó gyönyörűséget meg-vetni, meg-útálni, a' hideg szalmás tsutakos istállóban, az Isten Gyermeke; tanéttya harmintz esztendeig az el-rejtetett Isteniség a' maga meg-vetését az ember-nek; tanéttya a' fzelédséget a' Tanétó és Prédikál-
 Matth. 11. 10. Isten, mondván Szent Máté által: *Tanúllatok tó-
 * 29. lem, úgy mond, mert kegyes, és alázatos szívű va-
 gyok, és nyugodalmat találtok a' ti Lelkeiteknek.* Ezt a' fzelédségnek erköltsét maga a' Mennyei Mester tse-lekedettel végben vitte, és szavaival tanétotta: Ta-nétotta tselekedeteivel; mert annyi inségekre, üldö-zésekre, verésekre, szidalmazásokra halgatván, fze-lédségét tapasztaltatta. Szavaival tanétotta, midőn az ellenségeinket fzeretni parantsolta, és hogy imád-kozzunk azokért a' kik bennünket üldöznek, jól té-gyünk azokkal a' kik bennünket gyaláznak. Ezen erkölts nélkül a' többiek veszedelemben forognak; ellenben a' fzeléd ember mindenkor vig Lelkében, Istennél, és embereknél fzeretben vagyon. A' Szerzetes Személyhez illendő hogy mindenkor egy állapotban légyen, a' jóban győzze-meg a' roszszat; az háborgásokban őrvendezzen; az ellenkező dol-gokban há-ákat adgyon; hogy így magában ki-nyil-atkoztassa a' fzeléd, és ártatlan Báránnyát Istennek. Oh Jésum! a' mire tanétasz engem életednek pél-dájával, azt végezd-el bennem kegyelmednek jóté-

teményével; engedd, hogy szeléden hordozhaffam,
a' mit igazán szenvedek.

ESTVÉLI OLVASGATÁS.

A' Jóakarathnak nagy jóvöltáról.

I. **I**De, 's tova vetekednek a' Bóltsek azon, hogy ha a' külső tselekedet, a' belső hathatós tselekedetnek, magától, 's magában adhat-é valamely különös jóságot vagy sem? Angyali Doktor Szent Tamás ellenkezőt állít, helyben hagyja bóltscotus. Ez akár hogy legyen, mindazonáltal többeknek közönséges az értelmek, hogy a' belső hathatós tselekedet az Isten előtt kedves és felettébb érdemes. Ama' nagy Pátriárka Abrahám egygyetlen-egy fiát Isákot tsupán tsak akarattyával ajánlotta vala fel az Istennek áldozatul, és még-is az Istentől úgy vétettetett mint ha meg-tselekedte, 's fel-áldozta volna. Az Apostolok Fejedelme Szent Péter kevés javait, és jószágát hagyta-el Krisztusért, és még-is bátran be-szélli, és lelki örömben ditsekedve mondgya: *Imé mi el-bagyttunk mindenenket.* Melly szavaira Szent Pálnak, Szent Bernárd ezeket mondgya: *Sokat el-bagyott, a' ki a' lehető dolognak kívánságát el-bagyta, a' Krisztus követőitől annyi bagyattatott-el, a' mennyi a' nem követőkiől kívántathato t.* Az Evangyéliomban fel-találod a' két szolgát a' kik egyaránt nem munkálkodtak, még is egyaránt jutalmat vettek; okát adgya Szent Hieronymus: *Mert úgy mond nem tekénti az Isten a' nyereségnek mi-völtát, hanem az igyekezetnek akaratyát.*

Gen. 22.
v. 16.

Matth. 17.
v. 29.

2. Az Özvegyet a' ki két fillért adott tsekély

Hugó Vic-
l. 2 de Sa-
era. c. 6. p.
14.

javaiból, a' többiek fölött meg-ditsérte Kristus, és még-is azt beszéli Hugo Victorinus: *Hogy annyit adott mint Zakeus, mert kevessebb javai voltak, de egygyes volt az akarattya, ha azt tekinted, mit adtak, sokkal nagyobb különbséget veszel észre, ha pedig azt nézed honnan adták, egyenlőséget fogsz tapasztalni, mivel mind a ketten jó szándékból, és jó akarathól adták.*

Matth. 10.
7. 42.

ajánlást és ígéretet Szent Máte Evangyélistája által, midőn azt mondotta: *Valaki italt ad egynek a leg-kisfebbek között egy pohár hideg vizet, csak a tanítvány nevében is, bizony mondom néktek el-nem veszi jutalmát.*

S. Christoff.
Hom. 27.
in Genes.

A' melly kegyességét Istennek észre vévén Arany szájú Szent János, ekképpen tudakozódik: *Vallyon egy pohár hideg viznél lehet-e tsekélyebb valami és karstúbb állapot? de az ájtatos szív, és Lélek azért-is veszi jutalmát. Mert jobban tekintő az Isten a' kegyes akaratot, mint sem az adatott dolognak nagyságát, ő előtte soha sem üres a' kéz az ajándéktól, ha a' szívnek bárkijáa tellyes jó akarattal.*

Job. 30.
7. 25.

3. Ide illenek Jób Pátriárkának szavai-is, a' ki így szól: *Sirok vala valaha azon a' ki nyomorúlt vala, és szánakodik vala az én Lelkem a' szegényen.* Mond-meg mellyik alamisnát ítéled érdemesebbnek, és ditsőségeisebbnek lenni az Istennek szemei előtt? ezt a' szánakodást-é? vagy pedig az ezüstöt, és gabonát, mellyet midőn gazdag volt bőven osztogatott?

S. Gregor:
Mag. l. 20.
Moral.

Hallyad Nagy Szent Gergelyt, a' ki így felel-meg: *A' Szent Férfit Jób, némellykor a' mindenható Istennel, nagyobb adománynak állította az elméből, szívből, és jó szándékból nyújtott kegyes szánakodást, mint a' tárbából való aranyat, vedd észre hathatós okát: mert a' külső dol-*

dolgokat a' ki adgya, vagy ajándékokat, azokat maga szükségén kívül adgya, és magától távul téfzi; a' ki pedig siránkozást, szánakodást adott felebarátjának, valamit önmón magából adott. Jól tudta ezt a' mi Serafikus Szent Ferencz Atyánk-is, és azért mondotta: A' szegény adakozóbb lebet mint a' gazdag: a' gazdád ba ad, mind a' mije vagyon el-fogy, és meg-háborodott; ba pedig nem ad, midón van néki, noha akarna-is adni, ba meg-nem fogyatkozna, az akarattya ugyan jó, de nem tulajdonittatik néki érdemes tselekedetéré; mivel még vagyon néki miből adáozhatna. De a' szegény, kinek semmije nints, a' ki akarna adni a' szegénynek, és Ispitályokat akarna építeni, de nints módgya, és miből, azért ebben az akarat tselekedetnek tulajdonittatik. Ezen tudomány eredetét veszi Istennek ki-adott fententziájából, mellyet Szent Pál Apostol által mondott: *Mert* ^{2 Cor. 5.} *úgy mond, ba az akarat kész, a' szerént a' mije vagyon, kellemetes.* ^{* 12.} Azért-is a' mint bóltz Cornelius magyarázza, a' tőkéletességnek, és az alamisnának érdeme minden erkölcsöknek érdemével az akaratnak gyorsaságában, nem az adható jóknak fokaságában áll, és helyhezttetik, úgy hogy, Isten előtt, a' hoi a' gyorsaság nagyobb, nagyobb ott az erkölcs-is, noha a' szegénység, vagy valamelly más ok miatt külsőképpen meg-nem tselekedhettyűk-is, az Isten mindazonáltal azt a' hathatós gyors kivánságot, úgy veszi, mint ha meg tselekedtük volna.

4. Forgattya ugyan azon kérdést Tertullianus azokról leg-inkább, a' kik kívánnának alamisnát adni, 's azomban koldúlni kéntelenéttetnek; vagy a' kik kívánnának az Istennek Templomokat építeni, és alig vagyon magoknak egy árnyékos jó gunyhó-jok,

jok, mellyben meg-maradhassanak; vagy kívánnák az Istenért véreket önteni, azomban az arra való alkalmatofságok távul vagyon; tudakozódik tehát erről, ha az ilyen kívánatos személynek vagyon-é jutalma, és érdeme? vagy meg-fosztatik-é attól? meg-

Tert. c. 3. felel említett bölts Tertullianus, és azt mondgya: *Hogy akkor sem fosztatik-meg szent kívánságának jutalmától, és érdemétől; mert annyit tészzen valamelly dologra hathatósan és valóban igyekezni, mint ahoz jutni. Egygyet ért vélünk ama' Nagy Mestere a'*

Lib. de pa-
nit.

S. Cassian.
Collat. 6.
c. 9.

Lelki Oskolának Szent Cassianus, a' ki azt mondgya: Nem a' jóvedelmét kell tekintenünk, és meg-gondolnunk a' tselekedetnek, hanem a' tselekedőnek, és munkálódónak szándékát, buzgóságát, és igyekezetet. Oh hányszor foka fokat adnak! avagy tsak magoknak adni láttattatnak, azomban talán egy nyomorult koldúsnak nyereségetskéje, mellyet maga szájától meg-vont, fellyül-halladgya azt. Semmi sem adatik kedvesfebb Istennek a' jó akaratuál, úgy mond Szent Gergely.

S. Gregor.
Hom. 5.
in Evang.

5. Szent Mechtildis azt szokta mondani: *Mon-*

Blof c. 7.
monit. spir.
Rusbe. c.
20.

dom állandóképpen, hogy az akaratom által, mindeneket, mindeneknek a' munkáját, mindeneknek a' jó tselekedeteiket, és valami jót egy szóval ki-lehet gondolni meg-tselekedbetem; mert ha ezeket tökéletesen akarom, és tsak a' tebet ségem nem engedi hogy végben vibessém, Isten előtt mint-ba mind végben vittem volna úgy vélem, mert mikor az akarat ilyen buzgó, bathatós, és kívánatos, hogy valami ki-telhetik, kívánnya, akarja valaki végben vinni, azt pedig nem tsak most, hanem ha még ezer esztendeig élve-is, akkor val'ban Isten előtt mind neki tulajdonittatik, valami annyi esztendő alatt végben vitet'édhetne. Mechtildis Szent Szűzzel egygyet ért Szent Gertrudis Szűz: En-

nek

nek a' Krisztus meg-jelentette; hogy a' kinek jó, és tőkélletes akarattya vagy on, és engem (úgy mond a' Krisztus) örömeft minden teremtettt-állatok fölött dicsérni, szeretni akarna, az minden kételkedés nélkül az én kegyes Isteni Jóvóltomból, és Irgalmafságomból meg-jutalmaztatik, meg-ajándékoztatik némelykor bővebben, mint az egész emberi nemzet közzül valaki tselekedettel nyerhetett volna. Ugy vagy on, helyben hagyja Arany szájú Szent János: *Egyedül az akarát ajándékoztatik-meg a' jóért, és kárboztatik a' rosszért; a' jó akarát nélkül nem üdvözülhetfz, és jó akarattal el-nem kárhozhatfz.*

Revel. I.
4. C. 17.

S. Chriftost.
Hom. 26.
in Matth.

6. Jól vagy on mondod: Ha az akarát elég, követhetem én könnyen akár mellyiket a' Szentek közzül, és ahoz hasonló lehetek, és következendőképpen olyan érdemet, vagy nagyobbat nyerhetek mint akár mellyik, mert kívánhatom minden Szenteknek a' Mártiromságát el-szenvedni, mindeniknek az ő erköltseiket követni, minden böldegült Lelkeknek|alamisnájokat kívánságommal ki-ösztoogatni. **Keresztény Pajtársam!** eddig a' mik mondattak, az hathatós el-tőkéllett akaratról kell érteni, a' melly tudni-illik kívánságával minden tehetsége szerént, kéz a' külső tselekedetnek-is végben vitelére. Hallyad Szent Bernárdot: *Mi világossább annál? hogy az akarát tselekedetnek tulajdonéttatik, a' hol a' tselekedet a' kéntelenség nem akadályozza.* Sokakat akarfz, mellyek hogy nem történnék, nem valami kéntelenség az oka, hanem a' te szabad akarátod, fokakat ígérfz a' te lágy-meleg akarátoddal, mellyeket mindazonáltal midön tellyes tehetséged lehetne-is tselekedned, szabadon, és könnyen félben hagyod. A' meg-hólt

S. Bernard.
Epist 77.
ad Hug.
Vict.

akaratom tehát nem valamely hathatós és el-tökéltt kívánság, hanem csak valamely fődözött, himezett, hámozott, és álmos akarat, vagy kívánság. Akarnád az egész Világot a' Krisztushoz téréteni, és Mártiromságot szenvedni, de úgy ha azért semmit sem kellene szenvedned. Kérlek, mond-meg hogyan hidgyem-el, hogy te valóban, igazán, ezer meg ezer Szent Miséken jelen kívánnál lenni minden nap, a' ki csak egygyet-is midőn könnyen ki-telhetne téled restelz halgatni, és könnyen el-is múlatod? Sőt arra a' Papra-is neheztelz a' ki egy keveysé buzgóbb, hofzfabz ájtatofsággal végzi; igaz-é kérlek? meg-kell vallanod, hogy tagadhatatlan igazság; innét pirully-el, és menny tovább a' szent Letzkének olvasásában.

7. Ezeket mindazonáltal nem azért mondtam, hogy a' hathatós akaratnak nagy vóltában valamely tsorbát kívántam vólna tenni, mert ellent mondana Szent Agoston Doktor, a' ki az 57-dik 'Sóltárt magyarázván azt mondgya: *Akár mit akarsz tselekedni, és nem tselekedbeted, meg-tórtént, meg-lett dolognak tulajdonéttya az Isten; mert gyönyörködik csak a' kívánságával-is a' szeretőknek. Nem hafzontalan buzgóság, úgy mond Lessius, ha kívánod hogy te veled, 's te helyetted minden teremtet-állatok ditsérjék, áldgyák, magafztallyák az Istent, és hálákat adgyanak Szent Felségének, avagy hogy önnön magát szeressed az Istent, és ditsérjed úgy, mint közónségeszen a' ditsőült Szentek az égben; vagy ha magadnak kívánsz ezer Lelkeket, ezer életeket, ezer testeket, mellyeket mind az Istennek tiszteletére adhatnád; mert az ilyen buzgóságok, noha a' le-*

he-

hetetlen dolgokról legyenek-is, mindazonáltal mivel az Isteni szeretetre tzeleznak, fokát érdemlenek, és elötte felettébb kedvessek; mert valamint hogy szörnyű gonofzság volna ezeket átok gyanánt, és roszsz szándékkal kívánni; úgy ellenben nagy szeretetnek jele, és nagy érdemek nyerésének bizonyító petséti, ezeket az Isteni szeretetéért tselekedni, *eddig bölts Lessius*. Ez után Szent Hugo azt mondgya: Ez a' módgya az imádságnak gyakorta hathatóffabb, mint az, mellyel kérésünknek módgyát imádkozván világofabbban ki-nyilatkoztattyuk; mert ez a' külömbiség midön az embertől valamit kívánunk, és az Istent kérjük, hogy az ember nem tudhattya a' mi szükségünket, ha tsak mi-magunk által, vagy mások által észre nem veheti: de az Isten tudgya, minekelötte ötet kérjük, és így nints szüksége az Istennek arra, hogy tudhassa mit kérünk, hanem tsak kérni kell, hogy hajúllyon kérésünkre, mellyet a' jó akarat a' szeretetnek, kívánságnak, és ditséretnek buzgóságával könnyen meg-nyér.

S. Hugo
de Vict.

3. Annakokaért ha kívánod az Istent annyira ditsérni, szeretni, áldani, magasztalni, a' mint minnyáján minden Teremtett-állatok, Mennyeiek, és Földiek ditsérik, szeretik, áldgyák, és magasztalják; a' te buzgó, fohászzkodó szent kívánságodban, el-hidd, hogy az Isten gyönyörködni fog; ha azt óhajtod, hogy minden teremtettt-állatból Lelket tsinálhatnál, és teremthetnél, és minden Lélekből Mennyeeknek-országát különöffen, a' mellyben az Istennek annyi ditsősége, annyi gyönyörúsége lenne, a' mennyi eleitül fogva vólt, vagyon, és lészén a' Kristus Jépus Emberségében, az ő Szentséges An-

nyában Máriában , minden Angyalokban , és dicsőült Szentekben : azt néked nagy érdemedre fogja tulajdonítani. Vidd végben tehát jó akaratoddal , a' mi nints a' te hatalmadban : már buzgó és firánkozó fzeretnek kívánságira fakadván ; már az Isteni Főlétséggel ájtatos fogadásokra emelkedvén ; már másoknak Istenes tselekedeteit , a' te magad jó szándékkal meg-arányozván , és mint tulajdonodat az Istennek fel-ajánlván ; most az három Gyermekkel kik Nabugodonozor kegyetlensége által az égő ke-mentzében vettek , azokkal minden teremtet-állatokat az Isten ditséretére híván.

9. Sőt magával a' jó akarattal , és az égő kívánsággal a' Mártirnak érdemit néminéműképpen meg-nyerheted ; az Isten előtt annyit láttatol szenvedni , a' mennyit hathatós kívánsággal szenvedni akarsz ; azért mondgya Arany szájú Szent János : „ Sokszor mondtam néktek , hogy nem tsak a' „ halál , hanem a' szívnek , Léleknek erős fogadá- „ sa-is Mártiromság , és Mártirrá tészen ; mert nem „ tsak a' meg-történt Mártiromsággal , hanem kíván- „ sággal-is fzeresztetik-meg a' Mártiromságnak Ko- „ ronája. Szent Pál Apostol meg-fejti mi légyen a' Mártiromság , midőn azt mondgya : *Minden nap meg- halok , hogyan balsz-meg minden nap ? tudni-illik a' szívnek készségével , és hogy a' balálra kész vagyok.* Elmél- kedvén Szent Ludgardis némellykor Szent Agnes- nek kinnyairól , melyeket örömmel szenvedett , olly buzgósággal indúlt annak követésére , hogy a' nagy kívánságában az ér benne meg-fzakadott vólt , azért-is a' Kríztus meg-jelenvén néki , azt mondotta : „ Ez „ a' te fzeretetednek tselekedete , és az a' te szent „ ki-

S. Chrisoft.
Or. de Eu-
fthachio.

„ kivánságod , olly kedves vólt előttem , hogy
 „ mintha magad-is Mártiromságot szenvedtél volna
 Illyen neme tündöklött a' Mártiromságnak a' mi Se-
 rafikus Szent Ferencz Atyánknak Fiaiban , 's Leá-
 nyiban ; illyen magában a' Szent Atyában ; illyen
 az el-vezett jószágoknak Pátrónufsában , Szent An-
 talban ; illyen Szent Didák Szakátsban ; illyen az
 Oltári Szentséget érdemessen imádó Paschalisban ; a'
 kikben a' Mártiromság nem vólt héjával a' jó aka-
 ratnak , hanem a' jó akarat vólt héjával a' Mártirom-
 ságnak , 's annak alkalmatofságának. Uram kéz az
 én szivem , kéz az ostorozásokra , a' Krisztus példá-
 jára ; kéz a' sebekre , kéz a' halálra. Uram te tu-
 dod , hogy kéz vagyok éretted Mártírrá lenni ; in-
 kább ezerszer , hogy sem e' világi múlandó jókkal
 bé-telni. Vajha minden tagjai testemnek a' nagy fáj-
 dalmak , és kinok által a' te kedved szerént , és te
 éretted vagy csak véreetskémet mutathatnák. Kinzó
 efszközök , öldöklő szerfszámok , Tirannusok , hol
 vagytok ? Jertek ! 's a' t.

S Z Á M - V É T E L .

A' jobban töltött Űdőről.

A' Mi Szerzetes Fő Rendeléseink keményen pa-
 rantsollyák , hogy a' tunya restségnek el-távoztatására minnyájan az Elöl-járók által a' munkára ,
 dologra , és Istennek szolgálattjára készfzeréttesse-
 nek , azon fellyúl hozzá tészik , hogy a' fölöttébb-
 való tynyákat a' Szerzetnek Hivatallyaira ne alkal-
 maztassák , mivel a' tynyák , és restek felől méltán
 lehet vélekedni , hogy nem az Istennek ki-adott tör-

vénnyé szerént foglalatoskodnak. Meg-egygyez-
nek ezek a' Szent Atyáknak buzgó lelki indulatik-

kal, a' kik közzül Szent Bonaventura azt mond-
gya: *Akarom hogy az Atyafiak munkálódgyanak, fá-*
in vita c. *vadozzanak, és bozzájok illendő dolgokban foglalatoskod-*
5. *gyanak, hogy a' tunyaságnak nem adattarván, a' tilalma-*
fokon, szível, vagy nyelvel ne vándorollyanak. Ezeket

az Atya. Hát te vallyon mit? hogyan töltöd a' drá-
ga időt? melly órában, vagy üdőben kelfz-fel? a'

Ecccl. 32. Szent Léleknek intése ez: *A' fel-kező órában ne vo-*
* 15. *nyakodgyál. Követed-é vallyon? fel-emeled-é első*

gondolatit elmédnek az Istenhez? mit tselekefzel min-
den órában? vagyon-é bizonyos rended a' napnak

el-töltésére? a' szerént tselekefzel-é? vallyon a' kö-
vetkezendő napra tézfefsz-é jobb rendeléseket? ősz-

ve-szeded-é leg-kiffebb pontomit az üdőnek és ré-
fzeit? mennyi üdőt töltesz az imádságban, elmélke-

désben, olvasásban, tanulásban, álomban, és be-
szélgetésben? úgy-é hogy haszontalanokban többet

foglalatoskodol, mint üdvösségedre vezetőekben? Oh
fájdalom! nagy része a' drága üdőnek el-mégyen

midőn rofsz tselekedetekben múlatozol, leg-na-
gyobb midőn semmit sem munkálodol. Midőn te

hosszad hasonlót, az az: tunyaságban vándorlót a'
mi Szent Ferencz Atyánk látott volna régenten, azt

Pilamús I.
r. Confor-
mit. 22. &
22.

a' többinek Tárfaságából ki-vetette, mondván: *Meny*
dolgozra haszontalan féreg, mivel a' te Atyádfiainak mun-
káját, és fáradságát akarod emészteni, és az Istennek
szolgálattában tunya, beverő, here-féreg vagy; a' be-
verő méhetske-is melly nem munkálódik, hanem a' többinek
fáradságát emészti, és vesztegeti, ki-vettetik, meg-
álettetik.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

Az Urnak Szenvedéséről.

E L S Ö T Z I K K E L.

Mondgya Jeremiás Próféta ezen szókkal a' Kris- Thren. 4.
tus képében : *Oh ti minnyájan a' kik által- * 1. 2.*
mentek az úton, figyelmezzetek, és látsátok, ha
vagyon-e olyan fájdalom, mint az én fájdalom! A'
Názárethi Jéhus Férjfiú, és fájdalnak Királya,
uralkodik a' Kálvária Várofsában, a' Kerefsztnak
Thronufsában, az ő szentséges Vérének piros öltö-
zetében, a' Szegeknek, és Tővis Koronának Di-
tsófságében : Környűl-vannak a' szolgálat tévők he-
lyett a' Vádolók, az inafok helyett a' Latrok, a'
fereg helyett az Hóhérok, a' Musikások helyett
a' Káromkodók; és hogy magát tellyeséggel Fáj-
dalmak Királynának mutatná, szenvedett minden
űdőben, minden helyen, minden büntetéseket, min-
den emberekért, és minden emberektől; szenvedett
minden tagjaiban : Fejében, fűleiben, szemeiben,
őlében, szájában, nyakában, lábaiban, oldalában,
és az egész testében; szenvedett minden javai-
ban, testében, lelkében, elméjében, értelmé-
ben, és emlékezetében, hirében, nevében, tisz-
teletében, és öltözetében; Annyában, Tanitványi-
ban, rokoniban, és nemzetségében. En-is ha érde-
messen akarok szenvedni, kellestik és szűkséges,
hogy minden renden lévő emberektől akár minémű
inséget akaratom szerént békefséges-tűréssel szen-
ved-

vedgyek. Oh Jéusom fájdmaknak Királlya! Tégedet föl-feszítettetett imádlak, és minden keresztek, akár minémüket reám tézfesz hordozni fogok.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

1. Cor. 6.
* 20.

Stanhurst.
de Christo
patiente ex
Barriobland.
pag. 260.

Mondgya Szent Pál: *Nem vagytok ti magatoké, mert nagy árron vétettetek-meg.* Ha a' fok és külfömbféle Szentek jelenésinek hitelt kell adnunk, Krisztus hogy minket az ördögnek rabságától megfabadétana, kiöntött hat-százszortag való, és két ezer tsepp könyhúllatásokat, szent Vérenek pedig tseppet midőn a' Geczemani Kertben izzadna, háromszáz ötfzörtig való kilentzven-hét ezer tseppet: az útésekben, verésekben, és kénzásban hatszortig való hatvan-hat ezer útéseket, artzúl-tsapásokat száztizet, a' nyakán száz húszat, a' fején nyóltzvanötöt, a' hasán harmintz-nyóltzat, a' vállain hatvan-kettőt, a' mellyén negyvent; nints vége! az ő szentséges Ortzájára pökdözéseket tettek harmintz-kétfzer, a' szentséges száját harmintzfzer meg-ütötték, mint az ebet rugdalták hét-százszor, haja-szálaít huzták vonták három-százszor; még fints vége! a' feje-tetején három-száz sebeket szúrtak, és bögdöstek a' tövis koronával. A' mi vétkeinkért, és a mi údvösségünkért kilentz-százszor firánkozva foházzkodott, kénokat, mellyeket látván, halálát okozhaták volna, száz hatvan-kétfzer fzenvedett; végső halála óráján, mintha azontúl meg-kellott volna néki halni, tizen-kilentzfzer fzenvedett. A' Pilátus Udvaratól a' Kálvári Hegyig hordozván a' Keresztet, három-száz húszon-egy lépéseket tett. Egy szóval,
nints

nints iró-toll melly le-irja, nints száj melly meg-magyarázhassa, nints szív melly meg-foghassa, melyeket, és mennyit szenvedett te éretted a' Jéhus. Ezeket gondold-meg, és ennek utánna büneiddel ne vedd magadat áruban, minekutánna magadat illy nagy áron meg-vétettetni az Isten Fiától, meg-ismérted. Kövesd a' te fel-feszéttetett Szent Ferencz Atyádat, a' ki midőn kérdeztetnék másoktól, hogy miért írta olly keserveffen, világossan, és másoknak lát-tára azt felelte: „ A' Kríthus Jéhus kénfszenvedé-
 „ sét íratom, a' mellyért nem kellene szégyenle-
 „ nem az egész Világ előtt fent szóval íránkozni.

Pifan. I. 1.
 Confor.
 12.

HARMADIK TZIKKEL.

A' Kríthus szenvedett nem tsak mindenekért, hanem mind te éretted, mind én érettem, és harmadikért-is. Már nem haszontalanul, hanem igazán Szent Pállal ditsekedhetel: *Az Isten Fiában való Hit által élek, ki engem szeretett, és őnnön magát adta én érettem.* Jobban szeretett tégedet mint magát, mert te éretted kívánt meg-halni, meg-válthatott volna tégedet egy szóval, egy fohászkodással, és egy könyhúllatásával; kívánt még-is szörnyű kénokat szenvedni, kötelekkel kötöztetni, verésekkel verettetni, pökdözésekkel pökdöztetni, töviffekkel koronáztatni, rút Kerefsztre szegeztetni, 's végre gyalázatosfan meg-ólettetni, hogy te hozzád szeretetének nagyságát inkább meg-mutatná, kénz volt éretted szentséges ortzáját meg-pökdöztetni, haj szálait ki-huzattatni, szentséges kezeit, és lábait által, 's meg által liggattatni oldalával egygyütt. Imé! mi-

Gal. 2.
 * 20.

ként szeretett téged , és engem ! ellensége vóltál , meg-hal még-is , hogy te örökké-élhefs. A' Fel-feszítettetnek szegénysége , a' szeretetnek bővsége , mert mennél inkább szegényebb , igye-fogyattabb vólt , semmije nem lévén , annál gazdagabb vólt szeretetésben , mellyel égett , 's lángadozott , a' Fel-feszítettetnek szomjúsága , a' szeretetnek hévsége ; és ugyan-is mit szomjúhozik a' szerető , hanem a' szeretőnek szeretetését ? A' Fel-feszítettetnek gyalá-zattya , a' szeretetnek ditsősége , és bódogsága. Tsudálljad a' szeretetnek tsudáját ! A' szeretetnek Mártiromsága , a' szeretetnek álmétkodása , a' Ke-refztnek akasztó-fája , a' szeretetnek tsudája , és a' fel-feszítettetett Isten a' szeretetnek győzedelmes jegy-gye. Tsudálljad a' szeretetnek szeretetését ! Oh buz-gó Lélek ! ez a' Jépus szeretete nem tsak azt kíván-nya , hogy te nézője légy ; hanem leg-inkább azt akarja , hogy követője légy : szeret , hogy szeret-tésék ; bizonyítsd-meg tehát a' fel-feszítettetett Szeretethez szivedben a' szeretetedet , ke-zeidben , lábaidban , és elmédben va-lósággal , 's a' t.

H E T E D I K N A P.

Mellyet azon Ditsőséges Szentnek szentelhetfz a' kinek Nevét hordozod, vagy viseled illyen rövid foházkodással :

Oh Uram én Istenem! mi fajatom
vagyon az égben? és te tőled
mit kívántam e' földön?

E L S Ő E L M É L K E D É S.

Közönségesen a' jó Erköltsokről.

E L S Ő T Z I K K E L.

AZt mondgya az Isten Jéhus Sirák Fia által a' Szent Irásban: *Ditsérjük a' ditsőséges Férfiakat, és az Atyáinkat az ő nemzetségeken, mert az igaz ditséretnek erköltse az Anyja.* Alkotott az Isten fát, a' melly gyümölsőket termett; alkotott hét világosétókat, napot, és az hódat; alkotta a' földnek állatfyaít, és a' többi teremtettt-állatokat, és meg-ditsérte azokat, hogy jók vólnának; alkotott azután Embert, és azt arról hogy jó vólna meg-nem ditsérte; mert azt akarta, hogy maga az ember szabad akarattal fel-ékeséttetvén, magát a' jó erköltso'k által jóvá, és ditséretessé tenné; mivel az embernek egyetlen egy ditsérete, a' jó erköltso'knek meg-szerzése; ha gazdagságokat, ha tiszteleteket, ha gyönyörúségeket, és minden ki-gondolható jókat birsz-is, és ezekkel bővölköddél, jó erköltso'k-

tsők nélkül pedig szűkölködől, roszsz vagy: ellenben ha semmid ne légyen-is ezek között mellyeket emléték, jó erköltsőkkel pedig bővölködől nagy vagy, és jó vagy. Ézzel ha birsz, mindennel birsz, e' nélkül ha szűkölködől magad sem vagy magadé; az igaz kintsek tehát nem az ezüstök, nem a' gazdagságok, hanem a' jó erköltsők; örökkön örökké gazdag a' ki jóságos-tselekedetekkel bővölködik. Valamint az erköltstelenség embernek maga gyalázzattya, és kinnya; úgy az erkölts magának boldogsága, és arra: valami kedves és kellemetes, az erköltstől vészti az árrát, és bősűjét. Azért kedves a' makula nélkül való tiszta élet, azért a' józanság, és mértékletesség mivel hogy erkölts; mondod: de nehéz ám az út a' jó erköltsre? kétségben ne esél, ad az Isten fegető malasztokat, és kezeket, te nem tselekedheted-é azokat, a' miket ezek? vagy amazok? Uram én Istenem, erőnek ereje! adgyad hogy meg-tselekedhessem a' mit parantsolsz, parantsolly a' mit akarasz, kész vagyok, hogy meg-tselekedgyem.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

AZ erköltsöt femmi egyéb meg-nem jutalmazza, hanem a' Mennyei Ditsőtség, azért mondgya

Pfal. 83. *Dávid: Erősségről erősségre mennek, meg-láttatik az Istenek Istené Sionban.* Az erősség, az erkölts távozzattya azokat, mellyek minket az Istentől el-választanak, meg-győzi az őrdögöt, meg-alázza a' testet, meg-veti a' Világot: az erkölts meg-zabolázza a' roszszra indúlt vágyódásokat, ki-irtya a' roszsz szokásokat, ki-gyomlállya az erköltstelenségeket, a'

Lel-

Lelket fel-ékesíti, az elmét meg-világoséttya, a lelki-isméretet meg-nyúgofztallya: az erkölts melly az elmélkedésnek jó magvából nőldögel, jó fogadáfokkal virágzik, számtalan jó tselekedetnek gyümöltseivel gyümöltsozik, annak a' gyümöltsei a' Lélekben való öröm, békeesség, szabadság, bátorság, jó érdemeknek fokasága, örvendetes halál, és a' mennyei ditsófs égnek ajándéka, *minden kívándóft nem lebet bozzá bafonlétani.* A' hol a' Lélekben az erkölts, ott az Isten az áldozatban; miért kéfedelmeskedel tehát illy nagy jutalomért az erköltsöknek mivelésében? mitől félsz raz Ur úttyában? talán rettegtet téged a' tefsi fanya gatás? mi annál édeffebb, a' melly mennyei kegyefséggel meg-jutalmaztatik? talán az alázatofság? mi annál fölségeffebb, a' melly örökké fel-magafasztaltván győzedelmeskedik? talán a' gyakorta való imádság? mi annál méltóságosfabb? mellyel a' Királyok Királyával beszélgetünk? talán az Istennek szeretete? mi annál erőffebb a' minek femmi nem nehéz? rettegtetnek téged a' ki-nevető nyelvek, hogy jól tselekeffel? ez-é a' gyalázat? rettegtetnek téged a' pirongató nyelvek, hogy te magadat azokhoz nem alkalmaztatod? vallyon hafználni fog-é ez tenéked haláloed óráján? rettegtetnek téged a' meg-győzendő érzékenységid? ne féilly nem nehéz az, a' mi nehéznek láttattatik lenni, minden nehézségek hirtelen el-múlnak, ha ditsófségeffen, és győzedelmessen a' tökéletességben foglalatoskodol. Jó és erköltsős lehetek ha akarom, én Uram, én Istenem! mi hafzna tehát földözgetem magamat hafzontalan kendőzéffel? 's a' t.

Prov. 2.

* 11.

HARMADIK TZIKKEL.

Pfal. 157.
7. 3.

Királyi Próféta Szent Dávid ekképpen könyörög az Istennek: *Meg-többited az erőt az én Lelkemben.* 'S nem-is ok nélkül; mert egy erő, egy erkölts femmi erő, femmi erkölts; mivel úgy öfzve vannak foglalva az erköltsök, hogy a' kiben egy nints, femmi nints. Ábrahámaban az hitet, Józsefben a' szemérmert, Dávidban az irgalmaságot, nem ditsérmém, ha az állandóságnak napra forduló virágja, az alázatofságnak violája, a' fzeretetnek rósája, az erköltsöknek kertét fel-nem ékesétette volna. *Meg-egygyez Szent Gergely ezzel, és azt mondgya: A' különböző erköltsök tökéletessek nem lehetnek, mert az az okofság sem való, melly nem mértékletes, nem erős, nem igaz, és nem állandó: a' mértékleteség sem tökéletes, melly nem erős, nem igaz, és nem okos: az erőfség sem egész, melly nem okos, nem igaz, és nem mértékletes.* Nézzed emlékezetre méltó oszlopát Dánielnek, ez az arany fejtől tündöklött, az ezüft mellyétől fénylett, a' réz hasától erős volt, 's még-is mivel földből, fárból voltak a' lábai, egy kis követske le-verte. A' nem tökéletes embernek valóságos képe, a' kit egy meg-nem győzött érzékenység le-vér, meg-gyaláz, és pokolra tafzét. Oh Jészus Te benned bizóknak Ereje! fegéld-meg az én tehetetlenségemet, add-meg nékem az erköltsöknek bővségét, add-meg az erköltsöknek érdemét, add-meg az erköltsöknek jutalmát, és koronáját, add-meg az üdvófségnek fzerentsés ki-menetelet.

S. Gregor.
in Moral.

REGGELI ISTENES OLVASGATÁS.

Az Istenhez való Szerafimos Szeretetről.

1. **O**H bár azok a' Mennyei Szerafimj Lelkek, az ő égő szeretetekkel az én elmémet megvilágosétnak, hogy tsak vagy így-is az Isteni Szeretnek nagy vóltát megmagyarázhatnám! De az Istennek szeretete nem tanétással, hanem szeretettel tanútatik-meg. *Sem nyelv ki-nem mondbattya, sem bő-* S. Bern. in
Jubilo.
tű ki-nem magyarázbattya, a' ki meg-tanulta bibeti, mi legyen a' Jéjust szeretni, úgy mond Szent Bernárd. Egy szegény együgyű vén Afzfzony úgy szereteti az Istent, mint egy szent Irást magyarázó Doktor. Szépen jelenti Dávid Próféta az Istennek szeretetét midőn azt énekli: *Ki a' Kerubimokon ülsz;* akarja mondani, a' mint Hugo Kardinális magyarázza: hogy az Isten nem a' Kerubimok, hanem a' Szerafimok felett, kik a' Kerubimoknál fellyebb-valók, választotta Székét; Kerubim a' tudomány tellyes vóltának, Szerafim pedig égő szeretetnek magyaráztatik, mellyel arra tanéttatunk; hogy az Isten nem a' börtsekben, hanem azokban kik Isteni szeretettel lángadoznak kíván maradni, és ülni, és azok hagyják magokban nyúgodni az Istent, a' kik őtet nem a' büntetésnek félelméért, sem az érdemnek reménségéért, hanem az ő maga Isteni jószágáért szeretik.

2. A' Szerafimok az égő hévségtől veszik neveknek eredetét; a' kilentz Angyali Karok között leg-fölsőbbek, égnek az Isteni szeretettel, és a' többieket-is arra fel-gyúlasztyák, és azért mutattyák, és példázzák az Istent szeretőket, két szárnyokat terjesztik-ki a' röpülésre. A' földi Szerafimoknak-is
ha-

Pfal. 77.
7. 2.

hasonlóképpen kettő a' szárnyok, tudni-illik a' buzgó szeretet a' mellyel szeretni igyekeznek, és annak tselekedettel való bé-telleyesése a' jelen való szeretet; ennek a' buzgó szeretetnek szárnyával az Istenhez röpülsz, midőn az Isten méltóságát, tőkelle-
tességét, valóságát, jó-téteményeit meg-gondolod, és az Isteni jóságnak örvendezel: Ismét midőn lelki örömekre indulsz szivedben azért, hogy az Isten, Isten, hogy olyan, a' minémű az ő maga ditsősé-
gében, és kihez hasonló nints, nem-volt, nem-is lehet. Azután midőn a' nagy buzgó szeretetben, el-
médben, szivedben, lelkedben el-ragadtatván kívá-
nod az Istent szeretni a' mennyei Angyaloknak sze-
retetével, minden Szenteknek, minden teremtet-
állatoknak, sőt még az Istennek tulajdon maga sze-
retetével-is; tovább midőn gyakorta kívánczol az
Istennel társalkodni, múlatozni buzgóságodban: Is-
mét midőn magadat tulajdon nyomorúságaidban, in-
ségeidben vigasztalod, hogy noha te szerentsétlen,
igye-fogyott, el-hagyattatottképpen szenedsz-is, az
Isten mindazonáltal úgy mint soha nem változható
maga boldogságában, ezerszer és meg-foghatatlanul
szerentséfebb, boldogabb, és ditsőségefebb, és te
azon örvendezel, vigadsz a' te Uradnak Istenednek
illy nagy méltóságán, hatalmán, és boldogságán.
Végre midőn az Isteni szeretettől mintegy szivedben,
lelkedben el-olvadsz, és némünéműképpen az ő vég-
hetetlenségében, és méltóságában részesülsz, úgy
Gal. 2. hogy Szent Pál Apostollal mondhattad: *Élek én de*
7. 30. *már nem én, el pedig én bennem a' Kristus. Az Isten*
jobbán nékem, és én bennem én, mint sem én ma-
gam-

gamnak vagyok én, azt tartom én jobban magaménak, mint valaha valamit magaménak tartottam volna.

3. És ez a' szeretőnek a' szeretővel való egyben-válása a' Szerafimokat illeti, ezek a' szeretnek nagy vóltával, és bővségével úgy őszve-vannak az Istennel kaptsolva, hogy tőle soha el-nem választathatnak; azért mondgya Szent Bernárd-is: Hogy az Istennel egy Léleknek láttatnak lenni; őszve-kaptsollya és foglallya a' szeretet a' szeretőket, ez abban, amaz pedig ebben él, egygyik a' másiknak, mind a' kettő egymásnak adattatik. *Légy te az Istené, és az Isten-is tiéd léssen.* Foglallyad magadat őszve az Istennel, és véle mintegy egy Lélek lésezfz. *Midőn a' földön vagy, az égben vagy akkor, ba Szereted az Istent,* úgy mond Szent Agofton Doktor. A' bődogságnak tellyesége az egekben nem más, hanem látni, és szeretni az Istent; annak tellyesége e' földön nem más, hanem kívánni szeretni, 's ő benne reménleni, kívánni pedig szeretni az Istent, ez már Isteni szeretet.

S. Bernard.
serm. 9. in
Cant.

S. Cypr.
serm. de
Ascens.

S. Aug.
in Pfal.
85.

4. Azok a' Mennyei Szerafim Lelkek annyira örvendeznek az Istenben, hogy kéfzebbek vólnának az ő bődogságoktól meg-fosztatni, mint fem az Istent leg-kissebben-is meg-fzomorétani; a' mit a' Szerafimok tselekefznek az égben, azt tselkedd te-is Szerafikus Szerzetnek Fia (Leánya) e' földön: Szeressed az Istent, óhajtsad szives kívánságoddal az ő nagyobb ditsőséget, szolgálattyát, a' mi abban áll, hogy az Urnak Szent Neve meg-fzenteltésék, ditsőttesék, és mindenektől ditsértésék, szerettesék, magasztaltásék, áldattásék, és hogy mindenekben az ő szent akirattya meg-ifmértésék, bétellyesettesék. Ezzel a' Szerafimos Szeretettel fel-

gyúlladván, gyűlölni, utálni, el-távoztatni fogod mind azokat a' külső roszfzaságokat, mellyek az Isteni szeretettel ellenkeznek, és a' mellyekkel ő Szent Felsege meg-bántódik, és mintegy nyúghatatlanéttatik, haragra gerjesztetik; és e' miatt firánkozott keserveffen ama' Szerafikus Szeretettel felgerjedett Szent Jácobonus: hogy a' Szeretet nem szerettetik; leg-nagyobb firalma e' földön az Istent szeretőnek az, hogy illy ritka az Istennek igaz szeretete: minden szerettetik a' mi gyűlölségre méltó, és a' Szeretet nem szerettetik.

5. De noha az őrdög gyakorta magát Szerafim formában mutattya-is meg, ugyan tsak őrdög marad az, úgy ez a' buzgó szeretet, a' tselekedettel való végben vitelről szólván, gyakorta héjános, és meg-tsalattatik. Ezer meg ezer emberek vannak, kiket ha kérdezzük: szeretik-é az Istent? gyorsan felelik: hogy ne szeretném? igen-is hogy szeretem. Vajha meg-ne bántatnék! vajha minnyájan őtet meg-ifmérnék! és ők magok hogy az Isten ditsőséjét keresnék magokban, és másokban meg-fem mozdúlnak, sőt a' bűnöknek fertőjében hevernek, fogyatkozásokkal, és tőkélletlenségekkel rakva vannak, terheffek, és femmi hathatós igyekezetek nintsen, hogy azokból fel-serkennének. Ez a' szeretet nem szeretet, mert hogyan szereted azt, a' kinek meg-bántásától meg-nem szűnsz.

6. A' Szerafim Lelkek kised gyermeknek képében irattatnak-le, hogy ez által az ő tiztságokat és ártatlanságokat észre vegyűk, a' mellyben mindenkor meg-maradnak. Tehát ha Szerafim akarsz lenni az Istennek szine előtt, szűkséges, hogy

hogy nálok nélkül ne légy, 's égjél a' buzgó, állandó szeretetétől Istennek; azért mondgya Szent János Evagyélifista: *Ez az Isteni szeretet, hogy az ő parantsolatit meg-órizzák.* **Az** igaz szeretet a' szívben vér gyökeret, és kezdetett elsőben magának, kívül maga vifeletében az embernek meg-látfzik, a' szájban ki-nyilatkoztatik, és a' tselekedettel megbizonyéttatik; és innét az Istent szeretni ha tökéletessen akarod, szükséges, hogy minden tselekedetidet szorgalmatossan az Istennek fel-ajánlyad, az emberi tekéntetet meg-veffed, magad könnyebségét semmiben ne keressed, szivedet minden teremtet-állatoknak szeretetéből ki-üresítsed, és a' véteknek, a' bűnnek vagy tsak emlékezetére-is Lelkedet, testedet meg-rettentsed. **Az** igaz Isteni szeretetre tovább szükséges az-is, hogy mindeneket, valamelyek az Istené szeressed, ő Szent Felségének fel-áldozott dolgokat bőtsületben tartsad, gyakrabban az Istenfelől gondolkodgyál, és beszélgess, sietvén buzgó óhajttal az ő szent szine eleiben. Végre az Istent hogy érdemessen szeressed ismét szükséges, hogy a' nyújtott Isteni kegyelmekkel szorgalmatossan munkálódgyál, egészlen az Isten akarattyára bizván magadat, minden ellenkező dolgokat ő érette örömmel szenvedgy, buzgó hirdetője lévén az Isteni ditséreteknék.

I. Joan. 5.
 * 3.

7. Az Istenes Szerafimok felől kiket Isaiás Pró-féta látott, azt mondgya: *Hogy egygyiknek bat szárnyai voltak; és a' másfikkak bat szárnyai vannak.* **A'** szeretetnek-is szárnyai vannak, mellyekkel magától el-röpül, és a' szeretőhöz röpül. Ezeket a' szárnyakat akarta nekünk a' mi szerelmes Istenünk fel-függesz-

teni mikor a' szeretetről való parantsolatot ki-adta,
 Matth. 22. mondván Szent Máté Evangyélista által : *Szeresséd a'*
 v. 27. *te Uradat Istenedet , tellyes szivedből , és tellyes lelked-*
 Marc. 17. *ból , és tellyes elmédből ;* utánna téfzi Szent Márk E-
 v. 30. *vangyélista által , és minden erődből.* Légy Szerafim : légyen az első szárny a' te szivednél , hogy az Istenhez fel-röpüllyön , egész szivedet teremtette az Isten , egészlen kívánnya , nem-is akarja hogy más valakivel fel-ofszad , és annak egygyik részét a' veszendőknek , és múlandóknak adgyad. Légyen a' második szárny a' te Lelkeden , melly az Istennek képét viseli , és ugyan azért lett az Istenhez hasonló , hogy egyedül őtet szeresse ; Emelleye-fel a' te elmédet a' harmadik szárny , és az elmélkedések , imádságok , buzgóságok által oda fiessen a' honnan eredetét vette ; Emelleye-fel magossan a' negyedik szárny a' te egész erődöt , úgy hogy a' felső parantsoló szeretet rajtad uralkodgyék ; Az ötödik szárny segétsea minden tehetségednek , hogy mind a' testi , mind a' lelki Embernek érzékenységi , munkái az Istenhez alkalmaztassanak : valamit az értelem gondol , az akarat kíván , az érzékenység véfzen , az Isten ditsőfségére légyenek. Az hatodik szárny , minden tellyes erődből gyózzön-meg mindeneket , úgy hogy sem a' háborúság , sem a' f anyarúság , sem a' késértet , sem az üldözés a' te édes , és szerelmes Szeretődötől el-ne válafzthasson.

8. Egy szent életű Apátur halálához közelét-
 Paciucl. vén , minden Szerzeteseknek testamentom helyett ezt
 in Joann. a' következő tanétást hagyta : *A' Szerzetes Sze-*
 Lect. 20. *mélynek ollyanna' kellett lenni , mint a' Kerubim , és Szerafim.* Nem-is vagy Tagja a' Szerafim Szerzetnek ,
 ha

ha Szerafim szeretettel nem szereted Istenedet. Szeret minket az Isten mint maga tagjait, szeretsük mi is őtet mindenk felett, mint minden jóknak Kintses Tárházát. Midőn Kortonai Markus névű Szerzetes a' Szerzetet el-akarta volna hagyni, csak azért hogy ki-küldetett a' koldulásra, és az miatt a' maga szokott imádságit, és ájtatofságit el-nem végezhetette; Krisztus meg-jelent néki, és ilyen kemény szókkal dorgálta meg őtet: *Meny-el te bite-szegett a' bozát tet-szik, mert hogyan volnék bozzád kegyes, mivel a' Szerzetet el-akarod hagyni, mellyet én annyira szeretek.* A' szeretetnek köteleivel húzott téged az Isten a' Szerzetben, mellyet ő annyira szeretett, és helyhez-tett tégedet a' Szerafim Szerzetben, hogy a' Szerafimok módgyára szüntelen az ő szeretetének tűzé-vel égnél; Szerzetedet el-hagyod, ha égni, és Szerafim lenni nem akarsz, midőn az engedelmeség-nek fogadása által a' te tulajdon szeretetednek, aka-ratodnak, a' szegénységnek fogadása által, a' Világ szeretetének, a' tisztaságnak fogadása által a' tested szeretetének ellent mondottál, a' te szivedet az Isteni szeretetnek fel-áldoztad, és magadat örökös tűzes lángjává szentelted a' szeretetnek, és Szeraficus Szerzetednek; add-meg tehát a' mivel tartozol, ne mú-latozzál, ha el-aluttál, el-hanvadtál, ferkeny-fel, gerjeszszed szivedett a' szeretetnek szikráival.

9. *A' Szerafimnak neve, a' mint Angyali Dok-tor Szent Tamás észre veszi, nem egyedül csak a' sze-reteitől, hanem a' szeretetnek nagyságától, és felettebb-való buzgó indulattjától, néminémű gyűladásától szár-mazik; mert azok a' Szerafim Lelkek egészen mintegy égők, tűzessék az Istennek felettebb való szeretetétől, és*

Chron. Mi-
nor. p. 3. 1.
7. c. 42.

S. Thom.
part. 1. q.
108. art.
5.

*másokat-is gerjesztenek az Isteni szeretetre. Az Istent szeretőnek valóságos jele az, hogy mindenkor olyan szeretettel égjen, a' minéműt végben nem vihet, és másokat-is a' szeretőnek szeretetére vonszon. De talán azt feleled: nem lehetek olyan, mint a' Szerafim, testben, és a' bűnnek taplójában, ezer az agságom, mellyekkel akadályoztatom; erre azt mondom: nem lehet Szerafim az egekben, légy követője meg-sebesített Szent Ferencz Atyádnak e földön. Hallyad Doktor Szerafikus Szent Bonaventura mit mond felőle: *Az égő szeretetet, mellyel a' Jegyeknek barátja Ferencz égett ki beszélheti-meg? mivel egészen mint a' tűzes úszóg láttatott az Isteni szeretetben lángodozni: ugyan-is mibelyest az Isteni szeretetről valamit hallott, azontúl arra nagy buzgósággal ragadtatott, nem volt ennek a' Kristus szegényének egyebe semmi, a' testénél, és lelkénél, a' mit az Istennek áldozhatna bőv szeretetével, de ezeket a' Kristus szeretete által szüntelen úgy áldozta-fel, hogy majd minden időben a' bűjtőlésnek sanyarúsága által a' testét, a' kívánsággal, és buzgó szeretettel pedig a' Lelkét neki fel-áldozná. Kivül a' pitvarban szentelte áldozatul a' testét, belsőképpen pedig égette szívének tómennyét. Illy Nagy Atyának szerető példájával oktattatván szeressed tehát a' Szeretetet; mert minden dolgok mellyek szeretetre méltók, az Istenben felséges módon fel-találtatnak.**

Oh tehát Szent Szerafim Elmék! óh égő Lelkek! óh Isteni tűzekkel fel-lobbant Kementzék! segélyetek engem a' szeretetre, adgyatok költsön nékem a' ti tűzes és lobogó lángjaitokból, hogy az én Istenemet igazán, valóban, szorgalmatossan, erőssen, és égő szeretettel szerethessem. Nyillyanak-

S. Bon. in
vita c. 9.

nak-meg az Egek, szálljon reám a' mennyei Tűz, hogy ezután tőkélteffen, fziveffen, kedveffen, jeleffen és űdvűsűgeffen fzeretni kezdgyek, és azután ettűl a' felsűges fzeretettűl meg-ne fűnnyek.

S Z Á M - V É T E L.

A' Nyelvnek meg-zabolázásáról.

IGy befűlget Szent Jakab által az Isten: *A' ki ma-
gát Isten tífztelűjűnek állűtűya lenni, meg-nem zabo-
lázvűn a' nyelvet, ennek hűjűba valű az ő Isteni tífztelete.* Jacob. x.
7. 26.
Hogy tehát hűjűba valű Isten tífztelűje ne lűgy, hanem igaz, fűűksűges, hogy, mit, kinek, hol, és hogyan fűűllani tanűlly? Bűlts Drexelius az halgatásnak Oskolájűban tűged illyen A-B-Czűre tanűt: Árűlkodás, bűfűfzonkodás, tsalárdűsűg, ditűsekedűs, eskűvűs, furtsasűg, gyalázás, hizelkedűs, jűtűfzadűs, kárűmkodás, lappangás alattomban, morgolűdűs, nedűngesűs, orozva valű meg-fűrtűs, panafűzokodás, rűgalmazás, fűzidalmazás, fűzemrehűnyás, trűgűrsűg, uralkodásra valű kivűnsűg, verűfűngűs, zűgolűdűs; hogyan tanűltad-meg ezt az erkűlűstelensűgek A-B-Czűjűt? illetlen a' fűnt fűzűval valű kiűltűzűs, rűhűűgűs, nevetűs, műs befűzűdűnek eleiben hűgni, gyakrabban vetekedni. Vallyon bűnűs vagy-ű ezekben? fűzokjűl inkűbb az erkűlűtsűs nyelvhez, tanűld-meg az Istent dűtsűrni, kűrni, állűdani, és magafűztalni, és nűki mindenekben hűlűkat adni; tanűld-meg felebarűtűdat meg-fűdűdeni, meg-intűni, és jűra indűtűni; tanűlly a' befűzűlgetűsnek idejűben a' Krifűs életűrűl befűzűlgetűni, és a' dűtsűűlűt Szenteknek, és fűűkűppen a' te Szerzetűdnek Regulűlűi,

lái, Parantsolati, és Rendelése felől, mellyek egyedül Lelked üdvösségére tzeolznak.

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

*A végzetetlen Szeretetéről Istennek, mellyel
minket szeretett.*

ELSŐ T Z I K K E L.

I. Joan. 4.
* 16.] **S**Zent János Evangyélifia által mondgya az Isten:
*Az Isten szeretet, és a' ki a' szeretetben marad, az
Istenben marad, és az Isten ó benne.* Olly nagy
az Istennek szeretete te hozzád, mint az Istené ma-
gában; semmi olyan nintsen az Istenben, mellyel
tégedet nem szeretne az Isten; szeret tégedet az Is-
tennek hatalma, óltalmaz tégedet az Istennek böl-
tsétsége, világosét tégedet az Istennek gondvifélése,
vezérel tégedet az Istennek irgalmassága, és min-
denekben meg-fegét: semmi test szerént való szerető
fől-nem gyülladhat annyira az ő szerelmesének sze-
retetére, a' mennyire fől-gyülladott az Isten a' mi
Lelkeinknek szeretetésében: semmi Atya nem szereti
úgy első-szülött fiát, semmi Anya az ő egygyetlen-
egygyét, semmi Jegyes az ő Jegyetsét, mint en-
gem, és tégedet, és minden embereket szeret az
Isten. Nyúgodgyék már az Istennek böltsétsége a'
gondolkodásban, irgalmassága az igyekezetben, jó-
sága a' szeretetben, hogyan és miképpen tehesse
vélünk több jókat? mert semmi már nints hátra
egyéb a' mit kellefsék néki tselekedni. Indúilly óh
én Lelkem! és ezt a' nagy szeretetet, mennél na-
gyobb

gyobb igyekezettel töled ki-telhetik hálald-meg; mert semmit jobbat nem tehetz a' szeretetnél, nem-is vagy jobban semmire köteles mint a' szeretetre, nem-is lehet előtted érdemesebb, könnyebb, ditsőségeesebb, örvendetesebb mint azt szeretni, a' ki öröktől fogva tégedet szeretett, és örökkön örökké szeretni fog, 's a' t.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

ÜGy szerette Isten a' Világot, hogy az ő egyetlen-egy Joan. 3.
7. 16.
Fiát adná érte, meg-irta ezt régen az ő mély-séges titkos *Secretáriussa* Szent János. Ha valami drágább jószága lett volna az Atya Istennek, oda adta volna; Szerethet-é az Atya valakit jobban mint egygyetlen-egy Szülőttét? Imé! még-is ezt az ő felséges szeretetéből mellyel te hozzád vifeltetett, éretted adta: hát nem drága árron vétettetik-é meg a' te szereteted? a' Fiú jobban szeretett tégedet mint magát, mert te éretted meg-kivánt halni. Szereti a' Pogány a' ki őtet szereti, és ne szeresse a' Keresztény Lélek azt, a' ki ő érte meg-hólt? Győzedelmeskedik a' szeretet az Istenen. Az Embernek és nem más teremtt-állatnak szeretetéből egygyesült Isten az emberrel, emberi testet vévén magára; a' szeretet tette az Isten Fiát Embernek Fiává; a' szeretet kényszerítette a' barmok iftállójában születtetni; a' szeretet fektette a' jászolban; a' szeretet feszítette a Keresztre; a' szeretet ölte-meg. A Szent Lélek-is szeret téged, és az ő ajándékival, 's javaival világosét, és meg-szentel; szereti Isten az embert mindeneknél jobban, mert minden teremtt-állat

latokat, sőt még az Angyalokat is az Embernek szolgálattjára rendelte. Meddig, vallyon meddig nem szerettetik a Szeretetet? szeretheted, ha akarod, az Istent; no már ennyiféle szerethetni, és még is nem akarni szeretni, nem de nem minden gonosznál leg-nagyobb gonosz? Szerelmes Istenem! vallyon gondolkodhatom-é felőled, hogy ne szeresselek? juthat-é eszemben a' te véghetetlen jóságod, hogy Lelkemben fel-ne indullyak szeretetedre? a' te boldogságod, hogy el-ne olvadgyak? a' te szereteted, hogy utánna ne indullyak? 's a' t.

HARMADIK T Z I K K E L.

Deutr. 4.
7. 24.

Moises, az ő Ötödik Könyvében így szól: *A' te Urad Istened emészto tűz, bőszerű-álló Isten.* Olly nagy buzgóságával a' szeretetnek szeret minket az Isten, hogy nem csak tüzes szeretetnek mondhatjuk szeretetét, hanem merő tűznek: Szereti az Isten az embert, és Emberré lett, hogy az ember szeretvén az Isten-Embert, Istené lenne; szereti az Isten a' bűnösöket, mert ha őket nem szeretete volna, soha érettek az égből le-nem szállott volna. Oh mit nem tselefkzik hogy szeretettsék! Kedveskedik mint Jegyes, segét mint Atya, szolgál mint Szolga, gyógyét mint Orvos, szenved mint Bűnös, mintha az Isten azzal alább-való volna ha minket nem szeretne, vagy mi tőlünk nem szerettetnék. Azon kívül adgya magát egészen minékünk eledelül, bérül, és érdemül, azt pedig nem más okból; hanem hogy szeret, és szerettetni kíván. Ha ezek kevesek, mond-meg, a' szeretetet minémü árron akar-

nád

nád szeretni? Kérjed azt bátorsággal, és valamit kérénde sz meg-nyered, mert az a' jó a' mit kérni fogsz, nem léfzen a' mennyei boldogságon kívül, és fellyebb; ezt pedig meg-igérte, és meg-is adgya az Isten az ötet szeretőknek. Uram én Istenem! szeret sz engem, szeretlek Téged! Te a' mi vagy enyém vagy, én a' mi vagyok tiéd vagyok, mennyire szeretlek tégedet, Te tudod, keveffet szeretnélek, ha szeretetemnek nagyságát előtted és tenéked ki-magyarázhatnám! 's a' t.

ESTVÉLI ISTENES OLVASGATÁS.

A' Felebaráti igaz Szeretetről.

I. **V**Alamint azok a' Mennyei Szerafim Lelkek az Istennek szeretetét; úgy a' mi testeink Tag-jainak, Felebaráttjainknak szeretetét-is jelentik, és magyarázzák. Azért mondgya Szent Pál Apostol: *Róm. 12.*
A' mint egy testben sok tagjaink vannak, minden tagoknak pedig nem ugyan azon egy tselekedetek vagyon, úgy sokan egy test vagyunk a' Krisztusban, mindenikünk pedig egygyik a' másíknak tagjai. Egy Test a' Szerzetes Rend, tehát a' Testnek tagjaitól tanullyuk-meg a' fziyeknek egygyefségét, egygyik tag a' másíktól el-válni felettébb retteg: úgy mi-is hasonlóképpen a' háborgást, vízfza-vonást, a' szeretetnek fel-bontását kerüllyük, szorgalmatoskodván azon, hogy a' Lelkeknek egygyefségében, és a' Felebaráti szeretetben maradhasunk; a' tag, a' tagnak semmit nem irégyl, úgy mi az Atyánkfiának vagy fellyebb-való hivatallyát, vagy nagyobb bőltséfségét, vagy azt a' kegyelmet mellyel mi nem birunk ne irégyljük;

ha egygyik tag a' másiktól meg-fértődik, rajta bosz-
 szúját nem állja : úgy mi közöttünk-is ne legyen
 a' boszszú-állásnak helye, senkinek roszszért rosz-
 szal ne fizessünk; egygyik tag a' másiknak hivatal-
 lyában magát nem avattya, mert mindenik a' maga
 kötelességére figyelmez : úgy mi-is a' mik reánk bi-
 zattattak azokhoz lássunk, és meg-marad a' békef-
 ség, és egygyefség; egygyik tag a' másikat nem
 útállja : úgy mi-is alább-valókat nálunknál meg-ne
 vefsünk; egygyik tag a' másikért a' veszedelemben
 segítségül vagyon, úgymint : ha fejét akarja ütni
 valaki az embernek, az ütés eleiben tétetik a' kéz,
 ha seb vagyon egygyik kézen, a' másik kótozi,
 tisztogattya, ha túske mégyen lábokban, kezed ki-
 húzza : úgy mi-is a' mi Atyánkfiainak szüksége-
 ken segítségekre légyünk, és ha a' szükség úgy hoz-
 za érettek szenvedgyünk-is, példájára a' Kristusnak
 a' mi Fejünknek, a' ki az ő Tagjaiért veréseket,
 sebeket, sőt még szörnyű halált-is szenvedni mél-
 méltóztatott.

2. A' mi Fejünk a' Kristus, és mi az ő Tag-
 jai, a' Kristust nem szereti, a' ki az ő Tagjait meg-

Laur. Just.
 de ling. vi-
 tio c. 11. &
 lib. de di-
 scipl. c. 4.

Azért mondgya Justinianus Szent Lórintz : Az
 emberi testnek tagjaiban olly nagy az egygyefség, olly nagy
 a' szeretet, olly el-válaszibatatlan a' szeretetnek egygyef-
 sége, hogy egygyik a' másik nélkül nem órvendez-
 het, az óróm közönséges, a' fájdalom egyenlő. Ugy
 történik a' Kristusnak-is, a' mint valaki a' Kristus
 Teste ellen tselekefzik; ezt bizonyittya Szent Má-

Matth. 28.
 v. 40.

té Évangyélifista által : Bizony mondom ne' tek, vala-
 mit egynék ez az én leg-kisbbik Atyámfiai között tseleked-
 tetek, nekem tselekeatetek; és maga-is mondá Saulus-
 nak:

nak: *Saul, Saul mit üldöztél engem?* Jól észre vérfi Actor. 9.
 itt Szent Agoston Doktor, hogy Saul nem Kristust, *. 4.
 hanem az ő Tagjait, az ő Híveit üldözte; még sem
 akarta mondani: az én Szenteimet, Szolgaimat,
 Atyámfiait, hanem engemet, az az: tagjaimat, a'
 kiknek Feje vagyok. Méltó tehát hogy mi Tagok,
 kövessük a' hová a' Fejünk előre ment; Elöl ment
 Kristus, és meg-parantsolá Szent János Evangyél-
 lista által mondván: *Új parantsolatot adok néktek, hogy* Joan. 13.
szerefsétek egymást, a' mint titeket szerettek. Szeretett *. 34.
 minket a' Kristus minden keferőség nélkül édesde-
 den, és nagy kegyességéből jót kívánt nekünk, és
 jót tselekedett velünk: szeretett minket bőven a'
 jutalomnak tekintete nélkül, mivel a' mi javaink nél-
 kül nem szükölködik: szeretett minket hathatóssan,
 kendőzés nélkül, tselekedettel és igazsággal min-
 denekkel jót tévén: szeretett minket nem azért,
 hogy szüksége volna mi reánk, hanem ingyen va-
 ló kegyelméből. Ugy tehát mi-is szerefsük egy-
 mást, mivel Atyafiak vagyunk a' Kristusban; mond-
 gya Dávid: *Imé melly jó és gyönyörűséges az Atya-* Pfal. 132.
fiaknak egygyütt lakni. Semmi nem gyönyörködteti a' *. I.
 szívet annyira, mint ez az Atyafiúi szeretet; sem-
 mi fáradságos munkája nints, felettébb nagy pedig
 annak gyönyörűsége.

3. Ha a' Tagok egymástól el-széllednek, a'
 test le-rokkanik, le-omlik; így ha a' szeretet el-alu-
 szik, hogy a' Szerzetesi egygyeiség-is fel-bontáséék
 szükséges: Ellenben valamint hogy a' mi testünk az
 ő tagjainak jó rendben való lételevel erőssen áll; úgy
 hasonlóképpen a' Szerzetes Rend, és Világi Hata-
 lom-is erős az ő mivóltában, ha a' Tagok egygyes

akarattal a' jóban és tökéletességben meg-egygyez-
nek, őszve-kaptsolva vannak. Oh Szerentsés! óh
bóldog élet! mellynek Tagjai a' Felebaráti Szeret-
etnek Lelkével egygyet értenek. Nem hijában Ne-
gyedik Eugenius bóldog emlékezetű Szentséges Ró-
mai Pápa tette régenten ezen következő ditséret-
tet a' mi Szerzetünk felől, abban az időben vezérlő

Eugenius Generálisnak irván: *A' te Szerzeted, úgy mond, a'
Pont. IV. Szerafimos Szeretnek buzgóságán fundáltatott eleitől fog-
in lit. ad va, és mint amaz üdvösséges palántákkal termő Kertets-
Albert. de ke, böv gyümölsőket mind eddig termett; és az egész
Sartiana széles Világ, mellynek részeire majd mindenütt bé-plán-
Vic. Glen. táltattatok, égjen azzal a' kegyes szeretettel, mellyet ti
Ord. bennetek tapasztal, lát, és érez, és vegyen példát a' ti
életetekből, hogy a' mi előttetek leg-első és leg-nagyobb,
a' ti Lelkeiteket azzal-is üdvözétsétek, hogy Fe-
lebarátitoknak üdvösségére igyekeztek. Igen-is hogy ré-
gi zsfengéi, és a' mi drága Szent Atyáknak szölv-
veszfzei, kik az ő szentséges életekkel, tudomá-
nyokkal, békéséges-túrásokkal, buzgó szeretetek-
kel, tökéletességekkel a' Világ előtt fok Lelkek-
nek nyereségével tündöklöttek, ezeket érdemlették
hallani a' Kristus Helytartójától. A' hol észre kell
vennünk most-is, hogy valamint reménlette azt,
hogy a' felebaráti szeretet hafznos a' Lelkek épüle-
tére, és a' mi üdvösségünkre; úgy ellenben a' viz-
százkodó veszekedéseknek, villangásoknak roszsz
példája, ártalmas a' Világnak, nekünk pedig kár-
hozatos, botránkozató, és veszedelmes.*

4. Helybeztette Isten a' tagokat, mindenikét között-

1. Cor. 12. lők a' tessben a' mim akarta, úgy mond Szent Pál;
x. 28. a' hol tudni-illik őszve-illenének, és így az halált

távoztatnák. Ugyan ezt az egygyeiséget, és szerezetet kívánnya az Apostol Szent Pál a' titkos értelmű testben-is, midőn azt írja: *Mind ezek felett pedig szerezetek legyen, melly a' tökéletességnek kótele, és a' Kristus békefésége örvendezzen a' ti szívveitekben, mellyre hívettattatok-is egy testben.* A' Lélek nem élteni a' testben nem lévő tagokat, vagy el-szakadtakat, el-választottakat: a' Szent Lélek Isten sem élteni azokat, a' kik a' vizfsza-vonások által egymás szerzetetétől el-váltak; a' hol a' szerzetet vagyon, ott az Isten vagyon, az Istené lézfünk, ha egy akaratúak vagyunk, legyen tehát bennünk az értelemnek egygyeisége, hogy egygyet értsünk mind az igazságoknak el-hitelében, mind a' parantsolatoknak bétellyesetésében. Légyen az akaratoknak, és szívveinek egygyeisége, hogy egy szívűek lévén, egyaránt kerüllyük a' mi rofsz, egyaránt szeresűk a' mi jó; legyen egygyeiség az Istenben, és az Istennel, hogy Szent Felségéhez kaptsolatván, mind hárman egygyek légyünk; legyen egygyeisége a' szerzetetnek, hogy a' mi Atyánkfiat nem test szerént, hanem lélek szerént az Isten által, az Isten kívánsága szerént, az Istenért, és az Istenben szeresűk, és minden különös barátságokat tellyeséggel el-hagyjunk.

5. A' mi Mennyei Orvosunknak a' Kristus Jé-fusnak ez a' tanátsa, a' mint Szent Máté Evangyélifista által ki-nyilatkozattá: *Ha kezed, vagy lábád meg-botránkoztat téged, vágd el azt, és ved-el tóled.* A' szerzetetnek titkos, és lelki értelem szerént való testében azok a' meg-vezztegetődött tagok, a' melyek különös pajtárságokban, és barátságokban mú-

S. Bafil. fer.
i. de myst.
Monach.

latoznak, a' kikre-is Szent Basilius Püspök ilyen fententziát mondott: *Ha valaki olyan találtatik, a' ki valamely bajlandóságával szívének egygyik Szerzetes Társához nagyobb szeretetet mutatná mint a' másíkhöz, vagy Attyafiához, vagy másához akár kibe, akár minémü okból, azt meg-kell ostorozni, mint ama' közönséges Szerzetnek fel-bontóját.* Boszszúságot tselekesznek más Attyafiaknak, kik a' különös allattomban való szövetségeket szeretik, mert egy Kalastromnak, egy Szerzetnek a' Tagjai, kötelesek az egyarányos szeretetre; azok, a' kik egymás között ilyen szövetségeket kötnek, gyakorta szoktak másokat meg-ítélni, meg-vetni, mintha ez, vagy amaz, nem volna méltó az ő Tárfafságokban lépni, azomban bal ítéleteket téstnek, és Lelkeket szörnyű kárban döntik, a' szerzett lelki jókat magokban el-vesztegetik, meg-ölik. Már botsásd most kezedet a' te lelked-is-méretének kebelében, és fontold-meg, visgáld-meg, ha szereted-é mindeniket egygyes szeretettel? úgy viseld magadat, és úgy izerefs másokat, hogy egészséges légy a' titkos értelmű testben.

1. Cor. 12.
* 20.

6. Irja Szent Pál Apostol: *Sokak ugyan a' tagok, egy pedig a' test, nem mondbattya pedig a' szem a' kéznek, nem szikólkódóm nálad nélkül; vagy viszontag a' fő a' lábaknak, nem vagytok nekem szükségeffek: de sokkal inkább a' mellyek a' testnek erőtlenebb tagjainak látatnak lenni, szükségesek.* Tehát a' testnek megtartására szükséges, hogy egygyik tag a' másíknak szolgálatot tégyen; mert ha kettő, három azok közül meg-römlik, a' többi-is utánnok lankadnak, és az egész test veszendő: hasonlóképpen a' titkos értelmű testben, egygyik tagnak a' másíkra vagyon szük-

sé-

sége, és így szeretvén a' te Atyádfiát magadat szeretted, mert talán annak segítségével, és buzgó tökéletességével vagy az, a' minek láttatol lenni. Mondod: Retteg az én lelkem ettől a' goromba, rút maga viselő együgyű Atyámfiától, és azért hogyan szerethetném őtet? az én szeretetemre nem méltó? Ugy-e? a' Krisztus Vérével meg-váltatott Atyádfia a' te szeretetedre nem méltó? a' Krisztus Menyékben fel-menvén, a' földön hagyta tenéked az 5 Helytartóját, és azt akarja, hogy annak adgyad-meg a' mivel a' Krisztusnak tartozol; mivel tehát a' Krisztusnak mindenekkel tartozol, illendő hogy néki az adótságot az ő Helytartójában meg-fizessed; sőt inkább az által kétféle kötelelséged vagyon a' szeretetre. Az első azt parantsollya: *Mindeneket a'* Matth. 7. #. 12.
miket akartok, hogy mivellyenek néktek az emberek, ti-is mivellyétek nekik. A' második tiltya, és azt mond-gya: A' mit mástól gyűlölsz néked tselekedtetni, meg-lássád, hogy soba azt másnak ne tsele-edgyed. Tob. 4. #. 16.

7. A' Testnek tagjai egymásért szorgalmatoskodnak; ha a' lábat a' tűz, vagy láng pöröli, azon-túl a' kéz azt el-távoztatni siet. Egy szóval Szent Pál mondása szerént: *Ha az egygyik tag valamit szen-ved, egygyütt szenvednek vele minden tagok.* Ezt a' szá-nakodó szeretetet kívánta a' mi Serafikus Szent Atyánk az ő Fiaitól, midőn azt mondotta: *Valabol* 1. Cor. 12. #. 26.
vannak az Atyafiak, és egymásra akadnak, isméretes atyafiságot mutatssanak egymás-hoz magok között, és bá-torságossan jelentse egygyik a' másiknak szükségét, mert ha az Anya táplállyá és szereti az ő testi fiát, mennél szorgalmatosban szeretni, és táplálni kell valakinek az ő Lelki Atyafiát, és ha valaki közzülök betegségben es-

Marc. 12.
7. 21.

nék, a' több Atyafiak tartozzanak annak szolgálni, a' mint kívánnák, hogy nekik-is szolgállyanak. Ferencznek ez a' parantsolattya meg egygyez a' Krists parantsolattyaival, a' melly Szent Márk Evangyélifia által így hirdettetett-ki: Szeressed felebarátodat, mint tennen-magadat. Bőven meg-mutatta ezt egy Szent Fia Ferencznek *Frater Accursius*, mert midőn a' betegek szolgálattyára lett volna rendelve, a' Beteg Ház mellett lévő Kápolnában a' hol ájtatoskodott, meg-jelenéki a' Bóldogságos Szűz, Pádvai Szent Antal, és Szent Lucius, a' melly jelenésben Lelkében örvendezett, azomban történik, hogy egygyik a' betegek közzül kiáltya őtet segedelmére neve szerént; imé azontúl, mihelyest a' kiáltást hallotta, szánakodván a' betegen, ott hagyja a' Bóldogságos Szűzet a' többi Szentekkel egyetemben, és a' beteg Atyafiának segedelmére fiet. Melly tselekedete olly kedves vólt a' Bóldogságos Szűz előtt, hogy őtet ismét maga meg-jelenésével, és kegyességével meglátogatni méltóztatott légyen.

8. A' Testnek tagjai magok között békefességek, a' felebaráti szeretetnek törvényét tőkéltelesen meg-tartyák, és így néminémüképpen a' Mennyei Hazának képét viselik. *Valamint úgy mond Szent Anselm. Lib. de Beatiud.* Szent Anselmus: *A' láb nem kíván kéz lenni, hanem maga sorsával meg-elégszik; a' fül sem kíván szem lenni, hanem maga bivatallyában, és helyében nyugszik; úgy hasonlóképpen a' Szent Angyalok-is az égben, és a' jó Szerzetes Emberek a' földön, a' magok bivatallyokkal, és tiszteletekkel meg-elégsznek, 's nagyobbakra sem vágyódnak. A' Szerzet némelly Ég, és Mennyország, ha a' Szerzetesek meg-tartyák azokat a' törvényeket,*
mel-

mellyeket Szent Bernardinus fel-jegyzett: 1. Hogy a' Szerzetes Atyafi Attyafiának sem szóval, sem jellel ne véttsen. 2. Hogy a' ki valamelyiket meg-tálla s érteni, annak irgalmassan meg-engedgyen. 3. Hogy az Attyafiának ... rensétlen roszfz tselekedetét fajnálja. 4. Hogy jó tselekedetén örvendezzen. 5. Az Atyafiak botránkoztatását el-kerüllye. 6. Hogy a' meg-bántódott Atyafinak eleget tegyen. 7. Szükségében segedelmére légyen. 8. Ügyét az Atyafinak el-ne füllelye. 9. A' fogyatkozásban keveredett Atyafit szeretettel meg-inteni el-ne mülassa. 10. Az Atyafival szeretetben éllyen. 11. A' veszedelemnek, és szükségnek idejében az Attyafiáért a' Lelkét-is ki-tegye. *Mintegy egy testnek a' részei, egyiket a' másiknak segítségére adgyuk, úgy mond Szent Ambrus Doktor, és Püspök.*

S. Bernard.
 Tom. 5. in
 Apocal. c.
 6. v. 11.

S. Ambr 1.
 3. Offic.

S Z Á M - V É T E L.

Az Alázatofságról.

SOkan a' Szent Emberek között fokféle gráditsonkat hoznak-elő, a' mellyeken az alázatofságnak fő erköltsére fel-léphet a' Keresztény, és Szerzetes Lélek. Ama' nagy Pátriárka Szent Benedek Apátúr, Szent Tamással egyetemben tizen-kettőt, Szent Ignátz, Serafikus Szent Bonaventura Doktorral hármat, Szent Cassianus tizet, Szent Anselmus hetet említenek. Mind ezek között a' következők látnak lenni egyenesebbeknek és szükségesebbeknek. 1. Magát az embernek semminek állítani, meg-útálni. 2. Magának sem hinni. 3. Nem kívánni ditsértetni, és tiszteltetni. 4. Keresni a' maga meg-vette-

tését. 5. Semmiről nem panaszkodni. 6. A' maga fogyatkozásit örömeft meg-vallani, nem palástolni. 7. Mindenek előtt magát meg-alázni. 8. Alázatos hivatalokat kívánni. 9. Magát mindeneknél leg-kiffebbnek, mindenre hafzontalannak, és a' menyeyi jóknak-is el-vételére méltatlannak vélni. 10. A' vádolásokban, szégyen-vallásokban, szidalmazásokban halgatni. Vallyon mellyik gráditsán vagy ennek a' Menyeyi Lajtorjának? Bóldog Isten! talán még a' leg-alsóbbikra sem jutottál, sőt rendetlenül emberi ditséreteket, hizekedéseket, elő-meneteleket, fől-sőségeket kívánsz, másokat meg-vetfz, meg-útálsz; magad ítéletiben nyakassan meg-maradsz, magad felől nem tudom miket nem gondolsz. Ez-é az élete az Istennel ószve-kaptsolt Személynek, és Szerzetesnek? *Akkor itéllye magát valaki tókélletesnek, mikor magát leg-kiffebbnek, leg-alább-valónak lenni itéli, ha miugyárt nagyobb, és fővebb erkóltsóket vitt-is végben.* A' mi Szentséges Ferencz Atyánk-is az ő Fiait azért kívánta Kiffebb Atyafiaknak neveztetni, hogy nagyok magokban ne mérészellyenek lenni. Az igaz Kiffebb Atyafi tehát minden tífzteletre, tár-fafságra, alkalmatofságra, eledelre, italra, ruházatra méltatlannak itéli magát. Vallyon így vélekedel-é te magad felől?

S. Ifidor. de
fummo bo-
no lib. 1.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A maga alázatos meg-isméréséről embernek.

E L S Ö T Z I K K E L.

MOyfes meg-akarván az Istennek Nevét tudni, ezt a' feleletet vette : *Én vagyok a' ki* Exod. 3.
7. 14.
vagyok. Tsudálatos dolog! hogyan tudhatják-meg az Israéliták azon szókból az Istennek Nevét? nem de nem más egyebek-is vannak? Azt feleli bõlts Lyranus : *A' teremtetett állatokhoz az illik , hogy ne legyenek ó magoktól , hanem hogy vannak , az Istentől vannak , a' ki mindeneket alkotott.* Ha tehát az Istennek az ő Neve az , hogy vagyon , az emberé az , hogy semmi légyen : azért tehát az hitnek világságával most vizsgálj-meg mivóltodat , és mikor azt el-választod magadtól , a' mi nem a' tiéd , hanem az Istené , a' Lelkedet tudni-illik , akkor nem másnak találod magadat lenni , hanem a' mi annak előtte ezer esztendőkkel vóltál , akkor pedig semmi vóltál , most-is tehát semmi vagy ; és így a' hol magad felől fel-találtad hogy az emlétett ezer esztendőkkel előtt semmi vóltál , mostanság mi vagy , azt-is fel-találtad. Ezer esztendőkkel ennek előtte vóltak hadakozások , hadi Fő Rendek , tsináltattak épületek , és lettek ezer , meg ezer dolgok , és ezek mind te nálad nélkül meg-lettek , még akkor nem vólt lelked , tested , életed , és semmi érdemed sem vólt arra-is hogy lennél ; a' mi akkor vóltál magadtól , magadban most is tsak az vagy , meg-tsalod rútvál magadat , ha önnön magadtól magadat valaminek len-

ni el-hízed. Vedd észre tehát már magadat Bóltz Salamonnal, a' ki maga felől a' szent Irásban meg-
 Eccl. 1. vallya : *En Prédikátor Israel Királya voltam Jerusá-*
 7. 12. *lemben ; voltam , már nem vagyok . Meg-magyaráz-*
 Hugo de mond , ugyan azt femminek lenni ismérem , a' mi
 S. Victore. *vagyok . Sirasd-meg a' te vakságodat , hogy eddig*
annyira , 's olly nagyra betsülted magadat ; valdd-
meg Isten , és Világ előtt az hitnek buzgóságával ,
hogy magadtól femmi vagy , és femmit nem tsele-
kedhetel , 's a' t .

MÁSODIK TZIKKEL.

Job. 23. **AZ** Istenről Jób Pátriárkánál meg-vayon írva :
 7. 13. *Ö egyedül voyon . Mert a' teremtett-álatok úgy*
 S. Gregor. *mond Szent Gergely magoktól nintsenek , mert ma-*
 16 Moral. *gokban meg-nem maradhatnak , mindenek femmiből lettek ,*
 c. 16. *és azoknak mivólta femmire menne , ha tsak a' minde-*
neknek Alkotója igazgatásának kezével nem általmazná .
 Tehát egy szó úgy mint fáz , igaz , hogy a' ki min-
 deneket femmiből teremtett , ő minden maga az , a'
 mit pedig az Isten femmiből teremtett , a' mind fem-
 mi ; femmit fem tudsz , femmi jót nem tseleke fzel ,
 ha tsak magadat femmivé nem tézsed , és femmire
 nem betsüllöd . A' hol magadat meg-véted , meg-útá-
 lod , ott teként kegyessen reád az Isten , azért mond-
 gya Szent Hieronymus : *Ez mindenekben egyedül a' tö-*
 S. Hieron. *kéletesség a' maga fogyatkozásainak meg-ismérese . Senki*
 Epist. ad *fem tudgya , melly fűkséges nagy dolgokat , melly*
 Theodor. *fokakat nem tud ; senki magát meg-nem ismérte ,*
mivel az ember némelley isméretlen femmi , és ugyan
 azért

azért kiáltott-fel a' Királyi Próféta-is Dávid: *Sem-* Pfal. 72.
mivé lóttam, és nem tudtam. A' mennyire fél, és ret- 7. 22.

teg a' természet az ürejségtől, és semmitől, annyira kívánnya ezeket az alázatofság. Gondold-meg Szent Ferenczet, jól tudta ez a' Sz: Atyád, hogy önnön ma- S. Bonav.
gában semmi légyen, és a' természetnek erejével nem vita c. 6,
tselekedhetik semmit; azért inkább kívánta a' gyalázatot maga felől hallani, mint a' ditséretet, tudván, hogy azt halván maga jobbétására fóg igyekezni, a' ditséretnek hallásával pedig az el-esésre: és azért midőn a' népek az ő szentséges érdemeit ditsérnék, meg-parantsolta egy Fráternek, hogy valami ellenkezőt a' ditsérettel hozna-elő előtte, 's inkább fogyaakozásiról dorgálná. Az Istenhez gyakorta fo-házkodni szokott Szent Ferencz, úgy mond bólt Cornelius, ekképpen: „ Ki vagyok én Uram? és „ ki vagy Te? én feneketlen tengere az hivságnak, tudatlanságnak, roszfzaságnak, és semmi. „ Te az igazságnak, bóltsefségnek, jóságnak, és „ mindeneknek mélységes őrvénye, tehát: En „ Uram Istenem! és mindenem! 's a' t.

Cornel. &
Lap. sup.
Eccles.

HARMADIK TZIKKEL.

NAbugodonozor elsőben fel-magasztaltatván, az-után meg-aláztatván igazán meg-vallya: *A' föld-* Dan. 4.
nek minden lakói ő nála semminek álléttatnak, tudni- 7. 32°
lik az Istennél. Te nyomorúlt Emberke, mi vagy széles egész Világhoz képeft? már tehát ha az egész Világ semmi az Isten előtt, gondold-meg, melly nagy a' te femmiséged az Istenhez képeft? azt mond-gya Jeremiás Próféta: *Nézék vala, és nem vala Em-ber;*

ber; és valamint hogy a' te mivóltodban semmi vagy, úgy semmi vagy a' meg-maradásodban. A' bálványoknak nintsen semmi szűksége arra a' ki őtet formálta, vagy tsinálta; Tenéked pedig szűkségképpen vagyon szűkséged a' te Alkotódra, mivel ezer-szer jobban függesz az Istentől, mint a' világofság a' naptól, hóldtól, és tsillagoktól, mint árnyék a' testtől, avagy a' gyümöls az ágtól; és engedgyűk-meg, hogy vagy valami, a' mint meg-is engedgyűk, de mi? a' nyavalyáknak, fekélyeknek, és rútságoknak fézke, por, hamu, féreg, bűdőség, előbb kárhozatnak Fia (Leánya) vóltál, mint sem szűlettetnél, de még-is mivel bűnös vagy, semmi vagy.

Joan. 1.
* 3.

Vedd észre mit mond Szent János Evangyélifia az ő Könyvében: *Mindenek ő általa tudni-illik az Isten által lóttek, és nála nélkül nem lótt semmi, a'*

S. Aug. a-
pud Berch
in repert.
v. nihil.

mellyre azt mondgya elméssen Szent Agoston Doktor: A' bűn semmi, és az emberek semmivé lesznek midőn vétkeznek. Sőt a' semminél-is alább szállottál, mivel az Istent meg-bántottad, jobb lett volna ha nem lettél volna, mint sem az Istent meg-bántottad. A' te lételed semmi, a' te tehetséged semmi, a' te tudományod, és vagyonod semmi, még-is helyt adsz a' fel-fúvalkodásnak? Kérlek légyen mindenkor szemeid előtt a' te semmiséged, tanully magadnak fe-hinni, és ezer-szer mondgyad szivedben, lelkedben: Én Uram Istenem! és mindenem! 's a' t.

NYÓLTZADIK NAP.

Mellyet minden Szenteknek szentelhetsz,
ilyen, vagy hasonló Fohászzkodással :

Én Uram Istenem ! és mindenem !

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.

A' Bóldogságos Szűz Máriának méltóságáról.

EL S Ö T Z I K K E L.

Minden Nemzetségek között Fejedelemségem volt, Eccli. 24.
úgy mond Jésus Sirák Fia a' szent Irásban. *. 10.

MARIA a' Tellyes Szent Háromságnak,
emberi elmétől meg-érthetetlen Mestersége, az Isten-
ségnek Tárháza, a' Szentségnek Tsudája, az Ég-
nek Öröme, a' Földnek Reménsége, 's mind a' ket-
tőnek Szeretete; a' Tökéletességnek Nyeresége,
Mindeneknek Gyönyörúsége, az Isteni tselekede-
teknek bé-tellyesítése; mert fõlségeflebb módon tö-
kéletes maga egyedül Mária, mint valamennyin a'
ditsõült Szentek: Ó az Isteni Jóságának Képe, melly-
re az Isten az õ hatalmának, bõltsefségének, irgal-
mas jótéteményeinek kintseit rajzolta, akár mi, akár
ki az Isteni Fõlségen kívül mondatik nagynak, az
õ Méltóságánál mind kissébb, minden teremtet-
t-állatokat lábai alatt néz, egyedül az Alkotót tekénti ma-
ga felett: és ezt a' ditsõsleges Felsõségét ditsérik az
Angyalok, jelentik a' Próféták, tisztelik az Aposto-
lok, áldgyák a' Mártirok, magasztalják a' Kon-
fessorok, a' Szűzek, és minden Választattaknak Se-

regi énekléssel imádják. Oh MARIA engedd-meg nékem-is! hogy Téged ezekkel ditsérhesselek.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

Eccli. 24.
7. 16.

A' *Szenteknek tellyes vóltában az én lakásom.* Jól mondgya ezt a' Szenteknek Királynéja, mert valami érdem, és kegyelem, valami erő, és szépség, valami fölség, és méltóság, mind egyben engedtetett Istentől a' többi ditsőült Szenteknek, az mind fölségebbé módon tündöklik Máriában; rész szerént adattak mind ezek a' többi Szenteknek, Máriában pedig egészen öntődött a' malasztoknak, és kegyelmeknek tellyesége. Valamint hogy midőn a' Nap fel-ferkenik, a' tsillagok el-tűnnek; úgy Máriának ditsőséges Méltóságára nézve a' többi Szenteknek ditsősége homályosodik. Ollyan, és olly nagy ennek a' Szűznek méltósága, hogy minden teremtetett-állatoknak fölsőségét véghetetlenképpen megelőzi, és egyedül tsak maga a' Fölséges Isten tudhattya azt. A' Kristus Anyja között, és az Isten szolgái között, mintegy véghetetlen a' külömbözés; a' többi Szentek, mint szolgái Istennek tisztelettel állanak az ő Thronussa előtt, az Anyja pedig és Jegyesse a' Mennyei Királynak, közel ül a' Szent Háromság mellett. Ha nagysága ezen Ditsőséges Királynéjának mértékben tétettetnék a' Szentekével, a' Máriának ditsősége minden Szentekét fellyül-haladná: *Nagyobb ditsősége vagyon Máriának magának, mint minden Angyaloknak, és Szenteknek, a' mint megjelentetett ez Cantuariai Szent Tamásnak.* Örvendgy tehát ditsőséges Szűz mindenek felett leg-ékeffebb, örvendek én-is, hogy vagy, a' ki vagy.

Maurit.
cap. 10. in
vita Dei-
paræ.

HARMADIK TZIKKEL.

MARIA annak az Anyja, kinek Isten az Attya.

Bizonyéttya Szent Lukáts Evagyélifta: *Ki tőled születtetik, Isten Fiána hívattatik. Az egyedül hogy Mária Isten Anyja, fellyül-hallad mindene- ket, mellyeket az Isten után ki-gondolhatunk. A' Böldogságos Szűznek, úgy mond Angyali Doktor Szent Tamás, azért hogy Isten Anyja, vagyon néminémű végbe- tetlen méltósága a' végbetetlen jóságtól, melly az Isten; és innét nem lehet valami jobb, valamint hogy Istennél semmi más jobb nem lehet.* Teremthet Isten Egeket több tsillagokkal, Tengert bővebb ki-folyással, Földet Paraditsomnál szebbet; de nagyobb Anyát, mint az Isten Anyja, nem teremthet. Ez a' Szűz méhé- ben fogadta azt, a' kit az Egek meg-nem foghattak; szülte azt, a' ki mindenkor vólt, lészén, és vagyon; tejével táplálta azt, a' ki mindéneknek eledelt ad alkalmas időben; az vólt birtoka alatt, kinek bir- tokában mindenek vannak; szeplőtelen vólt, de nem gyümöls nélkül; terhes vólt, de minden szeplő nél- kül; Szülő vólt, de fájdalom nélkül; Anya vólt, de szűzességének kára nélkül; mert sem más Anyához nem illett ilyen Fiú, sem más Anya ilyen Fiúnak nem találtathatott vala. Oh ha te-is ennek az Anyá- nak hiv, ájtatos Fia vólnál! akkor valóban böldog vólnál, ha tégedet-is Fiává fogádna; ám valamint az Isten annak fel-magasztaltatásában semmi törvény alá nem akart vettetni, úgy meg-halgattatásában sem. Oh Mária! emlékezzél-meg, hogy azért-is lettél Is- ten Anyja, hogy rajtam-is könyörülly, mutasd ma- gadat azért Anyámnak.

Lnc. 1.
*. 35.

S. Thom.
I. p. 9. 25.
a. 6. ad 4.

REGGELI OLVASGATÁS.

Hogy a' Bóldogságos Szűz Mária a' mi Anyánk.

1. **O**H MARIA! szép szeretetnek Annyát Tégedet ki ne szeretne? Te vagy Isten Anyja, és bűnösnek Anyja, Krisztus Anyja, és Keresztényeknek Anyja, Birónak Anyja, és számkivetetnek Anyja, irgalmasságoknak Anyja, és megnyomorottaknak Anyja! Tisztelem végső rendelését a' te Fiadnak, veszem örömezt az ő követtségét, és Testamentomát, ennek erejével Te az enyém vagy, és én a' Tiéd; Te az én Anyám, és én a' te Fiad. Ezen el-választhatatlan szeretetnek kötelével, és egygyeiségével a' Te egygyetlen-egygyed kötözött minket őszve midőn a' Keresztfának Oltárán meg halván engem Te hozzád, és Tégedet én hozzám kötött, siralmas, keserves szókkal felkiáltván: *Imé a' te Anyád! imé a' te Fiad!* Ne vesse meg óh Anya bennünket! a' kikért a' Te Fiad szentes Vérért ki-önteni nem kételkedett.

2. A' mi kívánságunkat meghalgattya az irgalmasságnak Anyja, mert ő a' mi Anyánk kíván lenni, tsak mi légyünk az ő ájtatos Fiai. Azért mondgya Példa-befzédek Könyvében: *Én az engem szeretőket szeretem.* A' melly Anyai szeretetéről bizonyos-sá-is tett bennünket, akkor, midőn Szent Brigittának meg-jelentette, hogy ő az Isten Anyja, és

minden Szenteknek, minden Purgatóriombéli Lelkeknek, és mind igazaknak, mind bűnösöknek, a' kik a' földön vannak. Tehát a' Bóldogságos Szűz a' Krisztusnak választott Anyja, minden Hiveknek kö-zönséges Anyja, a' Szerzeteseknek pedig különös

An-

Anyja ; midőn fogadáfaid által Istennek szentelted magadat, a' Mindenható Isten után a' Bóldogságos Szűz Máriát nevezted, méltó azért hogy tőle fejedelmet, és kegyelmet kérj, és az ő tiszteletéért-is a' te Reguládnak meg-tartására igyekezzél. A' mi Serafikus Szent Ferencz Atyánk, ezt a' Mennyországnak Királynéját maga, és Szerzetes Fiai Pártfogójának rendelte, és az ő Szerzetét a' Mária Angyalok Templomában fundálta, hogy minnyájan meg-ismérnék azt, hogy MARIANAK Fiai, és hogy Mária Temploma az ő születések Helye, és valóban ha az előtted való Szerzetes Atyádfiairól gondolkodol, könnyen fel-talárod, hogy minnyájan nagy tiszteletű vóltanak MARIÁNAK, és hogy tőle nagy kegyelmeket-is vettek.

Vit. c. 9.
11. 12.

3. Angyali Doktornak Szent Tamásnak mondása : *Hogy az Anyák a' fiaikat jobban szeretik, mint az Atyák*; nagyobb gondviselesekben és fáradságokban telnek Anyyoknak, mint sem Atyyoknak, azért-is azoktól szívefsebben szerettetnek. *Nevelni, és szoptatni*, úgy mond Alexandriai Kelemen, *nagyobb, és több szíkrái a' szeretetnek*. Mária buzgóbban, és nagyobb égő szeretettel szeret minket, mint valamennyi Anya az ő Fiait. Azért tovább Szent Bernárd azt mondgya : *Naba minden Szentek, és Angyalok égő szeretettel szeretnek-is bennünket, mindazáltal Mária bozzájok hasonlításatlanképpen jobban szeret minket, mint öszve minden mennyei Szentek*. Az Isteni, és Felebaráti szeretet két el-öszolhatatlan erkölts, ez a' két szeretet, némelly két rész, de magában egy valóság, két tselekedet, de egy szeretet, két érdem, de egygyiket a' másik nélkül fel-nem talállyuk. Akarod-é már tudni,

S. Thöm.
2. q. 26.
a. 2.

Clem. A-
lexand. l.
1. Pædag.
c. 3.

S. Bern. de
Bustis p.
12. ferm.
2.

melly nagy szeretettel szeret minket az Isten Anyja? mértéket végy attól a' szeretettől, mellyel az Istenhez viseltetik; ég Isteni szeretettel jobban minden mennyei Lakosoknál, ég a' mi szeretetünk-től-is ki-mondhatatlan: Mágnes a' szeretetnek szeretete, a' vasnál keményebb vagy, ha Máriát vizfont szeretettel nem szereted. Tanúld-meg Atyádtól szeretni Anyádat, Szent Ferencz a' Bóldogságos Szűz Máriát ki-mondhatatlan szerette, két okból kiváltképpen: *Elsőben*, hogy Krisztust a' mi Atyánkfiává tette. *Másodszor*, hogy ő minékünk annál irgalmaságot nyert. Még életében Szent Ferencz Atyánk azt kívánta, hogy az ő Teste Aflissiumban leg-alább való helyre temettesék, de a' szívét akarta hogy ki-vétettesék, és a' mi Afzszonyunk Mária Angyalok Templomában tétettesék, hová életében áthatossan volt függesztve. Midőn az Üdvöz légy Máriát mondotta, azt gondolta lelki örömében, hogy az Egek nevetnek, az Angyalok örülnek, a' Világ örömében örvendez, a' Pokol retteg, az Ördögök szaladnak. Valamint hogy le-foly a' viaz a' tűz előtt, és a' por a' szél előtt el-szélled; úgy a' Mária Szentséges Nevének segítségül hívására az egész gonosz Lelkeknek Serege el-szélled. Nem vagy Ferencz Fia, ha Ferenczel nem tisztelod Máriát.

4. A' kedves, és szorgalmatos Anyák munkálódnak hogy Fiaiknak nagy, és bőv örökséget hagyjanak, azért mondgya a' Bölts: *A' ki mint kintset gyűjt, úgy a' ki tiszteli az Anyját. A' mi örökségünk, és kintsünk az örökké-való élet, a' mellyre a' Kristus Anyja által születünk, mert ő, önnön magától az örök Atyától vette a' kegyelmet, minden*

S. Bónav. in vita l. 9.

Marcus Ulyip. Annal. l. 2. c. 72.

Nadás in Annal. Marian. p. 3. Sab. 27.

Ecccl. 3. 7. 5.

S. Bernard. Sen. l. 11. 2. 2.

den Választattáknak nemzésére. Közönséges mondá-
 fa a' Szent Atyáknak; hogy a' Bóldogságos Szűz S. Bonav.
 Máriának tisztelete, egygyik leg-bizonyosabb jele S. Gelbart.
 az örök életre való el-rendelésünknek: *Senki uints a'* S. Anton.
ki üdvözüllyön, úgy mond Szent Germanus, hanem S. German.
tsak te általad ób Szentséges Szűz! Hafonlót mond
 Szent Ignátz Mártir: *Soba roszszúl el-nem vész a' ki* S. Ignat.
a' Szűz Anyához ájtatos, és szorgalmatos leszén. Ide al-
 kalmaztattya az Anyaszentegyház-is a' szent Irásból
 ezen igéket mellyeket Salamon régenten mondott:
A' ki engem meg-talál életet talál, és üdvösséget merit Prov. 8.
az Urtól. Mind azok, a' kik az üdvösségre el-rendel- *. 35.
 tettek üdvösséget nyernek az Urtól, de a' Bóldog-
 ságos Szűz Máriának efedezése által, úgymint az
 egész emberi Nemzetnek Pártfogója által; és a' kik
 ő hozzája buzgók, ájtatoffak könnyebben meg-nyerik
 üdvösségeket, mert ezekre nem tsak közönséges gond-
 gya vagyon, hanem szorgalmatos gondgyokat-is vife-
 li: nyer nekik különös kegyelmeket, állandóságot a'
 jóban, végre pedig fzerentsés, és üdvösséges halált,
 hogy a' Pokolnak ereje semmi győzedelmet rajtok
 ne vehessen. Ezt bizonyéttya amaz Istenfélő Blofius, Blofius in
 a' ki így béfzélget: *A' Bóldogságos Szűz Mária ke-* Monit.
gyelmeffén meg ig' rte, hogy mind azoknak a' kik neki ez C. 12.
életben szentül szolgálna', és híven ótet tisztelik, találók
óráján meg-jelenik nekik, és őket védelmezni, és vigasz-
talni fogja.

5. Ez tudni illik az az Anya, a' kire a' mi üd-
 vösségünk dolgát bizvást reá bizhattyük. *Lett,* (úgy S. Fulg.
 mond Szent Fulgentius) *Mária mennyei Lajtorja, mert* serm. de
az által jött-le az Isten a' földre, hogy az által legyenek Laud.
érdemeffek az emberek fel-menni az Egekben. Sokszor B. V.
 meg-

meg-szabadéttya azokat ennek az Anyának irgalmasága, a' kiket a' Fiának igazsága kárhoztatna. Szép a' látás, és ezt a' mostani beszélgetésünket-is örvendeztetí, melly *Frater Leónak* meg-mutattatott: Látott ez egy nagy sík-mezőt, és mintha azon mingsyárt a' végső szörnyű Itélet lett volna; nagy volt az embereknek jelen lévő fokasága, az Angyalok Trombitái harfognak vala, azon fellyül két Lajtorja vala az égből le-botsátva a' földig, egygyik fejár szinnel, a' másik veressel láttatott; a' veres Lajtorján látta a' Kristust a' magasságból mintegy meg-haragudott ábrázattal, és tekéntettel lenni. Ferencz ugyan azon Lajtorján alább egy keveysé hivta az ő Fiait, hogy bátran fel-mennének, mert az Ur így akarja; midőn pedig ők azon Lajtorján bátran fel-mennének, egygyik a' harmadikról, másik a' negyedikről, vagy tizedikről, mások a' főlsokról, és némellyek már már a' leg-főlsoőbb gráditsairól le-húllának. Melly vezfedelmét látván Szent Ferencz Fiainak, magában nagyon meg-háborodván, őket nagy szóval meg-fzöllétá, hogy a' fejár Lajtorján sietnének-fel, mert azon nem lenne semmi vezfedelem, azért-is oda sietvén látták a' Bóldogságos Szűz Máriát lenni fent a' Lajtorjának főlso részén, a' ki-is reájok kegyeffen tekéntvén, és nekik segedelmet nyújtván, minnyájokat az égben kegyelmessen fel-fegétette. Nem tehát mesés Isten-Azfszony, hanem az igaz Isten Fiának igaz Anyja, a' Bóldogságos Szűz Mária készítette a' tejes útát Mennyországban az ötet tisztelőknak, úgy hogy kiki közzülünk mondhattya Szent Bernárddal: *Ez a' bünösöknek Lajtorjája, ez az én legnagyobb bátorságom, ez minden oka reménségemnek.*

S. Bernard.
serm. in
Nat.

6. Valamint a' kegyes Anya el-rejti, és védelmezi a' Fiát midőn őtet az Attya meg-akarja büntetni; úgy a' Bóldogságos Szűz Mária óltalmazza azt a' ki hozzá siet, a' Birónak meg-haragudott ortzájától. Az ő Emlői Salamon Énekes Kőnyvében mind az édes szóló-gerezdekhez, mind a' tsikókhoz, mind a' toronyhoz hasonléttatnak. A' szólóhöz azért, hogy valamint a' szóló-gerezdek édesflek, kedvesflek, és kellemeteffek a' szájban; úgy kedves, édes, és gyönyörűséges a' Máriának szolgálattya, és az ő szentséges irgalmaságának emlível való táplálása. A' tsikókhoz azért, hogy valamint azok gyors futók; úgy Mária kész gyorsan fejedelmünkre lenni. A' toronyhoz pedig azért, hogy valamint a' torony magas; úgy Mária szentséges tejének bővsége, és kőnyörgésének ereje az egeken fellyül ér. Azt mondgya Szent Fulgentius: *Régen az ég, és a' föld leomlottak volna, ha Mária kőnyörgésével nem óltalmazta volna.* Midőn Szent Domonkos Szent Péter Apostol Templomában hált volna Rómában, láttatott előtte az egész ég kétfelé nyilni, és hogy abból a' Kristus fel-költ haragos tekintettel, három hegyestőrőket tartván kezében az emberi nemzetnek el-törlésére; egygyik hegyes-tört a' kevélyekre, másikat a' fősvényekre, harmadikat a' tisztátalanokra akarván vetni, és midőn az ő haragjának senki ellene nem mert állani, egyedül maga az irgalmaságnak Anya Szent Fiának lábaihoz borúlván kérte, hogy bortsátana meg azoknak a' kiket Vérelével meg-váltott, midőn pedig Kristus azt felelte volna, hogy már igazságához nem illik hogy annyi, és olly nagy szörnyű gonofzságokat meg-engedgyen; azt felelte

S.Fulg. l.
4. Mytho-
log.

vizsza az irgalmas Anya : hogy néki volna olyan két szolgálja, a' kik az embereket a' penitentzia-tartásra, és a' büntől való tartózkodásra fogják gerjeszteni ; melly szavaira Szent Annyának meg-engefzreltetett a' Kristus Jéhus, és midőn látni kívánta volna őket, eleiben vitettek Szent Domonkos, és Szent Ferencz Pátriárkák, Szent Domonkos a' ki az előtt soha sem látta Szent Ferenczet, midőn más nap az éjjeli látás után Ferenczet látta volna, azontúl megismérte, és kegyes szzeretettel meg-ölelte, és eleiben adta, hogy ő kettőjök által a' Bóldogságos Szűz Máriának vezérléséből kell meg-igazéttatni a' Világnak.

7. Tehát a' Bóldogságos Szűz Mária az egész Világnak viseli gondgyát, és különőffen a' kik hozzája ájtatosfak, hogy el-ne veszfzenek. Kőveffed tehát az ő tisztelő Fiait, és siess minden szűkségben illy kegyes Anyához ; ha a' Világ tégedet boszfzont, a' Test tsiklándoztat, az Órdög faggat, az erköltstelenségeknak szomjúsága gyúlaszt, ha az erköltsökben elő-menni kívánsz, ha az üldözéseknek, fájdaloknak, betegségeknek, és szőrnýű halálnak idei környűl-vefsznek, siess Máriához, indully bátorsággal Anyádhoz. Ez az Anya segéthet tégedet, mert Isten Anya, akar-is téged segéteni, mert irgalmaságnak Anya, és nem késedelmeskedik tégedet segéteni, mert a' te Anyád.

8. A' negyedik Parantsolattyából Istennek, tartozik a' Fiú az Anyai szzeretetre, engedelmeszgre, tiszteletre, és bősűletre ; innét az öreg Tobiás-is ifjú Tobiás Fiát meg-intette mondván : *Tisztellyed az Anyádat életének tellyes napjaiban.* Tisztellyed tehát minden tehetségéből Máriát, a' jó tőkélletes Fiút

Tob. 4.

*. 3.

kő-

köveffed , igyekezzél különös buzgósággal magad fejedelmére Máriát ditsérni. Végre adok előben egy tizen-két tsillagból álló Koronát , az az , egy némelly módot a' Bóldogságos Szűz Máriának tiszteletére , mellyel minden nap meg-koronázhatod , 's úgy ditsérheted : 1. Máriát minden nap Anyádnak valaszfad , és napjában gyakortább való fohászko-dáffiddal tiszteled. 2. A Bóldogságos Szűz Máriának Officiomát , Olvasóját , Lytániáit el-végezzed. 3. A szokott imádságodat a' Bóldogságos Szűzhöz el-ne mulasd. 4. A' Mária Nevét , és Képeit különöffen betsüllyed. 5. Midőn az órát verni hallod , szobádból ki , és bé-mégy , és minden tselekedetid előtt mondgy *Ave Máriát*. 6. Gyakortább meg-látogasd a' Templomokat , vagy Oltárokat , mellyek a' Bóldogságos Szűz Máriának tiszteletére vannak építve. 7. A' Szombat napot böjtléssel , és más jó tselekedeteiddel tiszteled. 8. A' Bóldogságos Szűznek fő Ünnepei előtt böjttölly , és testedet egy kevesse fanyargassad , az Ünnepit meg-szenteltyed ájtatosfan. 9. Különöffen tiszteled azokat a' Szenteket-is a' kik a' Bóldogságos Szűzhöz életekben buzgók , és ájtatosfak voltak ; az ő Szent Szüléit Joachimot , és Annát , Szent Jósefet , Szent János Evangyélistát , Szent Bernárdot , Szent Bernárdinust , és a' többit. 10. Gyakortább imádkozzál a' Purgatóriombéli Lelkekért , a' kik életekben a' Bóldogságos Szűznek ájtatos tisztelei vóltanak. 11. A' Kristus Jébus után tellyes reménségedet Máriában helyhezteszed , az ő nagy , és ki-magyarázhatatlan méltóságáról gondolkodván , és másokat-is annak ditséretére , tiszteletére gejeszsz. 12. Minden tselekedeteidet a' Bóldog-

Ságos Szűz Máriának tiszteletére fel-ajánlyad. Azon
 Stim.amor. fellyül arra kér Szent Bonaventura: *Hogy az Istennek*
 div.c.7. *Amnyát mint jó fiú mindenekben követni, el-ne mulassad.*

S Z Á M - V É T E L.

Az ájtatos, és buzgó Imádságról.

Eccli. 18. **F**Ontossan, okossan int Jéhus Sirák Fia bennün-
 *. 23. ket: *Az imádság előtt úgy mond készítsd-el Lelke-*
det, és ne légy mint az Istent kísértő ember. Engedel-
 meskedel-é ennek az intésnek? minémű készülettel,
 szándékkal, vigyázással végzed imádságodat, és el-
 mélkedéseidet? vallyon nem vétkezel-é szerre-szél-
 lyel vándorló gondolatiddal, szemeiddel, és rút ma-
 gad viselésével? nem de nem fokszor jobban vi-
 gyázz annak végére, mint sem kezdetére? nem de
 nem talán másokat-is abban vétekre indítasz? men-
 nyi időt vészelsz napjában az imádságoknak el-vége-
 zésére? úgy-é hogy gyakorta szokott imádságodat
 könnyen-el-múlatod? a' Szent Misét minémű tiszte-
 lettel halgatod? vagy talán csak testteddel vagy je-
 len? Lelked pedig, és szived az országokat, falu-
 kat, útfákat, házakat járja? miként állasz ellent
 az elméd büjdosásinak? a' fő erköltsők hit, remén-
 ség, és szeretet, magad akarattyának meg-zabolá-
 zása, a' penitenzia-tartásnak, és szívbeli töredelmef-
 ségnek buzgósága, minémű gyökeret vertek fzi-
 vedben? emeled-é gyakorta szivedet a' rövid buzgó
 fohászok által az Istenhez? Hallyad mit mond
 Luc. 18. Szent Lukáts Evangyélisa által az Isten: *Szükség*
 *. 1. *mindenkor imádkozni, és meg-nem szólni.*

MÁSODIK ELMÉLKEDÉS.

Az Istenről.

E L S Ö T Z I K K E L.

IGy tanít bennünket a' Bölts: *Ditsóitsetek az Urat* Eccli. 49.
7. 32.
a' mennyire lebet töletek, mert még-is fellyül-hallad,
és tsudálatos az ő nagy volta. Gondold-meg az ő
felséges szépségét, a' melly tsak egy tekéntetével-is
mindeneknek sziveit magához vonzza, úgy hogy
tsak egy szempillantásig való látása-is fellyül-hallad-
gya az egész Világnak gyönyörűségeit. *Ki gyönyör-* S. Aug. in
Pfal. 46.
kódtet annyira mint az, a' ki mindeneket teremtett, a'
mellyek gyönyörkódtetnek? úgy mond Szent Agoston
Dokor. Gondold-meg az ő nagy méltóságát, a'
mellynek szolgálattyaért minden kinokat szenvedni
több és fölségefőbb, mint sem az egész Világon
uralkodni, de az Isten föllyebb-való még-is. Gon-
dold-meg az ő véghetetlen jóságát, a' mellyet tsak
egy gondolattal meg-bántani-is ezerfer rofszabb,
veszedelmesebb, mint sem ha az egész teremtett-ál-
latokat semmivé tennéd, de az Isten még is föllyebb-
való. Gondold-meg az ő mindenhatóságát, a' melly
előtt semmi nem lehetetlen, de az Isten még-is föl-
lyebb-való; mert nagyobb a' mi gondolatunknál,
jobb minden jónál, tökéletesebb minden tökéletef-
ségnél: az Isten jutalom, nyereség, a' mellyért
viaskodni, fáradni, munkálódni kell; üdvösleges
part, mellyhez futni, fietni boldogság, a' mellyet
várunk kell, és reménlenünk; az Istenért soha
sem szenvedhetünk fokot, vagy felettébb-valót.

S. Aug. in Pfal. 26. Azért mondgya Szent Agoston Doktor: *Akár mit akar nekem adni az én Istenem, vegye-el mind tolem, tsak magát adgya nekem.* Kivánok tehát el-olvadni, és az én Istenemet látni.

M Á S O D I K T Z I K K E L

**Pfal. 144
* 3.** **D**Ávid az Istennek nagy méltóságáról hasonlót mond: *Nagy az Ur, és igen ditséretes, és az ő nagy vóltának nints vége.* Nem adatik az Istenben vég, mert az ő tökéletességei minden felől vég nélkül valók. Az Isten minden motsok, él makula nélkül való szépség, meg-határozhatatlan nagyság, meg-mérhetetlen jóság, idő nélkül való örökké-valóság. Az Isten láthatatlan, és mindeneket lát, változhatatlan, és mindeneket változtat, nem teremtett, és mindeneket teremt, mindeneket adó, és semmiből meg-nem fogyatkozó. Az Isten nagy az hatalomban, felségben, méltóságban, igazságban, irgalomságban, tsudálatos a' tanátsokban, ítéletekben, törvényekben. Egyetlen-egy az Atyában, és Fiúban, és a' Szent Lélekben. Az Isten ki-mondhatatlan magában, a' teremtett-állatokban látható, az Angyalokban kívánatos, az emberekben szeretetre leg-méltóbb, a' kárhozattakban rettenetes. Az Isten olyan jóság, hogy tsak egy szempillantásig sem szünt-meg hogy magát ne adta vólna, 's ne adná hatalmában, midőn a' teremtett-állatokat szeretetéből alkotta, és teremtette. Olly irgalmas és kegyelmes valóság az Isten, hogy az ő könyörületességét meg-mutatná, meg-engedett az embereknek, és még-is tulajdon maga Fiának meg-nem engedett. Ugy szeret minnyájunkat, hogy szeret-

**Rom. 8.
* 32.**

retni meg-nem szűnik. Azért mondgya Szent Ber- S. Bernard.
nárd: *Hogy az Isteni szeretetnek oka, maga az Isten.* Oh Tract. de
Istenem! én örvendek azon, hogy vagy, a' ki vagy. Dei dilect.

HARMADIK TZIKKEL.

MONDGYA vala régenten az Isten Moysesnek: *Én* Exod. 33.
minden jót meg-mutatok néked. Mit vándorlatsz *. 19.
óh ember! a' fokféle jók után? Kerefs egy jót, a'
mellyben a' leg-nagyobb, és minden jó vagyon; ha
a' szeretet tzeloz a' jóra, imé a' minden jónak java az
Isten! ha szereted a' jókat, mellyek teremtettek,
miért ne szeretnéd az Istent a' ki által teremtettek,
és lettek? Ha ezt a' jót fel-találtad, mindened va-
gyon: ha éhezsz, eledel; ha szomjúhozol, ital; ha
beteg vagy, orvofság; ha meg-halysz, élet. *Hjában* S. Aug. I.
kerestetik az Istenen kívül mind az, a' mi csak egyedül Confess.
abban ó magában találtatik-fel, úgy mond Szent Ágos- C. 12.
ton Doktor. Ha az Istent meg-találtad, mindent
meg-találtál, mert ő benne mindent meg-találunk;
femmire szűkségünk nem lehet, ha az a' kinek min-
dene vagyon a' miénk. Oh egygyetlen-egy Főlsé-
ges, és minden Jó! mellyen kívül, és melly nél-
kül semmi nem jó, melly által, és mellyben va-
gyon minden jó, Tégedet egyedül óhajtlak, sze-
retlek, és magamhoz kaptsovlak. Távozzál tőlem
Világ! eleget szerettem a' Világnak javait, a' mel-
lyek engemet roszszá tettek; szeretettel öllek-meg
tégedet, és soha el-nem botsátlak többé örökkön
örökké, én Istenem.

ESTVÉLI ISTENES OLVASGATÁS.

A Lelkeknek Buzgóságáról.

I. **S**emmit hasonlítani nem lehet az Embernek Lelkéhez, mert magassabb az égnél, szebb a fényes napnál, jobban tündöklék a tsillagoknál, drágább a gyöngyöknél, és minden látható dolgoknál nemesebb. Add-ki erődöt, hartzolly erőssen, véredig, veréjtékedig, halálod órájáig meg-ne szűnyél, hogy Lelkedet üdvözéthesse. De a' sem elég, hogy csak egyedül a' mi tulajdon magunk Lelkének üdvösségére vigyázzunk, hanem annak felette szükséges, hogy Felebarátinknak-is Lelkeikre szorgalmatos gondot vífellyünk. De azt mondod: hogyan? én nem vagyok Papi hatalommal bíró, tőlem az nem lehet, tudatlan vagyok, együgyű, bár csak a' magam Lelkére vífelhetnék jó gondot? Hallyad a' ki így gondolkodol Nagy Szent Gergelyt: *Senki se mondgya, úgy mond, másokat interné elégtelen vagyok, a' jóra gerjeszteni alkalmas nem vagyok; a' mennyit tselekedbetel, annyit tselekedgyél.* Nem gerjeszthetfz-fel másokat a' prédikáló-székben? Isten előtt való könyörgéssídel fohászokodgyál érettek, kérjed az Istent a' bűnösöknek meg-téréséért, vigyázásokkal, ájtatofságokkal, elmélkedésekkel, böjttölésekkel, és más egyéb tőkélletes szent tselekedetekkel a' Lelkeknek üdvösségéért esedezzél, és így sokszor többet vífesz végben ájtatofságoddal, és példás életeddel, mint valamely maga ditsősségét kereső nagy szavú Prédikátor. Így az ő buzgó imádsága által nyerte-meg Szent István első Mártir Szent Pál Apostolt, mert ha Szent István nem imádkozott volna,

Pál-

S. Gregor.
Hom. 16.
in Evang.

Pálban az Anyaszentegyház soha nem örvendezett volna. Te se másod tehát el az időnek valamely részét, mellyben a' Lelkeknek üdvösségéért Isten előtt ne esedeznél, vagy ne munkálódnál.

2. Vannak fogan, kik minden tehetségekből azon iparkodnak, munkálkodnak, izzadnak, fáradoznak, hogy böltsefségek, és tudományok által, a' bűnöknek feslett útain tétovázó bűnösöket az üdvösségnek igaz útyára téréthesék, és némellykor nagy elő-menetellel, és lelki hafzonnal reá-is térétek ugyan, de mivel azt magok munkájának, 's tudományoknak tulajdonétván, abban magoknak hivságoosan tetfzenek; azon okra nézve annak a' meg-térésnek gyümölsét és jutalmát, nem azok fáradságinak, és prédikálásinak tulajdonéttya Isten, kik tsak tsupán külső efzközök valanak a' bűnösök meg-térésében, hanem a' Kalastrom falai között el-rejtetett tőkélletes, együgyű, jámbor, Istenfélők titkos imádságinak, könyhúllatásinak, fohászkodásinak, és buzgóságának, kik a' bűnösök üdvösségéért szüntelen esedezván, és keseregvén, azoknak fel-ébreztő, segéző, és hathatós Isteni malasztokat nyernek a' meg-térésre, noha Isten ő Szent Felsége azt nekik ki-nem nyilatkoztatya; mert Istennek akarattya az, hogy ez inkább legyen előttök el-rejtve, hogy sem őket a' fel-fúvalkodásnak valamely fzele meg-kerüllye. De el-jön az üdö, mellyben ezen tőkélletes, Istenfélő együgyűeknek Lelkeik, a' mennyei Angyalok által Istennek bé-mutattnak, akkor meg-mutattna nekik az Isteni Felség az ő munkájoknak, és fáradságoknak gyümölsét, és jutalmát; tudni-illik: azokat a' Lelkeket, kiket titkos imádságikkal, könyhúllatásikkal,

keserves buzgó fohászzkodásokkal az üdvösségnek par-
tyára vezettek, és fogja mondani nékik: Kedves
Fiaim (Leányim) imé ezek a' Lelkek jutottak a'
mennyei boldogságban általatok; ezokáért, mivel-
hogy a' kevéfen hivek vóltatok sokakra foglak rendel-
ni benneteket; mások prédikállottak, kiáltottak, mun-
kálkodtak az ő böltsefségeknak, és tudománynyoknak
mesterséges beszédeivel, és én az üdvösségnek gyü-
móltstét a' ti érdemiteknek tulajdonétom; vegyétek
azért az ő munkájoknak, és fáradságoknak bérét,
és a' ti zokogó titkos fohászzkodásitoknak jutalmát,
a' Mennyeknek országát, mellyet a' ti buzgó imád-
ságtok által mind magatoknak, mind másoknak erő-
szakossan meg-nyitottatok. Erre való nézve mond-

S. Bernard. gya mézzel folyó Szent Bernárd: *Három bathatós*
Epist. 101. *eszközök vannak a' bűnösök meg-térétéseire, úgymint: a'*
prédikálás, Istenes példa-adás, és imádság; de ezek kö-
zött leg-nagyobb, és bathatós az imádság, mert mind
a' prédikálásnak, mind a' jó példa-adásnak gyümóltstét
nyeri az imádság. Ugyan is

3. Semmi nints egyéb olly hathatós, a' mi az
Istennek fel-gerjedett haragját úgy le-tsillapéthatná,
és a' gonoszban meg-átalkodott bűnösök fejére már
már következendő büntetéseket, tsapásokat, vesze-
delmeket úgy el-távoztathatná, mint a' buzgó imád-
ság. Világos példánk ebben Moyfes: mert midőn
Isten ő Szent Felsége Israél fiait azért, hogy az
arany borjút imádták, mind egy lábíg a' pusztában
ki-irtani akarta vala, fel-kele Moyfes, és buzgón kő-
nyörög vala Istennek Israél népe üdvösségéért, ki-

Exod. 32. nek felelé az Isten: *Botsáfs-el engem, hogy gerjedgyen-*
*. 10.1 *fel ellenek haragom, és a' földnek színéről szélesfiszem-el-*
óket.

óket. Tsudálatos felelet! vallyon ki hallotta valami-
kor, hogy valaki az halandó emberek fiai közzül az
Istent valami dolgában erőszakosan fel-tartóztathatta
vólna? Hogyan botsássa-él őtet? Szép értelemmel
fejti-meg ezt a' titkot Szen Agoston Doktor, midőn
azt mondgya: *Lássad itt a' buzgó imádságnak, és kő-*
nyörégének hatbatóságát; erőszakosan fel-nem tartóztat-
hatik valami tselekedetiben az Isten, mint az ember; hanem
akarta jelenti: miképpen az igazaknak buzgó imádsága az
Istennek fel-gerjedett haragját le-tsillapethattya, és annak
büntető ostorát el-távoztathattya. A' mint hogy Moyfes
el-is távoztatta, mert azt mondgya tovább az Irás:
És meg-engefztelitetett az Ur, hogy ne tselekedné a' gonoszt,
mellyet mondott vala az ő népe ellen. Méltán azért, és
helyessen oktatta alatta-való Szerzetes Szűzeit Szent
Magdolna; hogy buzgón könyörögnének a' Lelkeknek
üdvösségéért, és a' bűnösöknek meg-téréséért, mert
ez, Isten előtt mindenek felett kedves, és mind ma-
gok, 's mind mások üdvösségére igen szükséges.

S. Aug. q.
149. super
Exod.

*. 14.

S. Magd.
de Pazzia.

4. Sőt önnön maga Isten ő Szent Felsége kíván-
nya, hogy találkozzék valaki, a' ki magát az Isten,
és a' bűnösök között Közbenjárónak tegye, az Isteni
tsapáfoknak, és büntetéseknek el-távoztatására. Ezen
okra nézve panaszolkodott régenten Ezékiel Próféta
által mondván: *Kevestem közzülök férfit, ki magát Köz-*
benjárónak temé, és ellenem állana a' földért, hogy el-ne
szélfeszteném azt, és nem találtam. Innét világosan ki-
tetfzik, melly kedves, és melly erős légyen Isten
előtt az Igazaknak, és Isten Barátnak buzgó imádsá-
sága, melly az Istennek büntetésre fel-emelt karjait,
mintegy néminémüképpen meg-kötözi, és fel-tartózt-
tattya. A' ki valakit mással őszve-békéketni akar,

Ezechi. 22.

*. 20.

hogy az előtt, kihez Közbenjárónak tette magát kedves legyen, szükséges, másképpen haszontalan lészen minden munkája és fáradsága. Annyit használ Felebarátunknak lelki javára a' mi szent, és tökéletes életünk, hogy ámbár Felebarátunkért másképpen nem könyörgünk-is, hanem hogy isteneffen, és tökéletesen iparkodunk élni, tsak ezzel az egygyel néki fokot használunk. Vegyük példáját az Írásból:

Gen. 18. Akar vala Isten Sodoma, Gomorha, és környűl-lé-
 * 20. vő más három Városoknak irgalmazni, és kegyelmezni, ha tiz igazak találtattak volna azokban, de mivel tizen sem találtattak, azon öt Városokat egek-
 + 1. 5. ből botsátott kénkőves tűzzel meg-emészttette. Nézzed melly hasznos lett volna ezen öt Városok lakosinak tiz igazaknak tökéletes élete. Azután minekelőtte

Juda Országát a' Kaldeusok kezében prédára adta volna, és Jerusalem Várossát fundamentomából, felforgatta volna, úgy hogy kő a' kővön nem maradtott

Jer. 5. legyen, Jérémiás Proféta által azt mondotta: *Járjatok el körül Jerusalem útait, nézzetek, és keressetek annak útszáiban, ha találtok é férfit, a' ki igaz ítéletet tésszen, és meg-irgalmazok. Látod-é egy igazért Jerusalem Városát, és az egész Juda Országát megtartotta volna, fenékel fel-nem forgatta volna, büntetését el-távoztatta volna. Erre való nézve fel-kiált*

S. Hieron. Szent Hieronymus, magyarázván az említett zik-
 in cap. 5. kelt: *Nézzed, ób nézzed! úgy mond, mennyire bőségsel Isten egy igazat, mivel nem tsak tiz igazakért, kik a' Városban találatnának, mint régenten Ábrahám idejében mondotta, de ha tsak egygyetlen-egy igaz találatnék-is, hogy a' Városnak, és Országnak kegyelmes lészen, azt mondgya. Elly tehát tökéletesen, és így a' te*

iste-

istenes erköltseiddel, tőkélletes életeddel, a' bűnösöknek meg-térésében gyümölcsoffebben munkálkodol, mint amaz hires, nevezetes Prédikátor, ki nek fel-emelt harfogó szavai talám erköltseivel nem egygyeznek.

S Z Á M - V É T E L.

Ebben a' nyóltzad napig való Lelki-isméretnek Tóviffes Kertében való Munkáról, vagy-is fel-tett jó Fogadáfokról.

A' Fel-tett szándékoknak állandó meg-tartása, Koronája az eddig tartatott Istenes munkának, és fáradságnak; azért mondgya Isten ő Szent Felsége Szent Máté Evangyélista által: *A' ki mind végig álbátatos leszén, az üdvözül.* Vége ennek a' te ájtatóságodnak az volt, hogy újjabb, szentebb, és jobb életet élly, és hogy az el-kezdett jóktól többet el-nem hanyatlasz: jól kezdetted, hátra vagyon hogy állandó légy, és a' mit fel-tettél magadban erőssen meg-tartsd; úgy tetszik pedig hogy ezeket tetted a' te Teremtő, 's Meg-váltó jó Istenednek: 1. Hogy meg-vetvén a' Világnak hivságit, és ítéletét, a' te Lelkedre szorgalmatos gondot fogsz viselni. 2. Midőn magadban fel-háborodnak az érzékenségek, azokat azontúl le-tsillapítani igyekezel. 3. Hogy tsak egy botsánandó vétket sem követesz-el kéfz akartva, és tudva. 4. Semmit az engedelmességen kívül rajtad uralkodni nem engedsz. 5. Hogy a' tégedet illető parantsolatokat, mind Istenét, mind Reguládét, mind Szerzetednek rendeléseit meg-tartod. 6. Hogy szokott imádságodat, elmélkedéseidet ez után el-nem

hagyod. 7. Hogy a' Bóldogságos Szűz Máriát mint
 fzerető Anyádat tisztelni fogod. 8. Hogy minden
 nap jó Izándékidat, az Hitnek, Reménségnek, és
 Szeretetnek indulatival meg-újjétod. 9. Hogy teste-
 det, érzékenségeidet ez után jobban fogod meg-za-
 bolázni. 10. Hogy túnya reftséget, heverést ez után
 kerülöd, és a' te údvőrségedre rendelt drága időket
 meg-bőtsüllöd. Ezeket, és ezekhez hasonlókat fel-
 tenni, fogadni neked könnyű vólt, de jól meg-tar-
 tani munka, és dolog; hijában tészünk fogadáfokat,
 ha végben nem vízfzük, gondolod-é hogy ezeket
 mellyeket magadban fel-tettél meg-tartod-é, vagy
 sem? ha magadon erőszakot tészesz, akkor el-hi-
 szem. Igyekezéssel tehát az esésre való veszedelme-
 ket el-kerülni, ha pedig gyarlóságodból meg-
 bot-lasz, siess a' fel-kelesre, a' tégedet sokféleképpen
 kerülgető túnyaságot üzd-el, és mintegy napról nap-
 ra meg-újjully a' jóban. Mivel pedig eddig azt nem
 tselekedted, azért veheted észre, hogy sokakban
 terhes, és tellyes vagy fogyatkozásokkal: Kérd tehát
 újra az Istent, kelly-fel jobbakra, és légy állandó.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A' jó Fogadásoknak végben-viteléről.

E L S Ö T Z I K K E L.

AZt mondgya Szent János titkos Jelenésiben az
 Isten: *Tartsd-meg a' mid vagyon, bogy senki el-ne
 vegye Koronádat.* Igen-is szoktuk mondani:
 a' vég koronázza a' dolgot; mert egyedül tsak az.

állandóság teszi-fel a' Koronát a' pallya-futóknak. Azért mondgya Szent Agofton Doktor: *A' kezdőknek igértetik a' jutalom, de az állandóknak adatik.* Hogy tehát meg-nyerheszed az Országot, és boldogságot, mellynek semmi vége nints, szükséges hogy állandó légy mind végig; mert semmit sem fog néked használni, ha egész életedben munkálódtál-is, ha életednek végén meg-szűnöl a' lelki munkától: többet használ egy utolsó szempillantás, mint sok elmúlt esztendő, mert mindenenket elvesztett, a' ki utolsó szempillantásában gonofzra vetemedett; magadat nem mentheted, ha ezek után a' szép fogadások, és ájtatofságok után rozfsz fogsz lenni. Megtanultad ezekben a' nyóltz napokban, mit kellefsék tselekedned, hozfszabbéttük a' te életed, hogy magadat meg-jobbítsad, és fel-tett fogadáfaidat végben vigyed; közönségesfen szokták mondani: kéntelenségből tégy jót, tanúly te az erköltsből szükséges jót tselekedni. Ezeket tehát meg-gondolván, a' légyen a' te egygyetlen-egy igyekezeted, hogy fel-tett szándékaidban, és azoknak meg-tartásában állandó légy, 's mondgyad örömmel: Kezemben, Lelkemben tartom a' kit szeret az én Lelkem, 's a't.

S. Auguft.
ferm. 6. de
modo bene
vivendi.

M Á S O D I K T Z I K K E L.

A' Mint a' Földinek ábrázattyát viseltük, visellyük a' 1. Cor. 15.
*. 49.
Menyeinek ábrázattyát-is, úgy mond Szent Pál
Apostol. Olly állandó, olly erős a' Krisztus állapottya az Egekben, hogy éppen semminémű változást nem szenvedhet; hogy tehát annak a' Menyeinek visellyed ábrázattyát köteles vagy minden

hagyod. 7. Hogy a' Bóldogságos Szűz Máriát mint
 fzerető Anyádat tisztelni fogod. 8. Hogy minden
 nap jó szándékidat, az Hitnek, Reménségnek, és
 Szeretetnek indulatival meg-újjétod. 9. Hogy teste-
 det, érzékenségeidet ez után jobban fogod meg-za-
 bolázní. 10. Hogy túnya restséget, heverést ez után
 kerülöd, és a' te údvösségedre rendelt drága időket
 meg-bötsüllöd. Ezeket, és ezekhez hasonlókát fel-
 tenni, fogadni néked kőnyű volt, de jól meg-tar-
 tani munka, és dolog; hijában tészünk fogadáfokat,
 ha végben nem víszszük, gondolod-é hogy ezeket
 mellyeket magadban fel-tettél meg-tartod-é, vagy
 sem? ha magadon erőszakot tészesz, akkor el-hi-
 szem. Igyekezzél tehát az esésre való veszedelme-
 ket el-kerülni, ha pedig gyarlóságodból meg-bot-
 lasz, siess a' fel-kelésre, a' tégedet fokféleképpen
 kerülgető túnyaságot úzd-el, és mintegy napról nap-
 ra meg-újjúly a' jóban. Mivel pedig eddig azt nem
 tselekedted, azért veheted észre, hogy sokakban
 terhes, és tellyes vagy fogyatkozáfokkal: Kérd tehát
 újra az Istent, kelly-fel jobbakra, és légy állandó.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

A' jó Fogadásoknak végben-viteléről.

E L S Ö T Z I K K E L.

Apoc. 5.
 * 11.

AZt mondgya Szent János titkos Jelenésiben az
 Isten: *Tartsd-meg a' mid vagyon, bogy senki el-ne
 vegye Koronádat. Igen-is szoktuk mondani:*
 a' vég koronázza a' dolgot; mert egyedül tsak az.

állandóság teszi-fel a' Koronát a' pallya-futóknak. Azért mondgya Szent Agoston Doktor: *A' kezdőknek ígértetik a' jutalom, de az állandóknak adatik.* Hogy tehát meg-nyerhesd az Országot, és bődökságot, mellynek semmi vége nints, szükséges hogy állandó légy mind végig; mert semmit sem fog néked használni, ha egész életedben munkálódtál-is, ha életednek végén meg-szűnöl a' lelki munkától: többet használ egy utolsó szempillantás, mint sok elmúlt esztendő, mert mindeneket el-vesztett, a' ki utolsó szempillantásában gonoszra vetemedett; magadat nem mentheted, ha ezek után a' szép fogadások, és ájtatóságok után rossz fogsz lenni. Megtanultad ezekben a' nyóltz napokban, mit kellesték tselekedned, hofszabbéttatik a' te életed, hogy magadat meg-jobbítsad, és fel-tett fogadásaidat végben vigyed; közönségeffen szokták mondani: kéntelenségből tégy jót, tanully te az erköltsből szükséges jót tselekedni. Ezeket tehát meg-gondolván, a' légyen a' te egygyetlen-egy igyekezeted, hogy fel-tett szándékaidban, és azoknak meg-tartásában állandó légy, 's mondgyad örömmel: Kezemben, Lelkemben tartom a' kit szeret az én Lelkem, 's a't.

S. August. ferm. 6. de modo bene vivendi.

M Á S O D I K T Z I K K E L

A' Mint a' Földinek ábrázattját viseltük, visellyük a' 1. Cor. 15. #. 49.
Menyeinek ábrázattját-is, úgy mond Szent Pál
 Apostol. Olly állandó, olly erős a' Kristus állapottya az Egekben, hogy éppen semminémű változást nem szenvedhet; hogy tehát annak a' Menyeinek visellyed ábrázattját köteles vagy minden

den tehetségeddel, fel-tett szándékodat meg-erősíte-
ni, és többé azokat félben nem hagyni; rút, és fer-
telmes dolog jól kezdeni, és roszszúl végezni, és
a' jó kezdetet roszsz véggel bé-fejezni. Retteg-
nek talán téged az által-látott nehézségek? a' jó szo-
kás meg-győz mindent, meg-győzi a' természetet-is;
és vallyon mit nem tehet az Istennek kegyelme?
ennek fegétségével erősítettven, el-kezdheted jó
életedet, tehát folytathatod-is; mert könnyebb min-
denkor állandónak lenni, mint sem el-efvén a' roszsz-
ban, ismét az jót újra kezdeni, tsak a' kezdett jó-
nak elein rettenik-meg a' sziv, a' jó szokás kön-
nyen meg-tselekszi a' többit, a' mik eleinten nehe-
zeknek láttattak lenni, egygyik jó tselekedet, a'
máfikra nyit útát; az a' nehézség mellyet te ma-
gadnak gondolsz, nem jó egyfzersmind, hanem
lassan lassan idővel: tselekedheted az előtt, tehát
most-is tselekedheted, 's ez után-is. Oh Jésum!
erköltse, és ereje a' te szolgaidnak, erősíts en-
gem, bátoríts, hogy soha téged életemben el-ne
hagyjalak, 's a' t.

HARMADIK TZIKKEL.

*Eccli 27.
7. 12.* **A** Szent Ember a' böltsétségben marad mint a' nap,
a' bolond mint a' bőd változik. A' jó, és töké-
letes férfiú egyaránt áll az önnön magában fel-tett
szándékaiban, mint ha esküvéssel petsételte volna
szándékát, vagy ajánlását. Te-is tehát ez után
úgy igyekezzél jó indulatidnak végben vitelére,
mint ha azokra fogadást tettél volna Iftenednek;
maradgy-meg a' jóban, mert azok a' jó indulatok,
mel-

mellyek tégedet fel-gerjesztettek hogy jó lennél, most is olyan igazak, és üdvösségessek, a' mint akkor voltak. Maradgy-meg tehát a' jóban, mert méltó, és illendő, hogy mindenkor szolgálj az Istennek, a' ki téged mindenkor szeret, annak kegyelméből már sok érdemet szerzettél magadnak; ne veszed-el azokat a' te álhatatlansággoddal: maradgy-meg a' penitentzia-tartásnak fájalmában, és keferőségében; az idő rövid, és az halál az ajtó küszöbén vagyon már, kevés esztendőök után, vagy talán hónapok után, vagy napok után, bővséges jutalom következik: maradgy Kristussal a' Kereszten, senkivel ne gondolly, senkit ne halgass ellenkezőt; ne a' Testet, ne a' Világot, ne az Ördögöt, ne a' kísérteteket, ne az emberi tekénteteket, a' mellyek a' Keresztről való le-szállást javasollják. Hijában ajtatoskodtál, hijában munkálódtál ebben a' Lelked-isméretének Tővisses, és Bojtorjányos Kertében az el-múlándó, vagy-is el-múlt nyóltz napok alatt, ha az okádásra vizsgál-menendesz; fel-nőnek ismét, gyökeret vernek a' tővissék, a' bojtorjányok, és meg-ölik a' szépen illatozó palántákat Lelkedben. Ertem a' fogadást, és ajánlást, jó erköltsöket, úgy mond az Ur; az Istennel nem kell játszani, mert tsúfoltatik akkor, a' midőn szép ajtatos fogadásokat, ajánlásokat tészünk ő Szent Felségének, és az után csak hamar minden ok nélkül, hitünket, ígéretünket, ajánlásunkat fel-törjük; azért mondgya Szent Agoston Doktor-is a' többi szent tanítási között: *Tsúfolódója, úgy mond, az Istennek, a' ki ismét azt tselekeszi, azt követi-el, a' miről penitentziát tartott.* Keservelebb, szörnyebb, gyöt-

X 218 X
relmesebb örökké el-kárhozni, mint rövid életünk
fogytáig a' jóban meg-maradni. Oh ISTENEM, a'
ki Eleje, Kezdeté vagy mindeneknek, és Vé-
ge! adgy kegyelmet nékem végben vinni minden
jókat, a' ki akaratot adtál hogy azokat fogadtam,
és ajánlottam tenéked. Jobb nékem meg-halni,
mint sem tégedet ez után meg-bántani, kiváltkép-
pen halálos bűnnel.

Erősítettse-meg tehát az ISTEN, a' mit ben-
ned, és én bennem munkálódott! már hálá-adásúl
mondgyad ájtatosan a' *Te DEUM Laudamus*. Ditsér-
téseék az ISTEN a' ki mindeneknek Kezdeté, és

V E G E.

ET NÆC.

O.A.M.D.G. B.V.M.S.P.Fr. & S.S.O.O.
Honorem.

